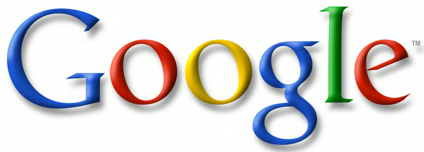

3 3433 06827251 1

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und Guido Maria Dreves.

XXXVII.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters.

Fünfte Folge.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1901.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Frühdrucken.

Fünfte Folge

herausgegeben

von

Clemens Blume

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1901.

VORWORT.

Weitere 345 Sequenzen reihen sich hiermit der vierten Folge (Bd. XXXIV) als fünfte an und machen das 2. Tausend unedierter Sequenzen vollzählig. Der übrige Rest dieser Dichtungsart läfst sich voraussichtlich auf 2—3 Bände verteilen. Da ganz die gleichen Grundsätze wie bei Herausgabe der vierten Folge hier zur Geltung kamen, sind nähere Erklärungen als Geleitworte überflüssig.

Nur wenige Bemerkungen betreffs einzelner Quellen. Von besonderem Interesse ist der Codex CVII (100) des Domkapitels von Verona. Paul v. Winterfeld hat bereits in einem lehrreichen Aufsatze „Zur Geschichte der rhythmischen Dichtung" (Neues Archiv d. G. f. d. G. XXV, S. 60 ff.) die Aufmerksamkeit der Forscher auf denselben gelenkt. Das Alter der Handschrift reicht bis ins 11. Jahrhundert zurück, nicht ins 10., wie Chevalier bezw. der frühere Bibliothekar des Kapitels von Verona meint, dessen hymnologische Aufzeichnungen ersterer wortgetreu in sein Repertorium Hymnologicum eingetragen hat. Betreffs der Provenienz verweist Winterfeld auf die Ansicht Banisters, nach der die Handschrift „aus Oberitalien, wahrscheinlich Modena oder Nonantula" stammen soll. Damit ist nicht ganz das Richtige getroffen. Zweifelsohne handelt es sich um einen Benediktiner-Codex; dafür bürgen mehrere Sequenzen auf den hl. Benedict und das verhältnismäfsig reiche Tropar, in dem die Translatio dieses Heiligen gefeiert und der Introitus seiner Festmesse durch Tropen ausgezeichnet ist. Nach Norditalien weisen verschiedene Lokalheilige, wie die hh. Firmus, Proculus, Zeno. Die nächste Abgrenzung aber gewinnen wir durch die Sequenz auf den hl. Bekenner Rufinus, der überdies mit einem besonderen Tropus bedacht ist. Das Fest dieses Heiligen wurde

in Mantua gefeiert (Acta SS. Boland. 19. Aug. III, 730); Schlufsklausel der erwähnten Sequenz lautet überdies: „Man pie guberna“. Bei Mantua liegt die einst so blühende Bene tiner-Abtei San Benedetto; dort also ist die Ursprungsst unseres Sequentiars und Tropars. — Über den früheren Ha schriftenschatz dieser Abtei erfahren wir einiges von Wion seinem Werke: „Lignum vitae, Ornamentum et Decus Eccle in 5 libros divisum. In quibus totius ss. Religionis divi Bene initia etc. . . . explicantur. Auctore Arnoldo Wion, Be Duacensi, Monacho S. Benedicti de Mantua . . . . Ven 1595.“ Öfters nämlich heifst es daselbst bei Angabe sei Quellen: „Est MS. in monasterio nostro S. Benedicti Mantua oder änlich.

Der Inhalt des Sequentiars ist folgender:

Laudes salvatori voce	fol.	25 a.	N.
Sancti merita Benedicti	„	51 b.	
Prompta mente trinitati	„	52 b.	E.
Natus ante saecula.	„	71 a.	N.
Hodie puer natus est	„	72 a.	VII, 34.
Christi hodierna pangimini	„	73 a.	VII, 42.
*Laus tibi Deus pater Iesu	„	74 a.	
*Ecce iam venit nostra.	„	75 a.	
Hanc concordis famulatum (!) . . .	„	76 a.	N.
Gloriosa dies adest	„	76 b.	VII, 213.
Iohannes Iesu Christo	„	77 b.	N.
Laus tibi Christe cui sapit	„	78 a.	N.
*Haec sunt sacra festa	„	79 b.	
Eia recolamus laudibus	„	80 a.	N.
*Laude mirandum digna	„	87 a.	XXXIV, 13.
*Hanc diem tribus	„	88 a.	X, 23.
Festa Christi omnis	„	83 a.	N.
Qui benedici cupitis	„	84 b.	E.
Concentu parili te	„	85 b.	N.
Fulgens praeclara	„	87 a.	VII, 57.
Clara gaudia festa	„	88 b.	VII, 66.
Ecce vicit radix David	„	89 b.	VII, 63.
Dic nobis quibus e terris	„	90 b.	VII, 73.
Cunctis simul instantia	„	91 b.	VII, 60.
Haec est sancta sollemnitas sollemnitatum. (Resurrectio)	„	92 a.	
Rex omnipotens die	„	92 b.	VII, 72.
Summi triumphum	„	93 b.	N.
Sancti spiritus assit.	„	95 a.	N.
Benedicta semper sancta	„	96 a.	N
Sancti baptistae praeconis	„	97 b.	N.
*Alme mundi rex Christe	„	98 a.	
Petre summe Christi	„	99 a.	N.

Haec est sancta sollemnitas (Petrus) .	fol.	99 b.	VII, 216 (Stephanus).
Pretiosa sollemnitas.	„	100 a.	VII, 203.
Candida contio (comptio Hs.) melos (Benedictus)	„	101 a.	VII, 167 (Martialis).
Laurenti David magni	„	101 b.	N.
*Felix valde o Maria	„	102 b.	XXXIV, 84.
Stirpe Maria regia	„	103 a.	N.
Congaudent angelorum	„	103 b.	N.
*Sanctum diem celebremus	„	104 b.	
*Virum sanctum collaudemus . . .	„	105 b.	
*Sanctae crucis celebremus	„	105 b.	
Summi regis archangele	„	106 b.	
Ad celebres rex caelice	„	107 a.	N.
Omnes sancti Seraphim	„	108 b.	N.
Organicis canamus	„	109 b.	VII, 167.
Sacerdotem Christi	„	110 a.	N.
Hodiernus sacratior (Martinus) . . .	„	111 b;	(Saturninus) VII, 212.
Deus in tua virtute	„	112 a.	N.
Clare sanctorum senatus	„	113 a.	N.
Agone triumphali	„	113 b.	N.
Miles inclite fortissimi.	„	114 a.	N?
Laus tibi Christe patris	„	114 b.	N.
*Laude sanctum illius	„	115 a.	
Rex regum Deus noster	„	115 b.	N.
Virginis venerandae	„	116 a.	N.
Psallat ecclesia mater	„	117 a.	N.
Ad templi huius limina	„	117 b.	VII, 243.
Stans a longe qui	„	118 b.	VII, 254.
Rex aeterne dominatur	„	118 b.	VII, 257.
*Hac in aula regi Christo	„	119 a.	(add. saec. 11).

Das beigefügte N bezw. E bezeichnet die von Notker oder kkehard stammenden Sequenzen; die angehängten römischen ıd arabischen Ziffern verweisen auf Band und Seite der Analecta ymnica, wo jene Dichtungen bereits publiziert sind; das vor-setzte Sternchen kennzeichnet jene Sequenzen, die beim ersten lick specifisch oberitalischen Ursprungs zu sein scheinen; die origen, nicht weiter kenntlich gemachten Pièçen sind weit ver-eitete, schon vielfach publizierte Sequenzen, die als St. Gallische ezeichnet werden dürfen.

Der weitaus gröſste Teil der 61 Sequenzen enfällt demnach ıf die St. Galler Schule, nämlich 27 Notkerische, 2 Ekke-ırdische und 3 Adespota; 17 kommen auf St. Martial zu imoges, von denen jedoch 2 („Rex omnipotens" und „Stans a nge") auch in St. Gallischen Quellen sich vorfinden; ein Dutzend eibt vorläufig San Benedetto bezw. Oberitalien specifisch gentümlich. Und zwar sind 2 dieser Sequenzen („Virum sanctu

in Mantua gefeiert (Acta SS. Boland. 19. Aug. III, 730); die Schlufsklausel der erwähnten Sequenz lautet überdies: „Mantua pie guberna". Bei Mantua liegt die einst so blühende Benediktiner-Abtei San Benedetto; dort also ist die Ursprungsstätte unseres Sequentiars und Tropars. — Über den früheren Handschriftenschatz dieser Abtei erfahren wir einiges von Wion in seinem Werke: „Lignum vitae, Ornamentum et Decus Ecclesiae in 5 libros divisum. In quibus totius ss. Religionis divi Benedicti initia etc. . . . explicantur. Auctore Arnoldo Wion, Belga, Duacensi, Monacho S. Benedicti de Mantua . . . . Venetiis 1595." Öfters nämlich heifst es daselbst bei Angabe seiner Quellen: „Est MS. in monasterio nostro S. Benedicti Mantuani," oder änlich.

Der Inhalt des Sequentiars ist folgender:

Laudes salvatori voce	fol. 25 a.	N.
Sancti merita Benedicti	„ 51 b.	
Prompta mente trinitati	„ 52 b.	E.
Natus ante saecula.	„ 71 a.	N.
Hodie puer natus est	„ 72 a.	VII, 34.
Christi hodierna pangimini	„ 73 a.	VII, 42.
*Laus tibi Deus pater Iesu	„ 74 a.	
*Ecce iam venit nostra.	„ 75 a.	
Hanc concordis famulatum (!) . . .	„ 76 a.	N.
Gloriosa dies adest	„ 76 b.	VII, 213.
Iohannes Iesu Christo	„ 77 b.	N.
Laus tibi Christe cui sapit	„ 78 a.	N.
*Haec sunt sacra festa	„ 79 b.	
Eia recolamus laudibus	„ 80 a.	N.
*Laude mirandum digna	„ 87 a.	XXXIV, 13.
*Hanc diem tribus	„ 88 a.	X, 23.
Festa Christi omnis	„ 83 a.	N.
Qui benedici cupitis	„ 84 b.	E.
Concentu parili te	„ 85 b.	N.
Fulgens praeclara	„ 87 a.	VII, 57.
Clara gaudia festa	„ 88 b.	VII, 66.
Ecce vicit radix David	„ 89 b.	VII, 63.
Dic nobis quibus e terris	„ 90 b.	VII, 73.
Cunctis simul instantia	„ 91 b.	VII, 60.
Haec est sancta sollemnitas sollemnitatum. (Resurrectio)	„ 92 a.	
Rex omnipotens die	„ 92 b.	VII, 72.
Summi triumphum	„ 93 b.	N.
Sancti spiritus assit.	„ 95 a.	N.
Benedicta semper sancta	„ 96 a.	N
Sancti baptistae praeconis	„ 97 b.	N.
*Alme mundi rex Christe	„ 98 a.	
Petre summe Christi	„ 99 a.	N.

Haec est sancta sollemnitas (Petrus) .	fol.	99b.	VII, 216 (Stephanus).
Pretiosa sollemnitas.	„	100a.	VII, 203.
Candida contio (comptio Hs.) melos (Benedictus)	„	101a.	VII, 167 (Martialis).
Laurenti David magni	„	101b.	N.
*Felix valde o Maria	„	102b.	XXXIV, 84.
Stirpe Maria regia	„	103a.	N.
Congaudent angelorum	„	103b.	N.
*Sanctum diem celebremus	„	104b.	
*Virum sanctum collaudemus . . .	„	105b.	
*Sanctae crucis celebremus	„	105b.	
Summi regis archangele	„	106b.	
Ad celebres rex caelice	„	107a.	N.
Omnes sancti Seraphim	„	108b.	N.
Organicis canamus	„	109b.	VII, 167.
Sacerdotem Christi	„	110a.	N.
Hodiernus sacratior (Martinus) . . .	„	111b;	(Saturninus) VII, 212.
Deus in tua virtute	„	112a.	N.
Clare sanctorum senatus	„	113a.	N.
Agone triumphali	„	113b.	N.
Miles inclite fortissimi.	„	114a.	N?
Laus tibi Christe patris	„	114b.	N.
*Laude sanctum illius	„	115a.	
Rex regum Deus noster	„	115b.	N.
Virginis venerandae	„	116a.	N.
Psallat ecclesia mater	„	117a.	N.
Ad templi huius limina	„	117b.	VII, 243.
Stans a longe qui	„	118b.	VII, 254.
Rex aeterne dominatur	„	118b.	VII, 257.
*Hac in aula regi Christo	„	119a.	(add. saec. 11).

Das beigefügte N bezw. E bezeichnet die von Notker oder Ekkehard stammenden Sequenzen; die angehängten römischen und arabischen Ziffern verweisen auf Band und Seite der Analecta Hymnica, wo jene Dichtungen bereits publiziert sind; das vorgesetzte Sternchen kennzeichnet jene Sequenzen, die beim ersten Blick specifisch oberitalischen Ursprungs zu sein scheinen; die übrigen, nicht weiter kenntlich gemachten Pièçen sind weit verbreitete, schon vielfach publizierte Sequenzen, die als St. Gallische bezeichnet werden dürfen.

Der weitaus gröfste Teil der 61 Sequenzen enfällt demnach auf die St. Galler Schule, nämlich 27 Notkerische, 2 Ekkehardische und 3 Adespota; 17 kommen auf St. Martial zu Limoges, von denen jedoch 2 („Rex omnipotens“ und „Stans a longe“) auch in St. Gallischen Quellen sich vorfinden; ein Dutzend bleibt vorläufig San Benedetto bezw. Oberitalien specifisch eigentümlich. Und zwar sind 2 dieser Sequenzen („Virum sanctu

collaudemus“ auf den hl. Rufinus und die später nachgetragene „Hac in aula“ auf den hl. Lucas) nur im Tropar von San Benedetto auffindbar gewesen; wohl ein guter Fingerzeig für den Ursprung derselben. Die 10 übrigen waren nach Ausweis der Quellen in mehreren anderen Diöcesen und Klöstern Oberitaliens in Brauch, nämlich in Modena, Ravenna, Padua, Brescia, Vercelli, Monza, Nonantula und Novalese. Für letzteres Benediktinerstift kommt nur die Sequenz „Hanc diem tribus“ in Betracht, welche bereits im X. Bande der Analecta (S. 23) mitgeteilt ist. — Vier dieser Sequenzen aber machten eine weitere Wanderung oder wurden vielleicht anderswoher entlehnt, worüber ich zur Zeit mich nicht entscheiden kann. Dafs die Sequenz „Ecce iam venit“ auch in einem Missale von Soissons, freilich einer recht jungen Quelle, erscheint, ist bereits bekannt; wir begegnen ihr auch schon früh aufser in Brescia auf dem Monte Cassino Unteritaliens. Die Sequenz „Laude mirandum“ ist im XXXIV. Bande auch aus dem Reichenauer Tropar mitgeteilt, dem drei alte oberitalienische Quellen zur Seite stehen. Die Silvester-Sequenz „Haec sunt sacra festa“ taucht in einem Tegernseeer Missale des 15. Jahrhunderts auf, dort angewandt auf den hl. Zeno. Ein spanisches Tropar des 12. Jahrhunderts schliefslich enthält die Sequenz „Felix valde o Maria“; durch ein Versehen habe ich den Text dieser Sequenz bereits im XXXIV. Bande mitgeteilt. Dieses zur Vervollständigung jener Erwägungen, die Winterfeld im oben erwähnten Aufsatze über unseren Veroneser Codex anstellt. — Beigefügt sei nur, dafs ich in Verona die Collation von 4 Sequenzen übersah. Der Vorstand der Kapitelsbibliothek, der hochw. Herr D. Antonio Spagnolo, hatte die grofse Güte, mir dieselbe nachträglich zu besorgen, wofür hiermit der innigste Dank abgestattet sei.

Ferner ein Wort zu den Sequenzen der Kirche von Sevilla, die ich, soweit sie Inedita sind (vgl. Vorwort zu Bd. XXXIV, S. 8), diesem Bande eingegliedert habe. An gedruckten Missalien von Sevilla fehlt es nicht. Aufser den von Chevalier erwähnten Ausgaben vom Jahre 1534 u. 1537, die erst vom Buchstaben M an für sein Repertorium verwertet wurden, sei hingewiesen auf die Sevillaer Ausgabe vom Jahre 1529, die sich im Besitze des Herzogs von Parma befindet, und auf jene vom Jahre 1507, die ich in Rom auf der Casanatensis vorfand. Letztere Ausgabe auf Pergament trägt den Titel: „Missale secundum usum almae ecclesiae Hispa-

lensis" und das Explicit: „Sacrum hoc opus missalis secundum usum sanctae ecclesiae hispalensis : summo studio revisum atque emendatum regnante inclyta Johanna regina castelle : legionis: aragonie : granate etc. felice numine : explicit in inclyta civitate hyspalensi per Iacobum cromberger alemanum. Anno salutis MDVII prima kalendas decembris." Ich habe mich darauf beschränkt, aus den Druckwerken die Varianten nur dieser einen Quelle zu vermerken, da die übrigen Drucke fast völlig gleich sind. — Auch besitzt Sevilla auf seiner Columbina mehr als ein handschriftliches Missale Hispalense; Dreves fand dort vier, alle aus dem 15. Jahrhundert. Aber alle diese gedruckten und ungedruckten Quellen enthalten von den 24 in Betracht kommenden Inedita nur 4 Sequenzen vollständig; alle übrigen sind mehr oder weniger gekürzt. Es war soweit eine glückliche Fügung, daſs Dreves 1892 auf der Universitätsbibliothek in Genua ein handschriftliches Missale Hispalense des 14/15. Jahrhunderts entdeckte, welches durchweg jene Sequenzen in ungekürzter Form enthielt und auſserdem noch 2 weitere Sevillaer Sequenzen („Ave salutata" und „Virgo splendor aetheris"), die in den anderen Quellen vollständig fehlten. Zwei Sequenzen tragen jedoch auch in dieser Quelle sichtlich den Stempel der Kürzung. Daher wies ich ihnen im Corpus keinen Platz an und setze die beiden Bruchstücke hierher.

1. De sancto Antonino.

1a. Laudes Christo congaudentes
Persolvamus, recolentes
Antonini merita.

1b. Collaudetur tam insignis
Martyr votis saltem dignis,
Si non laude debita.

2a. De regali stirpe natus
Summo regi summe gratus
Et acceptus extitit.

2b. Fulsit signis sitienti,
Cui fons vivus ex arenti
Terra potum praestitit.

3a. Multis annis vir vexatus
Est per eum liberatus
Demum a daemonio.

So übereinstimmend im Cod. Ianuen. A VII 13; Cod. Hispalen. 83, 15; 85, 18; Vitr. 12 und im gedruckten Missale vom Jahre 1507. Die nähere Bezeichnung dieser Quellen findet sich im Corpus unter den Sequenzen.

2. De sancta Maria Magdalena.

1a. In virgulto gratiae
Fructum paenitentiae
Magdalena legit;

1b. Terram rigans oculis
Exstirpatis tribulis
In hortum redegit.

2a. Morbi bene conscia
Novit, quam sit pervia
Christi medicina;

2b. Lacrimarum rivulum
Et unguenti vasculum
Novit mens divina.

3a. Novit, quae dilectio,
Quae cordis contritio,
Iudex singulorum.

So in den gleichen Quellen wie oben; nur tritt statt Cod. Hispalen. 83, 15 der Cod. Hispalen. 63, 17 ein. Als Varianten sind zu vermerken: 2a, 2 perviam Cod. Ianuen. AVII, 13; 3a, 1 Novitque Miss. Hispalense imp. 1507.

Bei einigen Sequenzen des vorliegenden Bandes ist verwiesen auf Dominicus Georgius, De Liturgia Romani Pontificis. Der vollere Titel dieses seltenen Werkes lautet: „De Liturgia Romani Pontificis in sollemni celebratione missarum libri duo . . . Cura et studio Dominici Georgii Rhodigini, Praefecti bibliothecae Iosephi Renati Imperialis S. R. E. Cardinalis amplissimi.“ Das Werk zerfällt in 3 Bände: Tomus I. Romae 1731; Tom. II. Romae 1743; Tom. III. Romae 1744. Im letzteren Bande befindet sich von S. 223—609 ein „Appendix Monumentorum“, und unter diesen Monumenta auf S. 441—528: „Antiphonarius liber S. Gregorii [also ein Graduale] ex codice membranaceo Card. Gentilis A. D. 1071 scripto.“ Das Colophon jener Hs. lautet nämlich nach Georgius: „Anno Domini Mill. LXXI. Indic. Nona. Temp. Alexandri Scdi PP. Mens. Mai. D. XX. Anti[phonarius] iste completus est.“ Der Kardinal Franc. Xaver. Gentilis, der Besitzer jenes Graduale, war ein Freund des Bibliothekars Georgius (tom. II, p. CXCIII). Die meisten der in diesem Graduale enthaltenen Sequenzen und Tropen konnte ich in anderen oberitalischen Handschriften auffinden; bei zwei Sequenzen war ich einzig auf jenes Graduale, wie es Georgius mitteilt, angewiesen. Ob er den Text zuverlässig wiedergegeben hat, bleibt dahingestellt.

Im Bande XXXIV habe ich die Sequenz „Quem aethera et terra“ aus einer alten St. Galler Hs. ediert. Inzwischen bin ich der gleichen Dichtung in 6 anderen Handschriften begegnet, aber als einem Tropus. Die Verwendung als Tropus dürfte das Ursprüngliche sein. Die näheren Nachträge werde ich in jenem Bande bieten, welcher der Publikation der rhythmischen Tropen gewidmet ist.

Wien, den 3. November 1900.

Clemens Blume.

I.

DE TEMPORE.

---

1. Dominica prima Adventus.

1. Gaudia mundo futura,
prophetarum quae clamat tuba,

2a. Clara praecinamus
melodia

2b. Pulchra reboantes
simul organa.

3a. Nam, qui gubernat
supera et terrena
necnon infera,

3b. Servi figura
homo factus assumpta
nosmet visitat,

4a. Quos saeva
mortis damnarat potestas,
serpentis invidia

4b. Ad stagna
cunctos detrudens averna
multa ob flagitia.

5a. Sed nostras
summa deitas miserans
animas
traxerat carneam

5b. Ex alvo
castae virginis sarcinam,
ut pia
redderet gaudia.

6a. *Ergo haec sollemnia*
signat adfutura

6b. *Anni celer orbita*
iam nunc replicata.

6c. *Unde celsa agmina*

7a. Laetantur et pangunt
Christo gloriam,

7b. Et gratia pacis
ima decorat.

8a. Ut ad tanta
queamus festa
mente nitida

8b. Pervenire,
eius nos dextra
regat valida,

9. Cui odas
digne nunc modulemus, Alleluia.

Miss. ms. S. Dionysii saec. 14. Cod. Parisin. 1107. A. — Miss. ms. S. Cornelii Compendiensis 14. Cod. Parisin. 17318. B. — Miss. ms. S. Cornelii Compendiensis sae. 14. Cod. Parisin. 17321. C. — 6c hat gleiche Melodie mit 6a, 1 u. 6b, 1; daher der liegende Druck dieser korrespondierenden Glieder. — 6c Inde C. — 7b, 1 gratiam AC; terrae pacis AC, pacis terrae B; auch die Melodie hat für terrae 2 überschüssige Noten; danach ist die Einschiebung hinreichend ersichtlich. — 8b Ac sincera pervenire ABC; die 2 ersten Worte stören die Symmetrie; auch die Melodie hat überschüssige Noten für dieselben; „pervenire“ hingegen hat gleiche Melo[die] mit „Ut ad tanta“. Vielleicht aber wäre zu schreiben:

8a. ~~~~~~~~~~ Ut ad tanta etc.

8b. *Ac sincera* pervenire etc.

C zieht 6c—7b incl. zu einer Klausel zusammen und stellt 8a + 8b als paralleles Glied gegenüber. Abgesehen von anderem lehrt die Melodie das Richtige. — 8b, 3 rogat A.

2. De Adventu Domini.

1. Ecce, iam Christus,

2a. Quem sancti patres
prophetaverunt, advenit nobis,

2b. Suam nos salvet
per nativitatem gloriosam.

3a. Cui omnes occurentes
clamemus: Salva nos, Deus,
rex Israel;

3b. Rex Christe, Deus Abraham,
Deus Isaac, Deus Iacob,
miserere (nobis),

4a. Quia tu es salvator et
misericors, verax,
pius ac sanctissimus,

4b. Cui honor et gloria
semper in aeterna
saeculorum saecula.

Trop. ms. Nonantulense saec. 11. Cod. Univ. Bononien. 2824. A. — Trop. et Grad. ms. S. Petri in Vaticano saec. 11/12. Cod. Vaticam. 5319. B. — Grad. ms. Mutinense saec. 12. Cod. Capit. Mutinen. O I N 16. C. — Grad. et Trop. ms. S. Eugenii Senensis (?) saec. 12. Cod. Senen. F VI 15. D. — Trop. ms. Casinense saec. 12. in. Cod. Casinen. 546. E. — Miss. ms. Casinense saec. 15. Cod. Casinen. 128. F. — Grad. ms. incert. origin. anni 1071. (nach Georgius, De Liturg. Romani Pontificis, 1731—1744; tom. III, 441) G. — 2b, 1 Sua BEFG. — 2b, 2 ut nativitate gloriosa EFG. — 3a, 2 clamemus fehlt B. — 3a, 3 rex fehlt EFG. — Str. 3b sqq. fehlen BG. — 3b, 1 Statt Rex: Creator omnium rerum et rex regum EF. — 3b, 2 Isaac et ACD. — 4a, 1 es iustus et EF. — 4a, 3 et EF. — Str. 4b fehlt CEF. — Die eigene Melodie in Neumen (B hat Notenschrift) zeigt keinen Parallelismus; dagegen ist die Abteilung der Strophen mit durchweg gleicher Silbenzahl überall gleich.

3. In Nativitate Domini.

1. Ecce, adnuntio,
christicolae, magnum gaudium,

2a. Quod erit universae
terrae omnique populo:

2b. Est quia nobis natus
mundi salvator hodie.

3a. Virgo quem peperit
divinitus,
non hominis ex semine;

3b. Olim nuntiavit
hoc virgini
nam Gabriel archangelus.

4a. Per virginem natus est
rex polorum
factorque hominum,

4b. Ut hominem perditum
vocaret ad
regna aetherea,

5a. Quem chelydrus decepit
per lignum vetitum.

Non amisit, quod erat
apud Deum, verbum,
sed sumpsit
hominem, quod non erat.

5b. Homo natus parvulis
tegitur stragulis,

Praesaepio iacet
cunabulis parvulus
et caelum
cum patre continet.

6 a. Ut homo
alitus, sed divinitus
non nostris opibus indiget;

6 b. Lac datur
infantulo esurienti,
qui cuncta creat animantia.

7 a. Quam felix uterus
(est) genetricis,
qui invisibilem portavit,
quem capere non
queunt throni aetherei!

7 b. A Moysen usque
ad Iohannem
praecursorem atque baptistam
cuncti prophetae
praeconati sunt Dominum.

8 a. Pastores pervigilantes
supra gregem viderunt
choros angelicos

8 b. Psallentes atque dicentes:
In excelsis gloria
sit nato Domino,

9. Cui est honor et potestas
imperiumqne sine fine
per omnia saecula.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). A. — Grad. et Tropar. ms. S. Petri in Vaticano saec. $^{11}/_{12}$. Cod Vatican. 5319. B. — Grad. ms. incert. orig. anni 1071 (nach Georgius III, 447). C. — 1,2 caelicolae A. — 2a fehlt A. — 2b, 1 Es B. — 3a, 1 quae C. — 3b, 2 virginis AB. — 4b, 1 perditum fehlt B. — 5b, 1 parvulus A. — 5b, 1 stragulus A. — 5b, 4 parvulis B. — 6a, 2 altius sed C. — 6a, 3 nostrae AC; opus est ABC; indicet C. — 6b, 1 Lactatur A. — 7a, 1 Arva felix C. — 7a, 5 quexunt (!) B; aetherea A. — 7b, 1 Moyse B. — 7b, 3 ac ABC. — 8a, 3 chorus angelicus C. — B enthält die Melodie.

4a. In Nativitate Domini.

1. Ecce, iam venit nostra
redemptio pretiosa.

2 a. Gaudeamus
in unum
cum angelica agmina.

2 b. Caeli regem
in terris
arta tenent cunabula,

3 a. Qui solus
patravit cum patre
totius mundi fabricam;

3 b. Vilibus
induto vestibus
canunt sanctorum milia.

4 a. Lactat mater parvulum,
magi eius
cognoscunt sidera.

4 b. In praesaepio iacet,
reges ei
offerunt munera.

5 a. Credamus eum verum
esse Dei filium
Atque ad hoc venisse
in terras, ut redimat
nos de maligna sup-
plicia.

5 b. Ipse factus est homo,
qui sine initio,
Deus ineffabilis,
in nulla concluditur
prisca vel ultima
tempora.

6 a. O mira Domini
et gratuita,
quae nobis dedit, remedia!

6 b. Filium unicum
misit, ut servos
revocaret in Elysia,

7a. Et hostem aethereum
condemnaret,
qui protervam contra eum
erexerat
inanem quoque
superbiam,

7b. Et claustra mortifera,
quae replerat
ex electis, forti manu
diriperet
atque reduceret
spolia.

8a. Tuam, fortissime,
supplices
misericordiam.

8b. Petimus ut nobis
concedas
in haec sollemnia

9a. Et laudes, quas in tui
nominis *gloriam*

9b. Ovantes cum caterva;
cum te, *summe redemptor*,

10. Mereamur vitam.

Trop. ms. Benedictinum Brixiense saec. 12. Cod. Univ. Bononien. 2748. A. — Trop. ms. Casinense saec. 12. in. Cod. Casinen. 546. B. — Miss. Suessionense imp. Parisiis 1516. C. — 2a, 3 angelico agmine BC; die Endassonanz a sichert die Lesart von A (cfr. 8b, 3). — 3a, 1 Qui mundum A; mundi C. — 3a, 2 patrarat B. — 3b, 1 Ut vilis A, Cui vilibus B, Qui vilibus C. — 3b, 2 induit A, induitur C. — 3b, 3 gaudent BC; sanctorum agmina A. — 4b, 1 Qui in praesaepe BC. — 5a, 3 venisset A. — 5a, 4 terra A, terris C; redimeret BC. — 5a, 5 sq. maligno supplicio ABC. — 5b, 3 inenarrandus BC. — 5b, 4 sq. ab ullo qui clauditur | prisco vel ultimo temqore BC. — 6b 3 revocaret ab exsilio B, revocaret illaesos ab via C. — 7a, 1 aereum A, taetrum B. — 7a, 3 proterve B, proterva C. — 7a, 5 sq. se stimulosa | superbia B, et stimulos a | superbia C. — 7b, 3 sqq. ubi sanctos | indebite detinebat, | (ac C) diriperet (dirumperet C) | et eius frangeret | rabiem (ianuam C) | BC. — Die folgenden Klauseln 8—10 sind in B u. C bis auf einige Varianten in ganz gleicher Weise verändert und verwildert; die 3 Klauseln, denen jeder Parallelismus mangelt, lauten:

Tuam, fortissime, quaesumus misericordiam,
Ut per prolis tui natalem, quem colimus, nunc et semper cuncta deleantur facinora,
Et, fulgens cum veneris inde, tuam percipiamus sine fine gloriam.

Melodie: Christi hodierna pangimini resp. Caelica resonant clare (S. Anal. Hymn. VII, Nr. 21 u. 23), die hie und da etwas frei gehandhabt ist. Die gröfste Differenz zeigt sich, wie fast immer bei diesem Schema, in den Schlufsklauseln 8a sqq. — Man vergleiche die folgende Formulierung eben dieser Sequenz und weiter unten Nr. 58a u. b.

4b. In Nativitate Domini.

1. Ecce, iam venit nostra
redemptio pretiosa.

2a. Gaudeamus
in unum
cum angelica agmina.

2b. Caeli regem
in terris
arta tenent cunabula.

3a. Humanamque carnem
assumens
tulit membra servilia,

3b. Qui simul patravit
cum patre
totius mundi machinam,

4a. In praesaepio
iacet, angeli
pastoribus [hunc] praedicant;

4b. Lactat Maria
Dominum, magi
eius cognoscunt sidera.

5a. Te petimus supplices
voce nunc humillima,
Ut impetres veniam
nobis hic mortalibus
a Christo,
virgo sanctissima;

5b. Ipse natus est ex te,
qui sine initio,
Deus ineffabilis
in nulla concluditur
prisca vel
ultima tempora.

6a. O mira Domini
et gratuita,
quae nobis dedit, remedia!

6b. Filium unicum
misit, ut servos
revocaret ad caelestia

7a. Hostem antiquumque
condemnaret,
qui protervam contra eum
erexerat
inanem quoque superbiam,

7b. Portam(que) mortiferam,
quam replerat
ex electis, forti manu
diriperet
atque reduceret spolia.

8. Tuam, Christe, recolentes
nativitatem suppliciter deposcimus,

9a. Aeterna
nobis des praemia,
quibus sit pura
mens ac sincera pectora;

9b. Da digne
nobis frequentare
natalitia
tua, o Iesu redemptor.

Trop. et Sequent. ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII (100). — 3b, 1 Quae. — 3b, 3 machina. — 5a, 2 nunc fehlt. — 5a, 4 hic fehlt. — 7b, 3 ex electi. — 9a 1 Aeternam. — 9a, 2 dones. — Klausel 8 ist ohne korrespondierende Klausel; ob ausgefallen? Auch in der vorhergehenden Fassung der Sequenz sind die Schlufsklauseln in den Hss. BC ähnlich verwildert. Der Ausgang der letzten Silbe auf **us** (8, 2) und **or** (9b, 4) ist neben dem sonst streng gewahrten **a** verdächtig. — Auf jeden Halbvers folgt Alleluia, aufser bei 9a.

5. In Nativitate Domini.

1. Laus tibi, Deus,

2a. Pater Iesu
Christi, Dei nostri,

2b. Quem misisti
incarnatum nasci

3a. Ex veneranda
Maria virgine
Deum et hominem.

3b. Qui ligno crucis
mortem devicerat
et tribuit vitam

4a. Per pretiosissimum
sanguinem, manantem
sacro de latere,

4b. Ut unda baptismatis
renati spiritu
regnaremur freti

5a. Et mandata
fidei, quae dedit
trinus in vocabulis,

5b. Unitatem
veneremur, aequam
maiestatis gloriam;

6a. Aequalem
ut credamus tibi
prolem tuam,

6b. Sic talem
et spiritum sanctum
procedentem,

7a. Et eodem
primogenitum,
per quem feceras
pariter omnia, quae
facta sunt;

7b. Cum quo vivis
et regnas unus
Deus, perfecta
trinitas et unitas
cuncta per

8. saecula.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patav. A 47. A. — Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). B. — Trop. et Sequent. ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII (100). C. — 2a, 2 Domini ABC. — 2b fehlt C. — 3a, 1 sq. Per venerandam | Mariam virginem C; 3a, 2 virginem B. — 3b, 1 in ligno ABC; in ist überschüssig und bildet einen sonst gemiedenen Hiatus. — 4a, 2 manentem B. — 4b, 1 undas purificas B; purificans A. — 4b, 2 ex spiritu A, et spiritu B; cfr. Note zu 3b, 1. — 4b, 3 adiuti (st. freti) A. — 5a, 3 invocabilis A; vocabuli B. — 5b, 2 aequa C. — 6a, 2 credimus A. — 6b, 1 Sitalem B, Si talem A. — 6b, 2 spiritui sancto AB. — 7a, 1 Ut A; primogenito B. — 7a, 2 fecerat A; fecerant B. — 7b, 1 sq. Per quem vivit et regnat AB. — 7b, 3 Dominus AB. — Die Melodie von 7a u. 7b zeigt keinen Parallelismus.

6. In Nativitate Domini.

1a. Ecce, puerpera
genuit Emanuel,
regem in saecula,

1b. Nobis det ut omnia,
quae sunt patris et sua
praemia aeterna.

2a. Pastores erant
proximis in pascuis

2b. Bethleem ad urbem
noctis sub silentio.

3a. Claritas Dei
cinxit illos fulgida,

3b. Angelus atque
inquit illis: Nolite

4a. Silere Deum,
salvatorem omnium,

4b. Nunc vobis natum
redeuntes dicite.

5a. Angelus inquit:
Nolite pavescere;

5b. Gloria regi
nato; laus et potestas

6. Per cuncta saecula.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III. 18). A. — Grad. ms. Mutinense saec. 12. Cod. Capit. Mutinen. O I N 16. B. — 2b, 1 Bethleem in urbem A. — 4a, 1 Scilere A. — 2a, 2b, 3a und 5a sind wörtlich dem Hymnus des Paulin von Aquileja „Gloriam Deo in excelsis hodie“ entlehnt. Cfr. Dümmler, Poetae aevi Carolini I, 145, Str. 9 u. f.

7. In Nativitate Domini.

1. Cunctum orbem

2a. Aeternitatis lux hodie

2b. Novo splendore radiavit.

3a. Christus, verus de lumine

3b. Deus et homo natus est

4a. Et mundo
visibilis factus est,

4b. Cum patre
semper manens, quod erat.

5a. Iam nunc ergo
natalem ipsius iucundo
celebremus animo,

5b. Per quem omnes
(a) vinclo soluti tartareo
laudem demus Domino.

6a. O bone Iesu
Domine, natalem hodie
iam tuum festiva
cum laude colimus;

6b. Nostras excipe
voces ac benigne tribue
famulis cum sanctis
gaudere angelis.

7a. Spreta quoque terrea,
omnia devicta mortifera

7b. Beatorum praemia
percipiamus per omnia

8. Saecula.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). — 2b, 1 splendor irradiavit. Die Konjektur „Novo splendore irradiat" liegt nahe, aber so entsteht ein Hiatus. — 4a, 1 mundus. — 5a, 3 celebretur. — 5b, 2 ad vinclo salutem. — 6a, 3 festivo; vielleicht Adverb und richtig? — 6b, 2 vocida benigne. — 6b, 4 gaudebis.

8. In Nativitate Domini.

1. Christum natum nova
demonstrant sidera.

2a. Pastores sacras
excolunt vigilias,

2b. Curam praetendunt
suo gregi debitam.

3a. Ideo fulsit
lux eis rutila

3b. Magno timore
percellens pectora.

4a. Quos civis adloquitur
voce supernus placida:

4b. Ne pavete, inquiens,
ecce, assunt remedia,

5a. Quae cunctos populos laetos
reddant nascentis gratia;

5b. Quia processit omnibus
salus et vitae gaudia.

6a. Invenietis regentem
pulchram mundi machinam,

6b. Pro salute vagientem
nostra inter volucra.

7a. Mox caelestis multitudo
adplaudit consonanter
iubilans:
In excelsis gloria

7b. Et in terra, voluntatis
pax quos decorat, prosequatur et
comitetur bonitas.

8 a. Omnis ergo nostra contio
patris aeterno filio
laudes recitat,

8 b. Casta qui de matre voluit
nasci, quos creavit visitando miserans;

9 a. Suppliciterque deposcat,
eius pia clementia

9 b. Huius diei ut donet
perfrui nos laetitia.

10 a. Ave, felix virgo
semper, Maria,
praecelsi regis ianua,

10 b. Tu vocaris stella
maris et iure
totius orbis domina.

11 a. Ubere beato
lactans Dominum
angelorum replentem omnia.

11 b. Quaesumus [te] iam nunc,
nostra offer tu
vota genito super aethera,

12 a. Ut qui temporalis
[eius] nativitatis
Concelebramus
sollemnitatem,
vitae praesentis commoda

12 b. Sic nunc percurramus,
ut angelorum choris
Consociati
suavitate
melica nova cantica

13 a. Caterva dicat nostra,

13 b. Concordi voce clamans:

14. Alleluia.

Grad. ms. Bobbiense saec. 12. Cod. Taurinen. F IV 18. A. — 2 b, 1 sq. suo gregi praetendunt. — 6 a, 2 pulchra mundi machina. — 7 a, 4 gloriam. — 9 b, 1 donos (!). — 11 a, 1 tu beato. — 12 a, 1 Ut quid. — 12 a, 3 Concelebremus. — 12 b, 1 nunc fehlt.

9. In Nativitate Domini.

1 a. Puer regens aethera,
Surge, veni, propera
Tuum plasma quaerere.

1 b. Quem Mariae ubera
Lactant quamvis tenera
Virginis puerperae,

2 a. Vide et considera,
Quam sit vita aspera
Humanae malitiae.

2 b. Tua tege opera,
Ne nos trahant pondera
In lacum miseriae.

3 a. Te patris potentia
Divina clementia
Incarnari voluit,

3 b. Virginis munditia
Divina prudentia
Sine viro genuit.

4 a. Quam nulla malitia
Foedat vel nequitia,
Removendo tristia
Sacer replet spiritus.

4 b. Cum respondet mitia
Dei plena gratia,
In se cuncta vitia
Extinguuntur penitus.

5 a. Statim turris nostrae spei
Est effecta mater Dei
Sancto plena spiritu.

5 b. Ad nos, Christe, sic venisti,
Carnem carne redemisti
Factus patris victima.

6 a. Puer, mundi reformator,
Puer, caeli gubernator,
Qui creasti omnia.

6 b. Iesu puer, miserator,
Iesu puer, et salvator,
Salva hanc familiam.

7a. Mater Dei, virgo pura,
Nos egentes tua cura
A peccati lege dura
Solve tuis precibus.

7b. Ex te natus non negabit
Tibi quidquam, sed donabit,
Quidquid petas, ultra metas
Es illi amabilis.

8a. Angelorum imperatrix,
Miserorum sublevatrix,
Esto pia advocatrix
Cunctis te colentibus.

8b. Virgo, mater pietatis,
Fons totius bonitatis,
Servos tuae sanctitatis
Caeli pande solio.

9. Haec det nati gratia
Quae regnat per saecula,
In excelsis gloria
Nato regi canitur.

Oration. ms. Gallicanum saec. 13. Cod. Cantabrigen. Ff. VI 14. — Str. 7b u. 8a sind vielleicht umzustellen. — 9, 3 sq. canitur | Nato regi gloria. — Man könnte in Vorstehendem ein Reimgebet vermuten; aber dem Bau nach ist es eine Sequenz. Auch ist nach den Notenlinien, in welche die Noten leider nicht eingetragen sind, das Gedicht für den Gesang bestimmt.

10. In Nativitate Domini.

1a. Obstupescat natura
Frustrari sua iura
In partu virginis,

1b. Cum ius sit virginale
Praenaturatum tale
In . . . .

2a. Sed praerogativavit
Unam naturans David
Ex fructu seminis,

2b. In qua se humanavit
Statumque reparavit
Humani generis,

3a. Ab Adam protoplasto
Damnati pomo pasto
Suggestu daemonis,

3b. Repulsae paradisi
Cur paruit ex nisi
Mucrone Cherubis.

4a. Haec Adam transgressoria
Voluptas caeli gloria
Seclusit posteros

4b. Cunctos humani seminis,
In quos natura criminis
Lex fluxit miseros.

5a. Sic, heu, in nos angaria
Mortis sempiternaria
Simplex et necessaria
Venit Adigenas,

5b. Quos a tali exitio
Nulla unquam condicio
Solvisset nec a vitio
Pura impunitas.

6a. Quod, heu, sanctorum milia
Senserunt, qui exsilia
Inferna subierunt,

6b. Et prophetarum numerus,
Quos absumebat inferus,
Nunc locus miserorum.

7a. Sed caeli rex omniparens,
Nobis paterne condolens,
Damni necessitatem

7b. Per sui mortem filii
Redegit in arbitrii
Volentis libertatem.

8a. Qui Gabrielis nuntio
Et spiritus umbraculo
In virginis Mariae

8b. Homo effectus utero
Tamquam sponsus de thalamo
In hoc est natus die,

9 a. Verus Deus, purus homo,
De virginali alvi domo,

9 b. Nostrae carnis armatura
Contectus, in qua per praedura

10. Morte crucis pocula
Nostra solvit debita.

Cod. Zwethalen. 313. add. saec. 15. mit Mel. — 3a, 2 Damnato. — 8a, 1 Quod. — Der äufseren Form nach Sequenz, der Diktion nach vielleicht Cantio.

11. In Nativitate Domini.

1 a. Nostro condoluit
Pater exsilio,
Unde consuluit,
Nobis in filio.

1 b. Res mira geritur
Miro consilio,
Dum carne regitur
Aeterna ratio.

2 a. Nostra dum latuit
In carne deitas,
Per carnem patuit
Nobis divinitas;

2 b. Dum stellae claruit
Stupenda novitas,
Caelorum genuit
Regem virginitas.

3 a. Latet in praesaepio,
Rutilat in sidere,
Parvus in tugurio
Magnus est in aethere.

3 b. Qui creavit omnia
Suo quaeque pondere,
Mater plena gratia
Dulci lactat ubere.

4 a. Sic creator omnium,
Angelorum gloria
Virginale gremium
Praeditavit gratia.

4 b. . . . .
. . . .
Ut hic et non alius
Sit, et haec non alia.

5 a. Haec est vellus Gedeonis,
Haec est thronus Salomonis,
Haec est solis regia;

5 b. Haec est stella mater solis,
Quem tu credis, quem tu colis,
Fidelis ecclesia.

6 a. Solem clausit in se stella
Totum claudens clausa cella,
Quem non claudunt omnia.

6 b. Hic est noster Elisaeus,
Verus homo, verus Deus,
Cui laus et gloria.

Collect. ms. S. Albini et S. Maglorii saec. 10—13. Cod. Vatican. Regin. 711. add saec. $^{12}/_{13}$. — Vielleicht eine Cantio.

12. In Epiphania Domini.

1. Gaudent omnes

2 a. Caelicolae hodie
gaudio magno,

2 b. Et iubilat natura
omnium rerum.

3 a. Sidera caeli
flagrantibus
emicant flammis

3 b. Et regi Christo
famulantur
splendida luce.

a. Tribus miraculis
sacratum colimus diem:

4b. Stella flammivoma
duxit ad praesaepe magos;

a. Clara est ex aqua
vinum factum ad nuptias;

5b. Baptisma accepit
Christus undis Iordanicis.

a. Cui offere
curemus munera
in ara cordis,

6b. Aurum, tus simul
murramque dicentes:
Christe benigne,

7. Tu tuis miserere.

Trop. ms. Casinense saec. 12. in. Cod. Casinen. 546. A. — Grad. ms. cert. origin. anni 1071 (nach Georgius l. c. III, 452). B. — 2a, 1 hodie hlt A. — 4a, 2 sanctum hunc B. — 5a, 1 Caritas ex B. — 5a, 2 vini cta B. — 6a, 2 pensemus B. — 6b, 1 simul fehlt B.

13. In Transfiguratione Domini.

a. Verus sol divinitus
Carnis nube conditus
Demonstratur hodie;

1b. Nam in monte residens
Christus totus renitens
Lumen fudit gloriae.

a. Ibi Moses mittitur,
Et Elias cernitur
Sacro fans eloquio.

2b. Nubes clara cogitur,
Christus luce funditur
Albo facto pallio.

a. Vox a patre labitur,
Laus filio redditur
Coram consistentibus.

3b. Tam grandis spectaculi
Testes tres discipuli
Sunt cunctis fidelibus.

a. Non vacat mysterio
Tanto cum imperio
Gloria demonstrata;

4b. Nam est in mortalibus,
Domino fidelibus,
Gloria figurata.

a. Omnis dotis opera
Carnis tenens viscera
Christus hic exercuit.

5b. Hodie discipulis
Christus peramabilis
Claritate micuit.

a. Ex utero prodiens
Subtilitate nitens
Fidelibus apparet;

6b. Dum per aquas graditur,
Levitate ducitur
Et agilis non haeret.

a. Ergo, Iesu Domine,
Verum lumen animae,
Animam glorifica;

7b. Et, cum iudex veneris,
Dotes nostri corporis,
Rogamus, amplifica.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Praedic. Cracovien. s. n. — Miss. ms. Praedicatorum Hispan. saec. 16. Cod. Vatican. 5591. B. — iss. Praedicatorum imp. Parisiis 1517. C. — Miss. Praedicatorum imp. ›netiis 1523. D. — Miss. Matisconense imp. Lugduni 1532. E. — 2a, 1 bi B. — 2a, 3 fons B. — 4b, 1 est immortalibus BC; est mortalibus in — 5b, 3 emicuit B. — 6b, 2 Lenitate A. — 6b, 3 Et angelis non A. — ie Melodie bezeichnet B: „Sequentia cum cantu s. Petri martyris", d. i.: lest dies celebris.

14. In Transfiguratione Domini.

1 a. Splendor patris et figura
Se transformans hodie
Nostrae carnis in natura
Signa pandit gloriae.

1 b. Tres assumens secum testes
Scandit montis culmina;
Splendet vultus, albent vestes,
Luce nitet gemina.

2 a. Splendor autem faciei
Ut solaris luminis
Niveaeque speciei
Candor erat tegminis.

2 b. Adest ibi legislator
Moyses mitissimus
Et futurus debellator
Elias fortissimus.

3 a. O res magna, factor magnus
Facturus magnalia!
Oves ducit mitis agnus
Montis ad sublimia.

3 b. Hoc sunt quippe monte digni,
Hunc ascendunt verticem,
Qui triumpho cum insigni
Caeli tenent apicem.

4 a. Vult prophetas tunc adesse
Divina provisio,
Ut probetur tam expresse
Nostra resurrectio.

4 b. Alter erat cum defunctis,
Moyses supererat,
Ut cunctorum rex ex cunctis
Rei testes proferat.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. B. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. C. — Str. 5b sqq. fehlen BC. — 3b, 1 Haec sunt A. — Die Sequenz ist sichtlich unvollständig.

15. In Inventione s. Crucis.

1 a. Sanctae crucis celebremus
devotione veneranda

1 b. Signaculum triumphale,
per quod salutis sacramentum

2 a. Sumpsimus,
culpa qui pro parentis, heu,
eramus exsules
facti patriae.

2 b. Redempti
ergo gratias agamus,
per lignum qui sanctae
redemit crucis

3 a. Et meritis, nos
quamvis indigni, *
visitavit gratuita *
de pietate. *
*

3 b. In Domini crucifixi
*laude consona
* voce melliflua
concinamus cantica.
*

4 a. O crux gloriosa, o crux*
veneranda,
quae pretium mundi
ferre tu meruisti,

4 b.*Salva praesentem
humilem plebem
in laude tua hodie
[hic] congregatam,

5. Quae sola fuisti
portare digna talentum.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patavin. A 47. A. — Trop. et Sequent. ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII (100). B. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen.

O I N 7. C. — Grad. ms. Mutinense saec. 12. Cod. Capit. Mutin. O I N 16, D. — Trop. ms. Nonantulense saec. 10/11. Cod. Vittor. Eman. 1343 (Sessorian. 62). E. — 2a, 2 culpam A; pro parentum B, protoparentis D, protoparenti AC. — 2a, 4 effecti B. — 2b, 3 sq. lauten in CDE: qui nos suo sacro redimit sanguine. — Str. 3a fehlt E; 3a u. 3b umgestellt CD. — 3a, 3 fisi tamen gratuita CD. — 3b, 2 sqq. fehlen E (abgeschnitten). — 3b, 2 laudes AB. — Nach Str. 3b schieben CD ein: O crux splendidissima, salus, perennitas vitae, virtutibus totis es repleta. — 4a, 2 admiranda B, adoranda CD. — 5, 1 Quae mundi fuisti AB. — 5, 2 talenta C. — In der Melodie (nach C) entsprechen sich 3a und 3b, 4a u. 4b haben verschiedene Melodie. Im Text zeigen eher 3a und 4b, resp. 3b u. 4a Parallelismus. Demnach ist die vorgelegte Abteilung jener Klauseln problematisch. — Steht auch in Cod. Casanaten. 1741.

16. In Inventione s. Crucis.

1a. Alma, fulgens crux, praeclara,
splendidior cunctis,
gloriosa,
Desiderabilis
atque dilecta
membrorum Christi
es adornata.

1b. Tu sola fuisti digna,
nobilis, triumphata.
Ecce enim
es exaltata
super omnia
ligna cedrorum
et collaudata.

2a. Catenae infernorum
per te destructae,
animae
sanctorum
sunt absolutae.

2b. Tartarea legio
est adligata
per tuum
sanctum signum
manu armata.

3. Libera nos semper,
crux gloriosa.

Trop. ms. Nonantulense saec. 11. Cod. Roman. 1343 (Sessor. 62). A. — Trop. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Angelic. 123 (B III 18). B. — Grad. ms. Mutinense saec. 12. Cod. Capit. Mutinen. O I N 16 C. — Grad. ms. Bobbiense saec. 12. Cod. Taurinen. F IV 18. D. — Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen. s. n. E. — Grad. ms. incert. orig. anni 1071. (Georgius l. c. III, p. 504). F.

1a, 1 fulget F; lux BC. — 1a, 4 Alinea ABCDE. — 1a, 7 et honorata F. — 1b, 2 triumphare A. — 1b, 3 Alinea ABCDE; Ad caelis es F. — 1b, 7 et fehlt AB; es F; conlaudanda A. — 2a, 1 Catenis F. — 2a, 2 sunt destructae AF. — 2b, 2 Tartari C, Tartaris F; legiones BCF. — 2b, 2 sunt obligatae CF. — 2b, 5 manus ABF.

17. In Inventione s. Crucis.

1a. Laude multisona
nostrarum virium
intima
Christo triumphatori
nova cantant iubila,

1b. Atque victoriam,
quae fortis abstulit
spolia,
simul promamus
parique symphonia.

2a. En, crux alma
super fulget aethera,
qua pependit
David proles inclita;

2b. Namque David,
humilis agonista,
stravit Goliam
secussa fundibula.

3a. Noster interea
rex fortissimus
in cruce sancta
morte spontanea
Purgavit crimina,
quae contraxerat
originalis natura
sauciata
protoplausti Adae
metuendo scelere.

3b. Cerberi faucibus
fidelissima
famulantia
subtraxit pignora
Fortemque zabulon,
de victoria
callida praesumptione
iactitantem,
cum sua coniuge
demersit in barathro.

4a. Crucis igitur
stigmata deferentes in
nostris assidue cordibus
impressa,

4b. Per quae omnium
valeamus abdicare
phantasticorum spirituum
scandala.

5a. Ergo noster est
novus David
semper extollendus
sede deifica,

5b. Qui suam nobis
singularis
machinam crucis sanc-
tificat tropaea.

6. Illi caelestia
iubilent sancta agmina
nosque laetemur in cruce sancta.

Grad. ms. s. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123. (B III 18). — 1a, 1 multisonant. — 2b, 3 Goliam zweisilbig. — 2b, 4 scussa. — 3a, 1 interat. — 3b, 1 Cerberis. — 3b, 5 Forteque. — 3, 9 suam coniugem. — 4a, 1 Crucifigitur. — 4a, 2 stigmate. — 4b, 1 Per quem. — 5a, 1 est fehlt. — 5b, 3 machiam. — 6, 2 iubilem.

18. In Triumpho s. Crucis.

1a. Nova crucis gaudia
Recolat Hispania
Laeto cum tripudio

1b. Novae memor gratiae
Novaeque victoriae
Crucis patrocinio.

2a. Cuncta qui disposuit,
Renovare voluit
Antiqua miracula,

2b. Et qui crucem sperneret,
Ante crucem caderet
Caesa gens incredula.

3a. Crucis hostis impius
Rex, gehennae filius,
Spiritu vesaniae

3b. Contra Christum nititur
Et in crucem loquitur
Sermones blasphemiae.

a. Fastu premit sidera,
Ponit os in aethera
Crucem sanctam improbans,
Crucifixum reprobans;

4b. Dum superbe cogitat,
In furorem excitat
Barbarorum rabiem
Ad suam perniciem.

a. Nam patronus,
Iesus bonus,
Preces audit
Et exaudit
Suorum fidelium;

5b. Cum necesse
Videt esse,
Suos tegit
[Atque regit]
Conferens auxilium.

a. Ecce, crucis amatores,
Christo duce sectatores
Spiritum concipiunt,

6b. Excitati Christo duce
Et signati sancta cruce
Alacres efficiunt.

7. Pro tali victoria
Detur Christo gloria.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — ss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17 B. — Miss. :. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. C. — Miss. spalense imp. Hispali 1507. D. — 1a, 1 cruci D. — 1b, 2 datoque A. — ı, 1 Cunctaque AC. 3b, 1 mittitur A. — 3b, 2 in cruce A. — 4a, 1 Faustu — 4a. 4 improbans C. — Str. 4b sqq. fehlen BCD.

19. De Quinque Vulneribus DN.

a. Ista sunt praecipue
Nobis recolenda,
Iesu clementissime,
Sive memoranda,

1b. Quae volente passus es
In cruce sacrata,
Ut nostra dilueres
Penitus peccata.

a. Dira quinque vulnera,
Quae sustinuisti
Propter nostra crimina
Passusque fuisti,

2b. Cum virgis viridibus
Saepe verberatus
Utique atrocibus
Spinis coronatus.

a. Altera similiter
Crucique affixa
Et brachia fortiter
Fuerunt protensa,

3b. Ut nostros prosterneres
Simul inimicos,
Vitia consumeres
Et hostes iniquos.

a. Pedes tui fortiter
Fuerunt clavati,
In cruce atrociter
Ferro perforati,

4b. Ut gressus dirigeres
Nostros in hoc mundo
Atque nos defenderes
Ab hoste nefando.

a. Latus tuum lancea
Miles perforavit,
Cor, hepar et viscera
Simul penetravit,

5b. Ut corde nos faceres
Esse sanctiores
Dolumque ut moveres
Et omnes errores.

6. Haec nos sancta vulnera
Quinque memorata
Possidere gaudia
Faciant beata.

Miss. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Londin. Egert. 2677.

20. De Quinque Vulneribus DN.

1a. Cenam, Christe, celebrasti,
Mortem tuam nuntiasti,
Quando pascha manducasti;

1b. Sceleris autorem tanti
Iudam ofella monstrasti;
Olivetum hinc intrasti.

2a. Tunc procidens humi stratus
Patrem supplex es precatus,
Ut transiret calix durus.

2b. Iudas illum sciens locum,
Turbam ducens pontificum
Osculo tradidit Christum.

3a. Tunc ministri irruerunt,
Capto manus ligaverunt,
Mite caput percusserunt.

3b. Christum spinis coronarunt
Purpuraque vestierunt,
Sic pro rege deriserunt.

4a. Liberare iudex volens,
Ipsum tamen vulgus timens,
Condemnavit manus lavans.

4b. Christus crucem baiulavit,
Iussus Simon hunc adiuvit,
Turba sequens multa flevit.

5a. Sanctum corpus prostraverunt,
Pedes et manus foderunt,
Crucifixum erexerunt,

5b. Inter fures statuerunt;
Scriptum superposuerunt,
Quod gentes cunctae legerunt.

6a. Carnifices mox duorum
Crura frangentes latronum
Christum vident iam necatum.

6b. Quare miles hastam sumpsit,
Christi latus perforavit,
Quintum vulnus tunc patravit.

7a. Per tua quinque vulnera
Deleas nostra, Christe, scelera,

7b. Ut post dura mortis iura
Laetemur in caelesti patria.

Miss. Rhemense imp. Rhemis 1553. — 4a, 2 tandem. — Mit dem Eingange ist zu vergleichen die Sequenz: „Cenam cum discipulis | Christe celebrasti.“ (Kehrein, Nr. 57.)

21. De Sanguine Domini Nostri.

1. Gratuletur

2a. Plebs fidelis iam in vero
Christi sanguine,
Per quem caeli
patuit aditus in
eius effusione.

2b. Sanguis Abel effusus est
de terra clamans;
Sanguis Christi
nil loquitur aliud
quam misericordiam.

a. In oblatione
Isaac et arietis
in immolatione
figurata est effusio.
Agnus legis mosaicae
agni Christi novae legis
typus et umbra fuit.

3b. Illius sanguinis
aspersio Israelis
populum percussore
tantum liberavit angelo;
Huius vero Christi sanguis
assertor est libertatis
omnium credentium.

a. Sanguis legis et hircorum
fundebatur ad solam
carnis emundationem;

4b. Sanguis Christi effusus est
ad nostram emundandam
[peccatis] conscientiam.

a. Ave, sanguis pretiose,
per quem Deus peccatores
revocat in gratiam.
Beati sunt ergo illi,
pui laverunt stolas suas
et dealbaverunt eas
in sanguine agni.

5b. Hic est ille sanguis, cuius
in effusione Deus
sibi iam complacuit.
Christus Iesus est pontifex,
cuius sanguis effusus est
in redemptionem morte
sic intercedente.

a. Non habemus pontificem,
qui nostris non compati
possit infirmitatibus.

6b. Itaque cum fiducia
ad eius gratiae thronum
celeriter accedamus,

7. Ut misericordiam suam
consequamur et in sanguine eius
inveniamus gratiam.

Miss. ms. Fiscannense saec. 15. Cod. Rotomagen. 293. add. saec. 15. — ., 1 iam fehlt. — 3a, 1 sq. In Isaac oblatione et in arietis. — 3a, 4 prae-urata est haec. — 4a, 1 hircorum vitulorum et taurorum. — 3b, 2 nguis. — 5b, 1 sq. in cuius effusione. — 5b, 3 iam fehlt. — 5b, 7 sic lt. — 6a, 2 nostri. — 7, 1 tuam. — Mangels der Melodie ist es nicht glich, eine sichere Abteilung der symmetrischen Glieder zu konstatieren.

22. De Lacrima Domini.

a. O lacrima gloriosa
Christi praeclarissima,

1b. Gemma caeli pretiosa
Lymphaque purissima,

a. A Christo quae nata,
Angelo collecta,

2b. Magdalenae data,
Maximino vecta,

a. Imperatori Graecorum
Inde praesentata,

3b. Gaufrido Vindocinorum
Ad locum translata,

a. Interna et externa
Conserva lumina,

4b. Gratia sempiterna
Corda illumina,

a. O benigna,

5b. O benigna,

6. O benigna,
quae semper inviolata
permansisti.

Miss. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 190. A. — Miss. Carnotense imp. Parisiis 1535. B. — Miss. Remense imp. Remis 1553. C. — 2a, 1 Christoque C. — 5a. O fulgida C. — 5b. O lucida C. — 6, 1 O limpida C. Die letzteren Lesarten wohl Korrekturen. Die Anlehnung auch des Schemas an die Verbeta „Inviolata" ist hinreichend erkennbar. — Vorstehende Sequenz ist in vielen französischen Missalen zu finden ohne nennenswerte Varianten.

23. Sabbato Paschae.

1a. Iubilans concrepa
nunc, paraphonista.

1b. Solito praecelsas
dic palinodias,

2a. Quas semper exornat
symphonia perplurima,

2b. Iungendo cantica
modulis hypodorica.

3a. Nam resultet dies illa,

3b. Qua resurgens mundi vita

4a. Nos sua clementia

4b. Ditavit spe valida,

5. Quo post resurgamus saecula.

Trop. ms. Wintoniense saec. 10/11. Cod. Oxonien. Bodl. 775. A. — Grad. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisien. 905. B. — Miss. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisien. 17317. C. — Miss. Rotomagense imp. Rotomagi 1499. D. — 1b, 1 Solita A; praecelsa B. — 2b, 2 hypophrygica C. — 3a, 1 resultat CD. — 3b, 1 resurgit A. — 5 in saecula A. — Eigene Melodie in B.

24. Sabbato Sancto.

Lux de luce Deus tenebris illuxit Averni
Vespere, quae prima refulgens luce diei.
Victor ab infernis remeavit, nexibus atris
Sustulit inde suos devicto principe mortis.
Tartara saeva, chaos destruxit, moenia dira,
Clausit et obscuras valvas aulamque maligni.
Regna benigne piis reseravit clausa polorum,
Ut pateant digni sumentes praemia digna.
Cum quibus angelicum spreta tellure squaloris
Participes Christi possimus scandere nomen.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. A. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patavin. A 47. B. — Grad. ms. incert. origin. anni 1071 (nach Georgius l. c. III, 491). C. — 2 qui B; praefulget C. — 3 inferni B, inferno C. — 5 Tartara sedque chaos AB; media dira AB. — 6 obscuris AB; valvans B; aulasque C. — 7 Regna beata piis C. — 8 Et A; praemia digni B. — 9 u. 10 fehlen C.

25. In Resurrectione Domini.

1. Hodie Dominus Iesus Christus
resurrexit a mortuis.

2a. Pro nobis pependit
in ligno, ut
nos de iugo
diaboli eriperet.

2b. Hora, qua Dominus
exspiravit,
[sol stupescit]
totus mundus contremuit;

a. Monumenta aperta
sunt, et qui dormierant,
surrexerunt.

3b. Descendit Dominus ad
infernum, ut fuerat
prophetatum.

a. Hominem,
quem fecerat, ipse
ad caelos vocare
dignatus est.

4b. Prophetae
audientes ipsum
in gaudio magno
exsultabant.

a. Quale
signum dedit latroni,
qui cum ipso fuerat in
cruce!

5b. Quia
surrexit Deus vere
et apparuit Simoni
Petro,

a. Cherubim in paradiso
congaudent latronem
ad se (per)ductum.

6b. Vectes ferreos confregit,
et multas animas
liberavit.

a. Inde excussit protoplastum,
qui mortem morsu
ceciderat.

7b. Electi, quos ibi invenit,
suo morsu [hinc]
extracti sunt.

8. A fauce inferni electi
cum eo surrexerunt hodie.
Alleluia, Alleluia, Alleluia, Alleluia.

Trop. ms. Casinense saec. 11. Cod. Vatican. Urbin. 602. — 3b, 2 sicut. —
, 2 Dominus. — 7b, 1 Electos. — Der stellenweise gestörte Parallelismus
aus den Neumen kaum zu ermitteln.

26. In Resurrectione Domini.

a. In ara crucis hostiam
se pro nobis Christus
obtulit Deo patri
morte sua nostra
mortificans crimina.

1b. Iam victor Christus barathro
populato, mortis
principe vinculato,
ab inferis pompa
regreditur nobili.

a. Haec est dies, quae illuxit
post turbidissima regni
Aethiopum tempora;

2b. Christus in qua resurrexit
ultra victurus cum carne
de Maria virgine;

3. Qui ovem cum gaudio
patri, quem perdiderat,
umero revexit suo.

Grad. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. s. n. A. —
ss. ms. Zagrabiense anni 1495. Cod. Cathedral. Zagrabien. LV 3. B. —
ss. Zagrabiense imp. Venetiis 1511. C. — 1b, 5 egreditur B. — 2a, 2
bida ABC. — 2b, 1 surrexit B. — 2b, 1 sq. fehlen C. — 2b, 3 quam
npsit de C.

27. In Resurrectione Domini.

Feria secunda.

1. Summa sollemnitas
adest hodierna,

2a. Qua Dei populum
Pharao raucidus
remisit ad patriam,

2b. Et patris genitus
filius thanaton
viribus destituit.

3a. Threnera rediens

3b. Spoliat; tumidus

4a. Chaos flebilisque
tam generosos
perdere viros,

4b. Quos tam laetabundos
tripudiantes
concepit Eden.

5a. Haec paschalis
festivitatis gloria,

5b. Qua supernis
congratulantur terrea.

6a. Cum, (Christe,) redemptis
surrexisti,
mundum stolidum,
temptum, tabidum

6b. Perluxisti
et traxisti
signis variis,
verbis credulis.

7a. Te precamur,
quos redemisti,
protege;

7b. Asma sanctum,
quo gloriaris,
accipe.

8. Laus trinitati,
Deo soli semper.

Miss. ms. Andecense saec. $^{11}/_{12}$. Clm. Monacen. 3008. A. — Grad. ms. Germanicum saec. 12. Cod. Oxonien. Miscell. liturg. 341. B. — Miss. ms. Andecense saec. 15. Clm. Monacen. 24002. C. — 2b, 3 sq. filius genitus A. — 3a Lies: Tartara (?). — 3b Tumidus ad haec ABC. — 3a, 3b u. 4a sind in den Hss. als eine Klausel verzeichnet; sichtlich ist aber „Chaos flebilisque“ etc. das parallele Glied zu „Quos tam laetabundos“ etc. Sicherheit gäbe nur die Melodie, die leider in Noten fehlt. — 6a, 3 signis prodigiis AC. — 7a fehlt B. — 8, 2 Domino AC.

28. In Octava Resurrectionis Domini.

1. Summa sollemnitas
canat hodierna inclita,
Alleluia,
de lege nova.

2a. Christicolae, reddite laudes,
Alleluia,
in hac die sacra.

2b. Eia, in unum lymphaticis,
Alleluia,
reddamus cantica,

3a. Tuba sonando
Alleluia altithrono,
iubilando
in hac festa;

3b. Et habeamus
algammata Alleluia,
Alleluia,
in hac aula;

4a. Et videamus
per prata [amoena],
Alleluia,
paradisiaca,
Quem agmina
poli tympanizantes
iubilant, Alleluia,
modulando nivea
per lyra.

4b. Quam gloriosa
dominica dies,
Alleluia,
advenit octava!
Meditate
christicolas de Iudaea
loquentes, Alleluia,
in die requievit
septima.

5a. O quam lux occurrit!
mira res, Alleluia,
facta est vigilia.

5b. Quae lymphaticis est
gloria, Alleluia,
haec redemptio nostra!

6. Et accipiamus in saecula,
Alleluia, agalmata.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. A. — Grad. ms. incert. orig. anni 1071 (nach Georgius l. c. III, 497). B. — 1, 2 canamus B. — 2a, 1 Christicolas B. — 2b, 3 reddemus A. — 3b, 1 Ut B. — 2b, 2 algamasam A, algamassa B (cfr. Du Cange s. v. algammata). — 3b, 3 Alleluia fehlt AB. — 3b, 4 hac fehlt B. — 4a, 6 polim A. — 4a, 7 iubila B. — 4a, 8 vinea A. — 4b, 1 O quam AB. — 4b, 2 die B. — 4b, 2 christicolae A. — 4b, 7 Alleluia fehlt B. — 4b, 8 ithure quievit A, idithum requievit B. — 5a, 1 occurrat A; l. quae (?) lux — 5a, 3 factum B. — 5b, 1 Quem AB. — 5b, 2 gloriae A. — 5b, 3 haec fehlt AB. — 6, 1 Ut A. — 6, 2 agalmata fehlt A, algmassa B. (cfr. 2b, 2). — B fügt noch bei: Amen dicant per omnia Alleluia Alfa. — Beim Mangel der Melodie ist die Abteilung mancher Klauseln unsicher.

29. In Ascensione Domini.

1. Ascendit Deus in iubilo

2a. Et Dominus in voce tubae
super caelos
caelorum ad orientem;

2b. Captivam duxit formam
nostram, dedit
hominibus felix donum.

3a. Ovem, quae
perierat, ulnis suis
eam vexit

3b. Ad gregem
illum, ad supernas caulas
eam duxit.

4a. O ineffabilis Deus,
redemptor
fortis, aeternae gloriae,

4b. Qui in personis trinus es
et unus
fateris in essentia.

5a. Qui non vis perire tuum,
quod creaveras, plasma,

5b. Prolem in terra dilectum
pro nobis direxeras.

6a. Ipse probra nostra tulit
per stipitem
et livore
eius nos sanati sumus;

6b. Resurrexit de sepulcro,
in aethera
revolavit
ad sidera; Alleluia.

7. Ipsum enim exspectamus
inde iudicem
venientem, ad supremum
similiter sicut ascenderat.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123. (B III 18). A. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. B. — Grad. ms. incert. orig. anni 1071 (nach Georgius l. c. III, 506). C. — 2a, 3 ab A. — 2b, 3 et hominibus C; felicem donum B, felice C. — 3a, 1 quem B. — 3a, 2 in ulnis AB. — 3a, 3 vehit C. — 3b in C ohne Alinea. — 3b, 3 fehlt C. — 4a, 2 sq. fortis fateris in essentia B. — 4a, 3 aeterna gloria C. — 4b, 1 es fehlt A. — 4b, 2 sq. unus Deus et invisibilis B; fatearis A. — 4b, 3 scientia A. — 5a, 1 tua B, tuam C. — 5a, 2 quam BC; plasmaveras plasmam C. — 5b, 1 Proles A; terris BC; dilecta A, dilectam C. — 5b, 2 ut dilexeras A. — 6a, 1 proba A, crebra B. — 6b fehlt B. — 7, 2 idem ABC; l. item? — A hat nach jeder Klausel „Alleluia". Die Melodie hat namentlich in den Eingangsstrophen die Symmetrie des Textes wenig gewahrt; den etwas verwilderten Parallelismus der Melodie auch bei Abteilung des Textes zur Anschauung bringen, wie das sonst bei unseren Sequenzen geschieht und geschehen mufs, hiefse hier den ohnehin nachlässig besorgten Parallelismus des Textes völlig zerstören. Inzwischen sei hingewiesen auf die Publikation der Hymnen- und Sequenzenmelodieen, welche den Abschlufs unserer Analecta bilden wird.

30. In Pentecoste.

1. Advenit

2a. spiritus sanctus hora
diei tertia

2b. Discipulis praebens
charismatum dona

3a. Omniumque
linguarum eos
loqui fecit genera,

3b. Qui prius in
aedificio turris
confuderat superbiam.

4a. Et cunctis
mirantibus
Dei non timent
loqui magnalia,

4b. Quos ante
Christi passio
fugere fecit
per compita.

5a. Hos tamen
compescere
procurabat
Iudaea

5b. Plenos esse
credens musti,
de crapula
(saltem) credula.

6a. Quibus non metuit
respondere
Petrus, quae noverat vera,

6b. Non est abundantia
vini clamans
sed Ioelis prophetia.

7a. Ecce, cuius
primo negaverat
scire, praedicat miracula,

7b. Plenos eos,
iam qui crediderant,
linguarum gentibus munera.

8a. Hodie sancta
meritoque colenda,

8b. Qua spiritus sanctus
terram replet fluente,

9 a. Discipulis
atque linguarum
varia venit
in igne notitia.

9 b. In hac ergo
die petimus,
mittere digneris,
genitor alme, dona,

10 a. Cordium atque nostrorum

10 b. Quaeque pelle tenebrosa,

11 a. Cooperante nato tuo,
qui factus est
mundi hostia,

11 b. Spiritus eiusdem sancti-
faciente
quoque gratia.

12. Cuius est laus
et gloria
per saecula.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patavini A 47. A. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. B. — 7 b, 2 crediderat AB. — 8 b, 1 Quam AB. — 8 b, 2 repet B. — 10 a, 1 Cordibus atque nostrarum AB. — 11 a, 1 Quo operante B.

31. Dominica prima post Pentecosten.

1. Ecce, dies venerandus,
lustrantur quo fideles.

2 a. In quo almus spiritus
adventavit
super cunctos credentes
ab astris,

2 b. Corda replens mentesque
altithroni
sonitu corroborans
repente.

3 a. Virtus perfudit
cordibus credentium. *

Nova acceperunt
procedente spiritu
a patre filioque
fulgentia eloqui
magnalia.

Dies fulgebat
florigera,
vehemens de caelo
sonitus replevit cunctos
residentes Solimam.

3 b. Advenit divinus,
*discipulos illustrans
ignis, quaerens, lucens,
tribuens charismatum
dona omnibus,

*Lustrans, inundans
deitatis amore.

Tunc, qui aderant,
loquebantur
mustoque repletos
ebriosque per vinumve
eos esse amentes.

4 a. Ore rogemus,
corde petamus
spiritum illum
sanctum adesse

4 b. Largifluisque
precibus [omnes
nobis] oremus
nostrum auctorem.

5a. O paraclite,
solator spiritus,

5b. O lucifluens,
nobiscum maneto

6a. Semper custodiens
praesidensque,

6b. Semper humillimos
exhibensque;

7a. Pectoribus
nostrismet lustrando,
inducendo veritati
Nos omnes, qui
discipulis
dispertitis in linguis
creverunt;

7b. Coaequalis,
[paraclite sancte,]
Deo patri filioque
Corda nostra
terrivola
replens atque confirmans
Solimam;

8a. Ut teneamus caritatem,
servemus castitatem
fidemque immaculatam,

8b. Ut de terrenis erigemur,
de imis suscitemur
ducemurque in excelsis.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123. (B III 18). — 2b, 3 sq. repente corroborans. — 3a, 3 procedentes. — 3a, 9 florierant; vielleicht florigerans? — 3b, 5 charismata. — 3b, 11 uillumve(!). — 6b, 1 humillimus. — 7a, 3 in veritate. — 7a, 4 omnemque. — 7a, 5 discipuli. — 7a, 6 dispertitum. — 7b, 5 terrivolam. — 7b, 6 replet. — 8b, 3 lucem urque.

32. De sanctissima Trinitate.

1. Eia, cantemus cuncti
et laudemus Domino,

2a. Qui nos ab imo plasmavit
mundi ab exordio

2b. Et de suo sacrosancto
nos redemit pretio.

3a. O pater alme,
Deus immense,
trine et une,
compar utriusque *
spiritus alme; *

Qui in principio *
cuncta creasti, *
angelorum agmina,
sidera quoque
et cuncta regis per saecla;

*

3b. Quem tremunt impia
tartari cohors,
[caelorumque] te laudant
*sancti, et cuncti
* adorant, trinitas sancta.

* Nunc modulemur
*omnes praecelsa
cantica dulci
melodia quoque
cuncta in saecla,

4. Et nos felices
cantemus in gloria.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. — 2a, 1 imo terrae. — 3a, 10 saecula. — 3b, 2 tartara. — 3b, 8 dulce. — 3b, 10 saecula.

33. De sanctissima Trinitate.

1. Deus ineffabilis
et incircumscriptae naturae,

2 a. Rerum institutio
omnium, Domini
nostri Iesu Christi pater,

2 b. Qui eundem filium
tuum [prae]dilectum
de sinu tuo misisti

3 a. Ad publicum
nostrum suscipere

3 b. Vitam nostram,
ut nobis det suam,

4 a. Essetque perfectus
Deus ex parte patris,

4 b. Necnon et perfectus
homo ex parte matris;

5 a. Totus Deus
et totus homo
unus idemque Christus;

5 b. Aeternus
et temporalis,
immortalis et mortalis;

6 a. Creator et creatus,
fortis et infirmus,

6 b. Nutritor et nutritus,
pastor atque ovis;

7 a. Temporaliter mortuus,

7 b. Tecum in aeternum vivens.

8 a. Dator vitae aeternae
municipium promittens
dixit nobis:

8 b. Quidquid petieritis
patrem in nomine meo,
dabit vobis.

9 a. Obsecramus
itaque, Domine, et
te nimis pium rogamus
in nomine dilectissimi
filii tui,

9 b. Ut des nobis
cum eodem filio
tuo [prae]dilecto te in
omnibus benedicere et
glorificare.

10 a. Quia, quorum
una est substantia,

10 b. Unum [horum]
etiam est et datum.

11 a. Da nobis ergo per illum
et cum illo
peccatorum nostrorum
veniam [cunctorum]

11 b. Et mandatorum tuorum
custodiam,
dilectionem tui
et firmum amorem.

12 a. O sacrosancta trinitas,

12 b. O summa Dei bonitas,

13 a. Perfice in nobis,
quod [te] petimus
per crucifixum Iesum
Christum, Dominum nostrum,

13 b. Qui aeternaliter
tecum vivit et
regnat in unitate
spiritus in saecula

14. Saeculorum.

Miss. ms. Claustroneoburgense saec. 15. Cod. Claustroneoburgen. 958. — 3 b, 2 donet. — 6 b, 2 et. — 8 a, 3 dedit et dixit. — 8 b, 1 Quodcunque. — Bei 3 b und 10 b ist in der Hs. kein Alinea; auch fehlt leider die Melodie, die Norm für eine sichere Abteilung der Versglieder.

34. De sanctissima Trinitate.

1. Deus,

2 a. Veniae
largitor et humanae
salutis amator,

2 b. Quaesumus
ineffabilem, piam
clementiam tuam,

3 a. Ut des
ex amore tuo
lacrimas, des fidei
virtutumque pennas,

3 b. Quibus
induti rursus ad
te volitemus, prorsus
et caelum petamus.

4 a. Praesta nobis,
Deus omnipotens,
ante exitum
vitae nostrae

4 b. Firmam semper
fidem, inconcussam
spem caritatemque
perfectam,

5 a. Humilitatem profundam,
patientiam invictam

5 b. Et corporis et animae
castitatem perpetuam.

6 a. Da cordis contritionem
atque lacrimarum fontem,
da simplicem innocentiam;
Da stabilitatem nostrique
cordis puritatem, da
constantiam
et mentis integritatem;

6 b. Da nobis fortitudinem
et virtutes, ut victores
nostri in cunctis existamus;
Da semper et ubique contra
hostem crudelissimum
tuae piae
defensionis auxilium.

7 a. Haec per te,
haec de te,

7 b. Haec in te
donentur.

8 a. O beata,
benedicta,
gloriosa trinitas,

8 b. O aeterna,
sempiterna,
vera, summa unitas.

9 a. Audi et exaudi nos,
salva
et salvifica nos;

9 b. Adiuva et iuva nos,
munda
et mundifica nos.

10 a. Per unigenitum
Iesum Christum,
de Maria
virgine natum,

10 b. Qui processit matris
de utero
tamquam sponsus
(de) suo thalamo,

11. Regnans cum patre
et sancto spiritu
per infinita et immortalia
saeculorum saecula.

Miss. ms. Claustroneoburgense saec. 15. Cod. Claustroneoburgen. 958. — 3 b, 3 sq. et prorsus. — 4 b, 2 sq. spem inconcussam. — 5 b, 1 Et fehlt. — 6 a, 1 et lacrimarum. — 6 b, 2 vires et. — 7 b, 2 condonentur. — 10 b, 1 sq. de matris. — Bei 2 b, 3 b, 5 b und 7 b ist in der Hs. kein Alinea. Auch fehlt die Melodie; daher ist manche Abteilung der Klauseln fraglich.

35. De sanctissima Trinitate.

1 a. Personarum trinitatem
Et naturae unitatem
In primo principio

1 b. Collaudemus et credamus
Et sincere diligamus
Pulso mentis vitio.

2 a. Pater verbum ab aeterno
Eructavit de interno
Cordis secretario;

2 b. Verbum dixit coaequale,
Qualis pater, verbum tale,
Pater est in filio.

3 a. Duo quidem sunt coniuncti
Sed disiunctim, et disiuncti
Sed coniunctim;
res est ineffabilis.

3 b. Ut personae distinguuntur,
In natura coniunguntur,
Cum sint unum;
res inenarrabilis.

4 a. Nasci quidem a parente
Non est idem cum gignente,
Sed diversa natio;

4 b. Et ex Deo natus Deus
Probat, quod sint unus Deus;
Haec est vera ratio.

5 a. Conspirant duo tertium,
Non aliud sed alium,
Amorem suavissimum;

5 b. Procedit sanctus spiritus
Ab utroque, paraclitus,
Flamen, pneuma dulcissimum.

6 a. Naturalis identitas,
Personarum diversitas
In tribus ab ecclesia

6 b. Praedicatur et creditur,
Veneratur et colitur,
Nostra fides et gloria.

7 a. Ex ipso manant omnia,
Per ipsum fiunt omnia,
In ipso manent omnia;

7 b. Ipsi decus et gloria,
Ipsi laus et potentia,
Dicant omnes: Alleluia.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. C. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. D. — 3 a, 2 Sed (et B, C) disiuncti sed coniunctum (coniunctim B) ABC. — 3 a, 3 Et ABC; disiunctum AC, disiunctim B. — 3 b, 1 Et personae BCD. — 3 b, 2 convertuntur BCD. — 4 a 1 quidem apparente ABC. — 4 a, 3 divina D; notio C. — Str. 5—7 fehlen BC. — 5 b, 3 neuma D. — 7 a, 1 Et ex AD. — 7 b, 3 Ipsi dicant D; dicunt A.

36. Dominica quarta post Trinitatem.

1 a. Omnium
Domino atque pio
liberatori
votis ac voce
cordis iubilemus.

1 b. Laetemur
et exsultemus eius
in laude nunc et
semper, timentes
ac amantes eum;

2 a. Est quia iudex
patiens, fortis, pius,
miserator
ac multum misericors,

2 b. Impios suis
constrictos sceleribus
solvens, iustus,
clemens et iustificans.

3a. Omnes enim
peccavimus ei
et parcit nobis

3b. Nostra spectans
lamenta digna
pro culpis multis.

4a. Nec quaerit nos damnare,
sed salvare et
liberare;

4b. Nam venit in hunc mundum,
nasci dignatus
per virginem,

5a. Peccatores vocare

5b. Intra paenitentiam.

6a. Gratia cuius stat iustus,
peccator lapsus resurgit.

6b. Veniam nostris, tu Deus,
dare digneris peccatis

7a. Et caeli gaudia
cum sanctis omnibus,

7b. Tuis ac facias
dignos conspectibus,

8. Ut laudemus fulgidi
nomen tuum gloriosum
per cuncta saeculorum
saecula.

Miss. ms. Metense anni 1321. Cod. Meten. 133. — 1a, 2 ac. — 1b, 2 sq. in eius. — 2a, 2 iustus patiens.

37. De Corpore Christi.

1. Ave, verum corpus natum
De Maria virgine,

2a. Vere passum, immolatum
In cruce pro homine,

2b. Cuius latus perforatum
Vero fluxit sanguine.

3a. Immolaris in altari
Sub panis velamine,

3b. Et sub vino degustaris
In sacrato calice.

4a. Esto nobis praegustatum
Mortis in examine

4b. Cunctos hostes depellendo
Tuo sancto flamine.

5a. O dulcis, o pie Christe,
Regum rex et Domine,

5b. Qui cum patre semper regnas
Et cum sancto flamine.

Miss. ms. Franciscanum (Corvinus) saec. 15. Cod. Vatican. Urbin 110. — Die Überschrift lautet: „In festo corporis et sanguinis Domini nostri Iesu Christi Sequentia“.

38. De Corpore Christi.

1a. De Christi corpore
Tanta sollemnia
Sollemni decore
Colat ecclesia,
Mundoque pectore
Solvatur gloria
Tam mundo corpori.

1b. Hoc est cibarium
Vere reficiens,
Panis caelestium
De caelo veniens,
Christi martyrium
Infigi faciens
Devoto memori.

2 a. Hic panis gloriae,
Hoc vitae pabulum
Perennis patriae
Dans habitaculum,
Sic cibo gratiae
Saginat famulum,
Quod non esuriet.

2 b. Hic cibus caelicus
Sub lege latuit,
Sed iam angelicus
Panis enituit,
Iam rex pacificus
Se panem praebuit,
Ut pace satiet.

3 a. Haec carens carie
Caro dignoscitur,
Cuius munditie
Munda mens alitur;
Agnus cottidie
Mundus hic oritur
Mundans a vitio;

3 b. Qui, licet iugiter
Fiant mysteria,
Sua totaliter
Stat in substantia,
Totus aequaliter
In caeli regia,
Totus altario.

4 a. Esus a pluribus
Semel vel saepius
Unus est omnibus,
Idem, non alius;
De tot edentibus
Nullus est amplius
Sed quisque pariter.

4 b. Quod clausum tenuit
Manna, iam reserat,
Nam plus non habuit,
Qui plus collegerat;
Aeque distribuit,
Quod aeque dederat,
Aeternus arbiter.

5 a. Sane per omnia
Non est res similis
Manna, post spatia
Res erat labilis;
Sed Christus hostia
Incommutabilis
Manet in saecula.

5 b. Cuius perpetui
Panis et sanguinis
Sic mensa perfrui
Nos det fons luminis,
Ut stolis indui
Possimus geminis
Post haec curricula.

Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. A. — Missale Toletanum imp. Burgis 1512. B. — 2 b, 4 emicuit B. — Str. 3 sqq. fehlen B. — 3 a, 2 dinoscitur A. — Offenbar das gleiche Schema wie „Aeterni numinis | Mater et filia". — Diese Sequenz findet sich auch im Miss. Cordubense, imp. s. l. [Ioh. Cronberger] 1525, mit 6 Halbstrophen.

39. De Christo Domino.

1. Dulcissime Iesu,
qui de caelo descendisti
et vitam mundo contulisti,

2 a. Legam de te,
scribam de te,
quaeram te,
cantem de te, laudem te,
Iesu, puer dulcissime.

2 b. Nam suavis
es et mitis,
humilis
plenusque virtutibus,
fili Dei altissime.

3 a. Multum dimittis
multum amanti
nec postea
te deserenti;

3 b. Qui te reliquit,
heu, quid hic facit?
qui te invenit,
eia, quid habet?

4 a. Illum profecto tenet et habet,
qui caelum, terram
ut Deus regit,
ut homo miro modo
praesaepe
quasi pauper praeelegit.

4 b. O venerabile praesaepium,
in quo servatur
mundi pretium!
Nunc latet, nunc tacet;
tunc scietur,
cum pro multis expendetur.

5 a. Haec sunt deliciae
fidelis animae
saepe mente recolere
humilia tua,
Iesu Christe;

5 b. Haec sunt reliquiae
piae memoriae,
quas devote recolere
in absentia tua
vis, Domine.

6 a. Iam oportet me gaudere,
nam damnatus pro scelere
eram et clausus
taetro carcere,
sed Iesus venit
cum claro lumine.

6 b. Nudus eram nec sciebam,
claudicabam et languebam
et ad me dignatus
es descendere,
Iesu clemens et
caelestis medice.

7 a. Bone pastor, multum nos
amasti,
quibus, Iesu, praeparasti
ab aestibus umbraculum.

7 b. O Iesu, clarissimum
speculum,
splendens per totum saeculum,
tu nostrum es remedium.

8 a. Quidni ego dolerem,
Iesu bone,
si non venisses et aegrotum
visitasses.

8 b. Nunc vero et gaudebo
in te, Iesu,
meo Deo, et servus tuus
semper ero.

9. Laus tibi, Iesu benigne,
et amoris tui igne
accende me,
ut semper amem te.

Process. ms. Schonenbergense anni 1530. Cod. Dr. W. Bäumker. — 4 a, 2 terramque. — 4 b, 2 sq. mundi servatur. — 5 b, 1 sanctae reliquiae. — 7 a, 3 Iesum. — Vielleicht ist Vorstehendes ein Reimgebet in Sequenzenform.

40. Die Dominica.

1. Sit iucunda
Deo nostro laus
et vehementer decora,

a. Quam concedit copiosa
cantari sibi gratia.

2 b. Dicatur ei gratia
semper et pangatur nostra,

a. Qua nos fecit et a poena
redemit summa,

3 b. Debita dimittens cuncta
et piacula

a. Parcens nostra,
et a morte pessima

4 b. Eruit atra
confringendo infera.

a. Nempe clara mente summa
necnon et concordissima

5 b. Illum vox collaudet nostra
atque psallat humillima.

a. Sit benedicta
semper unitasque inclita,
quae gratis
nostra pellit mala

6 b. Et tanta bona
largitur nulla per merita
sed sola
pietate sua.

a. Efferatur ergo ita
mens unanima,

7 b. Ut de multis fiat una
illum cernua

a. Poscens, quo in nobis coepta
[sint] consummata,

8 b. Ut quandoque terminata
praesenti vita

9. Laudemus eum in saecula.

Martyrologium ms. Modoitiense (?) saec. 9 ex. Cod. Capit. Veronen. XC). — 2 b, 1 sq. semper gratia. — 6 b, 1 sq. largitur bona. — 7 b, 1 viat ? — 8 a, 2 consumma. — 8 b, 2 praesentis.

41. Die Dominica.

1. Gloria
resonante cymbalarum
ecclesiae prorumpat
sic vox dulcisona:

a. Sit laus vernans
tibi, Christe, semper
decus atque rutilans

2 b. Luciferi
ante ortum, canna
canit ut Davidica.

a. Pollens verbigena,
formam qui clemens
homiferam

3 b. Sumpseras, quam crucis
ara portavit,
ara sacra,

a. Et clara propagasti
stirpe orbis
per lustramina

4 b. Me ecclesiam, spreta
synagoga
errorivaga.

a. Hinc rogo
crucis per stigmata
atque fluenta
per rosea,

5 b. Quos tibi
filios procreo,
reple gratia
caeliflua,

6a. Fide armifera,
mala anguifera

6b. Quo vincant, curia
et in stelligera

7. Diva per saecla
laetentur corona.

Trop. ms. Wintoniense saec. 10/11. Cod. Oxonien. Bodl. 775. A. — Trop. ms. Wintoniense saec. 11. Cod. Collegii Corporis Christi Cantabrigens. 473. B. — Titulus: Ploratum. — 1, 3 prorumpet. —

42. Die Dominica.

1a. Consona, caterva,
plaudente sacri
concentus camoena,

1b. Modulis dulcibus
arguta vocis
organa declarans,

2a. Praepollentem regem
in clara
laude salutans,

2b. Hymnifera voce
inquiens:
Salve, maiestas

3a. Excelsa, quae creata
omnia per diutina
regis saecla.

3b. Maneat benedicta
ac semper ineffabilis
virtus tua.

4a. Et leniter lambens
fidei vestigia
sacrata

4b. Lacrimarum fusis
precibus clementia
exora,

5. Quo crimina
abstergat
clemens tua.

Trop. ms. Wintoniense saec. 10/11. Cod. Oxonien. Bodl. 775. A. — Trop. ms. Wintoniense saec. 11. Cod. Collegii Corp. Christi Cantabrigens. 473. B. — Titel der Sequenz: Tractus.

43. Die Dominica.

1. O alma

2a. Dies dominica,
praeclara
atque perspicua,

2b. Cunctis christicolis
optata
praeferens otia!

3a. Chromata cuncta
per te relabuntur
rite connumerata;

3b. Idem quoque prima
namque et octava
manent reciprocata.

4a. Tu inter cuncta
revoluta
dierum tempora

4b. Numinis clara
distinctaque
tenens primordia.

5a. Rerum creator in te
„Lux“ inquit „fiat“,

5b. Cuius ad nutum constat
protinus orsa.

a. Est enim ipsa,
in qua Gabriel,
ille magnus caelicola,

6 b. Detulit nempe
sanctae virgini
salutaria nuntians.

a. In te Arabica
et Sabaea Christo dona
sunt oblata
ad cunabula,

7 b. Nec non Iordanica
lotus unda Christus vita
in Lyaeum
convertit lympham.

a. Et ut tantum potissima

8 b. Memorentur praeconia:

a. Resurrexit in te vera
redemptio nostra.

9 b. Sanctum neuma unxit in te
fidelium corda.

a. Tu es ipsa,
quae erit ultima,
in qua tunc terribilia
patrabuntur iudicia;

10 b. In qua sua
Christus clementia
nos locet inter agmina
electorum ad dexteram,

11. Quo audita
voce benigna
capiamus gaudia
aeterna per saecula.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. — 1 sq. primaque nam. — 5 b, 1 nutu. — 6 a, 1 Est en in ipsa. — 6 b, 2 ginis. — 10 a, 2 eris.

44. Die Dominica.

a. Laudans, caterva,
iubila
symphoniaca,

1 b. Dulce concrepans
organa
simul vox nostra

a. Lyrica
resonet cymbala
in die dominica,

2 b. Neumata
decantent Gloria
in hac die festalia.

a. Et nos iubilemus Deo,
qui est recolendus octava
et prima,
Ut mereamur eum
intuere in saecula,

3 b. Qui requievit sepultus
et dira vastat infernorum
tartara,
Et cuncta redemit in
sancta die dominica;

a. Et potum mortis
[in cruce]
biberat,
qui in die dominica
evigilat,
Salvare cunctas animas
quaerens squaloribus
perditas,

4 b. In qua lux occurrat
octava
et prima,
revolvendo per omnia
tempora.
Te deprecamur, hagie,
ut noxam minuas
catervas,

5a. Ut modulemus Alleluia
herile dominica;

5b. Sit tibi laus in saecula
et pax plebi in arva.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capitul. Mutinen. O I N 7. — 1a, 1 Laudant. — 1b, 1 Concrepant. — 2b, 3 Auch die Melodie hat eine Note Überschufs. — 3a u. 3b umgestellt. — 3a, 1 Domino. — 3b, 5 sata. — 4a, 7 quae est squaloribus. — 4b, 1 Auch in der Melodie entfällt auf „In" eine überschüssige Note. — 4b, 7 nox aminuas. — 5b, 1 saecla.

45. Die Dominica.

1. Alme pater,
Deus omnipotens,

2a. Qui cuncta in principio
creasti sidera,

2b. Angelorumque agmina,
ut essent lucida,

3a. Petimus et nos, ut
mereamur sublevari
ad aethri regna

3b. Et eorum fulti
munitionibus illis
canamus bona,

4a. Quae promisisti tibi
credentibus;
quod ne qui praeripiant
miseri,

4b. Humana quae per acta
perpetrata
sunt, indulgens omnia
nobis des

5. Veniam.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano(?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). — 3a, 2 sq. ad aethra sublevari. — 3b, 1 fulta. — 4a, 3 perciperent. — 4b, 1 Humana atque per. — 4b, 2 perpetraste.

46. Die Dominica.

1. Venite pusilli
simul et magni;

2a. Tollite oculos
nimium ad aethera

2b. Deflentes propria
delicta nutantia,

3a. Supplicantes piam
clementiam
salvatoris almam,

3b. Uti salvet pius
ac gubernet,
ingratos protegat,

4a. Flectens piam
aurem ad preces
famulorum devotas,

4b. Ut fideli
mente psallentes
tibi semper concinant.

5a. Iamque imploremus,
ut veniat
super nos palma,

5b. Iamque deprecemur,
ut det nobis
collata praemia.

a. Christe, redemptor,
O dominator,
pasce oviculas
tuas, pro quibus
de superni
patris gremio venisti,
descendisti ad ima.

a. Ne quando possit
capere creaturam
tuam, Domine,
quam formasti in
laudem tuam.

a. Iam resonant
voces in excelso,
iam perstrepunt
organa devota
tibi canentes, Christe,
rex pie,
rex aeternae gloriae,
genitus ante saecula.

a. Exsultantes cum illis
semper et laetantes
in caelorum regna,

a. Iam securi de tormenta

a. Sine fine
perfruuntur
angelorum manna,

6b. Nostrae salutis
Auctor effectus
salve plasma tua,
quae olim serpens
devicerat
∼∼∼∼∼∼∼∼∼∼∼∼
suadendo dulcia.

7b. Tu enim olim
creator, nunc autem
et liberator,
largire devotis
praemia.

8b. Iungantur nunc
voces famulorum
cum electis
choris angelorum
simul cum virtutibus,
cum thronis,
Cherubim ac Seraphim
ante thronum ardentia,

9b. Gaudentesque cum sanctis,
qui nos praecesserunt,
in aeterna vita.

10b. Iamque laeti de praemia

11b. Quod est Christus,
Deus noster
regnans in saecula.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano(?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123
II 18). — 3b, 2 atque. — 6a, 6 entbehrt in der korrespondierenden
asel eines Gegengliedes; vielleicht zu lesen: de supernis | descendisti ad
. — 6b, 1 O nostrae. — 8b, 7 ac fehlt. — 8b, 8 sociante thronum. —
. In der Hs. kein Alinea; die auffallenden Formen „tormenta" (10a) und
mia (10b) sind als echt verbürgt durch die stets gewahrte Endassonanz
. — 11a, 1 perfruantur.

47. In Missa Defunctorum.

Deus magnus et immensus,
Quem nullius capit sensus,

Verbum cuius fuit oris:
Nolo mortem peccatoris,

Qui latroni pepercisti
Et Mariam exaudisti,

Regna huic dones illa,
Ubi cuncta sunt tranquilla,

Qui salvasti Magdalenam,
Omni pravitate plenam,

1b. Deus iudex aequitatis
Cum unguento pietatis,

2b. Sed ut magis convertatur,
Quam in culpa moriatur.

3b. Qui latroni iam fideli
Promisisti regna caeli.

4b. Et post ista fugitiva
In aeternum vita vivat.

5b. Animam huius defuncti
Libera de omni poena.

6a. Qui de sinu summi patris
De supernis descendisti

6b. Et in alvo castae matris
Carnem nostram assumpisti,

7a. Tu labores miserorum
Pertulisti peccatorum
Lactatus matris ubere;

7b. Sitim, soles, frigus una
Suffers et membra . . .
Baptizatus in Iordane.

8a. Saepe flesti propter oves,
Quas tu, pastor, bene foves
Et fers errantes umeris;

8b. In deserto pertentatus
Vincis hostem, Deus natus,
Nostrae salutis aemulum.

9a. Dum in mundo conversaris,
Pie Iesu, medicaris
Orbos, surdos, claudos sanans,

9b. Caecis lumen, vitam donas
Vita functis, et condonas
Reatus paenitentibus.

10a. Post per manus tuae gentis
Saevis datus es tormentis
Iudicandus homo-Deus;

10b. Duris spinis coronatus,
Dirae cruci conclavatus
Fundis cruorem latere.

11a. Cuius corpus sepulturae
Datum, iacens satis dure,
Surrexit die tertia,

11b. Fractis vectibus inferne
Vincis scandis et superne
Triumphum ducens nobilem.

12a. Unde veneras, reversus,
Ad nos oculos conversus
Promissum dans paraclitum;

12b. Iudex crederis venturus,
Iesu, cuncta discussurus
Remunerator opera.

13a. Per haec omnia precamur
Te, quem proni veneramur,
Has audi preces, Domine,

13b. Miserere, Iesu care,
Quem deflemus sic amare
Hodie functum saeculo.

14a. Da ei remissionem
Et per sanctam passionem
Tuam placidam requiem,

14b. Ut terrestribus purgatus,
Tua gloria beatus
Sic vivat in caelestibus.

15a. O Maria, dulcis mater,
Quam elegit summus pater,
O angelorum domina,

15b. Supplicamus, deprecare
Pro defuncto, cui dare
Tuam digneris gratiam.

16a. O patrona peccatorum,
Consolatrix defunctorum,
Mater pia, subvenias;

16b. Tuis precibus succurras
Et agminibus concurras
Supernis huic obviam.

17. Ducas eum ad caelorum
Regna, mater, ut sanctorum
Sancta quiescat in pace.

Miss. Gallicano-Siculum imp. Venetiis 1568. — 3a, 2 Diesem Verse wird noch beigefügt: Mihi quoque spem dedisti. — 5a, 2 bonitate. — Der Str. 6a geht voraus: Victor mortis Iesu Christe. — Nach 6b, 2 ist angehängt: Salus futurus (!). — 9b, 3 Reatus et. — 11b, 1 inferne wohl eine Adverbialbildung. — 12b, 3 Remuneratur. — 14b, 2 Tuam gloriam. — Die zwei ersten Strophen sind gleich dem Anfange der „Oratio paenitentis“, die Anal. XV, Nr. 234 mitgeteilt ist; ob von dort entlehnt?

II.

DE BEATA.

48. In Conceptione BMV.

1 a. Laetabundus
Mariae concinat mundus
Alleluia,

1 b. Cui non obest
Obex morsus pomi; nec est
Res miranda,

2 a. Cordi qui huic se novit,
Si ecclipsim amovit
Sol de stella,

2 b. Si Satan non agnovit
Caro, quae Deum fovit,
Semper clara.

3 a. Sicut labens salvatur,
Qui, ne cadat, iuvatur
Pari forma,

3 b. Haec lapsu praeservatur
Nec casu, cui mors datur,
Fit corrupta.

4 a. Horret legem inferni
Vis foederis materni
Valle nostra,

4 b. Qua Satan debet sterni,
Qua Deus debet cerni
Carne sumpta.

5 a. Manent principalia,
Cessant accessoria,
Mors, partus et alia
Esse caeca.

5 b. Pomi fuit filia
De iure, sed gratia
Praerogat dextra dia
Haec praedicta.

6 a. Infelix, propera
Concedens cetera,
Cur matrem sordes,
gens misera?

6 b. Auroram in sphaera
Vernam considera,
Quam soli parat
mens libera.

Miss. ms. S. Maturini Parisien. anni 1510. Cod. Parisin. Mazarin. 430 (233). — 1 a, 2 concinat chorus. — 2 a, 1 huic einsilbig zu lesen, wie auch „cui" (3 b, 2). Ich konstruiere: Nec est res miranda, si (= quod) sol, qui huic cordi se novit (lies: vovit?), ecclipsim amovit de stella, [et] si caro Satan[am] etc. — Melodie natürlich: Laetabundus.

49. In Conceptione BMV.

1 a. Matris Christi festivare
Conceptionem praeclare
Nititur ecclesia.

1 b. Huius diem honorare,
Elemosynis ornare
Coguntur fidelia.

2 a. Haec in lucem progressiva
Veri solis productiva
Fuit sine semine.

2 b. Adae culpae expulsiva,
Verae vitae promissiva
Nobis est egregie.

3 a. Quod haec dies celebratur
Et a cunctis veneratur
Veris tabernaculis,

3 b. Hoc in libro declaratur
Et Anselmus protestatur
Eius in miraculis.

4 a. Tempore, quo debellata
Et a malis exstirpata
Anglia exstiterat,

4 b. A Wilhelmo Normannorum
Duce, regente Anglorum
[Regnum], cum didicerat

5 a. Thracos esse conturbatos,
Sic a patria privatos,
Abbatem direxerat.

5 b. Illuc ventus prosperatim
Et cunctis peractis statim
Ad sua revexerat.

6 a. Vento sibi occurrente,
Quod de malo imminente
Corporis auxilium

6 b. Linquunt, animarum curam
Committentes Deo puram
Maris per exsilium.

7 a. Abbati sic in dolore
Exsistenti et terrore
Vir sic dicens properat,

7 b. Qui matris redemptionis
Hunc suae conceptionis
Se colentem noverat:

8 a. Diem si mihi promittis,
Tui, quod hoc non dimittis,
Erit liberatio.

8 b. Quo spondente ventus cessit,
Alibi sic innotescit
Eius celebratio.

9 a. Tempore Karoli Francorum
Quidam iussu amicorum
Desponsari voluit.

9 b. Huic apparet Christi mater:
Si me cupis, linque, frater,
Hanc, quae tibi notuit.

10 a. Hac de causa, mater Christi,
Sacerdotem, dum venisti,
Morti datum redemisti
Daemonum consortio

10 b. Iubens tuae celebrare
Conceptionis firmare
Diem et hoc praedicare
Abiecto divortio.

11 a. Erubescant nunc insani
Omnes saltem Christiani
Exsistentes ita vani,
Cernentes hoc meritum,

11 b. Quod de caelo est egressum
Et fidelibus concessum,
Ut in libris est expressum,
Delens sic interitum.

12 a. Digna mater, virgo pia,
Iesu Christi, o Maria,
Si qua nobis sint ebria,
Rege nos in vitae via
Huius a penuria,

12 b. Ut ad regnum tui nati
Pervenire perpetrati
Per te simus sibi dati,
Ubi conregnant beati
In caelesti curia.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 5 b, 1 Illic. — 7 b, 1 Si matri. — 7 b, 3 Te. — 11 a, 4 Spernentes. — 12 b, 5 caelestia. — Melodie offenbar: Laudes crucis attollamus.

50. In Nativitate BMV.

a. Flos de spina procreatur,
Flos, qui nullis asperatur
Spinis, sed qui venustatur
Candore purissimo.

1b. Flos mundus, flos speciosus,
Flos purus, flos pretiosus,
Suavis et copiosus
Nectare dulcissimo.

a. Spina fuit Hebraeorum
Populus, ex carne quorum
Sed ex stirpe meliorum
Flos traxit originem.

2b. David rex inclitus fuit,
Cuius radix exhibuit
Florem istum, ut decuit
Tam praeclaram virginem.

a. Quam figurae signaverunt,
Quam prophetae praedixerunt,
Lex et psalmi cecinerunt,
Hac in die nascitur.

3b. Sit procul infidelitas,
Iubilet mentis puritas,
Nam Mariae nativitas
Hodie recolitur.

a. Haec est virga stirpis piae,
Porta clausa, laus sophiae,
Haec est sibilus Eliae,
Ibi nempe Dominus.

4b. Mons a Daniele visus,
De quo lapis est excisus,
Emanuel indivisus,
Per quem mortis terminus.

a. Haec est nebula festinans,
Universa medicinans,
Vitae praemia propinans
In partu puerpera.

5b. Fons aquarum viventium,
Fons hortorum fertilium,
Nutriens regem omnium
Virginali ubere.

a. Haec est nardus pretiosa,
Haec est vitis generosa,
Haec est Rachel speciosa
Verum Ioseph pariens,

6b. Qui nos vitae cibo pavit,
Se in potum propinavit
Vita, morte mortem stravit
Pro iniustis moriens.

a. O Noemi, si novisses,
Si perfecte didicisses,
Quod ex tua debuisses
Ruth talem accipere,

7b. Progeniem siluisses
Nec reditum suasisses
Totiens nec intulisses:
Filia, revertere.

a. Ruth meruit mater esse
Obeth, qui genuit Iesse,
Qui David, cuius sedes se
Semen Deus habuit,

8b. Cum in utero Mariae
Iuxta voces prophetiae
Isaiae, Ieremiae
Verbum carnem induit.

a. Virgo summum creatorem
Hominumque redemptorem
Suum traxit in amorem
Casta pulchritudine;

9b. Quem capere nequiverunt
Caeli, claustra concluserunt
Virginis et conceperunt
Sine viri semine.

a. Norma morum, o Maria,
Spes lapsorum, vitae via,
Placa Deum prece pia
Nobis peccatoribus.

10b. Per nativitatem tuam
Dona nobis continuam
Caritatem et mutuam
Pacem te laudantibus.

Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. —
, 4 Dei virginem. — 5b, 4 verbere. — 10b, 2 Da.

51. In Nativitate BMV.

1. Exsultantes iubilemus,
Iubilantes decantemus
Alleluia.

2 a. Dulcis lira resonet,
Dulces sonos intonet,
Melodiam modula.

2 b. Non vox vitam suffocet,
Sed utraque collocet
Se sub laude tinnula.

3 a. Illa namque maris stella,
Quae est mater et puella,
Hodie exorta est.

3 b. Anna prius infecunda
Fecundarum spem ex munda
Subole adepta est.

4 a. Ioachim improperatus
Confortatur, visitatus
Ab angelo caelitus,

4 b. Fieri se patrem gaudet
Patribusque pater audet
Se iungere penitus.

5 a. O felix nativitas,
Qua deletur caecitas
Occumbentis saeculi.

5 b. Angelo praemonita
Nobis fide cognita
Gaudeamus singuli.

6 a. Iam turget, pullulat
Uterus, baiulat,
Generat virgulam;

6 b. Iamiam fert lolium
Ligustri folium,
Tribulus gemmulam.

7 a. Spina rosam exserit,
Rosa spinam conterit
Divina gratia.

7 b. Illud esse deserit,
Quod naturae suggerit
Pungere nescia.

8 a. Spina pungens et crudelis
Est Iudaea infidelis,
Adhuc legi subdita.

8 b. Rosa vero generalis
Illa virgo specialis,
Christi mater inclita.

9 a. Quae procedens hodie
De spina perfidiae
Transit ad iustitiam,

9 b. Synagogam deserens,
Dira legis conterens
Reserat ecclesiam.

10 a. Ave, virgo praeelecta,
Peccatorum spes dilecta,
Fecunda sancto spiritu.

10 b. Virgo constans ante partum
Et in partu et post partum
Salvo pudoris habitu.

11 a. Stella maris appellaris
Et regina singularis
Caeli, terrae domina.

11 b. Nostri semper memor esto,
Laeta quorum in hoc festo
Tibi psallunt agmina.

12 a. Actio quos urget,
tua nos miseratio purget,

12 b. Ut pia per merita
fungamur caelibe vita.

Grad. ms. Arnoldi saec. 13 in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII. A. — Prosar. et Hymn. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. B. — 2b, 3 laude fehlt B. — 4a, 1 improbatus B. — 5a, 3 Accubentis B. — 7a, 2 Spinam rosa B. — 7b, 3 Pueris genescia A. — Vor Str. 8 schiebt B erklärend ein: Significative | Et admirative | Haec sunt dicta. — 8b, 3 Mater Christi B. — 9a, 1 Ave procedens B. — 11a, 1 appellaris fehlt B. — 12b, 1 Et B.

52. In Nativitate BMV.

1 a. Virgo, splendor aetheris,
Dies novi sideris,
Hac in die nasceris;
O felix nativitas!

1 b. Ortu tuo, domina,
Caeli gaudent agmina,
Mundi plaudet machina;
O felix nativitas!

2 a. Nasceris, ut varias
Illustres ecclesias
Per illustres gratias;
O felix nativitas!

2 b. Te nascente nascitur
Fons, a quo diffunditur,
Quidquid boni noscitur;
O felix nativitas!

3 a. Iam tu nedum veteris
Adae salus nasceris,
Sed et nostri generis;
O felix nativitas!

3 b. Tuus ortus inclitus
Facit, ut [sit] redditus
Caeli nobis aditus;
O felix nativitas!

4 a. Quid moror? Fons hodie
Nascitur laetitiae
Totiusque gratiae;
O felix nativitas!

4 b. Ut hanc aeternaliter
Collaudemus pariter,
Verbum datur iugiter:
O felix nativitas!

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. — 2b, 3 nascitur. — 3a, 2 nosceris. — 3a, 3 nostra. — 4a, 1 Quid memor. — 4b, 3 Verbi. — Das gleiche Schema wie bei der Sequenz „Ex agone sanguinis“; hier wie dort bildet den Schlufs jeder Halbstrophe eine Art Rundreim, in der Schlufsstrophe bilden sogar die gleichen Worte den Reim.

53. In Desponsatione BMV.

1. Collaudemus cum canticis
Coniugium virginale,
Quod commercium carnale
Non pertulit,

2 a. Quia filium protulit,
Virgo mater vocat virum
Virginem per modum mirum
Consentiens.

2 b. Uxor Ioseph concipiens
Carne sola, praeter thorum
Non solius sed amborum,
Non pluribus

3 a. Sed communi coniugibus
Lege matrimoniali
Vir datur uxori tali
Divinitus.

3 b. Columba missa caelitus
Supra virgam certum signum
Dedit Ioseph fore dignum
Prae ceteris

4 a. Coniugio mulieris,
Supra facultatem rerum
Pariturae Deum verum
Et hominem.

4 b. Virgo suscipit virginem
Sub foedere nuptiarum,
Qui traxerunt genus clarum
A regibus,

5 a. Uxor a sacerdotibus
Clara sacerdotem gignit,
Regem quoque, qui praesignit
Coniugium,

5 b. In quo se praebet filium
Omni procul a cubili
Sine semine virili
Progenitum

6 a. Et parentibus subditum;
Creatorem creatura
Suscipit in sua cura
Fideliter.

6 b. Deus paret humili[ter],
Uxor parit genitorem,
Vir suis alit rectorem
Laboribus.

7 a. Coniugatis pauperibus
Sed iustis hoc dedit donum,
Ut haberet omne bonum
In unico

7 b. Omnibus iustis publico;
Quod circumcidens vocavit
Vir Iesum nec dubitavit
Accipere

8 a. Coniugem plenam onere,
Quod nomen dedit descriptum
Censum solvens; in Aegyptum
Non distulit

8 b. Ire, quem furor compulit
Herodis, matrem et natum
Portans per Dei mandatum,
Post referens.

9 a. Quo adire non deserens
Audivit caeli cantores,
Magos vidit pastores
Cum gaudio

9 b. Dantes decus praesaepio,
In quo fuit reclinatus
Puer, mox in templo latus
Ad Dominum,

10 a. Parvo pretio virginum
Redemptus; en, invenitur
Duodenus, custoditur
In pretium.

10 b. O felix matrimonium!
Nulla tale tulit aetas,
Quod supra naturae metas
Deducitur.

11 a. Textrix pauperi subditur,
Fabro praesidet regina,
Utrisque proles divina
Se subicit.

11 b. Quos nunc in caelo reficit
Uxorem, matrem coronans,
Imperium orbis donans
Sublimiter;

12. Alumno dat feliciter
Perfrui se cunctis horis,
Ubi Deum iunctis choris
Collaudemus cum canticis.

Miss. Carnotense imp. Parisiis 1511. — 2a, 2 Virgo Maria. — 9a, 1 adiri; statt deserens l. differens? — 12, 1 datur. — Man beachte das Enjambement des Reimes.

54. In Annuntiatione BMV.

1. Ave, praeclara,
virgo pura,
quam Deus elegit,
Maria, gratia replevit,

a. Parituram natum,
quem nasciturum
oracula vatum
olim mundo praedixerunt,
eiusque adventum
desideraverunt,

2b. Caelos ut inclinans,
ima visitans
liberet captivos
in umbra mortis detentos
et ad superna
ducat redemptos.

a. Hanc novitatem
Gabriel nuntiaturus,
missus a summo Deo,
intrat civitatem
nomine Nazareth;

3b. Virginem divam,
viro Ioseph desponsatam,
at virile thorum
nunquam cognituram,
benigne salutat.

a. Ave, Maria,
plena, inquit, gratia,
benedicta tu in mulieribus,
salutem namque paries
credentibus.

4b. Haec cum audisset
virgo prudentissima,
ex alloquio angeli turbatur,
sed ab angelo blande
consolatur.

a. Ne timeas,
inquit, o Maria
quia invenisti gratiam;
en, concipies
prolem deicam
in tuo utero
et paries,
vocabisque nomen eius Iesus,
quia salutem allaturus
est humano generi.

5b. Hic erit magnus
namque et potens
diceturque altissimi proles,
dabitque illi
Dominus Deus
sedem David patris (eius),
et regnabit
in domo Iacob in aeternum,
eiusque regni non erit
finis sempiterni.

a. Ad haec verba tam amoena
respondit virgo serena:
Quonam pacto potest id fieri,
quoniam non novi
virilis thori
consortium,
sed castam me Deo vovi?

6b. Ad Mariam post angelus
ait: pneuma te replebit,
altissimi virtus obumbrabit,
quod nascetur ex te,
id, quia erit sanctum,
vocabitur
filius altissimi.

a. Namque et
cognata tua
concepit Elisabeth,

7b. Prolemque
suo utero
anus sterilis habet.

a. Ad haec virgo mitissima
angeli verba respondit
mente promptissima:

8b. Ecce, sum Dei ancilla,
utinam perficiantur
in me verba illa.

9. Verbum summi patris
incarnatum,
ex virgine
casta matre natum,
ne sinas nos in gehennam ire,
sed fac ad te venire.

Grad. ms. Pragense saec. 18. Cod. Pragen. VII A 13. — 1, 2 Maria virgo pura. — 1, 4 Maria fehlt. — Mel: Ave praeclara maris stella. Der Bau stellenweise nachlässig und gegen die Melodie, namentlich in Str. 5.

55. In Visitatione BMV.

1 a. Virgini christiferae
Toto corde libere
Serviat praepropere
Plebs devota;

1 b. Quae prae cunctis prospere
Huic vitae miserae
Splendidior sidere
Fulget tota.

2 a. Haec dum Ave suscepit
Et Fiat fari coepit,
Verbum patris concepit
In Nazareth.

2 b. Mox montana adiit
Et domum introiit
Zachariae, petiit
Elisabeth.

3 a. Ast ubi gradum fixit,
Cognatae Salve dixit,
Infans in ventre gliscit
Exsultare;

3 b. Miles regem praescivit,
Dum matrem erudivit,
Ex quo vocem audivit,
Exclamare:

4 a. „O virgo benedicta,
Cuius fructus est ita!
Unde mihi merita,
Ut venires?"

4 b. „Non me decet, domina,
Ut ancillae limina
Per tua solamina
Praevenires."

5 a. Sed, cum tanta diceris,
Humilis efficeris,
Quapropter cantaveris
Magnificat.

5 b. Nunc succurre miseris,
Nam, quos visitaveris,
Splendor tanti sideris
Laetificat.

Prosar. ms. Caelestinorum anni 1532. Cod. Mazarin. 448 (758). A. — Prosar. ms. Ambianense (Gul. Lovel) anni 1572. Cod. Ambianen. 132. B. — Miss. Romanum imp. Parisiis 1517. C. — Miss. Romanum imp. Parisiis 1523. D. — Miss. Romanum [Franciscanum] imp. Lugduni 1535. E. — 2 a, 2 fari Fiat E. — 2 b, 2 introivit B. — 5 a, 2 Humiles E. — 5 b, 1 Hunc E. — 5 b, 2 Quia quos DE. — Melodie jedenfalls: Mariae praeconio.

56. In Visitatione BMV.

1 a. Lauda, Sion, salvatorem,
Qui salutis praecursorem
Consecravit hodie;

1 b. Lauda matrem singularem,
Quae fert fructum salutarem
Dans thema melodiae.

2 a. Laudis thema specialis,
Vox salutis virginalis
Grandis efficaciae,

2 b. Quam dum sentit nondum natus
Infans, gestit Deo gratus
Nomen habens gratiae.

3a. Hinc exclamat voce clara
Mater cana, Deo cara,
Cognata christiferae,

3b. Laudem promit virginis inclitae,
Fetum prodit fertilis hospitae,
Clamor praeconiferae.

4a. Hac in die porta patet,
In qua princeps regum latet,
Aulae flos virgineae.

4b. Regem portat vernula divitem,
Qui confortat munere militem,
Stirpis consanguineae.

5a. Haec est dies veneranda,
In qua claret admiranda
Regis incarnatio;

5b. Rubum cernit inflammatum
Nec virore depraedatum
Mira foederatio.

6a. Est inventa baiulare
Dulcem fructum sine pare
Florens Levi virgula,

6b. Quem dat ope pressionis
Rorem vellus Gedeonis,
Ventris condit conchula.

7a. Agnus Dei est emissus
Ad montem tuae promissus
Visitator filiae;

7b. De radice scandit Iesse
Virgae decor hinc egressae,
Plenae flos munditiae.

8a. Sponsa regis accumbentis
Nares nardi redolentis
Demulcet odoribus,

8b. Gnara sponsi venientis
Audit vocem salientis
Trans colles in montibus.

9a. In montana festinanter
Abit, subit festivanter
Vatis domicilium;

9b. Visitat se seniorem,
Salutat maior minorem
Velox ad officium.

10a. Dulcis piae vox Mariae,
Vox salutis, vox virtutis
Tangit aures, viscera.

10b. Vox cognatae visitatae,
Vox sonora, vox decora,
Dei mirans munera.

11a. En, prophetes nova fatur,
Quem virum circumplexatur,
In antiqua praesignatur
Nova tympanistria.

11b. En, levites prosperatur,
Trimestri cum quo moratur
Arca Dei, comitatur
Totam domum copia.

12a. Ecce, mater, cuius venter
Est beatus eminenter,
Cuius fructus permanenter
Datur merces filiis;

12b. Hic est ager spiramenti,
Hic urna delectamenti,
Hic acervus est frumenti,
Qui vallatur liliis.

13a. Pia mater, quae cognatae
Profecisti gravidatae,
Da nos morum gravitate
Gratos, pios ordinatae
Fidei sub regula.

13b. Fac nos, auctor pietatis,
Milites humilitatis
Hic mereri cum beatis
Fructu tuae bonitatis
Refici per saecula.

Miss. ms. S. Mariae in Capitolio Coloniensi saec. 14/15. Cod. S. Mariae in Capitolio Colonien. s. n. add. saec. 15. A. — Orat. ms. s. Caeciliae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. B. — 2b, 2 gessit B. — 3b, 3 praecoferae B. — 4b, 2 militem munere B. — 7a, 1 Agnus pius est B. — 7a, 2 tua B. — Str. 11a fehlt B. — 11b, 1 En prophetes B. — 13a, 3 Grati AB. — Melodie offenbar: Laudes crucis attollamus.

57. In Visitatione BMV.

1 a. Virgini immensae
cantemus honorem
Vocibus alternis
memorando tempus,

1 b. Quando Dei mater
ivit ad minorem
Conficiens tantum
pietatis opus.

2 a. Egrediens miro
movetur amore,
Pectus ei magna
caritas accendit,

2 b. Unde tenerrima
nulli parcens morae
Montis in excelsum
festinans ascendit.

3 a. Intrat ad ancillam
regina caelorum,
Eloquio dulci
cognatam salutat;

3 b. Nec mora, dum sentit
regem angelorum,
Clausus adhuc alvo
Iohannes exsultat.

4 a. O pius, o dulcis
ambarum complexus!
Una Deo plena
alteram replevit;

4 b. Nam fiunt utrumque
paracleti nexus,
Qui cor et affectum
pariter explevit.

5 a. Nunc miseros tandem
clementer visita
Atque Iesum nobis
pacatum ostende,

5 b. Virgo, super omnes
genetrix inclita,
Sola quidem, per quam
nati vivunt Adae.

Miss. Lausannense imp. Lausannae 1493. A. — Miss. Lausannense imp. Lugduni 1522. B. — 4 b, 1 utrumque als kontrahierte Form des gen. plur. darf kaum vermerkt werden.

58 a. In Purificatione BMV.

1. Rex laudes Christe nostras
vultu nunc sereno capias,

2 a. Impius
ne nobis hostis, ut optat,
noceat;

2 b. Pectora
sed casta spiritus sanctus
protegat.

3 a. Tu, princeps
pastorum, populum
hunc iugiter, Petre, serva,

3 b. Laxare
crimina cui datum
omnia constat humana;

4 a. Qui super caerulea
pergere
valuisti aequora,

4 b. Obtentu tuo praesta,
crimina
ne nos premant gravia.

5 a. Ave, virgo Maria
virginum, colenda,
Facta luminis porta
fulgida filiique
gravida creantis
omnia.

5 b. Et nostra memor esto,
poscimus, domina,
Rebus malis expurga,
carminis nostri odas
et libens a nobis
audias.

a. Nam Michaelis magna
sunt suffragia
nobis per aevum imploranda

6b. Spiritus atque omnis
Christo famulantis
vatum et poli beata.

a. Pulsisque iam torporibus,
Christe sancte,
te poscimus, hostem praesta
vincere posse, nullus
ne nostrum pereat,

7b. Ut valeamus spiritu
paraclito
dante vitare futura
tartari saeva maris
data supplicia.

a. Iesu, tergere dignare
animo mala

8b. Et, ut te, plebi largire
ignea dona.

a. Patri gloria, laus
et honor permaneat

9b. Cum spiritu una
potestas prole quoque beata

10. Per cuncta saecula.

Grad. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449. A. — Antiph. et ad. ms. Nivernense saec. 22. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. B. — 2a, 2 stias A. — 3b, 3 constant B. — 4a, 2 sq. valuisti pergere AB. — 4b, 1 ›tenta A. — 4b, 2 crimine A. — 4b, 3 premant gaudeant A. — 5a, 4 oque A. — 5b, 1 nostra AB. — 5b, 4 notu odas A. — 5b, 5 bibens — 6a, 1 Lies: Iam (?) 6b, 1 omnia B. — 6b, 2 famulantia B. — 6b, 3 tum (vielleicht = natorum?) AB. — 7a, 1 temporibus AB. — 7a, 4 poscit — 7a, 5 nostra AB. — 7b, 4 tartarei B. — Melodie: Caelica resonant are resp. Christi hodierna pangimini. Abgesehen von der Eintungsklausel decken sich alle Klauselnpaare nebst den Zeilen in der benzahl vollständig genau mit der Sequenz Caelica resonant (Anal. I, Nr. 21); hier wie dort ist am Schlufs der Klauseln stets, der einzelnen ilen meist die Endassonanz a gewahrt. Eine Differenz, wie öfters bei ›sem Schema, zeigen die Klauseln 8 u. 9 (vgl. oben unter Nr. 4 die quenz „Ecce iam venit nostra“). Beachtenswert ist, dafs das Schema 9a, 9b u. 10 völlig gleich ist jenem, welches das Tropar von Fontevrault ec. 11. Cod. Parisin. 10508) bei der Sequenz „Christi hodierna“ resp. aelica resonant“ für den Schlufs aufweist, während die anderen Quellen rt längere und ganz symmetrisch gebaute Doppelklauseln haben.

Von Interesse ist es, mit vorstehender Sequenz die Bearbeitung zu ver›ichen, welche dieselbe in italienischen u. deutschen Quellen erfahren hat, ich in vollständigem Wortlaute folgen lasse.

58b. In Purificatione BMV.

1. Rex nostras Christe laudes
vultu nunc sereno sumito,

a. Impius
ne nobis hostis, ut optat,
insidietur;

2b. Pectora
sed casta spiritus almus
servet ubique.

a. Tu, princeps
pastorum, populum
hunc, Petre, serva corde
benigno,

3b. Laxando
cui datum est nexus
caelo terrae(que) solvere
humanos;

a. Gressus qui per caerula
valuisti magistro
aequora regi,

4b. Obtentu, sic pondere
ne ruamur inique,
effice, paesul.

5a. Ave, Maria,
virgo virginum
valde colenda,
Facta fulgida
lucis omnia
porta creantis
nosque redimentis
potenter;

5b. Et nostri memor
esto, poscimus,
talia praesta:
Exutis rebus
inde corporis
carminis novi
odas reboemus
ovanter.

6a. Nam Michaelis sunt
suffragia magna
nobis requirenda
per aevum

6b. Spiritus ac omnis
Christo famulantis
in arce polorum
beati.

7a. Pulsis iam torporibus, Christe,
sancte [te] deposcimus,
hostem fugacem
vincere posse
dato perituris
ab hoste;

7b. Debellans insidiatoris
maligni molimina
dira potenter
protege clemens
tibi famulantes
in aevum.

8a. Iesu, tergere
cura medicina
vulnera vera
adunatae plebis
opime,

8b. Pellens nubila
tibi supplicantum
atque canentum
tuos gloriosos
triumphos.

9a. Nunc gloria,
laus et honor tibi
semper, Christe, redemptor,
rex saeculorum,

9b. Cum patre sit,
unaque potestas
cum sancto spiritu in
saecula. Amen.

Collectan. ms. Emmeramense saec. 9. Clm. Monacen. 14843. A. — Grad. ms. Bobbiense saec. 12. Cod. Taurinen. F IV 18. B. — 1, 1 nostra Christus B. — 1, 2 submitto B. — 2b, 3 serves B. — 3a, 2 populum pastorum AB. — 3a, 3 hunc Aper B (verrät die Entlehnung). — 3a, 4 benignum A. — 3b, 2 cui einsilbig; data est AB. — 3b, 4 humano B. — 4a u. 4b umgestellt A. — 4a, 1 Gressusque A, Gressus quos B. — 4a, 2 voluisti AB; magistri A. — 4a, 3 adquire rege A, hecora regi B. — 4b, 1 Obtentus A. — 4b, 2 inique B. — 5b, 3 praestans A. — 5b, 7 reboantes A, reboamus B. — 6b, 1 Spiritus adque A, Spiritus haec B. — 6b, 4 beatis B. — 7a, 2 poscimus A. — 8a, 2 medicinam A. — 8a, 4 ad adunata A. — 8b fehlt A. — 9a, 1 Hunc A. — 9b, 1 sq. patre simul aeque potestas B. — 9b, 4 gloria B. — Der bekannte Hexameter in 9a: Gloria laus et honor etc. nebst der Adaptierung am Ende bedarf kaum eines besonderes Vermerkes. — Die Differenz beider Sequenzen tritt besonders in den Klauseln 5, 7, 8 u. 9 hervor. Im übrigen weisen fast alle Klauseln einen Überschufs von 1—3 Silben auf; der gröfste Überschufs ist in den Klauseln 5a u. 5b. Klausel 8 u. 9 nähern sich bedeutend mehr der Stammsequenz „Caelica resonant“ als die entsprechenden Klauseln in der Fassung a. Eigentümlich ist, dafs die a-Assonanz am Schlusse keiner Klausel vorkommt. — Nach allem vermute ich, dafs beide Fassungen unserer Sequenz auf ein älteres nicht mehr vorhandenes Original hinweisen, dem die französische Fassung am meisten getreu blieb. Vgl. übrigens oben Nr. 4a u. 4b.

59. In Purificatione BMV.

1 a. Germinavit radix Iesse,
Virgo mater coepit esse
Peperitque filium;

1 b. Novo fructu fecundatur,
Sed non tamen defloratur
Virginale lilium.

2 a. Humanatur verbum patris
Et in sinum missum matris
A superno cardine

2 b. Ad priorem vocat statum
Adam pomo degradatum
Dignitatis omine.

3 a. Virgo parit, virgo manet,
Et ut Deus nostrae sanet
Cicatricis vulnera,

3 b. Terram rigat novo rore
Et infundit novo more
Gedeonis vellera.

4 a. Spina florem procreavit,
Cuius odor recreavit,
Recreando suscitavit
Iam foetentem Lazarum;

4 b. Virgo regem generavit,
Cuius ortus conturbavit,
Conturbando triumphavit
Et confregit tartarum.

5 a. Rubus quondam salvus igne
Novum signum et insigne
Fuit, de quo fari digne
Transcendit ingenium;

5 b. Rubus ardet, nec ardoris
Flamma perit decor floris,
Virgo parit nec pudoris
Perdit privilegium.

6 a. Salve, virgo, sed fecunda,
Salve, mater, virgo munda,
Tuos servos a profunda
Libera voragine.

6 b. Via caeli, regis cella,
Porta clausa, maris stella,
Nos a maris duc procella
Et a mundi turbine.

7 a. Iesu bone, spes lapsorum,
Piae matris prece chorum
Istum salva nos caelorum
Ducens ad palatia,

7 b. Ut a iure Pharaonis
Et fornace Babylonis
Salvi tuae visionis
Perfruamur gloria.

Miss. ms. Cameracense saec. 14. Cod. Cameracen. 123. A. — Miss. ms. Casinense saec. 14. ex. Cod. Casinen. 128. B. — Collectan. ms. Claraevallense saec. 15. Cod. Trecen. 1612. C. — 1b, 2 tamen non C. — 2a, 2 Cum in B. — 2b, 2 pomo spoliatum B. — 2b, 3 ordine C. — 3b, 1 more B. — 3b, 2 infundat novo rore B. — Str. 5a u. 5b fehlen A. — 6b, 1 Pia caeli BC. — Str. 7a u. 7b fehlen A. — 7a, 3 salvans B. — 7b, 1 Ut C.

60. In Assumptione BMV.

1 a. Sanctum diem celebremus
gloriosae genetricis,

1 b. Quam Dominus Iesus Christus
(ad) suam sedem collocavit.

2 a. Quem portare meruit
in utero,
ipsum rogemus,
ut abstrahat crimina;

2 b. Ipsum rogemus atque
deprecemur,
ut eius meritis
consequamur gratiam.

3 a. Laudes illi referamus
sedulas, quae baiulavit
salvatorem Dominum.

3 b. O gloriosa genetrix
virgo, ora tu pro nobis
apud tuum filium.

4a. Ut mereamur
eum videre
in aethera,

4b. Patri aequalem
Dominum Iesum
Christum gloria.

5a. Te imploramus, genetrix,
fuga sordis nostrae
[maculas] et peccata
et relaxa nobis
crimina.

5b. Rogemus et deprecemur,
pariter emendemur,
melliflua qui regit
arva et gubernat
sidera,

6a. Per interventum
tuum, Dei
genetrix et virgo,

6b. Ut mereamur
regnare cum
illo in aeternum.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patavin. A 47. A. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. B. — Trop. et Grad. ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII. (100). C. — 1a, 2 virginis C. — 1b, 1 Quem C. — 2a, 4 abstrahas C. — 2b, 3 eis B. — 3a, 1 Et ut laudes ABC. — 3a, 2 sedula quem C. — 3b, 2 tu fehlt ABC. — 4a, 3 in aeternum A. — 5a, 2 fugam AB. — 5b, 2 paite C; emendemus ABC. — 5b, 3 regis BC. — 5b, 4 guberna scidera C. — 6a, 3 et fehlt ABC.

61. In Assumptione BMV.

1. Regina

2a. Inclita et pia
virgo, Maria,
post natum et ante
almum que unctum Dominum,

2b. Melopoëseos
cum sonu nos te
obsecrantes Deus
exaudiat nunc et semper.

3a. Ut iuvamen
tuum iugi rogatu
consequamur
nos famuli,

3b. Supplicamus
nunc tibi incumbentes
et devoti
veneramur.

4a. Ac iunctus tecum
omnium chorus
sanctorum deposcat te

4b. Nostra pro noxa,
ut cuncta Deus
remittat et deleat.

5a. Efficiat ut nos
dignos sibi,
intercedentes omnes
vos pii,
religiosi, almi,

5b. Eia, o milites,
satagite
flagitare, quaesumus,
trinum et
unum verumque Deum,

6a. Ut cito ignoscat
atque aboleat,
quae gessimus,

6b. Gratiam ut praestet
et dona, quae nobis
obsecramus.

7. Quos redemisti, Domine,
pretio magno, introducas
ad vitam.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 3 (B III 18). — 2 b, 1 sq. Meloposeorum sonoros te. — 3 a, 2 rogata. — ›, 1 nunc fehlt. — 4 a, 1 Acinctis tecum. — 4 a, 3 deposite. — 5 b, 1 militas. — ›, 5 verum Deumque. — 6 b, 1 et praestat. — 6 b, 2 dona ut quam nobis.

62. In Assumptione BMV.

a. Vernans rosa castitate,
Rubens tota caritate
Transplantatur hodie;

1 b. Lucens plena claritate
Variatur venustate
Pro virtutum munere.

a. Desiderium impletur
Videndi discipulos
Ante mortis exitum;

2 b. Sed sic assunt, ut miretur;
Narratur per singulos
Miraculum editum.

a. In excelsum saliens
Transcendisti saeculum,
Virgo delectabilis;

3 b. Ad dilectum gradiens
Tenuisti speculum
Vitae immutabilis.

a. Occurrentes admirantur
Caeli cives et laetantur
Inter se dicentes:

4 b. „Quae est ista“, sic obfantur,
„Pro qua omnes iucundantur
Gaudio plaudentes?“

a. Ierarchia triplici
Constipata veniunt
Angelorum agmina,

5 b. Cum laude multiplici
Adorantes procidunt:
„Ave, caeli domina“.

a. Iesus festivus gloria
Matrem laetanter excipit
Et collocat in solio.

6 b. Sed o miranda gaudia,
Cum natus eam suscipit,
Quem tenuit in gremio!

a. Stella mira et resplendens,
Per quam sol iustitiae
Nobis inclinatur,

7 b. Caelum ditans et transcendens
A rege laetitiae
Summe coronatur.

a. Super choros angelorum
Sublimatur per sanctorum
Omnium solamen,

8 b. Christum datum spem reorum,
Qui nostrorum peccatorum
Dissolvat ligamen.

a. O lux radiosa,
Clara et iocosa,
Pro nobis exora;

9 b. Nubes pluviosa,
Tota gratiosa,
Super nos irrora.

Grad. ms. Senense saec. 14. Cod. Cathedr. Senen. s. n. A. — Seq. et rmn. ms. Carmeli Senensis saec. 14. Cod. Senen. G III 2. B. — 2 a, 1 implevit — 2 b, 3 caelicum B. — 3 b, 3 immirabilis B. — 5 a, 2 constipati B. — 5 b, 2 odeunt A. — 7 a, 1 mirans B. — 9 a, 1 O fehlt AB.

63. In Assumptione BMV.

1 a. Laudes claras canticorum
Sacer chorus ante thorum
Moduletur virginis.

1 b. Digna valde venerari
Voto, lingua virgo clari
Et praecelsi germinis.

2 a. Cor exsultet, sonent ora,
Sursum voces hac in hora
Levent terrae termini;

2 b. Caelos flore gratiarum
Colorata variarum
Scandit mater Domini.

3 a. Totus caeli potentatus
Exit illi laureatus
Titulo victoriae;

3 b. Sculptae gemmis fores urbis
Patent, eunt iuncti turbis
Senatores curiae

4 a. Radiantes veste, vultu;
Novo stupet prae tumultu
Micans auro civitas;

4 b. Vasis modos sub canoris
Flectit psaltes; intus, foris
Resonat centenitas

5 a. Angelorum milium
Sonis alludentium;
Murrae, turis ignibus

5 b. Cellae fumant aetheris;
Filius prae ceteris
Collo matris vultibus

6 a. Haerens tenet dexteram:
„Tibi, quam selegeram“,
Ait „ecce, copia

6 b. Summi boni“; singulis
Dignitatum titulis
Pollet finis nescia.

7 a. Pectus gemmis, annulis
Manus, collum circulis,
Lacte, rosis faciem

7 b. Pingit, addit duplicem
Vestem, auro verticem
Cingit, offert requiem.

8 a. Hoc decore supernorum
Clara, felix angelorum
Superfertur ordini,

8 b. Ubi laudes indefessi;
Laeti cives hoc professi
Trino canunt numini.

9 a. O quam mira, quam festiva,
O quantorum contentiva
Fulget illa mansio,

9 b. Cuius cives, cuius statum,
Cuius nescit apparatum
Vestigare ratio!

10 a. Illic illa, quae mamilla
Pavit regem, iungat gregem
Nostrum ad caelestium.

10 b. Ope Christi fulta tristi
Morte reos tollat eos
Caelum usque tertium,

11 a. Ut ablutos et exutos
Poena dura, carnis cura,
Solo dono gratiae

11 b. Regno donet et coronet
Nos in fine sine fine
Sitos throno gloriae.

Grad ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. A. — Orat. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. B. — 1 b, 1 Digna vere B. — 1 b, 3 Lingua voce. B. — 3 b, 2 Patent ei iuncti Aurmis A; iunctae B. — 4 a, 2 stupent A. — 4 b, 1 modis A. — 4 b, 2 Flectat A. — 4 b, 3 Resonet AB; aeternitas B. — 5 b, 1 Calle B. — 6 a, 1 Heres A. — 6 b, 1 singuli B. — 6 b, 2 tituli B. — 7 a, 1 Lectus A. — 7 b, 1 Purgat B; Cingit A. — 9 a, 3 Pollet B. — 10 a, 1 Illic illae B. — 10 a, 3 in caelestium B. — 10 b, 1 fulta iusti B. — 11 a, 1 ablutas et exutas B. — 11 a, 2 carens cura B. — 11 a, 3 in throno B. — Diese Sequenz findet sich auch im Prosar. ms. Franciscanum saec. 14/15. Cod. Parisin. 1339.

64. In Assumptione BMV.

1 a. Ave, regina gloriae,
Splendor caelestis curiae,
Nostrae causa laetitiae,
Salomonis palatium,
Cella virtutum omnium;

R. Eia, mater fidelium,
Ora pro nobis filium,

1 b. Vitae via, spes veniae,
Mater misericordiae,
Porta supernae regiae,
Singulare subsidium
Ad te, virgo, clamantium.

R. Eia, mater fidelium,
Ora pro nobis filium.

2 a. Expers virilis seminis,
Sancti repleta flaminis,
Lumen aeterni luminis,
Patremque paris proprium,
Virgo post puerperium.

2 b. Mater mirae dulcedinis,
Per te caelestis culminis
Porta patet, quam hominis
Primaevi clausit vitium;
Ave, salus credentium.

3 a. Arbor fructus mirabilis,
In te, mater amabilis,
Rubus ardenti similis
Adimplevit mysterium;
O quam felix praesagium!

3 b. Regina ineffabilis,
Per te fiet placabilis,
Cum iudex quam terribilis
Fulminabit iudicium;
Ave, nostrum refugium.

4 a. Iesum, Virgo perpetua,
Placa, mater, assidua
Prece, voce melliflua;
Da reis necessarium,
Benigna, patrocinium.

4 b. A cordibus evacua,
Quae animis sunt nocua,
Ut per bona continua,
Eia, mater, consortium
Consequamur caelestium.

Miss. ms. Minorum saec. 14. Cod. Vatican. 4743. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83,17. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18 D. —Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. E. — 2a, 2 repleti A. — 2a, 4 Patrem paris CD. — 3a, 1 Ave fructus A. — 3a, 3 Rubo BCDE. — Str. 3b sqq. fehlen E. — 3a, 1 und der Anfang der 2 folgenden Verse fehlen A, weil hier die Hs. zerstört. — 3a, 4 Fluminavit A. — 4a, 2 Placa virgo A. — 4a, 3 Prece et B. — 4b, 2 animae BCDE. — In den Quellen beginnt mit dem Refrain die Sequenz. Schon das Akrostichon „Ave Maria“ zeigt, was als Anfang der Sequenz gelten mufs. — Der Inhalt ist eher De Beata im allgemeinen.

65. In Assumptione BMV.

1 a. Gaude, virgo, plena Deo,
De qua natus fortis leo,
Christus mortem Philistaeo
Dedit, id est zabulo.

1 b. Orbem luce destitutum
Tu illustras, dum virtutum
Regem paris, nostrum scutum
In omni periculo.

2 a. Rex est Christus, qui gravatis
In Aegypto captivatis
Donum praestat libertatis
Ruptis vinclis validis;

2 b. Nam in luti servitute
Nostrae manus involutae
Sunt a luto iam solutae
Operisque sordidis.

3 a. Ergo per te iam placatus
Deus olim provocatus
Aufert nobis miseratus
Servitutem lateris;

3 b. Deus quoque miserator,
Omnis boni dispensator,
Plagae nostrae fit sanator
Plaga sui lateris.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Iannen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. C. — Miss. ms. Hispaleuse saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. D. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. E. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. bis: fol. 171 b. F; fol. 185 a. G. — F hat nur die Halbstrophe 1 a. — 2 b, 4 sordidi G. — Der Inhalt der Sequenz paſst wenig zur Überschrift. — Melodie offenbar: Verbum bonum et suave.

66. De Beata Maria ad Nives.

1 a. Pro basilica futura
Nivis sub forma, tu pura,
Locum, virgo, deputas;

1 b. Romanos, mater o Christi,
Stupidos plane fecisti,
Hoc facto cum promicas.

2 a. O quam fertilis hic actus,
Per quam sterilis est nactus
Prolem venter feminae,

2 b. Civis Romani uxoris,
Patricii pulchrioris
Novo dato semine!

3 a. Ostenso sibi in loco
Vir praeclarus sub devoto
Corde cunctis inclitam

3 b. Piae matris in honorem
Fundavit sollemniorem
Iohannes basilicam.

4 a. Inde papa, cardinales
Structuras aulae reales
Dedicarunt laetius;

4 b. Ueniae papa mox cunctis
Gratiam contulit iunctis
Aulae tunc perfectius.

5 a. Summo dedicata more
Genetricis in honore
Ipsa tunc basilica

5 b. Festum cepit singulare,
Iussit papa proclamare
Voce quod almifica.

6 a. Eia, boni per exemplum,
Vere deitatis templum,
Ars vera sophistica,

6 b. Confer nobis, gemma pura,
Tu flos florum, post haec dura
Dona, mater, mystica.

Grad. ms. Pelsinense anni 1491. Cod. Mus. Bohem. Pragen. XII A 20. — 1 b, 3 facto tunc. — 2 a, 2 natus. — 2 a, 3 Prole. — 5 b, 1 capit. — 6 b, 3 Mit der Silbe my- endet das Blatt, das folgende Blatt ist weggerissen. Nach Ausweis des Akrostichons „Procopius fec[it]“ fehlen mindestens 2 Halbstrophen; nach der Melodie „Gaude Sion quod egressus“ erwartet man noch 4 Halbstrophen.

67. In honorem B. Mariae V.
pro mulieribus praegnantibus.

1. O ancilla Christi,
Maria, mater Dei,
pauperem exaudi
peccatorem
ad te vere suspirantem
ne matrum in utero
periclitentur
infantuli.

2. Qui propter defectum
baptismi
macula irretiti
originali
in limbum condescendunt,
qui pars est inferni.

3. Maria, itaque miseris
succurre puerulis,
qui pro gravi Adae
protoplasti nebula
visione Dei
ibi carent perpetua.

4. O iudicia Dei,
abyssus multa!
Qui licet sine culpa
pereant,
non tamen sine causa.

5. Quam igitur pernitiosus
pomi vetiti
Evae fuit morsus,
quo mors posteris
sic concludebatur.

6. Sed o quam felix fuit
et laetabundus,
o Maria,
inter te et angelum
dialogus,
quo vita orbi toti
oriebatur.

7. Prae ceteris autem
tuus videtur
splendescere
beatissimus
absque dolore partus.

8. Per quem Evae
maledictio
est soluta
nec minus benedictio
est mulieribus
cunctis condonata.

9. Ad quem ergo confugient
desolatae praegnantes,
nisi ad te,
cunctarum consolatrix,
cum lacrimis gementes?

10. Audi eas,
virgo immaculata,
nec parentum aspiciat
unigenitus tuus
ad peccata.

11. Sed parvulorum
ululatus
clementer exaudi,
ne in perenni
subiciantur inferni
formidolosa
a Deo poena.

12. Eos denique post sacri
baptismatis undam
regeneratos
perducere digneris
ad aeterna gaudia.

Missale Traiectense imp. Parisiis 1507. A. — Missale ad consuetudinem FF. Praedicatt. et S. Crucis imp. Parisiis 1517 B. — Missale Aquense imp. Lugduni 1527. C. — Missale Remense imp. Remis 1553. D. — 1, 1 O fehlt A. — 2, 5 descendunt D. — 3, 1 igitur B. — 3, 4 protoplastorum ABC. — 9, 1 Ad quam B; refugient A. — 9, 4 cunctorum D. — 11, 7 adeo D. — Die Sequenz, einer Votivmesse angehörig, ist vielleicht niemals gesungen worden; jedenfalls scheint sie jedes Parallelismus zu entraten. Sicherheit darüber ist allerdings mangels der Singweise nicht zu erzielen.

68. De Beata Maria V.

1. Ave, virgo, mater Christi,
Per quod salvos nos fecisti.

2a. Maria, o quam suave
Nobis liquet istud Ave,
Per quod Evae crimen grave
Almo germine fregisti.

2b. Gratia, qua te beavit
Summus pater, cum intravit
Claustrum tuum stirpe David,
Caelos nobis aperuisti.

3a. Plena tam puro liquore
Gabrieli, sacro ore
Nuntio, Iesum decore
Ex te nasci consensisti.

3b. Dominus in te descendit,
Pro salute nostra scendit
Lignum crucis, quo pependit,
Morte functus est tam tristi.

4a. Tecum tua in carina
Stetit trusa lux divina,
Nono mense, o regina,
Quam praecellens tu fuisti!

4b. Benedicta sis, tu vitis,
Ex qua floret Christus mitis.
. . . .
Morte dira sic frondisti.

5a. Tu in mulieribus es
Lux splendentior ut dies,
In qua pendet nostra quies,
Gratia quam meruisti.

5b. Benedictus Deus, mater,
Natus tuus est et pater,
Zelans noster esse frater
In te venit, ut avisti.

6a. Fructus tuus talis fuit,
Per quem daemon hostis ruit,
Nostros lapsus quia luit
Morte dira, quam vidisti.

6b. Ventris tu nulla iactura
Sed procedens mente pura
Trinitatis summa cura
Virgo Christum peperisti.

7a. Tui fructus, te rogamus,
Quod saporem habeamus,
Ut cum ipso gaudeamus,
Prece qua mundum vicisti.

7b. Amen, fervens da iuvamen,
Quod inflammet sanctum flamen,
Nos habere consolamen
In caelo, quod ascendisti.

Sequent. et Hymn. Carmeli Senensis saec. 14. Cod. Senen. G III 2. — 2b, 4 aperisti; aperuisti viersilbig durch Synizese. — 4a, 4 procellens. — 5a, 1 mulieribus ex. — 5a, 2 et dies. — 5a, 4 qua. — 7b, 1 fervens de. — Der Choral von 2a wiederholt sich in allen Klauseln bis zum Schlufs.

69. De Beata Maria V.

1a. Ave, mundi gaudium,
Ave, salus gentium
Ave, caeli gloria.

1b. Maria, lux luminum,
Honor, iubar virginum
Nardorum fraglantia.

2a. Gratia gratuita
Dei tibi tradita
Te replet virtutibus.

2b. Plena sancto flamine,
Parens sine crimine,
Fulgens in caelestibus.

3a. Dominus te dominam
Fecit et conterminam
Maiestatis culmini.

3b. Tecum ens humillimo
Intus ens in animo
Te secundat nemini.

a. Benedicta diceris,
Quia gloriaberis
Aeterno in filio.

4b. Tu rosa, tu viola,
Tu es virtutum schola
Divertens ab invio.

a. In te spes est populi,
Vita, virtus saeculi,
Nostrae moris femina.

5b. Mulieribus decus,
Ne nos tartari specus
Mergat, cave, domina.

Prosar. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Parisien. 1339. — 5a, 3 Nostra ioris famina. — Melodie vermutlich: Veni sancte spiritus.

70. De Beata Maria V.

1. Laetare, regina regni caelorum,
Tibi misit rex omnium regnorum
Angelum suave
Dicentem Ave.

a. De verbo, quod erat
in principio,
Venit angelica
salutatio
Tibi missa, pia
Virgo Maria.

2b. Verbum erat apud
Deum, exivit,
Deus erat verbum,
te concupivit,
Dei potentia
Tibi gratia.

a. A spiritu sancto
tu concepisti,
Deum et hominem
tu genuisti,
Vivi fontis vena
Salute plena.

3b. Ab aeterno tu es
praeordinata,
Nunc salutari tuo
exaltata.
Tuus est filius
Rex et Dominus,

a. Quem uberibus tuis
nutrivisti
Et in brachio tuo
habuisti,
Gaudens secum,
Quod Christus fuit tecum.

4b. Chori angelorum
congratulantes,
Omnes sancti Dei
te venerantes;
Non afflicta
Parens, benedicta tu.

a. Duplici nomine
glorificata,
Annulo
virginali subarrhata
Gloriosius
In mulieribus.

5b. Mater Dei, in caelo
coronata,
Assumpta
ad regnum, bene dotata.
Ditavit dictus
Rex et benedictus,

a. Qui venit in gloria
patris sui,
Et pater dixit:
ego te genui.
Gaude, Maria,
fructus ventris tui

6b. Cum patre et spiritu
sancto regnat,
Caelum et terram,
omnia gubernat
Et sperantes in
eum laetificat.

7. Trinitati sit aeterna gloria
Nobis maiestatis Dei gratia,
Maneat per saecula infinita.

Miss. ms. Hildesheimense saec. 13. Cod. Capit. Treviren. 153. add. saec. 14. — 3 b, 5 filius est. — 4 b, 6 Durch Umstellung „tu benedicta" liefse sich der zerstörte Reim herstellen. — 5 b, 5 sq. Rex dictus ditavit. — Nur aus technischen Rücksichten sind die Langzeilen von je 11 Silben gebrochen; die Schlufszeile jeder Halbstrophe aber, mit Ausnahme der 3 letzten, erheischt durch den Binnenreim eine Teilung.

71. De Beata Maria V.

1 a. Ad rosae titulum,
ad laudem lilii,
Ad decus violae
vos, Evae filii,
Laetos accingite.

1 b. Triplex sub triplici
flore mysterium;
Ad dulce virginis
matris praeconium
Laeti concinite.

2 a. Maestum exhilarat
et sanat saucium,
Mentis contemperat
furores febrium
Mira dulcedine.

2 b. . . . .
. . . . . .
. . . .
. . . . . .
. . . . .

3 a. Flos ergo florida
virgoque floribus
His tribus: specie,
virtute, moribus,
Et soli similis,

3 b. Fac frui pascuis
nos patris gloriae,
Viroris uberant
ubi deliciae
Immarcessibilis.

4 a. Non sinas tartarum
precantes laedere
Nec te cum cantico
laudantes fallere
Sua fallacia;

4 b. Sed serva famulos
tuos a carie,
Ut fiant stabiles
in caeli culmine,
O plena gratia.

Brev. et Miss. ms. Coronense saec. 14. Cod. Vatic. 4757. — Die Überschrift lautet daselbst: „Tractus de sancta Maria". Unmittelbar darauf folgt eine Reihe von Sequenzen.

72. De Beata Maria V.

1 a. Aeterni numinis
Mater et filia,
Divini luminis
Lucerna praevia
Nostrique germinis
Gemma primaria
Sine contagio,

1 b. Decurso stadio
Nostri certaminis
Sedes in solio
Promissi culminis,
Regnas cum filio
Nostrae propaginis
Celso dominio.

2 a. Nos clausi carcere
Gravis exsilii
Gravamur verbere
Hostis trifarii,
Dum carnis tenerae,
Mundi, daemonii
Premunt nequitiae.

2 b. Sis horum hostium
Nostra victoria
Per tuum filium
Tua instantia,
Sis nostrum gaudium,
Nostra laetitia
Et vena veniae;

3 a. Spes indulgentiae
Sed paenitentibus,
Vas sanctimoniae
Sed castis mentibus,
Cella clementiae
Deum timentibus,
Nostrum refugium.

3 b. Fuga spirituum
Pravas insidias
Et cogitantium
Muscas nefarias,
Quae trahunt fatuum
Partes in varias
Cordis arbitrium.

4 a. O, munda copulam
Immundi corporis,
Expelle maculum
Nostri facinoris,
Accende faculam
Inculti pectoris
Divina gratia.

4 b. Et conscientiae
Sine cauteria
Mens sapientiae
Sit tributaria,
Dispenset sobriae
Vitae vicaria
Activae nimia.

5 a. Peregrinantibus
Procul a patria
Prosint exsulibus
Tua suffragia;
Sit in operibus
Perseverantia
Christi fidelibus.

5 b. Et post militiae
Nostrae victoriam
Carnis incuriae
Mutemus scoriam
Caelestis curiae
Veram in gloriam
Tuisque precibus.

Tropar. ms. S. Patricii Dublinensis anni 1352. Cod. Cantabrigen. Add. 710. A. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. B. — 1 a, 1 luminis B. — 1 a, 3 Divini fehlt A. — 1 b, 5 Regnans B. — Str. 2 a u. b lauten in A:

2 a. Nos clausi carcere
Gravis exsilii
Gravamur misere
Regno sub impii,
Nos carnis tenerae,
Nos trahunt noxii
Mundi nequitiae.

2 b. Sis apud filium
Mundi propitia,
Clemens humilium
Propitiaria,
Salus languentium,
Culparum venia
Et vena gratiae.

2 b, 7 Et vera B. — Str. 3 sqq. fehlen B. — 3 b, 1 Fugas spirituum (offenbar Ditographie) A. — 5 a, 5 Sic in A. — Schema sichtlich gleich jenem von „De Christi corpore“ (s. o. Nr. 38).

73. De Beata Maria V.

1 a. Almi regis mater pia,
Dei genetrix Maria,
Sacra virgo virginum,

1 b. Tu es stella matutina,
Rosa florens absque spina,
Quae portasti Dominum.

2 a. Tu es virga dedicata,
De radice Iesse nata,
David regis filia;

2 b. Tu es thalamus ornatus,
Hortus clausus, fons signatus,
Omni plena gratia.

3 a. Tu es, virgo, flagrans rubus
Quondam visus Moysi,

3 b. Qui manebat incombustus
In deserto Sinai.

4 a. Ardet ille, sed non sentit
Ardoris incendia,

4 b. Et tu paris, sed non perdis
Virginis insignia.

5 a. Tu es vellus Gedeonis
Madefactum pluvia,

5 b. Tuque templum Salomonis
Dei plenum gloria.

6 a. Tu es portus atque hortus
Paradisi floribus,

6 b. Tuque rosa speciosa,
Nata in convallibus.

7 a. Tu es virga Aaron,
Tu mater fortis Samson,
Tu es ros, qui in Hermon,
Ac cupressus in Sion;

7 b. Tu porta Ezechiel,
Ex te lapis Daniel,
Tu es salus Israel,
Genetrix Emanuel.

8 a. Tu superna clara stella,
Paradisi lilium,

8 b. Tu aurora, lux decora,
Ora tuum filium,

9. Ut ad regnum sempiternum
Nobis, pia, tu sis via,
O dulcis, sancta Maria.

Sequent. ms. Aquilegiense saec. 14/15. Cod. Semin. Goritien. I. — 3 a, 1 virga. — 6 a, 1 potus.

74. De Beata Maria V.

1 a. Arens virga, ferens fructum,
Primae matris tollens luctum,
Nobis confer gaudia.

1 b. Haec est summi mater Dei,
Quae pudoris virginei
Servat privilegia.

2 a. Ut vitrum solis radio
Non laeditur, nec filio
Matris castimonia.

2 b. Decantate omnes ei
Corde, voce, quamvis rei,
Laudes et praeconia.

3 a. Haec est nardus dans odorem,
Cuius odor salvatorem
Traxit ad humilia;

3 b. Fons signatus, clausus hortus.
Ex quo Christus est exortus
Corporis praesentia.

4 a. Flos campi atque lilium
Singulare convallium
Vitae praeminentia,

4 b. Humilitate viola,
Mundi contemnens frivola
Virtutis constantia.

5 a. Tu murtus temperantia,
Rosaque patientia,
Oliva clementia.

5 b. Fons hortorum et puteus
Aquae vivae non luteus,
Fluens abundantia,

6 a. Voluptatis paradisus
Libanusque non incisus
Spirans beneficia.

6 b. Cedrus fugans venenata
Haereticorum dogmata
Odoris fraglantia.

7 a. Balsamus et cinnamomum,
Ex te fecit sibi domum
Deus creans omnia.

7 b. Tu civitas refugii,
Spes totius auxilii,
Tu pia potentia.

8 a. Turris, quae nequit deici
A facie inimici,
Diceris, o Maria.

8 b. Nunc, virgo venerabilis,
Per te sit excusabilis
Nostra iniustitia,

9 a. Ne nos pro nostro vitio
Deputemur supplicio
Hostis a nequitia,

9 b. Sed gaudiis tecum frui
Nos quaesumus servi tui
Queamus in gloria.

Oration. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 6 b, 1 fugens. — 7 b, 3 pie. — Überschrift in der Hs. „Prosa".

75. De Beata Maria V.

1 a. Ave, Iesu mater pia,
Mundi lumen, o Maria,
Salutis triclinium.

1 b. Ave, decus virginale,
De qua Christus singulare
Vitae prodit lilium.

2 a. Tu signatum et sacratum
Vas, politum et conditum
Condimento gratiae.

2 b. Tu superni Salomonis
Thronus, vellus Gedeonis
Es roratum numine.

3 a. Nescit mundus tibi parem,
Nam per palmam singularem
Dei es hospitium.

3 b. Rosa, novum promis florem,
Qui refovet per odorem
Sunamitis filium.

4 a. Tu in caeli curia
Habes privilegia,
Angelorum domina,
Cunctis praestans coetibus.

4 b. Luna praeest omnibus
In caelo sideribus,
Sic tu praees omnibus
Sub caelo degentibus.

5 a. Ave, virgo lactans prolem,
Stella sinu fovens solem,
Angelorum domina.

5 b. Ave, Iesse germen iustum
Fructum terrae dans venustum
Per arcana semina.

6. Nato, mater, nos commenda,
Ut exutos omni menda
Nos locet in gloria.

Oration. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 5 a, 1 lactens. — Die Hs. bezeichnet Vorstehendes ausdrücklich als „Prosa".

76. De Beata Maria V.

1 a. Ave, salutata
ab angelo Maria;

1 b. Ave, salus mundi
per quam venit, Maria.

2a. Ave, virgo virginum,
Sponsa regis omnium,
Virginitatis
candens lilium, Maria.

2b. Ave, rosa de spina,
Reginarum domina,
Te benedicunt
caeli, terrae, Maria.

3a. Ave, caelestis margarita,
Caelesti regi congrua,
Maria.

3b. Ave, rutilans velut rosa,
Aestivo sole fulgida,
Maria.

4a. Ave, superna
cuncta creantis
Mater intacta
regis, Maria.

4b. Ave, caelorum
domina, virgo,
Mater et sponsa
Dei, Maria.

5a. Ave, o theotocos,
virgo peperisti,
virgo fuisti
post partum permanens
integra et incorrupta,
Maria.

5b. Ave, o eusebia
Noemi formosa,
stella praeclara,
praecellens cetera,
inclita et sine labe,
Maria.

6a. Ave, decora
David filia,
cuius est ab intus gloria,
Maria.

6b. Ave, cunctarum
decus virginum
et plena gratia Domini,
Maria.

7a. Ave, benedicta,
caeli super astra rutilans,
formosa ut sol,
radians ut luna;
tota pulchra es
Dei velut sponsa,
Maria.

7b. Ave, gloriosa
Iesu Domini genetrix, splendiflua cuncta
Cherubim gloria,
vincens omnia
sanctorum agmina,
Maria.

8a. Ave, pia
peccaminum medicina,
Maria.

8b. Ave, nostra
post Dominum salus tota,
Maria.

9a. Ave, dulcis et benigna,
Tuo nato nos praesenta,
O felix Maria.

9b. Ave, tibi sine fine
Ut possimus decantare
In caelis, Maria.

10a. Ave, domina caeli,
terrae et maris, Maria.

10b. Ave, cunctorum era,
Duc nos, quo manes, revera.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3.

77. De Beata Maria V.

1a. Ave, virgo singularis,
Radix Iesse, stella maris,
Mater Dei, Maria.

1b. Ante partum et in partu
Et post partum sine tactu
Virgo manens, Maria.

2a. Ante legem praesignata
Et in lege praemonstrata
Virgo exstas, Maria.

2b. O quam dulcis, o quam pia,
Quam praedixit prophetia,
Haec est mater Maria!

3a. Iacob sanctus hanc in somnis
Scalam vidit, per quam omnis
Nobis venit gratia.

3b. Aula regis et templum Domini
Vitam reddens perditam homini,
Nostra delens crimina.

4a. Nata patris, mater Dei,
Spes et salus omnis rei,
Cuncta mundans crimine.

4b. Virga Iesse dedit florem,
Nostra virgo salvatorem
Sine viri semine.

5a. Nulla manu lapis parvus
Est abscissus, sed mons magnus
Crevit fracta statua.

5b. Nullus partus est intactus
Nisi hic, quo Deus factus
Homo sine macula.

6a. Arbor ferens fructum vitae,
Porta clausa, via vitae,
Origo clementiae.

6b. Arbor mater, verbum fructus,
Quo peccator ut reductus
Carpit iter gratiae.

7a. O quam pium, quam suave,
Gabrielis quod per Ave
Donatur remedium.

7b. Fit mox virgo mater Dei
Prolem gestans, per quam rei
Vitae captant gaudium.

8a. In deserto ac frutecto
Manna pavit atque pavit
Israelis populum;

8b. Est desertum et frutectum
Plebs Hebraea semper rea,
Virgo manna fulgidum.

9a. Virgo verbo impraegnatur,
Verbum Dei humanatur
Non virili germine.

9b. Creatura creatorem
Parit, virgo salvatorem
Nostro medicamine,

10a. Hic est fortis vincens fortem,
Nostrae mortis delens sortem,
Degustans pro nobis mortem
Sua pro clementia,

10b. Sauciatus in iumento,
Carnis tectus velamento,
Ne subactus sit tormento,
Sola porta gratia.

11a. Scala caeli, porta vitae
Pandit nobis iter vitae,
Quo refecti ligno vitae
Adeamus patriam.

11b. Fons, origo pietatis,
Reos lavans a peccatis,
Culpis cunctis expiatis
Nobis dona veniam.

12a. Mater patris, iube natum,
Ora patrem, ut reatum
Solvat gratis, miserorum
Nexus graves peccatorum
Pie data venia;

12b. Quo post huius vitae gressum
Pandat nobis et ingressum
Aulae caeli refulgentis,
Regni Dei permanentis
In aeterna gloria.

Cod. Vatican. 3087 saec. 13. — 4a, 3 crimina. — 6b, 3 gratia. — 8a, 2 l. Manna pavit, saturavit; oder das erste pavit als Perf. von pasco, das zweite als Perf. von paveo in transitivem Sinne „in Staunen setzen“? Oder Manna cadit atque pavit? — 11a Die dreimalige Wiederholung von „vitae“ als Reimwort ist auffallend; cfr. 6a. — Melodie: Lauda Sion sa vatorem.

78. De Beata Maria V.

1 a. Consolatrix pauperum;
Vita, spes credentium,
Angelorum domina,
Benedicta femina,
O Maria.

1 b. Mater, plena gratia,
Sontes ad solacia
Iuva caeli pergere,
Dignentur ut psallere,
O Maria.

2 a. O sancta virginitas,
Nostra nequit pravitas
Te dignanter commendare,
Ergo iuva nos laudare,
O Maria.

2 b. O virgo, mortalium
In salutem hominum
Concepisti nobis prolem
Salva, iustitiae solem,
O Maria.

3 a. O matrona regis almi,
Psalle Deo voce psalmi
Ferque opem, quam precamur,
Ne in culpa moriamur,
O Maria.

3 b. O nos, mater pietatis,
Audi flentes pro peccatis
Et a malis nos tuere,
Peccatorum miserere,
O Maria.

Cantion. et Sequent. ms. Pragense saec. 15. Cod. Vissegraden. V C η. — 1 b, 1 O mater. — 3 a, 3 que fehlt. — Hat eine eigene Melodie.

79. De Beata Maria V.

1 a. Cordis melos et oris
In virginis praeconia

1 b. Concordet, creatoris
Quae mater est et filia.

2 a. Haec lucens stella maris
Et ancora naufragii,

2 b. Haec portus salutaris,
Haec nostri spes exsilii.

3 a. Haec virgo sine macula,
Haec scutum contra iacula,

3 b. Haec risus in tristitia,
Post maerorem laetitia.

4 a. Tu, Maria,
Vitae via,
Tu norma pudicitiae;

4 b. Te filiam
Sponsam suam
Sol elegit iustitiae.

5 a. Tu es vellus
Madens Gedeonis,

5 b. Sicca tellus,
Rubus visionis.

6 a. Sine viro
Alvo impraegnaris,

6 b. More miro
Virgo Deum paris.

7 a. Tu Dei secretarium,
Sacrarium
Es omnium virtutum;

7 b. Tu regis habitaculum,
Tu vasculum
Es nectare imbutum.

8 a. Mater misericordiae,
Munditiae
Flos, spes desperatorum;

8 b. Tu omnis plena gratiae,
Te curiae
Collaudant angelorum.

a. Tu virga florens Aaron,
Quae fructu fecundaris,
Dum incorrupta paris.

9b. Tu inter filias Sion
Beata praedicaris,
A reginis laudaris.

a. Archangelus te Gabriel
Et missus salutavit
Et verbo fecundavit.

10b. Tu porta, quam Ezechiel
Clausam praememoravit,
Quam [vir] non reseravit.

a. Tu flos florum, tu lilium
Convallium,
Tu Moysi fiscella,

11b. Spes pauperum, debilium
Refugium,
Tu verbi Dei cella.

a. Aromatizans balsamus,
Tu thalamus
Sponsi, vas unguentorum;

12b. Tu rosa spinae nescia,
Tu filia
Regis, tu fons hortorum.

a. Tu nardus aromatica,
Tu virgula turifica,

13b. Tu sanitatis oleum,
Tu medela languentium.

a. Tu morum flos
Virtutum dos
De stirpe David inclita;

14b. Tu viae dux,
Tu noctis lux,
Tu caritatis semita.

a. Veri solis
rutilans aurora,

15b. Tu pro nobis
filium exora

a. Melle precum,
Ut nos cum beatis

16b. Locet tecum
Sede claritatis

Passionale ms. saec. 11. Cod. Vatic. Reg. 498. add. saec. 13. Mit
odie. — Auf 9a folgt in der Hs. 10a, 10b, 9b. — 10a, 3 Nach Quam
ler Hs. ein Loch.

80. De Beata Maria V.

.. Florens Iesse virgula,
Vera veris primula
Salutem nuntians;

1b. Rosa semper vernula,
Tota sine macula
Maculas expians.

.. Uterus virgineus,
Fons hortorum, puteus
Aquarum viventium;

2b. Immo thronus aureus,
In quo rex aethereus
Coronavit filium.

ı. Domus aromatica,
Quam arte mirifica
Fecit summus artifex.

3b. In qua Christus unica
Sumpta carnis tunica
Consecravit pontifex.

Miss. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. XLIV 2.
}. A. — Miss. ms. Zagrabiense anni 1495. Cod. Cathedral. Zagrabien. LV
B. — Ob die Sequenz vollständig ist, erscheint zweifelhaft.

81. De Beata Maria V.

ı. Gloriosae matris Dei
Agitur memoria,

1b. Decantemus semper ei
Laudes et praeconia.

2a. Salve, splendor firmamenti,
Virgo, mater, filia;

2b. Tu caliginosae menti
Desuper irradia.

3a. Placa mare, maris stella,
Mortis rumpe retia,

3b. Ne involvat nos procella
Vel tempestas obvia.

4a. Tu nos offer tuae proli,
Genitoris filia.

4b. Laus et honor Deo soli,
Qui gubernat omnia.

Prosar. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Parisien. 1339. — Mit eigener Melodie.

82. De Beata Maria V.

1a. In suprema hierarchia
Residenti dominae
Personemus voce pia
Servitutis nomine.

1b. Decet alte sublimatam
Altis coli vocibus,
Huic offerre laudem gratam
Studiis velocibus.

2a. Haec est illa benedicta
Sub se tenens femina
Lunam, sole praeamicta,
Luce clarens gemina.

2b. Velut gemmis coronata
Bis senis sideribus,
Cunctis disparet praelata
Sola mulieribus.

3a. Ave, dulcis mater Dei,
Casti candor lilii,
Ave, nostrae robur spei
Per vallem exsilii.

3b. In procinctu lapsis viae
Manum nobis porrige
Ac, ne deviemus, pie
Gressus nostros corrige.

Grad. ms. Aquilegiense (?) saec. 15. Cod. Archiep. Utinen. Fol. 34. — 3b, 3 deviamus.

83. De Beata Maria V.

1a. Laetetur gens credula,
Saltet cum tripudio

1b. Pietate sedula
Virginis praeludio.

2a. Quae sine collegio
Tali privilegio
Flos produxit lilium.

2b. Roma cum Pompeio,
Simul omnis regio
Placet istum filium.

3a. Matrem laudemus
in filio,

3b. Natum virginis
in lilio.

4a. Virginis eximiae
Sudemus honoribus

4b. Honestatis nimiae
Congruis amoribus.

5a. Mater, flecte,
quae sunt rigida;

5b. Pater, corda
cale frigida.

6a. O felix nativitas,
Nos ducas vestigio;

6b. Supernorum civitas,
Cura nos prodigio,

7a. More vestis veteris
Vermibus ne ceteris
Rodamur et tinea.

7b. Ducimur navigio,
Tu sis in remigio;
Vulpes est in vinea.

8 a. Ductrix pia vitae,
Tege nos a lite
Noctis in exsilio,

8 b. . . . .
. . . .
. . . .

9 a. Alma,
Iter para praevium;

9 b. Palma
Rege, quod est devium.

10 a. Tuis adminiculis
Offer adminicula.

10 b. Salva nos periculis,
Praedulcis ovicula.

11 a. Duc nos illuc,
ubi copia

11 b. Et quo nulla
fit inopia.

12 a. O Maria,

12 b. Maris via,

13 a. Prodigia
Caeli harmonia

13 b. Tu cum pia
Loca nos sophia.

Oration. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 7 a u. 7 b umgestellt. — 7 b, 2 Cum sis. — 13 b, 1 Tu fehlt. — Einzelne Entlehnungen aus der Pfingstsequenz „Veni sancte spiritus“ springen von selbst in die Augen. — Überschrift in der Hs. „Prosa“.

84. De Beata Maria V.

1. Mundi salvatrix, Maria,

2 a. Flores in duplici palma
caeli super agmina:

2 b. Corpore glorificato,
conregnante anima.

3 a. Induta es stola bina
cum sanctis, quibus
Christus dedit singularia:

3 b. Fulges sicut sol electa,
pulchra ut luna
supra caeli luminaria.

4 a. Omnes rogamus,
mater pia,
Maria, ad
te suspirant nostra corda;

4 b. Una omnium
vox est nostra,
ut impetres
pro nobis sempiterna

5. Gaudia.

Missale Rhemense imp. Rhemis 1553. — 3 a, 3 singulas. — 4 b, 4 fehlt eine Silbe, etwa tu?

85. De Beata Maria V.

1 a. Novis cedunt vetera:
Celant terrae viscera
Caelum celans cetera,
Centrum claudit circulum;

1 b. Vitem nectens hedera
Facta est fructifera,
Dum cepit puerpera
Verbo verbi surculum.

2 a. Sicut solis radius
Penetrat innoxius
Et transit ulterius
Per fenestram vitream,

2 b. Sic, immo subtilius
Intrat et suavius
Transit Dei filius
Per aulam virgineam.

3a. Lux in testa conditur,
Hinc et rubus cernitur
Ardere nec uritur;
Dum Mariae gremio

3b. Caeli lux illabitur,
Virgo nec corrumpitur
Nec in suo laeditur
Mater puerperio.

4a. In te, plena gratia,
Vestitur camisia
Scissa de substantia
Tuae carnis deitas.

4b. Quis audivit talia?
In te fiunt socia
Haec olim contraria,
Partus et integritas.

5a. Cella pudicitiae,
In te pax iustitiae
Dedit amicitiae
Exoptatum osculum.

5b. Nos in pace patriae
Fac, o mater gratiae,
Tecum patrem gloriae
Laudare per saecula.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. D. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. E. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. F. — 2b, 3 aurem F. — 3a, 1 intesta BCF. — 3b, 3 In sono F. — Str. 4 sqq. fehlen F. — Verwendung fand die Sequenz „In Nativitate s. Mariae“, obgleich der Inhalt auf dieses Geheimnis keinen Bezug nimmt.

86. De Beata Maria V.

1a. O regina sanctitatis,
Fons totius bonitatis,
Exemplum munditiae;

1b. Tu es via veritatis,
Tu es mater pietatis,
Iter praebens gratiae.

2a. Si non ducis, deviamus,
Deviati oberramus
Omni hora diei.

2b. Tibi ergo supplicamus,
Te ducente veniamus
Ad locum requiei.

3a. In hoc mundo sic dubio
Pleni sumus fastidio,
Viventes cum maerore.

3b. Quare, virgo, par lilio,
Te precamur cum filio,
Riga nos caeli rore.

4a. Tu es regina caelorum,
Tu domina angelorum,
Supra cuncta principaris.

4b. Tu es gaudium maestorum,
Advocata peccatorum
A cunctis nominaris.

5a. Nostri ergo miserere
Nec velis nos deserere,
Quaesumus humiliter;

5b. Sed fac nos hic sic vivere,
Ut cum sanctis resurgere
Possimus feliciter.

Prosar. ms. Ambianense (Gulielmi Lovel) anni 1572. Cod. Ambianen. 132.

87. De Beata Maria V.

1a. O virgo pulcherrima,
O mater melliflua,
O Dei filia;

1b. O stella clarissima,
O rosa purissima,
O parens lilia.

2a. O lumen luminum,
O flos convallium,
O viri nescia;

2b. O decus virginum,
O spes fidelium,
O plena gratia.

3a. Fac nos tuum filium
Amare in perpetuum,
Mater pia,

3b. Ac perduc ad gaudium
Olympi suavissimum,
O Maria.

Oration. ms. Anglicanum saec. 14/15. Cod. Londinen. Reg. 7 A VI. — Mit Melodie.

88. De Beata Maria V.

1a. Prodit puer de puella
Sana castitatis cella,
Sicut exit lux de stella
Et de sole radius.

1b. Verbum quidem introivit
Atque verbum hinc exivit,
Et sic laetus parturivit
Venter viri nescius.

2a. Res a saeclis inaudita,
Quod puella parit ita,
Et quod ita sunt unita
Terrestribus caelestia.

2b. Sic est homo factus Deus,
Ne periret homo reus,
Quod si crederet Iudaeus,
Non esset in miseria.

3a. Gloriosa mater Dei,
Mater magni Nazarei,
Mater Iesu, nostrae spei,
Mater misericordiae.

3b. Te precamur, tu precare
Tuum natum nos iuvare,
Fac nos tecum habitare
In paradiso gloriae.

Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. A. — Seq. et Trop. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. Seminarii Goritien. I. B. — 1a, 2 Castitatis Dei cella A. — 1b, 3 sic tuus parturivit B. — 2a, 4 Caelestibus terrestria B. — 2b, 1 factus homo B. — Melodie: Verbum bonum et suave B; A bietet eine eigene Melodie.

89. De Beata Maria V.

1a. Salve, caelorum regina,
Salve dulcis, et inclina
Nostris aurem precibus.

1b. Plena virtute divina,
Salve, salutem propina
Tuis his supplicibus.

2a. Singulari digna laude,
Sola super omnes gaude
Caeli sedens solio;

2b. Hostis nostri pulsa fraude
Portas mortis clemens claude,
Mortis laeta spolio.

3a. Virga de radice Iesse,
Germinasti verum esse,
Deum, Dei filium.

3b. Mole delictorum pressae
Plebi ne velis deesse,
Sed supple consilium.

4a. O quam admirabilis,
Quae virgo peperisti!

4b. O vere laudabilis,
Quae genetrix es Christi!

5a. O nova genitura,
Tu matris tenes iura
Cum flore puellari;

5b. O virgo semper pura,
Te nostra quaerunt iura
Cum laude singulari.

6 a. Salve, salus et salutis
Causa, formam da virtutis
Contra mortis taedium.

6 b. Opem confer destitutis,
Labe peccati pollutis
Reatus remedium.

7 a. Mater Dei dulcis, vale,
Iesse germen triumphale,
Flos caeli, Maria,

7 b. Decus nostrum speciale,
Pulsa peste mortis malae
Tua prece pia.

Grad. ms. incert. orig. saec. 13. Cod. Bruxellen. Fétis 1173. A. — Miss. ms. Cantuariense saec. 14. Cod. Parisin. Arsen. 135. B. — 3 b, 1 Sole B. — 4 a, 2 Ave virgo B. — 4 b, 1 O quam laudabilis A. — 4 b, 2 Ave genetrix esse Dei B. — 5 a, 3 Dum B. — 5 b, 3 Dum B. — B bietet die Melodie.

90. De Beata Maria V.

1 a. Salve, claris
Stella maris
Gemmis decorata;

1 b. Virgo paris,
Lux solaris,
Christum trabeata.

2 a. Fons ardoris
Et amoris
Mater pietatis;

2 b. Fax splendoris
Et odoris
Flos virginitatis.

3 a. Sublimaris,
Honoraris,
Digne recolenda,

3 b. Quae ditaris
Et ornaris,
Cunctis reverenda.

4 a. Stella poli,
Lampas soli,
Thronus Salomonis,

4 b. Digna coli,
Nos da proli,
Vellus Gedeonis.

5 a. Dulce melos
Tangat caelos,
Virgo speciosa

5 b. Collaudetur
Et ametur
Summe pretiosa.

6 a. Cella Dei,
Porta spei,
Te magnificamus,

6 b. Nosque rei,
Lux diei,
Te glorificamus.

7 a. Vitae vena,
Deo plena,
Regem genuisti;

7 b. Lux serena,
Carens poena
Prolem peperisti.

8 a. Mater, ave,
Quae nos a vae
Purgas, benedicta;

8 b. Virgo, cave,
Ne mors prave
Laedat maledicta.

9 a. Stilla roris,
Nardus floris,
Vitae reparatrix;

9 b. Vas dulcoris
Et honoris,
Caeli dominatrix.

10 a. Virgo parens,
Fac placatum
Patrem pietatis;

10 b. Labe carens,
Placa natum,
Fontem bonitatis.

Collect. ms. Emmeramense anni 1351. Clm. Monacen, 14343. — 6 a, 3 magnificatos. — Aufschrift „Sequentia de beata Maria“.

91. „Sequentia de s. Maria V“.

1 a. Salve, salve, mater pia,
Mundi salus, o Maria.
Sanctitatis speculum.

1 b. Salve, per quam salus orta,
Paradisi patens porta,
Qua salvatur saeculum.

2 a. Salve, stella matutina,
Sol, aurora, lux divina,
Fons misericordiae.

2 b. Angelorum tu regina,
Peccatorum medicina,
Spes et vena veniae.

3 a. Salve, per quam vita data,
Deo cara, Deo grata,
Salve, plena gratia.

3 b. Super omnes sublimata,
Sis pro nobis advocata
In caelesti curia.

4 a. Speciosa,
Fragrans rosa,
Mater honorata;
Generosa,
Gloriosa,
Femina beata.

4 b. Pluviosa,
Fructuosa,
Cedrus exaltata;
Generosa,
Speciosa,
Salus exspectata.

5 a. Tu benigna,
Laude digna,
Tu dulcora,
Tu decora,
Tu perenne gaudium.

5 b. Mediatrix,
Exaltatrix,
Omni hora
Sine mora
Roga tuum filium.

6 a. O virginum principium,
O castitatis lilium,

6 b. Trinitatis hospitium
Salutisque consilium.

7 a. Animarum solacium,
Nostrum decus et gaudium;
Quem genuisti filium,

7 b. Nobis redde propitium;
Expelle nostrum vitium,
[Ad] caeli duc palatium.

8 a. Clara Maria,
Benigna Maria,
Iucunda Maria,
Beata Maria.

O suavissima,
O benignissima,

* * * * * * * * *

8 b. Tota dulcissima,
Tota sanctissima.

Eia, domina,
Exaudi, domina,
Defende, domina,
Succurre, domina.

9 a. Ad te currunt, o Maria,
Peccatores, caeli via,
Portus et umbraculum.

9 b. Peccatorum miserere,
Salva, mater, et tuere
Christianum populum.

10 a. Benedicta mater Dei,
In te sperant omnes rei,
Salus et refugium;

10 b. Ne mergamur in infernum,
Roga regem sempiternum,
Creatorem omnium.

11 a. Ad te clamat totus mundus,
Omnis homo maerebundus;
Fac, succurras homini.

11 b. Imperatrix et regina,
Nos conserves a ruina,
O virgo, mater Domini.

12 a. Commendamus nos hac die
Tibi, nobis dulci, piae,
Tibi, virgini Mariae,
Salvatrici saeculi.

12 b. Te, domna, te, maris stella,
Sancta parens et puella,
Paradisi te ut mella
Tui gustant servuli.

13 a. O Maria, salus nostra,
Iesu Christo tu demonstra
Tuum pectus, ubera,

13 b. Tu, quae salvas totum mundum,
Ne mergamur in profundum,
Virgo salutifera.

Miss. ms. Camaldulense saec. 16. Cod. Laurent. Conv. sup. 418. — 1 b, 1 saluti. — 6 b, 2 que fehlt. — 11 a, 3 succurens hominum. — 12 a, 3 virginis. — 12 a, 4 Salvatricis. — 12 b, 3 tue me melle. — 13 a, 2 Iesum Christum demostra. — 13 a, 3 et ubera. — 13 b, 1 quae salus.

92. De Beata Maria V.

1 a. Sponsa Dei, virgo mitis,
Lignum vitae irretitis
Peccatorum nexibus,

1 b. Dare nobis hoc dignare,
Quod possimus te laudare
Totis pure sensibus.

2 a. Indignatur lex naturae
Tibi factam pariturae
Fidem impossibilium.

2 b. Sacrae voci sic intendis,
Quod omnino non attendis
Legem naturalium.

3 a. Te salutat, quem ignoras,
Fidem facit, et imploras,
Ut sic fiant omnia.

3 b. Fecundaris salutata,
Nullo metu praegravata
Vel dolore saucia.

4 a. Virgo carne, virgo mente,
Virgo mater es repente,
Virgo paris filium.

4 b. Nulla talis genitura,
Qua creator fit factura,
Altum hoc consilium.

5 a. Perhorrescit hoc natura,
Quod tu, virgo, paritura
Solo verbo concipis.

5 b. Stupet, tremit, admiratur,
Quod hic nihil sibi datur,
Cum tu verbum suscipis.

6 a. Nescit modum, nescit causam,
Nescit illum, qui te clausam
Intrat et egreditur.

6 b. Signa fontem, hortum claude,
Dignus tamen omni laude
Ex te fructus editur.

7 a. Semper clausa manet porta,
Tamen ex te proles orta,
Cuius stat imperium.

7 b. Ferens fructum virga floret;
Tui fructus quis ignoret
Hoc esse mysterium?

8 a. Ecce, mira virtus Dei,
Ecce, patens ordo rei
Velata mysterio.

8 b. Caro vestit deitatem,
Unde trahit puritatem
Dignam tanto parvulo.

9 a. Casta caste castum paris,
Cuius morte liberaris
Et omnis condicio.

9 b. Mortem morte natus stravit
Et nos vitae reparavit
Felici commercio.

a. Illum parit ista mater,
Quem et Deum Deus pater
In se Deo genuit.

10b. Ipse factus est infectus,
Nam ut panno carne tectus
Deum non deseruit.

a. Geminata iam natura
Est et factor et factura
Idem Dei filius.

11b. Una tantum hic persona
Naturarum duo bona
In se unit unicus.

a. Matrem ergo deprecamur,
Ut a morte retrahamur
Impetrata venia.

12b. Placa, mater, iram nati,
Iuste sumus iam damnati,
Et est opus gratia.

a. Ex te sola spes salutis
Pressis iugo servitutis,
Mater, placa filium.

13b. Da spem digne resurgendi
Et aeternum obtinendi
Tecum, virgo, praemium.

Comment. ms. Sconaugiensis (Rhabani Mauri in libr. Regum) saec. $^{10}/_{11}$.
d. saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Vatican. Palatin. 293. — 7b, 2 Tuus.

93. De Beata Maria V.

a. Stella maris, o Maria,
Praedicaris vitae via,

1b. Vitae via praedicaris,
O Maria, stella maris.

a. Complanato nobis callem
Transituris per hanc vallem,

2b. Ad hoc opus praesignata
Et a Deo nobis data.

a. Preme pede praevalenti
Caput anguis virulenti,

3b. Qui felices nos seduxit
Et in mare nos eduxit.

a. Tu Abrahae iam promissa
Et per Iesse nobis missa,

4b. Virga florens, produc fructum,
Qui excludat Evae luctum.

a. Sicca virga sine unda
Tis onusta nucibus,

5b. Corda nostra tu fecunda
Fronde, flore, fructibus.

a. Legislator admiratur,
Quia rubus succendatur
Nec succensus aduratur,

6b. Dum admirans intuetur,
Ab accessu prohibetur,
Nudos pedes admonetur.

7. Solvit iussus nec accedit,
Quia vetus lex recedit.

Grad. ms. Longoretense saec. 13. Cod. Parisin. 10 511. — 5a, 1 Signo
go. — 6b, 2 accensu. — Leider fehlt der Schlufs der Sequenz.

94. De Beata Maria V.

a. Tota pulchra es, amica
Regis angelorum,
Virgo prudens et pudica,
Claritas caelorum.

1b. Intus pulchra, pulchra foris
Vere comprobaris,
Veneranda cunctis horis,
Mater expers maris.

a. Intus pulchrioribus
Ornaris virtutibus

2b. Et decentioribus
Foris polles moribus.

a. A verticis caesarie
Usque imum plantae

3b. Tu es sine carie
Te Deo servante.

4 a. Nulla virtus est, quae posset
Cor tuum transcendere,
Immo cunctas sibi nosset
Virtutes attrahere,
Quibus Deo placuisti
Et choris caelestibus,
Quibus mundo profuisti
Perplexo maeroribus.

4 b. Sicut cunctis es facturis
Vere virtuosior,
Sic et cunctis creaturis
Factura venustior;
Evae prolem denigratam
Peccati fuligine
Caeli regi reddis gratam
Tua pulchritudine.

5 a. Summa virtus te virtutum
In terris constituit,
Tibi iungi
Et te fungi
Cui summe placuit;

5 b. Unde virtus de supernis
Te virtutem adiit,
Ut humanum
Genus sanum
Fieret, quod periit.

6 a. Iunctus factor est facturae,
Iunctus Deus homini,
Venerandus omni iure
Iunctus partu virgini.

6 b. Iuncta virtus est virtuti,
Decor pulchritudini,
Iuncta salus est saluti
Et dulcor dulcedini.

7 a. Deus hominem creavit
Ad suam imaginem,

7 b. Ad cuius in te formavit
Se similitudinem.

8 a. Tu es paradiso
tanto dignior,

8 b. Quanto tuus fructus
est utilior.

9 a. O quam pulchra tu fuisti,
Cum sit factus vultus Christi
Tibi matri similis,

9 b. Cui tu es voluntate,
Caritate, pietate.
Facta non dissimilis.

10 a. Si te Deus non vidisset
Creaturam optimam,

10 b. In matrem non elegisset
Te sibi carissimam.

11 a. Ergo, virgo, pulchra [tota],
Nos viles non despice,
Sed a quavis mentis nota
Nos mundari perfice.

11 b. Fac, ut tuo placeamus
Praedilecto filio
Et felices transeamus
A mortis exsilio.

12 a. Solis, lunae vel stellarum
Splendor parum cernitur,
Sive virtus planetarum,
Plene dum attenditur,

12 b. Quanta dignae Christi matris
Fulget virtuositas,
Quam prae cunctis Dei patris
Illustravit claritas.

13 a. Crystallinum vel stellatum
Caelum vel empyreum
Non est Deo magis gratum,
Quam illud hospitium
Ventris casti, quo celasti
Iesum Dei filium;
Hunc in morte virgo pia
Nobis fac propitium.

13 b. Laus aeterno genitori,
Laus aeterno filio,
Nostro pio redemptori
Sit et veneratio,
Charismatum infusori
Mariae solacio,
Matri Dei, nostrae spei,
Perpes iucundatio.

Antiph. ms. Brigittin. saec. 16. (Privatbesitz.) — 4a, 3 Imo cunctas tibi nosti. — 4b, 1 Et cunctis es facturis. — 6a, 4 Partus.

III.

DE SANCTIS.

---

95. De Omnibus Sanctis.

1. Almae caelorum turmae
concrepent Alleluia

2 a. In die hac sacrosancta,
sanctis omnibus splendida,

2 b. Quae nobis exstat annua,
sed iis est continua.

3 a. Celsa angelorum agmina
laude iucunda
Christo resultant organa,

3 b. Mundanaque modulamina
iam nunc intonant
praeconia cum laetitia.

4 a. Quae supra sidera pulchra,
quae sunt profunda, omnimoda
quae sunt laudum genera,

4 b. Proclamant voce sonora
Christum Dominum laudantia
per saecula omnia.

5 a. Qui sanctorum gloria
est et victoria,
Laus et corona,
lux atque laetitia,

5 b. Praestans illis talia
aurea praemia,
Quae vox humana
non explicat aliqua.

6 a. O stella maris inclita,
O domina,
mundi regina,
Oratione pia
tu nostra ablue facinora

6 b. Donante Dei gratia,
Cuius sacra
rutilant dona,
Queis aeternae magna
consequamur vitae praemia

7 a. Per suffragia
tua, beata
virgo puerpera,

7 b. Porta aurea,
purpura regis
atque dignissima.

8 a. Vox angelica
quam clara,
quae Deo semper concinit
Alleluia!

8 b. Terra que sata
humana,
quam beata sanctorum
sunt agmina.

9 a. Quae patriarchica
lustrat plebs atque
prophetica,

9 b. Lux apostolica
mors ac martyrum
pretiosa.

10a. O praesulum
perspicua,
Confessorum praecelsa,
atque virginea,
omniaque sancta
agmina

10b. Quam pulchra sunt
et quam laeta!
Trinitatem sanctam
cernentia per cuncta
(in) gloria aeterna
saecula,

11a. Quae miseratione sua
nos abluat
ab omni macula

11b. Et sua pietate sola
sanctis iungat
in illa patria,

12. In qua sine fine regnat
pax sempiterna.

Trop. ms. Wintoniense saec. 10/11. Cod. Oxonien. Bodl. 775. A. — Trop. ms. Wintoniense saec. 11. Cod. Collegii Corp. Christi Cantabrigen. 473. B. — Miss. ms. Sarum saec. 15. Cod. Londinien. Lansd. 432. C. — 2a, 1 sacra sancta C. — 2b, 2 his ABC. — 3a, 3 resultent B. — 3b, 2 intonent C. — 4a, 2 quae sunt omnimoda ABC; Endassonanz auf a ist sonst stets gewahrt. — 4b, 1 Proclament BC. — 6a, 5 absolve C. — 6b, 4 Quis BC. — 6b, 4 sq. vitae consequimur (consequamur B) magna ABC; die Endassonanz empfiehlt Umstellung. — 9a, 1 Ave patriarchica C. — 11a, 1 sua miseratione ABC. — 11a, 2 absolvat C. — Melodie nach A: Pretiosa.

96. De Omnibus Sanctis.

1a. O quam dulcis illa vita,
In qua sancti fulgent ita
Ut flores cum flagrantia!

1b. Vere dulcis est et bona,
In qua sanctis crescunt dona
Illa possidentibus.

2a. Ibi novem angelorum
Ordines sunt beatorum
Collaudantes Dominum.

2b. Ibi dominationes,
Quas collaudant nationes
Per terrarum circulum.

3a. Ibi decus prophetarum
Non est vile, sed praeclarum
Fulget supra sidera.

3b. Sequitur apostolorum,
Martyrum et confessorum
Triumphalis acies.

4a. Quae ut rubicunda rosa
Et ut gemma pretiosa
Semper ibi rutilat;

4b. Sicut odor violarum
Virginum et viduarum
Chorus ibi redolet.

5a. Restat ergo, ut sequamur
Viam, per quam mereamur
Illa vita perfrui.

5b. Utinam sic faciamus,
Ut ipsam possideamus
Cum sanctis agminibus.

Tractat. ms. S. Bernardi super Cantica canticorum saec. 13. Cod. Vatican. Ottob. 138. add. saec. 13. A. — Grad. ms. Franciscano-Romanum saec. 15. Cod. Roman. Vitt. Eman. XX (Varia 290). B. — Überschrift in B: „In festivitate omnium sanctorum sequentia". — 1b, 2 Quia sanctis B. — Beide Hss. bieten die Melodie.

97. De Omnibus Sanctis.

1 a. Summa summae deitati
Laus, aeternae trinitati,
Patri, nato, flamini.

1 b. Clara iugis et devota
Laus resultet mente tota
Gloriosae virgini.

2 a. Attollatur corde puro,
Non torpente nec obscuro,
Dignitas angelica.

2 b. Patriarchis ac prophetis
Cum Baptista sonent laetis
Cordibus haec cantica.

3 a. Apostolicus senatus
Et cruore laureatus
Exaltetur populus.

3 b. Sint in laude confessores
Et quas legit quasi flores
Iesse virgae flosculus.

4 a. Isti nobis Christum placent
Et quicunque tibi placent,
O beata trinitas.

4 b. Ut ex nobis et his cunctis
Fiat in te, Iesu, iunctis
Gloriosa civitas.

Trop. et Sequent. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). A. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX B. — 2b, 1 ac B. — 4b, 1 Ut et nobis B.

98. De Omnibus Sanctis.

1 a. Alpha et O nominaris
Tu, qui cunctis dominaris,
Caeli, terrae quoque maris
Plasmator et omnium.

1 b. Hic tibi dies dicatur,
Primum primo melos datur,
Quem factura protestatur
Trinum, unum Dominum.

2 a. Hinc in sanctis hunc laudemus,
Sed prae cunctis exaltemus
Iesu matrem, qua gaudemus
Nostra pelli crimina.

2 b. Lunam calcans, leva pressum,
Sole cincta, firma fessum,
Stellis compta, para gressum
Ad virtutum limina.

3 a. Ierarchiis praesidentes,
Summo regi praecinentes,
Vestras laudes depromentes
A malis defendite.

3 b. Puri, nos purificate,
Clari, nos illuminate,
Sancti, nos perfectos date,
Sic nobis intendite.

4 a. Patres Christum figurantes,
Vates hunc praenuntiantes
Atque viam praeparantes
Eius ante faciem,

4 b. Quem venturum sperabatis,
Nunc in caelis conregnatis,
Ut cernamus hunc, tergatis
Nostrae mentis aciem.

5 a. Caeli verbis intonantes,
Claris signis coruscantes,
Gratiam desuper rorantes
Arefactis cordibus,

5 b. Irrigate verbi sata
Vestro dogmate plantata
Cordaque vitiis foedata
Expurgate sordibus.

6 a. Oculati post et ante,
Retro culpae excaecante
Veri solis radiante
L ce, nos eripite.

6 b. Vos gestorum summi regis
Scribae quoque novae legis,
Ut delictis sui gregis
Parcat, intercedite.

7a. Zelatores mandatorum
Ad instar elephantorum
Ad bella provocatorum,
Vecti mori sanguine;

7b. Qui pro nobis dimicavit,
Agni cruor vos armavit,
Vestra prece, quos salvavit,
Iuvet in certamine.

8a. Almi Christi confessores
Et ecclesiae doctores,
Vitiorum evulsores,
Virtutes inserite;

8b. Qui fideles exstitistis
In paucis, nunc possedistis
Multa; quos hic genuistis
Natos, non deserite.

9a. Virginum uterque sexus
Iunctus per amoris nexus,
Christi dulces ob amplexus
Sprevistis luxum saeculi,

9b. Nos feratis ad vestrarum
Grata festa nuptiarum,
Ut tersorem lacrimarum
Nostri cernant oculi.

Sequent. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — 6b, 3 suae. — 7a, 4 Vue (!) et.

99. De Omnibus Sanctis.

1a. Ad honorem salvatoris,
Intus corde, voce foris
Concinat haec contio.

1b. Dulcis erit harmonia,
Si concordent ista tria:
Cor, os, operatio.

2a. Admirandus est in sanctis
Suis Deus; sed, cum tantis
Tandem bonis satiat,

2b. Cur, dum spirant in hac vita,
Vix respirant, eos ita
Flagellat et cruciat?

3a. Numquid, Christe pie, odis,
Quos diversis poenae modis
Dignum ducis affici

3b. Et attritos in tormentis
Saepe sinis et consentis
Dirae neci subici?

4a. Sed non odit, sed explorat,
Quo affectu quis laborat
In eius obsequio.

4b. Amat cunctos, probat tamen
Per sudorem et certamen,
Quanta sit devotio.

5a. Certant enim contra mundum,
Hostem nequam et immundum,
Carnis quoque vitia;

5b. Hac imprimis confessores
Martyresque formant mores
Virili constantia.

6a. Est certamen speciale,
Quod confligit capitale
Martyri supplicium;

6b. Sed interdum confessori
Litor deest in litori
Carnis optans gaudium.

7a. Ob amorem ergo Christi
Certant il[li, certant] isti,
Tam mares quam feminae.

7b. Qui plus sudat in agone,
Plus mercedis et coronae
Refert pro certamine.

8a. Omnes Deo sunt electi;
Velit Deus horum flecti,
Meritis et precibus,

8b. Ut cum dies erit dira,
Non nos sua subdat ira
Tartari tortoribus,

9. Sed hunc nostra laudet lyra
Cum caelorum civibus.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — ss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. B. — Miss. :. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. C. — Miss. spalense imp. Hispali 1507. D. — 2a, 2 sed constantis ABCD. — 2b, 1 irat ABCD. — 2b, 2 respirat ABCD; vor „eos ita" ist im Sinne „cur" eder zu ergänzen. — 3a, 1 pia ABCD. — 3a, 3 effici A. — Str. 4a sqq. len C. — Str. 4b sqq. fehlen BD. — 6b, 2 Zu litor als Nebenform von 1s (Diener, Henker) cfr. Du Cange „litores"; oder l. lictor?

100. De Omnibus Sanctis.

a. Superni regis curia,
Cuius instant sollemnia,
Vocis, cordis concordia
Te recolat ecclesia.

1b. Inprimis matri virgini,
Odoris rosae gemini,
Qua datur salus homini,
Sit laus ad laudem Domini.

a. Angelorum praeconia
Pari sonent laetitia,
Ut post carnis exsilia
Secum fruamur patria.

2b. Patriarcharum ordini
Non cessent hymni concini,
Ut nos ascribant nomini,
Quo recte gloriamini.

a. Apostolorum gloria
Cum martyrum victoria
Colantur et eximia
Confessorum collegia.

3b. Sit virginum laus lumini
Omnique caeli culmini;
Suo nos iungant agmini
Post huius cursum termini.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3 A. — Miss. . Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18 B. — Miss. ms. spalense saec. 15. Cod Columbin. Hispalen. Vitrin. 12. C. — Miss. Hislense imp. Hispali 1507. D. — 1b, 1 matris AC. — 1b, 2 rosi AC. — , 2 hymnis AC. — 2b, 4 recti BD. — 3a, 3 Colatur AC. — Str. 3b fehlt). — 3b, 2 Omniumque AC.

101. De Omnibus Sanctis.

1. Cuncta in iubilo
personent redempta.

a. Omnes simul iucundemur
Et cunctorum veneremur
Sanctorum sollemnia.

1b. Hi sunt mundi contemptores,
Angelorum sectatores,
Ut docet ecclesia.

a. Hunc imprimis collaudemus,
Illi primi laudem demus,
Qui creavit omnia.

2b. Exaltemus consequenter
Illam matrem, quae decenter
Est repleta gratia.

a. His summi chori caelitus
Adnectatur contio,
Qui natura est spiritus,
Angelus officio.

3b. Patriarchis et prophetis
Adplaudant praeconia,
Quibus fide et spe spretis
Summa datur gloria.

4 a. Lucem mundi, solem terrae
Laude decet nos efferre,
Sicut iubet veritas.

4 b. Hos sequantur Christi testes,
Dum dealbant suas vestes,
Agni tenent semitas.

5 a. Confessorum sacer chorus
Et virginum castus thorus
His intra sunt laudibus.

5 b. Dignos laude iudicavit
Christus quosque laureavit
In paternis sedibus.

6 a. Nos, quos vergit in hoc mundo
Vita lapsus quotiens,

6 b. Quos demergit in profundo
Charybdis insiliens,

7 a. Horum preces imploremus
Et reatus propere

7 b. Omnes faeces expiemus
Corde, ore, opere.

8 a. Non avertat ab hac laude
Flagitium quempiam,
Quisque vertat et a fraude
Mentem mutet turpiam.

8 b. Qui accusat se fallacem,
Ad Deum convertitur,
Et excusat se veracem,
Hunc Deus fatebitur.

9 a. Qui nos monet interesse
Sanctorum sollemniis,

9 b. Nobis donet secum esse
In aeternis gaudiis.

Oration. et Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 3 a, 2 Adnectatur cunctis. — 6 b, 1 demergat. — 8 a, 4 mutat. — 8 b, 4 Hinc.

102. De sancto Adalberto.

1 a. Consurgat in praeconia
Universa Polonia
Reboans prece sedula;

1 b. Festiventur praegrandia
Adalberti sollemnia,
Laudes tonet vox credula.

2 a. Hic suorum facinore
Martyr praeditus honore
Exsulavit de patria;

2 b. Boleslai cum favore
In praesulem sueto more
Sumitur in Polonia.

3 a. Per quem dempta metropolis
Slavae gentis ab idolis
Est gratiae restaurata;

3 b. Docta fidei symbolis
Curatur Satanae dolis,
Spe salutis roborata.

4 a. Qui cum vellet vitae viam
Subduxisse in Prussiam,
Gens trux scelere privatur;

4 b. Nam hostis ob invidiam
Fert in Prussos zizaniam,
Sanctus mucrone necatur.

5 a. Gens perfida, gens delira,
Cernens factorum tot mira,
Cur perimis sanctum Dei?

5 b. Cur tibi tam cervix dira?
Te spectat perennis pyra,
Ni velis labe revehi.

6 a. Hinc halitus almi donis
Fertur corpus a Polonis
Et in Gnezna tumulatur;

6 b. Ubi signa, prodigia:
Claudi sumunt vestigia,
Caecis visus reformatur.

7 a. Varia pestis sedatur,
Vis daemonis vacuatur
Summi regis potentia,

7 b. Poscimus, quatenus per te,
O beate Adalberte,
Defensetur Polonia.

Officia. ms. Tridentina anni 1473. Cod. Palat. Vindobonen. 1795. — Mit Melodie. — 1 b, 3 tonat.

103. De sancto Aegidio.

1 a. Ore, corde, manu purus,
De mercede iam securus
Psallat chorus noster, murus
Fortis contra vitia.

1 b. Sunt beati confessoris
Aegidii, oratoris
Veri Dei et cultoris,
Hodie sollemnia.

2 a. Graecus fuit natione,
Constans in oratione,
Facto placens et sermone,
Plenus Dei gratia.

2 b. Vere debet venerari
Iste sanctus et amari,
Qui virtutes operari
Coepit ab infantia.

3 a. Puer erat, vestem dedit
Aegro cuidam, salus redit,
Hac accepta morbus cedit
Cum omni molestia.

3 b. Fides eius Deo grata,
Quo volebat, tulit data
Sibi a papa celata
Cupressina ostia.

4 a. Multos aegros liberavit,
Daemoniacos curavit,
Mortuum resuscitavit
Divina potentia.

4 b. Gotis dans hilaritatem,
Removens sterilitatem
Terrae dedit ubertatem
Sua per suffragia.

5 a. Quoddam Karoli peccatum,
Regis Franciae, celatum
Est huic sancto revelatum
Angeli praesentia.

5 b. Haec et plura mira facta
Sunt per eum olim acta,
Quae in scriptis sunt redacta
Pro ipsius gloria.

6 a. Nunc in caelis coronatus
Nobis est adiutor datus,
Nam exaudit invocatus
Grata dans auxilia.

6 b. Nos exaudi supplicantes
In hoc festo te laudantes,
Pie pater, et laetantes
Duc ad caeli gaudia,

7. Ubi tecum gloriantes
Canamus Alleluia.

Sequent. ms. Aquilegiense saec. 14/15. Cod. Semin. Goritien. I. Mit Melodie. — 3 a, 2 Ergo cuidam.

104. De sancta Agatha.

1. Eia, organica cantica,

2 a. Harmonica cuncta genera,
hydraulica musica

2 b. Dulcisona clangant Alleluia
per aeona tempora.

3 a. Nostra phalanx parvula
simul atque iubilans,
dic Alleluia
in hac diecula,

3 b. In qua sancta Agatha
spernens cuncta terrea
laeta superna
captavit praemia.

4 a. Gaudeat nunc et virginea
sacra turma,
clarissima,
serta gestans duplicata
florida,

4 b. Cui sociata Agatha,
virgo alma,
cyanea
atque crocea corona
rutilat.

5 a. Ergo sancta
nos Agatha *
prece sua custodiat,

Quo calcantes *
universa rurica

* * * * *

5 b. Ad aeternam
* transferamur patriam,

In qua sancta
* sine fine
regnat [cum] sapientia.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. A. — Grad. ms. incert. origin. anni 1071. (Nach Georgius l. c. III, 460). B. — 2a, 2 ydrolica B. — 2b, 1 clangat A. — 2b, 2 ferrea A. — 3a, 2 atque iubilans A; iubilas B. — 3 b u. 4 b umgestellt A. — 3b, 1 Agathes B. — 3b, 2 praeter cuncta B — 3b, 3 laeta fehlt A. — 4a, 1 et fehlt AB. — 4a, 2 turba B. — 4b, 1 Agatha fehlt A, Agathes B. — 4b, 3 cyranea A, cyonea B. — 4b, 5 rutilans B. — 5a, 1 sq. nos sancta A. — 5a, 2 Agathe B. — 5a, 3 preces suas B. — 5a, 4 calcata B. — 5a, 5 universa doppelt A; lurica B (rurica wohl = terrena; oder l. ludrica?). — 5, 2 transeamus B. — 5b, 5 regnant A.

105. De sancta Agatha.

1 a. Ave, virgo, dedicata
Summo regi, desponsata
Et coniuncta foedere;

1 b. Gloriosa claruisti,
Sicut stella splenduisti,
Velut sol in aethere.

2 a. Adfuerunt te scrutantes,
Defecerunt promittentes,
Sunt confusi nequiter.

2 b. Torsiones et flagella,
Ignem et ferrum, puella,
Superasti fortiter.

3 a. Hic advenit Simon Petrus,
Curat angelorum coetus
Condiditque virginem.

3 b. Agatha nobilitatis,
Esto nostra advocatrix
Ad supernum iudicem,

4 a. Ut ab igne vitiorum
Et a poena damnatorum
Possimus evadere.

4 b. Sancta sponsa digna Christi,
Quae tot signis claruisti,
Fac nos caelum scandere.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen. s. n. — 2b, 2 ferrum et.

106. De sancto Agilolpho.

1 a. Adest dies laetitiae,
In quo sidus iustitiae
Fulgidum emicuit;

1 b. De profundis tenebrarum
Divinitus lumen clarum
Ortum mundo claruit.

2 a. Agilolphus, Deo gratus,
Agrippinae pastor datus,
Inflammatus caelitus,

2 b. Firmans fidem, formans mores,
Legis sacrae perversores
Superavit penitus.

3 a. Hic sanctitatis speculum
Et doctrinae spectaculum,
Vas virtutum omnium,

3 b. Regis consiliarius
Legis et operarius,
Bonus pastor ovium.

4 a. Cum mittitur a Karolo
Pro conservando populo,
Amblanam progreditur;

4 b. Tunc Raginfridi gentibus
Helpricique crudelibus
Invasus occiditur.

5 a. Sic Christi factus hostia
Caelorum transit ostia,
Cum palma martyrii.

5 b. Aegri currunt et curantur,
Laesi, claudi reparantur
Meritis Agilolphi.

6 a. In tam felici transitu
Columba candidissima
Eius ore processit

6 b. Signans, quod absque gemitu
Anima beatissima
Sic superos accessit.

7 a. Et cruore rubricata
Talis athletae gramina
Servant viriditatem,

7 b. Cuius morte sunt signata
Hodie designantia
Martyris sanctitatem.

8 a. Martyrum gaude contio,
Tali tantoque socio
Innocenter mortuo,

8 b. Quem laudet et devotio
In laudum exercitio
Et concentu mutuo.

9 a. Sexus et gradus populi,
Singulariter clerici,
Mariae Colonia

9 b. Qui ad gradus canonici
Vel Malmundae sunt monachi,
Devota symphonia.

10 a. Eia, pastor noster bone,
Memor sis proprii gregis
Custos et praesidium,

10 b. Pertingamus ut, patrone,
Favore superni regis
Sanctorum fastigium.

Miss. ms. Noviomagense saec. 15. Cod. Mus. Noviomagen. I a Nr. 2. A. — Antiphon. et Grad. ms. S. Mariae ad Gradus saec. 15/16. Cod. Capit. Colonien. s. n. B. — 1 a, 2 laetitiae B. — 1 b, 2 rarum A. — 3 a, 1 Sic A. — 3 b, 2 Et legis A. — 4 a, 3 Amblanam l. Ambianum? — 4 b, 1 Regni fridi B. — 4 b, 2 Helperici A. — 4 b, 3 Invasis A. — 8 b, 1 laudent B. — 10 b, 2 superare regis A. — Nach dem gleichen Schema, vielfach ganz gleichlautend, geht die Sequenz auf Evergislus (s. unten Nr. 186).

107. De sancta Agnete.

1. Ecce iam, sancta Agnes,
aetheris te chorus laudat,
quae nunc fulges beata,

2 a. Quique iubilat
veluti decantans,
pneumata concrepans
lyrica;

2 b. Suscitans laudum
coetus vernantia
hodie gloriosa
resonat:

3 a. „O mansueta
virginum agmina, quae
nunc fulget in arva!“

3 b. „Ὦ ἐπουράνιε
ἔρως, τὰς ἁμαρτίας
τοῦ cosmi eleison!“

4 a. Sic ὑμένος
et inscia

4 b. Τοῦ πατρός γε
μονογενεῖ

5a. Polo resultat mox
virginalis aula.

Sic reddidit iocosa
musica campi
praelata floribus;

* * * * * * * * *

5b. Adportabat beata
Agnes manibus
rosas virginibus;

Coeperuntque cantum
novum assumere:

6a. *Δόξα*
ἐν ὑψίστῃ, ὠ θεός, tu,
pater *κρατῶν*.

6b. „*Δόξα*,
κύριε καὶ βασιλεύων,
Iesu Christe,

7. Eleison, Amen.

Grad. ms. incert. origin. anni 1071 (Nach Gergius l. c. III. 457). — 1, 2 chorus fehlt. — 1, 3 fulget. — 2a, 2 velut. — 2b, 2 caeci vernantia. — 2b, 3 hodie zweisilbig. — 3a, 1 mansuetas. — 3a, 3 fulget ist nicht auffallend; bei einem Subjekt gen. neutr. im Plur. steht öfters das Verbum finit. im sing. (vgl. Anal. VII. S. 13, Nr. 4). — 3b, 1 sq. O eporaniae erotas amartia. — 4a, 1 Sit inmenos. — Ich konstruiere: Sic et (= etiam) *ὑμένος* (thori) inscia virginalis aula mox [in] polo resultat *τῷ τοῦ πατρός γε μονογενεῖ*. — 4b, 1 sq. Tu patros kemonogenis. Bei „Tu" kein Alinea, welches aber der Parallelismus erheischt. — 5b, 1 Asportabat. — 5b, 3 rosas deferens virginibus. — 6a, 1 sq. Doxa enipsisti (offenbar = Gloria in excelsis) o theos tu pater craton. — 6b, 1 sq. Doxa kyrie ebasileon. — Leider fand ich den Text dieser jedenfalls sehr interessanten Sequenz in keiner anderen Quelle; Georgius, wie man sieht, bietet ihn als ungenieſsbar. Ob er in der vorgelegten Gestalt dem Originale nahe kommt?

108. De sancta Agnete.

1a. Hodiernae lux diei
Dies est beatae spei
Et salutis animae;

1b. In hac die collaudatur
Agnes virgo, dum locatur
In sanctorum agmine.

2a. In aetate iuvenili,
Corde tamen iam senili
Mundum fugit penitus;

2b. Viri thorum detestatur,
Iesum Christum protestatur
Sponsum suum caelitus.

3a. Propter fidem salvatoris
Denudatur veste foris,
Sed crine contegitur.

3b. Locum foedum fecit sanctum,
Dum compescens patris planctum
Natus vitae redditur.

4a. Ignem intrat copiosum,
Populum seditiosum
Flamma crescens concremat.

4b. Orat virgo stans in igne,
Exaudita quidem digne
Vocem laudis concrepat.

5a. Ferro tandem iugulatur,
Angelorum sociatur
Coetibus in gloria.

5b. Stant adfines ad sepulcrum,
Vident agnum Dei pulchrum
Praecellentem omnia.

6a. Chorum cernunt virginalem,
In quo locum specialem
Tenet beatissima.

6b. Ad reginam currit fama,
A sepulcro redit sana,
Fit christianissima.

7 a. Mundum spernit propter Deum,
Et Agnetis mausoleum
Cumulat honoribus;

7 b. Crescit fides castitatis
Multis secum congregatis
Ibidem sororibus.

8 a. O miranda salvatoris
Et laudanda cunctis horis
Tam mira potentia,

8 b. Per quam Agnes triumphavit,
Mundum quoque illustravit
Felici memoria.

9 a. Omnes ergo gratulemur
Et Agnetem deprecemur
Sic dicentes pariter:

9 b. Agnes, agnum roga Christum,
Ut conservet locum istum
Et defendat iugiter.

10 a. Nosque tua sancta prece
A gehennae salvet nece
Et peccati macula,

10 b. Ut cum ipso simus tecum,
Qui donavit, ut sis secum
Per aeterna saecula.

Grad. ms. S. Agnetis Bononiensis saec. 14. in. Cod. Mus. Bononien. 12. A. — Grad. ms. Praedicatorum saec 14/15. Cod. Civitaten. XLVI. B. — Grad. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Esten. Mutinen. XI H 3. C. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. D. — 2b. 1 Veri D. — 3b, 1 fecit D. — 9a, 3 puriter B.

109. De sancto Agnete.

1 a. Sospitati dat augustam
A leprae contagio;

1 b. Castum reddit sacerdotem
Eius desponsatio.

2 a. Capillorum angelorum
Vestitur suffragio;

2 b. Suscitatur suffocatus
Maechus a daemonio.

3 a. O quam probat sanctam Dei
Flammarum divisio!

3 b. Sed ut agnus iugulatur
Agnes ab Aspasio.

4 a. Ergo laudes det Agneti
Haec devota contio;

4 b. Nam ut agnus sociatur
Agnes agno socio,

5. Fulgens ostenditur.

Miss. Romanum imp. Parisiis 1517. A. — Miss. Romanum imp. Parisiis 1523. B. — 4a, 1 dent AB. — Melodie natürlich: Sospitati dedit aegros. Dieses Schema eignet zunächst den Verbeten; die Quellen zeugen aber hier für die Verwendung als Sequenz.

110. De sancto Albano.

1. Albanus roseo cruore
compsit haec sollemnia.

2 a. Qui gratia divina
evocatus ad astra
fide atque miranda
claruit vita,

2 b. Trinitatis gloriam,
unitatis naturam
praedicans Arriana
vicit dogmata.

3 a. Studia
tam pia
gerens in fide catholica,

3 b. Ad regna
superna
lucra deportavit maxima.

4a. Post multa
exacta proelia
tyrannide [vesana]
potitur corona;

4b. Sanctorum
sancto consortio
cum martyrii palma
plena sunt gaudia.

5a. O Albane
martyr, ave,
dux in regis curia,

5b. Pelle mala,
praebe bona
in sanctorum patria,

6. Quo fruamur vita aeterna.

Miss. ms. Salisburgense saec. $^{15}/_{16}$. Clm. Monacen. 15719. A. — Miss. ms. Sanblasianum anni 1466. Cod. S. Pauli ad Laventum ex Sanblasian. memb. 59. B. — 2b, 3 Arriam A. — 3b, 1 Initiale fehlt AB. — 5a, 3 regia B.

111. De sancto Albano.

1. Gaude, mater ecclesia,
Festa ducens sollemnia
Sancti Albani martyris.

2a. Lux advenit veneranda,
Lux in choris iubilanda
Luminosis cordibus.

2b. Cuius laeta lux diei
Refert nostrum sanctum Dei
Decantandum laudibus.

3a. Qui in caelis coronatus
Est patronus nobis datus
Iesu dono salvatoris.

3b. O quam purus adolevit
Puer sanctus, cum quo crevit
Mentis innocentia.

4a. Adulescens amplexatur
Literarum studia,

4b. Alienus et immunis
Ab omni lascivia.

5a. Hunc divinus adimplevit
Spiritus, in quo quievit
Ab eius infantia.

5b. Fit salutis speculum
Morumque spectaculum,
Vas virtutum omnium.

6a. Carnis pudicitiam
Et baptismi gratiam
Conservat viriliter.

6b. In studiis sic profecit,
Quod profunda patefecit
Arcana divinorum

7a. Laurea digne insignitus,
Plene certe eruditus
Supra multos magistrorum,

7b. Verbi semen seminavit
Errores exterminavit
Verbo pugnans fortiter.

8a. Hic est mitis atque fortis
Victor mortis,
Dei pollens gratia,

8b. Qui labores et sudores
Et dolores
Pertulit pro gloria.

9a. Cum non cedit hostibus
Resistens haeresibus,
Iusti sanguis funditur.

9b. Prodit martyr conflicturus,
Sub securi stat securus,
Consummatur gladio.

10. Se cadaver non erexit,
Truncus truncum caput vexit,
Quo ferentem hoc direxit
Angelorum legio.

11 a. Stupenda patent signa
Post mortem quam in vita
Divinae potestatis;

11 b. Quae, naturam dum transcendunt,
Argumenta clara reddunt
Huius vitae sanctitatis.

12 a. Vita functi reducuntur,
Claudi, caeci reponuntur
Membrorum ad officia.

12 b. Surdi, muti reparantur,
Aegri cuncti liberantur
Per ipsius suffragia.

13 a. Albane, doctor veritatis,
Veni cum dulcedine
Et in regno claritatis
Duc tuo precamine.

13 b. Mane nobis tunc auditam
Fac Dei clementiam,
Ad aeternam perduc vitam
Per divinam gratiam.

14 a. O interpres verbi Dei,
Ad caelestis nos diei
Perduc luminaria.

14 b. Nos ad portum ex hoc fluctu,
Nos ad risum ex hoc luctu
Tua trahat gratia.

Grad. ms. Mosaetraiectense saec. 15. Cod. Hagen. J 7. — 2b, 2 nostro sancto. — 9a, 2 haereticis. — Die Sequenz ist ein Muster, wie aus zusammengetragenen Bruchstücken ein neues Ganzes schlecht zusammengeflickt wird. Die Melodie soll sein: „Lauda Sion"; aber wie? Es stehen sich musikalisch parallel gegenüber: Str. 1 u. 2a; 2b u. 3a; 3b + 4a + 4b u. 5a + 5b!; 10 u. 11a!; 11b u. 12a; 12b u. 13a!; 13b, 14a u. 14b werden unter die gleiche Melodie gezwungen. — Aus technischen Gründen habe ich davon abgesehen, diesen Parallelismus der Melodie bei Anordnung der Strophen zur Anschauung zu bringen.

112. De sancto Alexio.

1 a. Phaleratus vitiis
Hostis, praegnans exitiis,
Prostratus est supinus,
Dum stupor mirificus
Deificus
Mundum cupivit minus.

1 b. Linquens patris palatium
Sponsae fugit solacium,
Spretum amictum sumens
Mendicando pascitur,
Qui noscitur
Ut princeps gazis tumens.

2 a. Adoptati
Lucis nati,
[Hunc] canite psallendo;
Trabea carnis latuit,
Altissimo quo placuit
Angelice vivendo.

2 b. Navem mari
Scandens lari
Dulci renuntiavit,
Civitatem in Edissam
Venit vestem portans scissam;
Se foribus aptavit

3 a. Virginis basilicae
Mariae, matris piae,
Victum quaerens mendice,
Deifice,
Cum annis ibi decem septem,
Marcebat ut despectus.

3 b. Sanctus tandem proditus
Venerabatur die,
Aufugebat concitus
Ut profugus,
Laodiceam sibi navem
Captabat allectus.

4a. Tarsum volens Ciliciae
Freto remigare
Nutu Dei Romanicae
Flatu ventorum
urbi propinquare
Coepit, patrem contuens
Matremque, sponsam piam,
Quos vir Dei pertransiens
Ad patriae
caelestis tendens viam.

5a. Servi tamen
peccato servientes,
A vetitis
cavere non valentes
Coquinae squaloribus,
Iniuriis, doloribus
Omnigenis
sanctum lacessarunt.
Qui patienter sustinens,
Grates Deo referens,
Quod pati pro eo
dignus fuit,
Qui mortis saevae
crucem non effugit,
His se tradens,
Qui fel, acetum
sibi propinarunt.

6a. Plangite gaudentes,
Gaudete plangentes,
Mira miranda
mente revolventes!
Venit de caelo
vox in sanctuario
„Sanctum“ dicens
„quaerite in solario
Eufemiani,
pro vobis ut oret“;
Qui inventus
vultu ut rosa floret.
Currunt ad hoc spectaculum
Papa cum Innocentio
imperatores,
Mortis cernentes iaculum
Angelica sub forma latitare,
Coruscare
Mortuum ut paradisi flores.

4b. Patrem propter Alexium
Rogans, suum natum,
Largiri sibi ferculum,
Ut faciat hunc
Dominus beatum.
Gemens pater recipi
Mox iussit peregrinum
Ipsumque digne refici
Sibi mittens
cottidie catinum.

5b. Demum labo-
ris bravium instabat,
Incognitus
annis qui latitabat
Decem atque septenis
Afflictus diversis poenis
In aula
patris Eufemiani,
Vitae totius seriem
Scribens et maneriem,
Cartulam [in] manu
sua claudens,
Fallentem mundum
deserendo gaudens,
Christo reddens
Spiritum, fraudes
vincens hostis vani.

6b. Cartulam cernentes
Vulgus et parentes
Extrahere de
manu non potentes,
Nisi Romanus
pontifex devotus,
Qui flens legens
palam; sic patri notus,
Matri, sponsae
primum fit tunc Alexius.
Heu, cordibus
eorum nil perplexius
Imprimitur; insaniunt,
Pilos evellunt, scindunt,
rumpunt, vestimenta,
Carnem discerpunt, laniunt,
Incitantes astantes ad ploratum,
Ululatum.
Morborum aufugiunt tormenta.

7a. Ad templum Bonifatii
Imperatores divi,
Arcadius, Honorius,
Ac praesul Innocentius
Umeris, palmis propriis
Cum hymnis et canticis
Sanctum corpus
devotius portarunt,
Odor de quo
fragrabat dulcissimus.
Piissimus
Confessor Alexius
pro nobis sit precator.

7b. Cui culmen palatii,
Ubi de fonte rivi
Emanant purissimi,
Qui Christus est, dulcissimi,
Post hoc Vae fac, ut scandamus,
Barathri ne nos hamus
Mergat, sed qui
canere non cessarunt
„Sanctus, Sanctus“,
nos laetos suscipiant,
Alliciant,
In aevum ubi trinus (et unus)
regnat orbis plasmator.

Miss. ms. incert. origin. anni 1363. Cod. Musaei Hung. Pestinen. 91. A. — Miss. Misnense imp. Lipsiae 1510. B. — 1a, 2 pugnans B. — 2b, 1 sq. scandens mari B. — 2b, 2 sq. dulci lari B. — 3a, 3 petens A. — 3a, 5 decem ibi B. — 4b, 1 sq. fehlt A, weil die Hs. beschädigt ist. — 5a, 8 lacesserunt B (Korrektur!). — 5a, 11 Qui pati A. — 5b, 5 et septenis B. — 5b, 8 regis A. — 6a, 1 Die erste Silbe von Plangite fehlt A. — 6a, 4 recolentes A. — 6a, 20 florem A. — 6b, 16 laniant (Korrektur!) B. — 6b, 17 Incitant A. — 6b, 19 ab aegris fugiunt fomenta AB. — 7a, 2 Imperatoris B. — 7b, 8 cessant B.

113. De sancto Alexio.

1a. Mundi pompae contemptorem,
Verae doxae dilectorem
Laudemus Alexium,

1b. Paupertatis amatorem,
Castitatis servatorem
Penitus innoxium.

2a. Hic pauper voluntarius,
Quod bonum nunc est rarius,
Fuit in divitiis;

2b. Sed Christo fore carius
In multis evidentius
Patuit prodigiis.

3a. Esse domi sponsae iunctus
Potuit et iuste functus
Sacro matrimonio;

3b. Sacro flamine perunctus
Hanc reliquit, pauper cunctus
Spreto patrimonio.

4a. Spernens noxia cum Saulo
Vovit licita cum Paulo
Studiose quaerere.

4b. Navem scandit dato naulo,
Ut sic terram sanctam paulo
Posset post invisere.

5a. Hunc uterque parens plorat,
Et medullitus implorat
Pro salute filii;

5b. Sancta sponsa cum his orat,
Cuius mentem dolor forat
Coniugis exsilii.

6a. Degentem cum pauperibus
Orantem et frequentius
Mentis flexo poplite

6b. Per novenos uno minus
Annos hunc Edissae sinus
Fovit, urbis Syriae.

7a. Virum custos non sinebat
Hunc orare, dum volebat,
Semper in ecclesia;

7b. Qui, dum laesus sic tacebat,
Illum semel arguebat
Virginis iconia.

8a. Ab Edissa post recedit,
Vanitati vanae cedit
Tarsum volens petere;

8b. Ostiae sed sic accedit
Nutu Dei et procedit
Patris domum visere.

9a. Hospes factus in propria,
Mundi quaerens opprobria,
Incognitus latebat;

9b. Caeli terebat atria
Pernoctans in vigilia
Carnemque premebat.

10a. Migraturus ad aethera
Nomen scribit et munera,
Quae sponsae dereliquit;

10b. Mortisque solvens foedera,
Invisus scribens opera
Sancta mundum reliquit.

11a. Nolens tamen sic latere
Rex caelorum hunc patere
Voce fecit caelica,

11b. Quae papam et reges vere
Provocavit hunc videre
Suavitate melica.

12a. Quem inventum venerantur,
Cartam legunt et scrutantur,
Quae vir Dei scripserat;

12b. Sed parentes lamentantur
Et pro nato cruciantur,
Sponsa crines lacerat.

13a. Tumulatus cum honore
Planctus fugat cum dolore;
Templo Bonifatii

13b. Martyris laudatur ore,
Cunctorum replens odore
Patriam solacii.

14a. Caecus videt, mutus fatur,
Surdus audit et laetatur
Tuis sanctis precibus,

14b. O Alexi, venerantur
Qui te, fac, ut decernantur
Cum beatis omnibus.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellens. 9786—90. A. — Oration. ms. Windesheimense anni 1508. Hs. der Wiener k. u. k. Familien-Fidei-Kommifs-Bibliothek 7955 B. — 1a, 2 delectorem A. — 4a, 3 Studiose gratiae B. — 6b, 2 huic B. — 8a, 2 navi cedit B. — 9a, 2 gerens B. — 9b, 1 tenebat B. — 12a, 3 Quam A. — 14b, 1 veneratur A. — 14b, 2 decernatur A; decorantur B. — Cfr. Anal. Bolland. VI, 392.

114. De sancto Amore.

1. Eia, nunc promanus
Domino laudes dignas,

2a. Hanc diem sanctam qui suo
initiavit
venerari Amori;

2b. In qua mortem reliquerat
ac vitam felix
sumpserat florigeram.

3a. Hodie saeculo
est abreptus
atque vectus
caelorum altis sedibus;

3b. Quae olim lacrimans
seminavit,
pergaudendo
feliciter nunc colligit.

4a. Nam mitis, castus,
dulcis, benignus
fuit et quietus
et pacificus;

4b. Et totas mundi
spreverat pompas
caelorum quaesivit
et divitias.

5 a. Patrem atque matrem deserens
patriamque tunc respuens,

5 b. Exsul esset huic saeculo
et tutus coram Domino.

6 a. Et iam huic factus advena
nunc constat caelicola,

6 b. Secutus pium verbigenam
tenet, ecce, palmulam.

7 a. Israelita verus,
in quo non erat dolus,
refulgebat virtutum
dote praevius.

7 b. Caecis visum praebebat
languidosque curabat
daemonesque fugavit,
captos redemit.

8 a. Talibus gradibus
caeli scandebat ascensus,

8 b. Ubi cum Domino
potitur vero gaudio.

9 a. [O] patrone noster
unice,
tu ad nos respice
semper mitissime;

9 b. Tu nobis sedulo
insere,
quo tibi possimus
iure deservire.

10 a. Hostem fuga,
pacem dona,
crimen nostrum relaxa,

10 b. Ut post metam
huius vitae
iter caeli scandere

11. Mereamur Christo donante.

Miss. ms. Mosaetraiectense saec. 15. Cod. Hagen. I 10 A. — Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. B. — 2a, 1 sibi B. — 2a, 2 iudicavit A; eine Silbe zu wenig. — 2b, 1 morte A. — 2b, 2 atque AB. — 3a, 2 ademptus A. — 3b, 4 collegit A. — 6a, 1 iam fehlt AB; hic B. — 8b, 1 Ibi B. — 9a, 1 tu fehlt A. — 9b, 1 In B; visere B. — 10a fehlt B. — 10b, 3 caelo B. — Melodie offenbar: Eia turma. Im Verhältnis zur Stammsequenz zeigt 4a, 2 und 4b, 2 eine Silbe zu viel, 8a, 2 und 8b, 2 sowie 9a, 3 und 9b, 3 hingegen eine zu wenig. — Cfr. Anal. Bolland. VI, 393.

115. De sancto Andrea.

1. Pater summe,

2 a. Praeconia
reddimus tibi debita,

2 b. Ut valeant
eadem fore placita.

3 a. Est namque dignum,
ut lauderis
ab ecclesia,

3 b. Pro qua cruoris
effusa sunt
sacra flumina.

4 a. Tu quippe scelera
eius lavisti maligna,

4 b. Quae erat squalida
ante baptismata sacra.

5 a. Talibus pro pietatis
donis reddit vota

5 b. Et supra stellarum loca
dirigit cantica,

6 a. Quibus poscit
tuam adipisci
misericordiam.

6 b. Una, sancta
trinitas, relaxa
nostra facinora

7. Andreae sancti sacra
per merita.

Grad. ms. Bobbiense saec. 12. Cod. Taurinen. F IV 18. — 2a, 1 Praeconiam. — 2a, 2 debitam. — 5a, 1 proprietatem. — 6b, 1 sq. Una trinitas sancta.

116. De sancto Andrea.

1 a. Exsultantes concinamus
Triformi concordia,

1 b. Plausu mentis, oris, vocis
Andreae praeconia.

2 a. Hic virilis nuncupatus,
Piscens, hamans est hamatus,
Captus hamo gratiae.

2 b. Nam dum rete ducebatur,
Pisces trahens trahebatur
Ad doctrinam gloriae.

3 a. Fit piscator
Novus pastor,
Sequens regem
Quaerit gregem,
Quem errantem didicit.

3 b. Hic non iustus
Factus iustus
Reddit sanos,
Quos non sanos
Resanandos conspicit.

4 a. Lex invito suffragatur,
Lumen caeco reparatur,
Ac de morte suscitatur
Natus ex Demetrio.

4 b. Matris pudor incitatur,
Christi fides augmentatur,
Stat in cena, reformatur
Fugato daemonio.

5 a. Mirantur hunc Byzantium,
Philippi, Nicomedia,
Mare, litus, navigium,
Macedones, Achaia;

5 b. Et confines admirantur
Aegris salute reddita,
Gaudent cuncti, gloriantur
Vita defunctis praestita.

6 a. Dum Marmedon gens vesana
Servos Dei cibum quaerit,
Christo nata via plana
Moriturus vitam gerit
Custodum exitio.

6 b. Dum dissolvit, hic ligatur
Catenatis substitutus,
Poenam demens poenae datur
Volens, in agone tutus
Christi ministerio.

7 a. Duri gente,
Duri mente
Dure castigantur
Eorum nequitia.

7 b. Mira poena,
Mira vena,
Mire suffocantur
Spreta Dei gratia.

8 a. Patras, finis victoriae,
Parat coronam gloriae,
Dum docet, dum recluditur,
Dum cruci vinctus figitur.

8 b. Nam pendens Dei nuntius
Turbas docet instantius;
Rogant omnes proconsulem,
Ut reddat eis praesulem.

9 a. Crucis triumphus quaeritur,
Nec se deponi patitur,
Sed vita in hac redditur
Magistri per mysteria.

9 b. Corpus almum diligitur,
Per Maximillam tollitur,
Terrae conditum traditur
Odorum cum fragrantia.

9 c. Aegeathas arripitur,
Praecipitatus moritur,
Frater ad fidem ducitur
Spreta eius perfidia.

10a. O Andrea, frons herilis,
Sancte pater et virilis,
Sis nobis ad veniam;

10b. Nobis esto suffragator,
Dux, lux, via, sustentator
Ad aeternam patriam.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen s. n. — 5a, 2 Philippis. — 5b, 1 has mirantur. — 6b, 3 Poenam clemens.

117. De sanctis Angelis.

1a. Iuga Bethel, mens, conscende,
Supernorum comprehende
Quae sit distributio;

1b. Quam distinxit thearchia
Triplici sub ierarchia
Gradu novenario.

2a. Igne Dei sunt ardentes
Seraphim, sed excellentes
Cherubim scientia.

2b. Thronus Dei nominatur,
In quo caeli rex laetatur
Decernens iudicia.

3a. Hae tres primae ierarchiae
Iuncti divae monarchiae
Sunt sine distantia;

3b. Hi divinum sunt agalma
Divinaeque mentis alma
Prae cunctis ecmagia.

4a. Dominantes hi dicuntur,
Quorum nutu disponuntur
Actus ministrantium.

4b. Quinque nempe subiectorum
Vicem agit ministrorum
Circa nos collegium.

5a. Coetus inter quos Virtutum
Supra physim est ad nutum
Signa quod exhibeat.

5b. Potestatum est arcere
Nequam omne, ne nocere,
Quantum velit, valeat.

6a. Habent terrae personatus
Limitare Principatus
Et iura decernere.

6b. Submovere superborum
Sedes ducum et bonorum
His datur statuere.

7a. Mystica consiliorum
Eruditi divinorum
Nuntiant Archangeli.

7b. Dignitas est animarum
Specialis, ut earum
Sint custodes Angeli.

8a. Hic ornatus, hi superni
Distributi sunt ter terni
Secundum officia:

8b. Assistunt superiores,
Circa nos inferiores
Agunt ministeria.

9a. Purgant praelati subiectos,
Illuminant et perfectos
Fonti lucis uniunt.

9b. Verbum sono nil diffuso
Fantur, tamen inconfuso
Sensu se percipiunt.

10a. Ex his habet Michaelem
Primatem et Raphaelem
Medicum ecclesia,

10b. Gabrielem robur Dei,
Per quem primum dantur ei
Salutis eulogia.

11a. Tantis, Iesu, nos athletis
Ducibus et allocetis
Dona semper protegi.

11b. Assint nobis in agone,
Consequendae sint coronae
Tuis archistrategi.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — 2b, 1 Throni. — 3b, 3 ethmagia; ἐκμαγεῖον = ἔκμαγμα, Abdruck. — 6a, 2 potestatus; um die Neunzahl der Chöre voll zu machen, sind hier die Principatus einzusetzen. — 6b, 1 Submonere. — 8a, 2 terceni. — 11a, 2 Zu „allocetis" cfr. Du Cange s. v. allocatus = procurator.

118. De sancta Anna.

1a. Felix Anna, iucundare,
Regis summi venerare
Almam matrem et mirare
Tuam esse filiam.

1b. Eras enim, Anna, clausa,
Rite templo nihil ausa
Immolare legis causa,
O beata sterilis.

2a. Hoc evenit, ut mirandus,
Anna, fructus ex te dandus
Nobis esset, incarnandus
Ex quo Dei filius.

2b. Sacer fructus, sacra planta
De te venit, arca tanta;
Esto nobis, Anna, sancta
Prece tua gaudium.

3a. Alma, gaude, quae Mariam,
Regis summi natam piam
Meruisti, caeli viam,
Anna sancta, parere.

3b. Mediatrix ergo praesto,
Anna sancta, nobis esto,
Gloriosa die festo
Iam aeterne iubilas.

3c. Sis pro nobis advocata,
Tu et felix tua nata,
Esto nobis via lata,
Regis radix gloriae.

Collectan. ms. Parmense (?) saec. 15. Cod. Esten. Mutinen, XII C. 11. add. saec. 15. — 1a, 4 Esse tuam. — 1b, 1 Erat. — 1b, 2 Et in templo. — 3a, 2 Summi regis. — 3b, 4 Nam aeterne. — Schema der Sequenz wahrscheinlich: Verbum bonum mit Repetition der letzten Melodie. — Das Akrostichon, welches in der Hs. stellenweise zerstört ist, nennt uns den Verfasser: „Frater Iohannes de Parma, magister". Es sind nicht weniger als 8 Iohannes de Parma bekannt. Unser Dichter, der sich obendrein als „magister" bezeichnet, dürfte vielleicht der 1289 gestorbene Franziskaner-General Iohannes Buralli sein.

119. De sancta Anna.

1. Iesu, caelorum
regis, omnes
laudemus aviam
devotis carminibus,
Annam,

2a. Omni laude dignam,
quae non subiectam
originalis culpae naevo,
puram, sanctissimam concepit
peperitque Mariam.

2b. Anna, digna stirpe,
suboles nitens,
veneranda Iudae, nostris
adesto precibus iugiter,
quibus te veneramur.

3 a. Nempe rex caeli
tuas, Anna, preces omnes
exaudire creditur
praestans peccatorum
omnium veniam.

3 b. Nil tibi tuus
negat, Anna, nepos, cui
puritatis unicum
templum peperisti,
matrem et virginem.

4 a. Excelso fulgens
throno dominatorem
caeli terraeque,
beata, nepotem
una cum filia tua
contueris.

4 b. Sub tuis ergo
nobis confidentibus
alis liceat
misellis defendi,
qui tuum sedulo nomen
honoramus.

5 a. Te nobiles
et ignobiles
amant, te docti
et indocti
mirum in modum
suis laudibus
devote prosequentes
matrem reginae caeli
sanctam praedicant,
immolantes ad aram
cum prece tuum nepotulum.

5 b. Rex hominum
et angelorum,
Deus, creator
omnipotens,
tuis subdidit
cuncta nutibus;
te, matrem genetricis
suae, post eam fecit
potentissimam;
ergo clamant te iure
caeli cives dignam laudibus.

6 a. In caelo potens
succurre, mater
Anna, famulorum
paupertati,
qui sincera mente,
precibus et votis
tui nominis sacri
memoriam
devoti veneramur.

6 b. Te nostros omnes
curare morbos,
[Anna,] confitemur
corporales
et mentales posse
cunctaque reorum
delicta tuis sacris
precibus
in caelis emundare.

7 a. Eia, nunc tuum
pro nobis ora nepotem.

7 b. Magne rex, salva
nos aviae ob honorem.

8 a. Intende nostris precibus,
quas piae mentis oculo
ad te deferimus,

8 b. Ut dones Annae meritis
felicem vitae terminum,
quem [a te] petimus.

9. Salve, nuptarum decus
sanctissimum,
afflictorum
spes et solacium;
Anna, aeterni regis avia,
per te sit nobis gloria.

Oration. ms. Underdorfense saec. 15. ex. Clm. Monacen. 7834. — 2 a, 3 fehlt eine Silbe. — 3a, 2 Anna fehlt. — 6b, 8 l. precatibus? — Im Akrostichon „Ioannes Tritemius“ nennt der Verfasser seinen Namen. Das Schema der Sequenzen erster Epoche weist sonst nie ein Akrostichon auf. — Melodie natürlich: Ave praeclara.

120. De sancto Ansano.

1 a. Nobili prosapia
Prodiit Ansanus,
Quem de gente devia
Traxit Dei manus,
Dia luce praevia
Praeest christianus.

1 b. Illustratus lumine
Fidei sereno
Et divino flamine
Erat corde pleno,
Stabat in certamine
Velut in amoeno.

2 a. Carcere et vinculis
Deum non negavit,
Immo locis patulis
Constans praedicavit,
Quem Deus miraculis
Plene illustravit.

2 b. Sanctus charismatibus
Sic est illustratus:
Dum postulat vocibus
Oculis orbatus,
Statim sancti precibus
Est illuminatus.

3 a. Pro quo sanctus angitur
Ab imperatóre,
Carcere includitur
Torquendus livore,
Mox inde egreditur
Angelo ductore.

3 b. Demum Roma exiens
Morabatur Senis,
Quem Lysias audiens
Artavit catenis
In Ansanum saeviens
Cum immensis poenis.

4 a. Gaudet felix civitas
Tali viro dotata,
Quo est cunctis sanitas
Infirmis collata,
Et multorum caecitas
Est illuminata.

4 b. Ex quo martyr traditur
Igne cruciari
Et, quia non laeditur,
Iubet decollari,
Sancto fine moritur
Dignus honorari.

5 a. O Ansane, gratiam
Postula devotis,
Qui colunt memoriam
Tuam plenis votis;
Veniant ad gloriam
Qui stant a remotis.

5 b. Creatori omnium
Laudes sint immensae,
Qui per Christum filium
Commune Senense
Deducat ad prandium
Angelicae mensae.

Grad. ms. Senense saec. 14. Cod. Cathedr. Senen. s. n. A. — Grad. ms. Senense saec. 15. Cod. Cathedr. Senen. 11. B. – Sequent. et Hymn. ms. Carmeli Senensis saec. 14. Cod. Senen. G III 2 C. — 1 a, 6 Est B. — 2 a, 2 Diu non C. — 2 b, 1 Sanctis BC. — 2 b, 5 sanctis AB. — 4 a, 3 Que est C.

121. De ss. Ansano, Savino, Crescentio, Victore.

1 a. Cum ingenti iubilo
Canticum eructet
Devotoque modulo
Coetui decantet
Sanctorum, radiolo
Sena quo relucet.

1 b. Ansanȯ christicolae
Primo melodia,
Senarum agricolae
Iussione dia,
Metrum honorabile
Det votaque pia.

2 a. Tibi grates reddimus,
Inclite patrone,
Nam, per te qui credimus,
Dabuntur coronae,
Bona si egerimus,
In caeli balcone.

2 b. Exempli mirifici
Vigilem pastorem,
Savinum, veridici
Sermonis doctorem,
Honoret dominici
Gregis bellatorem.

3 a. Savine doctissime,
Tribue doctrinam
Vitandi cautissime
Mundanam ruinam,
Servandi tutissime
Fidei carinam.

3 b. Sit memor martyrii
Pueri beati
Undeni Crescentii,
Urbe alma nati,
Pro poenis supplicii
Caelo coronati.

4 a. Te, quem novo ordine
Misit Deus Senas,
Precamur hoc carmine,
Aufer nobis poenas,
Crescenti, cum lumine
Gratiae da venas.

4 b. Militis fortissimas
Siculi Victoris
Poenas inclitissimas
Penset corde, choris,
Quas tulit asperrimas
Zelo creatoris.

5 a. Largire potentiam,
Victor, ut serpentis
Possimus proterviam
Delere mordentis,
Qui ad tis custodiam
Sumus defendentis.

5 b. Summa Dei bonitas
Laude veneretur,
Qua quaterna sanctitas
Senis retinetur,
Ut eius auctoritas
Semper invocetur.

Sequent. et Hymnar. ms. Carmeli Senensis saec. 14. Cod. Senen. G III 2. — 2 a, 6 palcone. — 4 b, 4 cordis coris.

122. De sancto Antonino.

1 a. Attollamus Deum verum
In sanctorum gestis rerum
Cunctarumque creatorem;

1 b. Collaudemus hunc, in sanctis
Illo dante nos quem tantis
Novimus triumphatorem.

2 a. Huius ergo bonitatis
Agamus memoriam,
Qui cum palma post laborem
Sanctos fert ad gloriam.

2 b. Eia, fratres, Antonini
Memoretur passio,
Qui ad laudem Dei trini
Cucurrit in stadio.

3 a. Ut tempestas cessaretur,
Nec a pravis vexaretur
Honestorum contio,

3 b. Vinctis martyr praedicabat,
Lapsis iter dedicabat
Plures monstrans Domino.

4 a. Perlustratis multis pridem
Sumpta cruce martyr idem
Christum sequi properabat,

4 b. Dei laudibus insistens
Sceleratis aut resistens
Hostes Christi superabat.

5a. Duce ductus caelico
Populo catholico
Nuntiat prophetico
Finem sanctus ore.

5b. Ululat, flet populus
Hoc audito querulus,
Christo preces sedulus
Fundit pro pastore.

6a. Quo frendebat gens, pius
Sese miles transtulit,
Quae pollutis manibus
Hunc ad fana compulit.

6b. Recusati ritus eius
Nequam plebs irascitur;
Antoninus propter fidem
Membratim dividitur.

7a. Sic per ista
Agonista
Perrexit ad gloriam.

7b. Benedictus
Iesus Christus,
Qui dedit victoriam.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellens. 9786—90. — 1b, 2 qui. — 2a, 3 der Reim ist nicht gewahrt; dasselbe gilt von 6b, 3. — 5a, 1 Dulce. — Cfr. Anal. Bolland. VI, 395.

123. De sancto Antonino Ep.

1. Antonino magno laudes
concinant christiani.

2a. O praesul mitissime,
tuis Christo precibus
reconciliemur
peccatores.

2b. Mors et vita caelesti
refulsere nitore,
vivens et mortuus
micat signis.

3a. Da, pastor benigne,
Doctor clemens et digne,
Muniri nos hic viventes,
Non deseri abs
te morientes.

3b. Virtutum da vestes,
Culparum tolle pestes,
Doctrinae lampas et morum,
Noctem disperge
densam errorum.

4a. Credendum est esse
illum nunc magnum in caelo,
Qui tanto
Christi exarsit zelo.

4b. Scimus te gemina
ornatum gloria vere,
O virgo,
o doctor, nos intuere.

5. Alleluia.

Prosar. ms. Pisciacense saec. 15. Cod. Londin. Egert. 2601. A. — Miss. Praedicatorum imp. 15** (unvollst. Exemplar), B. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1600. C. — Miss. Romanum imp. 1545 (Luc. Ant. Iunte heredes). D. — 2a, 3 reconcilientur BCD. — 2b, 3 vivens fehlt AC. — 2b, 4 nitet C. — 3a, 4 Non deleri D. — 3b, 1 Virtutum munda C. — 3b, 3 sq. noctem morum C. — Melodie natürlich: Victimae paschali.

124. De sancto Antonio.

1a. Psallat voce laetabunda,
Solvat odas manu munda
Sacra cleri contio;

1b. Plebs Minorum astans laeta,
Laudans absque laudis meta
Iubilet Antonio.

2a. Ex Hispanis stella micat,
Cuius mundi lux extricat
Erroris phantasticum.

2b. Arca legi consecratur,
Intus foris deauratur,
Manna spirat mysticum.

3a. Crucifixi verax testis
Mutat ritum victus, vestis
Sub Francisci regula

3b. In armatum ruit fortem,
Ut pro morte reddat mortem,
Ensi parat iugula.

4a. Audax praeco veritatis
Non personae, non aetatis
Demulcetur gratia;

4b. Aequae lancis pauper, dives,
Peregrini, sive cives,
Plectuntur sententia.

5a. Surdus, mutus, claudus, caecus,
Epilensis, latro, maechus
Vim virtutis sentiunt;

5b. Morbi, pestes et, quae restant,
Argumenta laudis praestant,
Dum pulsa diffugiunt.

6a. Eia, pater supplicantum,
Audi vota, cerne planctum,
Nos ad chorum duc cantantum
In excelsis Gloria.

6b. Quo sequamur iuncti spei
Et in domo requiei
Collocemur dono Dei;
Amen dicant omnia.

Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13). A. — Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. B. — Die 2 ersten Strophen lauten in B:

1a. Psallat voce laetabunda
Sacer coetus, mente munda
Iubilet Antonio.

1b. Cultor legis, norma morum,
Pastor gregis, dux Minorum,
Novo sidus radio.

2a, 1 Iam Franciscus prole micat B. — 3a, 3 Natus patris aemulus B. — 3b, 3 Crucis Christi baiulus B. — 4c, 1 Summae praeco B. — 6b, 1 vincti spei B.

125. De sancto Antonio.

1a. Olim mundo minoratus,
In supernis coronatus
Exsultat Antonius.

1b. Cur quaeruntur hic honores?
En, honorum contemptores
Honorantur amplius.

2a. Spretis mundi blandimentis
Hic in manu blandientis
Maechae liquit pallium;

2b. Se denudans vestimentis
Parvipendit illudentis
Nihil improperium.

3a. Augustini tenens normam,
Post vivendi mutans formam,
Ad Minores transiit;

3b. Sub Francisco patre degens
Et pro Christo factus egens
Caelum dives adiit.

4a. Intus Deo parans templum,
Foris formam et exemplum
Dedit sanctimoniae,

4b. Dans virtutum viam, morum,
Victor fuit vitiorum,
Carnis, paenitentiae.

5a. Hic superni praeco regis
Tuba tonans novae legis
Flagrabat ut facula;

5b. Magnos monet et pusillos
Non palpando hos vel illos,
Aeque librans singula.

6a. Caeci vident, muti fantur,
Et defuncti suscitantur
Per ipsius merita.

6b. Maris sedat tempestates,
Aegris praestat sanitates
Redditque deperdita.

7a. O Antoni, flos Minorum,
Miserere miserorum,
Nos de caelis respice.

7b. Da triumphum vitiorum
Et in via mandatorum
Gressus nostros perfice.

Grad. ms. Franciscanum saec. 14. Cod. Roman. Vitt. Eman. XX (Varia 290). A. — Miss. Romano-Franciscanum imp. Lugduni 1535 B. — Steht auch in: Miss. ms. Franciscanum saec. 14. Cod. Carpentoracen. 107. — Prosar. ms. Franciscanum saec. 14/15. Cod. Parisin. 1339. — 1b, 2 bonorum A. — 2a u. 2b fehlen B. — 3b, 2 degens A. — 3b, 3 petiit B. — 4a u. 4b fehlen B. — 5a, 1 supernis A. — 5b 1 movens B. — 5b, 2 palpabat B. — Statt Str. 6b sqq. in B nur noch: Per hunc nobis rex caelorum | Det praemia gaudiorum | Per peccatum perdita.

126. De sancto Antonio.

1a. Verbum bonum et suave
Cantet chorus, dicat Ave;
Plebs fidelis, iucundare
Ad sancti sollemnia;

1b. Te nunc decet gratulari,
Quae iam cernis visitari,
Per hunc vides frequentari
Tuos fines, Padua.

2a. Te, Antoni, tuba Dei,
Digna causa huius rei,
Supplicamus licet rei,
Sis nostrorum venia.

2b. Stella, splendor firmamenti,
Fons hortorum, vas unguenti,
Tuae proli, tuae genti
Da salutis gaudia.

3a. Ave, splendor Hispanorum,
Honor, decus clericorum,
Tu cunctorum via morum,
Salus et refugium.

3b. O Antoni, flos sanctorum,
Spes, solamen miserorum,
Sancte pater, sis nostrorum
Memor ante Dominum.

Cant. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Marcian. It. IX 145. — 2b, 4 gaudium. — Melodie natürlich: Verbum bonum.

127. De sancto Antonio Eremita.

1a. Oriundus
Aegyptoque vacabundus
Energia

1b. Patrem patrum
Coluit in mundo mundus,
Res miranda.

2a. Firmus evangelii
Mansit sine crimine
Puer cella.

2b. Stella cunctis eminens
Bonis et oboediens,
Semper clara.

3a. Ignis per incendium
Dat aegris remedium
Pari forma.

3b. Antonii taedio
Non fuit daemonio
Mens corrupta.

4 a. Lucis ardor clibani
Vere fuit sub typo
Valle nostra.

4 b. Nam auri vilissimi
Zelo Dei motus est
Carne prompta.

5 a. Marcianus oravit,
Pro filia cecinit,
Sed nec fides desinit
Esse mera.

5 b. Miris cum martyribus
Atque confessoribus
Splendet hic virtutibus
Per praedicta.

6 a. Excelsum re vera
Docet hunc litera,
Poenas sustulit
et aspera.

6 b. Antoni, propera,
Tua per opera
Pro nobis ores
ad aethera.

Miss. Tullense imp. Tullii 1551. — Melodie offenbar: Laetabundus.

128. De sancto Apollinare.

1. Ecce, beatus
alumnos harmonica
nos cogit suos hodie
laudis cum decore

2 a. Apollinaris
carmina sibi reboare;

2 b. Qui, cum a Petro
missus fuisset apostolo

3 a. Ravennam, coepit
praedicare
baptismum populo.

3 b. Mox Irenaei
restauravit
gemina nati lumina.

4 a. Tribuni quoque
adepta est priscae
coniunx salutis gratiam.

4 b. Praecipiente ipso
vanuit deserens
puellam nequam spiritus.

5 a. Os nobilis viri mutum
vinculi
solvit nexibus.

5 b. Christicolarum denique
sic turba
augebatur plurima.

6 a. Patricii natam
Rufi commovens
threnara ad vitae
revexit lumina.

6 b. Leprosus quidam
ab eodem
praeteritae cutis
sumpsit gratiam.

7 a. Quem cernens paganorum
augere tanta
cuneus

7 b. Diversis caesum flagris
tradidit neci
senium.

8 a. Quaesumus, tuis, pastor,
suffragiis nostri laxa
noxam criminis,

8 b. Quo duce te mereamur
alta polorum
scandere templa.

9. Tu cuncta praesta
nobis gaudia.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. A. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patavin. A 47. B. — 1, 1 beatos B. — 2a, 2 Apolenaris AB. — 4a, 2 quod adepta B; prisca B (vielleicht Eigenname Prisca; alsdann wäre priscae unter die Varianten zu verweisen). — 4b, 1 ipse A. — 4b, 2 evanuit B. — 5a, 2 vinculis B. — 5b, 3 augeatur B. — 6a, 3 vita A. — 6b, 3 sq. sumpsit cutis B. — 8a, 1 Quaesumus tu pastor A. — 8a, 2 nostris AB. — 8b, 3 celsa über templa geschrieben A. — Wenn überhaupt, so bietet namentlich hier nur die Melodie die feste Grundlage für die Abteilung der parallelen Klauseln. — Ich habe jene Silben durch den Druck hervorgehoben, die mit der korrespondierenden Parallelzeile nicht gleiche Melodie haben. Stellenweise (wie 6a, 1 u. 6a, 2) ist eine Silbe Überschufs; dort ist in der Melodie einfach die entsprechende Note verdoppelt. Das Nähere wird der Band mit den Melodieen der Sequenzen lehren.

129. De sancto Arnulpho.

1. Collaudet chorus iste
regem caeli, terrae Dominum,

2a. Vocibus alternis
harmonicisque modulis

2b. Praesulis Arnulphi
sollemnitate celebri.

3a. Hic quondam Troiano
stemmate progenitus
emicuit,

3b. Principumque primus
produxit nobiliter
exercitum.

4a. Hoc parente prodeunt
saeculo
duo clara lumina:

4b. Ecclesiae pontifex
fuerat,
alter aulae signifer.

5a. Quam, Domine, mira
tua sunt consilia!
Qui crimine pressis
miseris mortalibus
tanta solamina
praeparas.

5b. En, hominem saecli
vinculis implicatum,
Mox securum bellis,
liberis, coniugio,
sanctae ecclesiae
praeficis.

6a. O pastor insignis,
o dominici cultor
sanctissime iugeris,

6b. Quantas animarum
fruges Domino plenis
(trans)miseras manipulis!

7a. Tu castae vitae specimen
coniugatis,
recti regula palatinis,
iustitiae forma
micueras clericis.

7b. Tu pridem spreta saeculi
dignitate,
linquens deinde praesulatum
te monachis normam
virginibusque praebes.

8a. Ergo vota persolventes
te poscimus
iam nunc, egregie
[Arnulphe] pontifex,

8b. Christum roges pro famulis,
quo veniam
det, mala (cuncta) auferat
et bona conferat;

9. Conservet
cum populo clerum,
donet omnibus pacem
vitamque perennem.

Miss. ms. S. Arnulphi Metensis anni 1342. Cod. Meten. 42. A. — Miss. ms. S. Arnulphi Metensis anni 1321. Cod. Meten. 133 B. — Miss. ms. S. Arnulphi saec. 14. Cod. Meten. 219. C. — 4b, 3 alter autem AB. — A enthält die Melodie.

130. De sancto Augustino.

1. Splendescit hodierna
dies ingenti laetitia,

2a. In qua catholica
gloriatur ecclesia,

2b. Atque angelica
in caelis ovant agmina,

3a. Augustini festa,
patris nostri,
renovando celebria,

3b. De cuius doctrina
ecclesia
fulget per mundi climata.

4a. Cuius eloquia
redolent ultra
thymiamata,

4b. Studens qui carmina
scripsit multa
valde utilia.

5a. Clericos norma
indidit vivere congrua,

Ut communia
essent omnia
quaeque sua,
nec haberent ultra propria.

5b. Gaudet Africa
de tanto patrono praedita

Atque civitas
Hipponis illa,
quae doctrina
claruit illius sedula.

6a. Ergo nostra chorea
resultet carmina
Domino cum cantu
rhythmica;

6b. Sit voci mens consona,
ut placeant nostra,
quae Deo pangimus,
cantica.

7a. Omnes una
conclamemus voce celsa,
mente fida, fide pura,
ut in terra Deus nostra
regat opera,

7b. Qui haec festa
sancti sui gloriosa
cebramus atque digna
et in caelo nos aeterna
ditet gloria.

8a. O beate Augustine,
praesul digne,
nos tua iuvent suffragia;

8b. Tu praesulum flos et gemma,
prece pia
pro nobis Dominum supplica,

9a. Ut nostra exaudiat
clemens precamina

9b. Et ducat ad caelica
regna, quo laetemur

10. in gloria
per cuncta saecula.

Grad. ms. Hierosolymitanum saec. 12. in. Cod. Roman. Angelic. D VII 3. A. — Miss. ms. Clarofontanum saec. 15. in. Cod. Ducis Northumbriae s. n. (nach Weale II, 526). B. — 5a, 1 Norma clericorum A; Norma clericos B; die Umstellung wahrt die Endassonanz in a. — 6a, 2 sq. Domino carmina AB. — A bietet die Melodie, nämlich: Mater. Während aber die Stammsequenz in 8b Silbenüberschufs hat, ist hier Text und Melodie von 8a und 8b ganz parallel. Die Schlufsklausel der Stammsequenz, die sich nach Silbenzahl und Melodie vollständig mit 9b + 10 in unserer Sequenz deckt, ist hier durch eine Parallelstrophe 9a erweitert, die in den neun ersten Silben mit 9b gleiche Melodie aufweist.

131. De sancta Aurea.

1a. Ad Aureae sollemnia,
Pro summi regis gloria
Iam laudes et praeconia
Solvat mater ecclesia.

1b. Quae pro fidei gratia
Sponsa regis et filia
Tot pertulit opprobria
Et corporis supplicia.

2a. Post fidei primordia
Corruptionis inscia,
Post corporis supplicia
Transit ad caeli gaudia.

2b. Ergo, consors angelica,
Ut tueatur, supplica,
Nos virtute deifica
Virginis proles unica.

3. Laus tibi sit ingenito,
Laus tibi unigenito,
Laus et tibi paraclito
Virginis huius merito.

Offic. ms. Ostiense S. Aureae saec. 15. Cod. Vatican. Regin. 1949. — Nach der äufseren Form zu schliefsen möchte man in Vorstehendem einen Hymnus vermuten; auch steht es in der Hs. nicht innerhalb der Messe, sondern nach derselben. Die Melodie jedoch bekundet den Charakter einer Sequenz, und die Überschrift lautet ebenfalls „Prosa“.

132. De sancto Balderico.

1a. Adest dies celebris,
Qua de mundi tenebris
Triumphat in patria

1b. Pater huius patriae,
Baldericus; hodie
Eius sunt sollemnia.

2a. Regali progenie
Omni carens carie
Vixit ab infantia;

2b. Sacerdos sanctissimus,
Doctor fidelissimus
Fulsit in ecclesia.

3a. Totus Deo deditus,
Mundum fugit penitus,
Dum reliquit propria;

3b. Christi crucem corpore
Tulit omni tempore
Iugi abstinentia.

4a. Claruit virtutibus
Et factis insignibus,
Mundi vicit vitia.

4b. Quem post carnis onera
Christus super aethera
Invitat ad praemia.

5 a. O sancte Balderice,
Fidei catholicae
Lumen Dei gratia,

5 b. Christum, lumen, Dominum,
Fac nobis propitium
Tua per suffragia.

Miss. Rhemense imp. Rhemis 1553. — Melodie: Veni sancte spiritus.

133. De sancta Barbara.

1. Ave, praeclara
martyr sacra,
ignara
sceleris, ex gnara
prosapia orta.

2 a. Euge, Dei stella,
facie bella,
veritatis lumen
gestans, solis iustitiae
anhelans cacumen
adhuc tenella.

2 b. Virgo, robur astris,
viribus castris
dominaris limbi
ut sol in mortalia,
perflata miro
pneumatis rore.

3 a. Te plenam fide,
almae ritum prudentiae
indagantem, rigidae
turris in acie
firmavit Gabriel.

3 b. Te lignum vitae
sancto ditavit pneumate,
parituram divinae
nucis amygdalum
mox per martyrium.

4 a. Tu magnum regem,
terrae dominatorem,
vana idola
parentis horrendo
vicissim amoris ara
transformasti.

4 b. Tuque furentem
Leviathan serpentem,
castrimargiae
fautorem, collidens
damnoso crimine nullas
excessisti.

5 a. Hinc gentium
nolens colere
dulci sub cultu
memoriae
trini in uno
dissipando
delusum idolorum
ritum affectus zelo
figuraliter
passum crucis in ara
exclamans
fando moraliter.

5 b. Hinc manna verum
sitis gustando,
crucis dum merum
potas bellando,
per nulla patris
machinamenta
nec ulla blandimenta
nacta carnis cara
mente praescia
morte sentis mactandum
te dira
iam temporaliter.

6a. Fac fontem dulcem,
quem latus caesum
Christi rivulabat,
degustare
cum sincero nisu,
vulnere
sale fricato
quem lassato
curas, baiulans
eculeum moriendo.

6b. Fac verbo patris
nos redimita
veste polymita
triumphali
zona et polita
moribus
ita ratis
et paratis
fide, operi
virtutis inhiare.

7a. Audi nos,
nam te virginum
sponsus gaudens honorat.

7b. Salva nos,
Iesu, pro quibus
virgo Barbara (te) orat.

8a. Da fontem innocentiae,
da pura mente visere
amictum iubare,

8b. Quo hausto tunc clementiae
gyrum mens solis verius
valet attingere,

9. Christianismi fidem
operibus
redimire
corporisque esu
in carne praemuniri
obtine,
culmen pacis adire.

Collect ms. Altahense saec. 15. Clm. Monacen. 9508. A. — Collect. ms. Eremitarum S. Augustini saec. 15. Cod. Palat. Vindob. 5094. B. — 1, 2 mater Sara. B. — 2b, 3 lumbi B — 2b, 4 ut sol minoralia B. — 2b, 6 pneumatisque celi A. — 3a, 2 providentiae B. — 3b, 2 cibavit A. — 3b, 3 divini A. — 3b, 4 natus amygdalum A; nutus amygdalum B. — 3b, 5 permox martyrium B; per morum martyrium A. — 4a, 3 vaga B. — 4b, 1 verentem B. — 5a, 2 credere A. — 5a, 8 rictum B. — 5b, 5 parvulam A. — 5b, 10 mortis A. — 5b, 12 intemporaliter AB. — 6a, 7 fricato vale A; fricato sale B. — 6a, 8 quem lassaturas B. — 6b, 6 viribus A. — 6b, 7 ita cactis et A. — 6b, 8 pacatis A. — 6b, 9 opere AB. — 9, 6 optime. — In B steht der Anfang der Sequenz fol. 161a sq., die Fortsetzung fol. 159a. — Mel.: Ave praeclara maris stella.

134. De sancta Barbara.

1. Ave, praeclara
stirpe nata,
rutilans aurora,
Barbara, summo regi grata.

2a. Euge, dulcorosa
rubens ut rosa,
ex spina procedens,
sed spinae nescia,
sincera fide
nitens in orbe.

2b. Virgo, flos virtutum,
pudoris scutum,
saecli vanitates
discerptans provido
cursu, numina
vana refutans.

3 a. Te plenam fide
almi pneumatis virore
agnus vitae perlustrans
amictu velleris
sui contexerat.

4 a. Tu agnum verum
baptismate renata
es amplexata,
marmori praeduro
victricis vexillum crucis
invocando.

5 a. Hinc gentibus
stupor adcurrat,
nam haec virgo
ut ovis perdurat
inter frendentes
lupos, nec tamen
ipsorum
voragines abhorret,
sed claro
plectro cordis et oris
agno suo cruento
colludit ipsumque sequitur.

6 a. Fac, clamat pater,
o, quaeso, praeses,
istam rebellantem
natam meam,
Christum adamantem,
per minas, tormenta
nec non flagella
numina nostra
venerari, nam haec sprevit.

7 a. Audi nos,
florum flos,
pro quo haec cohors,
o benigna, te orat.

8 a. Da fontem paenitentiae,
da normam abstinentiae
teque diligere.

3 b. Te pater atrox,
Satan fallax, mundus vorax
elidere desudant,
mella palliantes
artis ingenio.

4 b. Tuque in turre
expolita structuris,
dum profiteris
trinos fore unum,
fenestram adiecisti trinam
voto mero.

5 b. Hinc novum mirum
mire graditur,
lupus atrox
ab agna vincitur,
stridet, fremit ac
rugit, tenellam
peroptans
devorare puellam,
sed stratus
ab illa ingemuit,
et haec virgo resultat
agno suo dans libamina.

6 b. Fac uber eius
pudicum ferro
evelli corpusque
distractari
equis adligatum
caputque contundi
enseque saevo
praecipitari.
Ad quae virgo ovans festinat.

7 b. Salva nos,
caeli ros,
quos peccatorum
vastus livor devorat.

8 b. Quo dono tuae gratiae
ardorem Christi valeat
mens nostra induere,

9. Christianismi fidem
operibus
redimire
ad teque, spes nostra,
post vitae cursum
secure
ovans queat transire.

Miss. ms. S. Bartholomaei Friedbergensis saec. 15. Cod. Plagen. 255. A. — Miss. ms. Altovadense saec. 15. Cod. Altovaden. 119. B. — Miss. ms. Pataviense (?) saec. 14. Cod. Zwethalen. 229. add. anni 1521. C. — 2b, 2 tutum A. — 2b, 5 patris numina C. — 3a, 2 in rore C. — 3a, 3 perlustrans fehlt C. — 3b, 2 vallax C; mundusque ABC. — 4a, 2 fonte baptismatis renata AB; fonte baptismi renovata C. — 4a, 3 amplexataque es AB; amplexa es C. — 4b, 2 exspoliata A. — 4b, 3 dum fehlt ABC; profitens A. — 4b, 5 trina A. — 5a, 2 accurat C. — 5a, 7 eorum C. — 5a, 11 cruento fehlt C. — 5b, 7 cupiens C. — 5b, 10 ingemit A. — 6a, 5 Christo A. — 6b, 6 praecipitare A. — 6b, 9 Atque virgo A. — 8 Str. 7a und 7b haben je drei Silben (7a, 2 und 7b, 2) mehr als die Stammsequenz, indem die vier ersten Noten der Klausel repetiert werden. — 8b, 3 Überschufs einer Silbe. — 9, 6 succurre ovans C. — Melodie: Ave praeclara maris stella.

135. De sancta Barbara.

1. Prae hominum natis
formosum angelus adfectat
et eius gerentis
imaginem nisus.

2a. Nitor paternus,
cordium penetrans
secreta,
efficit filios gratos
amoris;

2b. Nulla senectus
fluvii obstruit
meatum,
pietas ignea sudat
quem caris.

3a. Hausit ex hoc fonte
caelica fluenta
Barbara
tenerae aetatis,
dum nullo mortali tradente
trinitatis praedicat
mysteria.

3b. Sprevit mundi decus
scelerisque thorum
renuit,
idolis delusis
se patri obiecit latranti
vanitatis derogans
libamina.

4a. Ad deorum pater cultum
iturus virginis
mirae pulchritudinis
considerata
eminentia
turris iubet ut fiat.

4b. Quo tendente ad profana,
morante virgine
turris in cacumine,
trium proclamat
fenestrarum
radio orbem impleri.

5a. Genitore reverso
trium cancellorum
reperiens radium,
succensus insania
puellam innocentiae
instat ense perdere.

5b. Sed satore praesente
turris inclinatur;
exsiliens Barbara
subterfugit rabiem,
in montem velocissime
meat degens in antra.

6a. Tradidit illam Dioscoro
gregis pastor temere,
cuius Deo operante
oves fiunt locustae.

6b. Privatur veste, protrahitur
nuda, inde cyclade
caeli lucis obumbrata
visum latet vesanum.

7a. Suspenditur eculeo,
verbere
laceratur horrido,
feritur caput malleo.

7b. Hinc truditur in carcerem,
iubare
consolatur aetheris,
sanantur cladis stigmata.

8a. Praesentatur praesidi,
visa medicina gratiae
clamant omnes perfidi:
En, idolorum remedia!

8b. Revelatur iudici
diae ierarchia gloriae,
tradit morti virginem,
vox Gabrielis ut praenosticat.

9a. Dum ad locum passionis
virgo meat laeta, more
emittens vota
petitionum,
procurat colentibus
peccatorum veniam.

9b. Ictu caesa ensis diro
turba psallit supernorum;
caelesti rogo
consumpto patre
credidit perversorum
multitudo Domino.

10. O felix Barbara,
intra poli residens moenia,
cordis corrige amentiam,
commissorum indulgentiam
da, esum
corporis Iesu,
beatorum da gaudia perennia.

Collect. ms. Eremitarum S. Augustini saec. 15. Cod. Palat. Vindobonen. 5094. A. Mit Melodie. — Cod. Palat. Vindobonen. 3818. saec. 15. B. — 1, 2 formosam B. — 2b, 1 Ulla B. — 3a, 5 nulla B. — 3b, 7 libamini B. — 4b, 4 ternum A. — 5b, 4 rabie A. — 8b, 2 ierarchiae B. — 9a, 4 petitionis A.

136. De sancta Barbara.

1. Psallat cum laetitia
Vocum consonantia
Die hac ecclesia.

2a. Omnis nostra contio
Psallat cum tripudio
Ad tanta sollemnia;

2b. Diem festum agimus
Barbarae, recolimus
Sacra natalitia.

3a. Haec secundum saeculi
Dignitatem nobili
Nascitur prosapia.

3b. Videns, transitoria
Quod sit mundi gloria,
Haec spernit conubia,

4a. Mente Deum concipit,
Duas in domo conspicit
Fenestras, sed praecipit,
Ut iam fiat tertia;

4b. Crucis facit signaculum,
Sed erit ad miraculum
Hoc omne per saeculum
In domo patria.

5a. Planta pura
Fit figura,
Nova fons iura
Sumit plura
Dans aegris remedia.

5b. Virgo deos
Spernens eos
Detestatur,
Iam culpatur
De fenestra tertia.

6a. Trinitatem profitetur,
Dolet pater, commovetur,
Evanescit filia.

6b. Grex pastoris fit locustae,
Capta virgo caesa fuste
Clauditur in cellula.

7a. Iam praesidi praesentatur,
Verum Deum protestatur,
Verberatur,
Arta damnatur
Iam carceris custodia.

7b. Carcer resplendet lumine,
Sanat Deus plagas in virgine;
Absque fine
In certamine
Haec devovet sculptilia.

8a. Isti latus aperitur,
Ardens lampas adponitur;
Plus punitur,
Nam tunditur
Caput, truncantur ubera.

8b. Iam nudata agitatur,
Dei stola iam velatur,
Decollatur,
Deportatur
Ad regna caelestia.

9. Hinc aeterna
sint nobis gaudia.

Miss. ms. Leodiense saec. 15. Cod. Vatican. 3808. A. — Miss. ms. Traiectense saec. 15. Cod. Mazarin. 433 (224). B. — Miss. ms. Mosaetraiectense saec. 15. Cod. Hagen. J. 10. C. — Grad. ms. Boscoducense saec. 15. Cod. Arch. S. Ioannis Boscoducen. s. n. D. — Miss. ms. Noviomagense saec. 15. Cod. Mus. Noviomagen. I a 2 E. — Grad. ms. Aquisgranense anni 1330. Cod. Capit. Aquisgranen. XIV. F. — Miss. Leodiense imp. Delf s. a. (1485). G. — 2a, 1 Huius E. — 2b, 1 Diem istum A. — 3b, 2 sint mundi gaudia G. — 3b, 3 sprevit A. — 4a, 1 induit E. — 5a, 4 Sinit C. — 5b, 2 eos fehlt A. — 6a, 3 facia B. — 7a, 1 Nam G. — 7b, 1 splendet E. — 7b, 3 Sine fine B. — 8a, 1 Christi latus B. — 8a, 3 fehlt B. — 8a, 4 tonditur AB. — 8b, 2 clam velatur B. — 8b, 3 Decollata ACD. — F ist leider nicht kollationiert. — Die manchen Silbenüberschüsse können bei der Übereinstimmung der Quellen nicht als Textkorruption bezeichnet werden.

137. De sancta Barbara.

1a. Virgo mitis, generosa,
Gemma caeli pretiosa,
Sponsa Christi speciosa,
Dioscori filia.

1b. Tecum, virgo, lapis volat,
Ut sic tuus pater colat
Trinitatem, quem violat
Haeresis ludibria.

2a. Christus eam visitavit
Et in vinclis confortavit,
Plagas eius mox sanavit,
Sana refert gratias.

2b. Veste caeli sibi data
Migrat virgo haec beata
Sicque patris decollata
Manus sensit impias.

3a. Ave, proles creatoris,
Ave, sponsa redemptoris,
Salve, serva salvatoris,
Angelorum nuntia.

3b. Supplicat nunc chorus iste
Per Barbaram, pie Christe,
Irasci nobis desiste,
Qui es vera venia.

Prosar. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Andegaven. 90. A. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduen. s. n. (125). B. — Miss. ms. S. Maturini Parisini anni 1510. Cod. Mazarin. 430 (233). C. — Grad. ms. Strahoviense saec. 16. Cod. Strahovien. Ho 1. D. — Miss. Cabilonense imp. Lugduni 1500. E. — Miss. Romanum imp. Parisiis 1523. F. — Miss. Romanum [Franciscanum] imp. Lugduni 1535. G. — Miss. Senonense imp. Parisiis 1543. H. — 1 b, 1 marmor volat A; axis C; saxis D. — 1 b, 2 suus D. — 1 b, 3 quae FG; qui BE. — 1 b, 4 Haeresum A. — 2 a, 1 Eam Christus A. — 2 a, 2 Et fehlt B; vinculis ABCDE. — 2 b, 1 Teste FG. — 2 b, 4 sentit EFGH. — 3 b, 1 Supplicat te chorus FG. — 3 b, 3 Nasci nobis ediscite D. — Melodie offenbar: Verbum bonum.

138. De sancta Barbara.

1 a. Magna summae trinitati,
Uni sed divinitati,
Exstet laus per saecula;

1 b. Astra poli quam adorant,
Plausu laudant et honorant
Cum Christi plebecula.

2 a. Testis cuius virgo pia
Aerum tranat nacta dia
Barbara martyrium.

2 b. Haec sunt enim eius festa,
Quibus scandit post molesta
Felix ad empyrium.

3 a. Ista virgo, praeformosa
Vultu, fide virtuosa,
Actu sancto claruit.

3 b. Atrox pater huius quidem
Dios est et corus, idem
Fide Christi caruit.

4 a. Struxit altam parens sibi
Turrim, ut moretur ibi
Forma compta nimia.

4 b. Vult fenestram mox post binam
Sacra lucis trinae trinam
Praedicans eximia.

5 a. Unus, inquit, cuncta regit
Deus, deos sacro fregit
Patrios litigio.

5 b. Abdit saxus hanc ab ira
Patris, vecta stat, en mira,
Montis in fastigio.

6 a. Latet virgo, sed prodentis
Hanc locustae grex pascentis
Ovium fit verius.

6 b. Raptam crine pater ellam
Flagris torquet addens cellam
Artam hinc severius.

7 a. Ast praefecto praesentavit
Pater natam, flagitavit
Poena premi varia.

7 b. Mandat praeses adorari
Deos, in hoc imitari
Patrum exemplaria.

8 a. Insons virgo hos irridet,
Praeses fremit, frendet, stridet
Ut exsensis dentibus;

8 b. Artim flagris fit punita,
Tectis cilicinis trita
Desuper stringentibus.

9 a. Minae, carcer nec assura
Membra neque quaeque dura
Vincunt pueritia.

9 b. Alba stola destinatur
Et a patre decollatur
Dira post supplicia.

10 a. Taetra patrem tis averna,
Virgo, terrent, sed superna
Tibi lucet gloria;

10 b. Illam nobis, ubi quies
Perpes est et laeta dies,
Fer post transitoria.

Grad. ms. Margaretae Scheiffart de Merode saec. 15. Cod. Mus. Hungar. Pestin. lat. 259. Akrostichon: Mathias Walrami Amati.

139. De sancta Barbara.

1 a. Laeto corde resonemus
Et in arce iubilemus
Ad ipsam cum canticis,

1 b. Ex qua manant arguendi
Modi recte et vivendi
In figuris caelicis.

2 a. Quos ad primam tunc reduxit,
In Barbaram dum effluxit
Universa gratia;

2 b. In qua nulla reperitur
Negativa, sed nescitur
Mentis, carnis macula.

3 a. Ut exermis carne mente
Recto verbo inhaerente
Per amoris vinculum

3 b. Haec conclusit omne verum,
Dum ens primum claudit rerum
Per illapsum caelicum.

4 a. Martyrio et doctrina,
Castitate quasi trina
In figura disputat.

4 b. Vertex eius crucis signo
Dum munitur, cum maligno
Hoste trino dimicat.

5 a. Deum trinum unum docet,
Pater saevit, sed non nocet
Statim eius gladius.

5 b. Sponsa Christi quia credit,
Murum transit et non laedit
Velut lucis radius.

6 a. Flagellata, concremata,
Eculeo tormentata,
Adflicta suppliciis.

6 b. Inter poenas quam amoenas
Veri sentit fontis venas
Innixa deliciis!

7 a. Patris domo est eiecta,
Terram circuit ut despecta,
Denudata penitus;

7 b. Caelum orans dum aspexit,
Stola munda hanc protexit
Formata divinitus.

8 a. Eia, virgo, nos agnosce,
Sacramento nos deposce
Salvatoris refici,

8 b. Vita ista dum gravamur,
Ut aspectu mereamur
Creatoris perfici.

Miss. ms. S. Sigismundi Cremifanensis saec. 15. in. Cod. Cremifanen. 41. A. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Sitanstetten. 247. B. — Miss. ms. Alrispacense saec. 15. Clm. Monacen. 2873. C. — Miss. ms. Speciale (incert. origin.) saec. 15. Cod. Linceu. *Γ* q 9. D. — Grad. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. Archiep. Utinen. Fol. 34. E. — Miss. Misnense imp. Lipsiae 1510. F. — Steht auch im: Miss. Aquilegiense imp. Augustae (Radolt) 1494. — Miss. Pragense imp. Venetiis 1503. — 1 a, 1 Toto BE; Laeto plausu C. — 1 b, 1 manat BCDE. — 1 b, 2 Modus BCDE; recti A, vere et E. — 2 a, 2 Barbara dum A; tunc BCDE. — 2 a, 3 Universalis AF. — 2 b, 1 repetitur A. — 3 a, 1 extremis carnis ABCD. — 3 a, 2 Centro AF. — 3 b, 1 Hic BCDE, Sic F; exclusit E. — 3 b, 2 claudat E; clausit BCD. — 4 a, 1 Martyrio instructura E. — 4 a, 2 Quasi trina in figura BCE. — 4 a, 3 Castitate BCE. — 4 b, 2 Dum inimicus a maligno A. — 5 a, 2 Saevit pater AF. — 5 a, 3 Statum D. — 5 b, 1 Sponsam E; quoque E; cedit AEF. — 5 b, 2 sed non A. — 6 a, 2 Eculei haec tormenta E. — 6 a, 3 Adflixa BC, Adfixa E. — 6 b, 1 Inter portas A. — 6 b, 3 Infixa D. — 7 a, 1 deiecta E. — 7 a, 2 cernit sed E. — 8 a, 3 Salutari BCE. — 8 b, 3 Salvatoris refici F. — Melodie: Elisabeth Zachariae. — Cfr. Kehrein, Nr. 858; dort auf Noburga!

140. De sancto Barnaba.

1 a. Dum sphaera caeli volvitur,
Praeclara dies oritur
Barnabae apostoli;

1 b. Qui spe venturae gloriae
Commotus et dulcedine
Vana horret saeculi.

2a. Apostolus et levita,
Clarus fide, clarus vita,
Clarus et miraculis;

2b. Sub hac luce triumphavit
Et triumphis insultavit
Barnabas incredulis.

3a. Pro corona non marcenti
Perfert brevis vim tormenti,
Nam manet victoria.

3b. Ei fuit mors natalis,
Sibi poena terminalis,
Vitae dat primordia.

4a. Plenus iam sancto spiritu
Puro ducit intuitu
Saulum ad apostolos.

4b. Antiochiam transmissus,
A fratribus recte visus
Congregat discipulos.

5a. Divinitus confortatus
Et a Paulo segregatus
Ad Cyprum mox navigat.

5b. A Iudaeis ergo captus
Et igni adiudicatus
Sic ad caelum properat.

6a. O vir sancte et decore,
Laude dignus et honore
Iugique memoria,

6b. Cuius nomen est iucundum,
Languescentem fove mundum
Caelesti fragrantia.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. — Enthält Anklänge an die Laurentius-Sequenz Adams v. St. Victor.

141. De sancto Bartholomaeo.

1a. Detur laus Bartholomaeo,
Sed perprius detur Deo,
Cuius fulsit lux in eo,
Servo et apostolo.

1b. Luce fulsit hic virtutum
Monstrans iter, nostrum scutum,
Daemonemque fecit mutum
Inclusum in idolo.

2a. Praedicator veritatis
Nubem fugat falsitatis,
Lumen praestat excaecatis
Et salutem languidis.

2b. Signis fulget et virtute
Plebis orans pro salute,
Spoliatur tandem cute
Damnatus a perfidis.

3a. Sed tot poenis cruciatus
Et vivus excoriatus
Nunquam fuit superatus
Memor Christi lateris.

3b. O quam felix praedicator,
Memor, quam sit miserator
Christus nobis, qui salvator
Est humani generis.

4a. Hic te, Christe, sic dilexit
Et terrena sic despexit,
Quod hunc terror nullus flexit
Nullumque supplicium.

4b. Hic te, Christe, semper fassus
Est ab Indis mortem passus;
Per hunc nobis sis compassus,
Da caeli solacium.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univers. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. D. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. E. — 2b, 2 ornans A. — 2b, 3 Exponatur ABD, Exspoliatur CE. — Str. 3b sqq. fehlt CDE. — Str. 4 fehlt B. — 4b, 1 fissus A.

142. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Exsultet cum laetitia
Virgo mater ecclesia,
Apostoli gaudium

1 b. Bartholomaei incliti,
Praeclari civis caelici,
Concinens martyrium.

2 a. Qui ad Indiam directus
Mox ruina est effectus
Idolorum ritibus.

2 b. Nam Astaroth obmutuit
Et tunc adfari potuit,
Cum iussit apostolus.

3 a. Dum ergo Christum praedicat,
Mirandis signis emicat
Doctor sic veridicus.

3 b. Daemonem nequam eicit
Et ecclesiam erigit
Praeco evangelicus.

4 a. Rege dehinc baptizato
Ac in praesulem dicato
Ordinat ecclesiam.

4 b. Post multorum pro salute
Acquirenda cum virtute
Christi spargit gratiam.

5 a. Sed iniqui scelerati
Sacerdotes congregati
Astyagem adeunt,

5 b. Ut praeclarae vir virtutis
Plecteretur poena mortis,
Toto nisu satagunt.

6 a. Sic apostolus insignis,
Sanctus, clarus et nobilis
Caeditur acerrime.

6 b. Dehinc pelle iam privatus
Ense sic est decollatus
Vir supernae gloriae.

7 a. Iesu dulcis, Iesu pie,
Te laudamus in hac die,
Salva nos ab hostibus,

7 b. Precibus Bartholomaei
Nos perducas, fili Dei,
Ad te in caelestibus.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523.

143. De sancto Benedicto.

1. Gaudens monachorum
legio coniubilet,

2 a. Patris intonans merita,
Sunt quae tot miris prodita
Miraculis.

2 b. Ortus nobili stemmate,
Sed virtutum fit lampade
Nobilior.

3 a. Nursia genetrix
almae prolis,
Roma doctrix
eiusdem fertur subolis.

3 b. Aetate lubrica
spernens cuncta
ad superna
tendebat mentis lumina

4 a. Vasis fracti
maestae nutricis
naturam reformans
reddit integram.

4 b. Multos schema
rite vivendi
Romano tradente
laetus accipit.

5 a. Hinc iam cassa
laudis fugitans,
ferarum lustra quaeritans;

5 b. Et nec ibi
lampas latuit,
sed mox pluribus patuit.

6 a. Occulta cordis
inspiciens,
puerum redarguens;

6 b. Defuncti membra
resuscitat,
morbida mox reparat.

7 a. Miranda relaturus
subditur ei mundus,
cernit esse collecta
quaeque creata.

7 b. Mutatur et natura,
cum vehit ferrum unda,
Maurum iussa complentem
portat currentem.

8 a. Quis queat plurima
eius promere miracula,

8 b. Mundo qui splendidus
fulsit ut solis orbiculus?

9 a. Prophetis
hunc parem credimus,
apostolis quam plura
gessit aequalia;

9 b. Iam stola
praenitens candida
sequax illius [agni]
gaudet caelicola.

10 a. Alme summae
norma vitae,
nostro fave iubilo,

10 b. Intercede
crebra prece
pro devotis famulis.

11. Trinitati
sit laus aeterna.

Grad. ms. saec. 15. Cod. Bruxellen. Fétis 1174. A. — Miss. ms Belisianum. saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. B. — 4b, 1 Cultoris schema A; Multorum schema B. — 5b, 3 claruit B. — 6b, 3 morbidata AB. — 7b, 1 Miratur B. — 7b, 2 cum velut ferrum B. — 9b, 4 caelicolis AB. — Melodie: Eia turma. — Cfr. Anal. Bolland VI, 391.

144. De sancto Benedicto.

1 a. Pater sanctus Benedictus
Christi pugil fit invictus,
Fulsit signis variis;

1 b. Hostes fregit, mundum sprevit
Carnis labem hic subegit
Virtutum potentiis.

2 a. Hic fit rutilans lucerna,
Luce succensus superna
Lucis spargens radios.

2 b. Dum per sanctae vitae mores
Bonos facit meliores
Et informat alios.

3 a. Hic idola destruit,
Fidem rectam instruit
Christum praedicando.

3 b. Vir fuit propheticus,
Totus evangelicus
Proximos amando.

4 a. Hic est lator novae legis,
Fidus ductor Christi gregis
Ad caeleste horreum.

4 b. Hic est alter Elisaeus,
Propter cuius preces Deus
Auxit fratrum oleum.

5 a. De profundo ferrum mersum
Eius iussu est reversum,
Visu solvit vincula.

5 b. Vas confregit signo crucis,
Quo in mortem sui ducis
Grex ferebat pocula.

6 a. Vas confractum solidavit
Corque fratris denudavit
Producens in lucidum.

6 b. Dum oboedit Maurus patri,
Super undas plantis Petri
Currens traxit Placidum.

7a. Super saxum vitrum iactum
Est levatum sed non fractum,
Petra fundit fluvium.

7b. Membra fratris sanat fracta,
Christo pia prece facta
Patri reddit filium.

8a. Aegros multos qui sanasti
Mortuosque suscitasti
Tua prece,

8b. Animarum nunc languores
Sana, pater, rege mores,
Purga faece.

9a. Pro quo decertasti pridem,
Nunc coniunctus es eidem
In caelesti patria.

9b. Post te trahe tuum gregem,
Ut videntes tecum regem
Perfruamur gloria.

Miss. ms. Raigradense saec. 12. Cod. Raigraden. $\frac{D}{K}$ I β 2. add. saec. 15. — 2a, 1 rutilans fit. — 4b, 2 Fidus auctor. — 7a, 1 vitem. — Melodie natürlich: In superna hierarchia.

145. De ss. Benedicto, Mauro, Placido, Scholastica.

1a. Benedicti grandia
Maurique praeconia,
Placidi martyria
Resonemus,

1b. Scholasticae merita,
Christi dona inclita,
Iam cum laude debita
Memoremus.

2a. Regulam exhibuit,
Re ac verbo docuit,
Miraculis floruit
Benedictus.

2b. Claudis gressum tribuens,
Mortuo vitam reddens
Et futura praenoscens
Hic est dictus.

3a. Huic Maurus subditur,
Dei vas efficitur,
Super aquas graditur
Petrum sequens.

3b. Res miras exsequitur,
In Galliam mittitur,
Ubi demum moritur
Summa petens.

4a. Placidus praeinnocens,
In Siciliam pergens,
Nomen Christi exprimens
Fustigatur.

4b. Lingua post inciditur,
Sed hinc magis loquitur
Et, cum caput scinditur,
Coronatur.

5a. Scholastica oravit,
Imbres caelum donavit,
Gressum fratris artavit
Et recursum.

5b. Nobis dent auxilium,
Ut in fine temporum
Casinum collegium
Scandat sursum.

Miss. Casinense saec. 14. ex. Cod. Casinen. 128. — 3b, 4 potens. — 4b, 1 incidatur. — 4b, 2 hic. — Mel. wohl: Mariae praeconio.

146. De sancto Bernardino.

1a. Apud salvatorem Christum
Mundum recommendes istum,
Bernhardine,
Vir divine,
Ut mundetur melius.

1b. Bernhardine, praedicator,
Paupertatis observator,
Doctor magnus,
Mitis agnus,
Minor, sed egregius.

2 a. Iesus in nativitate
Matris suae cunctis gratae
Mundo natum
Sed renatum
Te elegit dulciter.

2 b. Ortus ab honestis pie
Prece virginis Mariae
Honestate,
Pietate
Praecellebas iugiter.

3 a. Scholas puer frequentando,
Vitiosa detestando
Consodales,
Coaequales
Instruxisti moribus.

3 b. Crucifixo Iesu gratus
Et ab eo confortatus
Festinanter
Et laetanter
Tua das pauperibus.

4 a. Iuvenis ingeniosus,
Honestissime formosus,
Pius verbis
Non acerbis,
Stella fulgens saeculo.

4 b. In Francisci via tute
A primaeva iuventute
Ambulasti,
Ut optasti,
Praebens iter populo.

5 a. Virginali vita fretus,
Facie venusta laetus,
Ut crystallus
Et corallus
Rutilas egregie.

5 b. Legis decem chordas sonans,
Bernhardine, praeco tonans
Iesum ducem,
Veram lucem
Medio ecclesiae.

6 a. Mel eructas praedicando,
Iesu nomen propalando,
Mente mera
Dicens vera
De scripturae floribus.

6 b. Verum profers vere gratis
Praedicator veritatis,
Ut in signis
Factis dignis
Plus laborans omnibus.

7 a. Ut memoria Iosiae,
Sic tu filio Mariae
Per doctrinam
Sic divinam
Redoles suaviter.

7 b. Exis animo iucundo
De hoc lacrimoso mundo
Sine fletu,
Sine metu
Moriens hilariter.

8 a. Evangelio devotus,
Deo plus quam mundo notus,
Post peracta
Digna facta
Frueris caelestibus.

8 b. Haustor gratiae divinae,
O confessor Bernhardine,
Alme pater,
Vere frater,
Fratres iuva precibus.

9 a. Melos laudis decantatur,
Dum laus tua declaratur
Gratiose,
Gloriose
Meriti praeconiis.

9 b. Lux delectet nos aeterna
Et laus Dei sempiterna
Velut rosa
Speciosa
Mentium praeconiis.

Miss. ms. Franciscanum Amstelodamense anni 1531. Cod. Weerten. F a 7. — 4 a, 3 Pius. — 6 b, 1 gratis vere.

147. De sancto Bernardo.

1 a. Sacrum festum celebremus,
Corde, voce decantemus
Pro Bernardi gloria;

1 b. Qui, dum ventre gestabatur,
In figura monstrabatur
Catuli per somnia.

2 a. Doctor magnus post futurus,
Lingua mentes curaturus,
Clamans contra vitia.

2 b. In aetate iuvenili
Corde peragens senili
Respuit carnalia.

3 a. Mente fervens, mundum spernens,
Sic ad iugum Christi pergens
Secum duxit alios.

3 b. Velut stella matutina
Vita pollens et doctrina
Mundo sparsit radios.

4 a. Mitis fuit conversando,
O quam dulcis praedicando,
Favum stillans labiis.

4 b. Mente caelum ascendebat,
Peregrinus dum manebat
A supernis gaudiis.

5 a. Fratres regens abbas verus,
Libros dictans doctor merus,
Agnus innocentiae.

5 b. Vas refertum, vas decorum,
Fons redundans, fons dulcorum,
Lilium munditiae.

6 a. Caritate vulneratus,
Verbo vitae sublimatus,
Rectus, simplex, humilis.

6 b. Castitate decoratus,
Sacris moribus ornatus,
Fulsit in miraculis.

7 a. Alter hic Israelita
Sine dolo ducta vita
Obiit feliciter.

7 b. Nunc in caelis cum honore
Regem videt in decore
Christum suum iugiter.

Collect. ms. SS. Angelorum Florentin. saec. 15. Cod. Laurent. Conv. sup. 466. — 5 a, 2 verus. — 6 a u. 6 b zeigen Anklänge an den häufig vorkommenden Tropus „Caritate vulneratus“. — Die Überschrift in der Hs. lautet: „Sequentia in honorem s. Bernardi.“

148. De sancto Bernardo Parmensi.

1. Laudes

2 a. Sancto Bernardo
canat ecclesia mater,

2 b. De talis nati
profectu gratulans semper.

3 a. Hic velut sidus
eximium,
Deo [praeelectum]

3 b. Inter fraternas
caligines
rutilans emicat.

4 a. Hic Iesu Christi
praeceptis
paruit promptus.

4 b. Hic eius membris
subvenit
minimis largus.

5 a. Hinc suae perfectae
vitae se testem
exhibet,

5 b. Debiles curando
atque tuendo
supplices.

6a. Hunc iam coetibus
coniunctum sanctorum
cuncti precemur,

6b. Ut nos fragiles
semper conciliet
Domino Deo,

7. Qui regnat per saecula cuncta.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen. s. n. — 2b, 1 De fehlt. — 5a, 1 Hunc.

149. De sancto Bernardo Parmensi.

1a. Sanctus pontifex Bernardus,
Claris natus, fragrans nardus,
Ortus de Florentia,

1b. Soporatum quem vocavit,
Miro modo visitavit
Domini clementia.

2a. Monachili veste lata,
Nondum nota, demum grata,
Plena sanctimonia,

2b. Adulescens in aetate,
Morum gratus honestate
Mundi sprevit omnia.

3a. At intendens bonitati
Servos donat libertati
Pietatis gratia.

3b. Regulariter vivebat,
Sanctitate reflorebat,
Scandit ad sublimia.

4a. Pastor bonus stat ad postes,
Lupum arcet, fugat hostes,
Protegit ovilia.

4b. Fide Christi loricatus
Summae sedis fit legatus
Ad pellenda vitia.

5a. Haeresum perversitates,
Tyrannorum tempestates
Pellit ab ecclesia.

5b. Per quem trinitas beata
Est patenter operata
Multa mirabilia.

6a. Adversantium multorum
In virtute meritorum
Saepe stravit milia.

6b. Rota solis olim lenta
Et hic anima retenta
Aequa sunt prodigia.

7a. Cum ad Padum sanctus ivit
Inundantem, repetivit
Flumen loca propria.

7b. Aegros plures et infirmos
Sua prece reddit firmos,
Eiecit daemonia.

8a. Carceratos, catenatos,
Dirae morti condemnatos
Solvit ab angustia.

8b. Suum exitum praedixit
Et indiciis praefixit
Temporisque spatia.

9a. Mole carnis absolutus
Prima stola est indutus,
Iubilat in gloria.

9b. Praesul hic et cardinalis
Nos ereptos cunctis malis
Ducat ad caelestia.

Collectan. ms. Constantini Caietani saec. 17. Cod. Roman. Alexandrin. 96 (II). A. — Chronica Parmensia imp. Parmae 1858. p. 544. „Ex codice Laurentiano." B. — 1a, 2 flagrans B. — 2a, 1 lato A. — 2a, 2 noto demum grato A. — 2a, 3 Pleno A. — 2b, 1 iam aetate B. — 2b, 3 spernit B. — 3a, 1 Et B. — 4b, 3 pellendum A. — 6b, 1 lento A. — 6b, 2 animo retento A. — 7a, 2 Inundant A.

150. De sancta Bertha.

1. Orta stirpe nobili
Bertha, famula Dei,
Nostra spes et gloria,

2 a. Stirpis decus inclitum
Propter vitae meritum
Morum pinxit gratia.

2 b. Quae prolis intuitu
Traxit, non pro coitu,
Gumberti consortia.

3 a. Ambo, stirpe nobiles,
Permanserunt steriles
Dei providentia.

3 b. Sed dum tempus praeterit,
Uterque se deserit
Mente consentanea.

4 a. Ut videret Dominum,
Salvatorem omnium,
In Sion aetherea,
Bertha sprevit terrea.

4 b. O beata lumina,
Quibus talis femina
Hac in carne posita
Cernebat insolita.

5 a. Quae dum orat
Et explorat,
Quo beata
Deo grata
Condat habitacula,

5 b. Virtus Dei
Locum ei
Declaravit,
Quo paravit
Templum mater sedula.

6 a. Postquam templum
Ad exemplum
Mater illa
Hac in villa
Struxit Aveniaca,

6 b. Christi parens
Huic apparens
Moniales
Spiritales
Distinxit sub regula.

7 a. Fons huic loco deerat solus,
Quem advexit Berthae colus
Ducens viam per devia,
Quem nunc habet ecclesia;

7 b. In qua fecit multa signa
Bertha degens, laude digna,
Morbis praebens remedia
Et expellens daemonia.

8 a. O virago gloriosa,
Quae cruoris tui rosa
Reddidisti,
Martyr Christi,
Christo testimonia.

8 b. Audi preces tui gregis,
Ut in aula summi regis
Tuo ductu
Pleno fructu
Consequamur gaudia.

Miss. Rhemense imp. Rhemis 1553. — 6 b, 2 huic ist einsilbig zu lesen; das Gleiche gilt von huic resp. deerat in 7 a, 1. — Melodie wahrscheinlich: Mane prima sabbati mit Repetition der 5. Strophe.

151. De sancta Birgitta.

1. Alleluia

2 a. Iucundum resonet
praesens ecclesia

2 b. Felicis Birgittae
concinens gloriam.

3 a. Haec, dum vivebat,
angelorum meruit
colloquia

3 b. Et nunc in caelis
inter eorum laetatur
agmina.

4 a. Hanc misit apostolam
Christus
sua per orbem
populis pandere
scelera Deique
iudicia.

4 b. Huic evangelistae
datur,
incarnati verbi
secreta scriberet
ut evangelica
mysteria.

5 a. Haec prophetiae
dono claruit
mirifico

5 b. Et carnem domans
adflixit iugi
martyrio.

6 a. Confessione
fidei nituit

6 b. Ac mundi probra
libens sustinuit.

7 a. Spe forti solida
cuncta sprevit vana,
perenni caritate fervida.

Virginalem
vitam in votis praetulit,

7 b. Coniugalem
sed obaudiens tenuit.

Casto conubio
tandem regi Christo
se totam sanxivit obsequio.

8 a. Septiformi
sic dotata praeconio

8 b. In supremi
sponsi regnat palatio

9 a. Coronata,
amplexata;
ob hoc caelica tonant organa.

O quam delectaris,
Iesu, per talia!

9 b. Euge, sponsa, sponsi
possidens gaudia!

Alleluia
laude pia
congaudentes iubilemus una.

10 a. O mater Birgitta,
duc nos ad regna,

10 b. Ut tecum cantemus
semper Alleluia.

Collect. ms. Halense saec. 15. Cod. Vindobonen. 1316. mit Mel. — Verfasser der Sequenz ist vielleicht Birgerus Gregorii, da sie in der Hs. auf sein Birgittenofficium folgt.

152. De sancta Birgitta.

1 a. Surgit mundi
vergente vespere
Velut stella
micans in aethere
Birgitta, vas gratiae
Rosaque munditiae.

1 b. Stans fortis in
amoris foedere
Scandit Christum
decenter capere
Cordis in hospitio
Dulci desiderio.

2a. Nil dulce quaerens,
nil amabile
Carni, mundo
vel vanae gloriae
Christi sub gremio
cor humile
Requiescit.

2b. Hostis caput
contrivit fortiter,
Dum in bono
subcrescens iugiter
Christo sponso
frui feliciter
Inardescit.

3a. Sponsus sponsam
frequenter instruit,
Novam vitae
normam instituit,
Ut sic in sponsa,
prout congruit,
Delectetur.

3b. Grato fruens
amore properat,
Iugum sponsi
ferre desiderat,
Libens et prona,
quod statuerat,
Profitetur.

4a. In caelis sua
conversatio
Miro placens
virtutum radio
Dei sanctorumque
colloquio
Recreatur.

4b. Tandem vitae
completo stadio
Mundi transfertur
de naufragio
Et in summo
caeli consortio
Coronatur.

5a. Sis, Birgitta,
nobis propitia,
Mira de te
clarent prodigia,
Plebsque laeta
Dei magnalia
Confitetur.

5b. O Maria,
dulce praesidium,
Fac Birgittae
per patrocinium,
Ut optatum
in caelis bravium
Nobis detur.

Miss. ms. Hospitalense s. Birgittae saec. 14. Cod. Vatican. 5742; bis: fol. 42. A; fol. 47 (mit Melodie). B. — Miss. ms. Tiechobucense saec. 14 et 15. Cod. Pragen. XIV B 17. C. — Brev. ms. Pragense saec. 15. Cod. Altovaden. XXV. D. — Miss. ms. Cremsense saec. 15. Cod. Pragen. XII B 13. E. — Miss. Cracoviense imp. Nurembergae 1492. F. — Miss. Lundense imp. Parisiis 1514. G. — 1a, 5 via gratiae C. — 1b, 1 Stans foras CD. — 1b, 4 dicenter D. — 2a, 1 Nihil dulce quaerens et CD; nihil amabile C. — 2b, 4 succurrens D. — 2b, 5 Christi G. — 2b, 7 Et ardescit C. — 3a, 1 Sponsam sponsus AG. — 3a, 4 instruit D. — 3a, 5 Ut sic fehlt G; prout cognovit D. — 3b, 1 fervens AB. — 3b, 4 desiderans D. — 3b, 5 atque prona C; quae statuerat C, qui statuerat D. — 5a, 3 sq. clarent de te G. — 5a, 5 laeta fehlt CG; laetari magnalia D. — 5b, 6 fehlt C. — In D ist, obgleich Brevier, die ganze Messe der h. Birgitta eingetragen. — Melodie: Nativitas Mariae virginis. — Die Cäsur nach dem zweiten Versfufs ist oft nicht gewahrt.

153. De ss. Birino et Swithuno.

1. Laude resonet
te, Christe, devote
supplex turma,

2 a. Ecclesiae qui gemmas
de mundi pulvere
tollis ad sidera,

2 b. Per quas pacis visio,
mater Ierusalem,
ornata rutilat.

3 a. Patrem ab arce
Birinum
missum Romulea,

3 b. Misit Swithunum
patria
natum et Anglica.

4 a. Qui candelabra
Christi aurea
spargunt charismata
superna,

4 b. Quorum lavacri
prior dat fontem,
sequens pluit signa
triumphans.

5 a. Sanat hic corda,
curat hic corpora,

5 b. Dux et hic tonat,
lux et hic fulgurat.

6 a. Hic plantat,
hic rigat,
hic talenta duplicat,
hic fidus consecrat
numisma.

6 b. Baptisma
hic praebet,
chrisma hic sanctificat,
hic docet, hic orat,
hic firmat.

7 a. Hic prorecta est
fidei,
hic est et ancora,

7 b. Ambo praesules,
angelis
Anglos qui sociant.

8. Nos promere
per quos tu fac, Christe,
in astris Alleluia.

Trop. ms. Wintoniense saec. 11. Cod. Collegii Corporis Christi Cantabrigen. 473. — Titel der Sequenz: Ecce quam bonum.

154. De sancto Blasio.

1 a. Lyra laudis formet sonum,
Laudet Blasium patronum,
Nec obstet desidia.

1 b. Pater, verbum, pneuma sanctum
Praesit laudi, ducat cantum,
Conferat praesidia.

2 a. Hic ab aevo iuventutis
Se a naevo spe salutis
Alium exhibuit.

2 b. Fretus arte medicinae
Tam hac parte quam divine
Multis opem tribuit.

3 a. Ad honorem praesulatus
Iuxta morem sui status
Sublimari meruit.

3 b. Mentis sanae, vitae rectae
Mox profanae locum sectae
Fugiens deseruit.

4 a. Mons Argei
Virum Dei
Intra specum
Celat secum
Nec sine solacio.

4 b. Adest isti
Cura Christi;
Ne desperet,
Huic haeret,
Spes est confortatio.

5 a. Sanctus orat et ieiunat,
Christo semper se adunat
Sacro vacans ritui.

5 b. Dum in bono se assuescit,
Carnem domat et compescit
Et subdit spiritui.

6 a. Praeses vocat hunc inventum,
Et, dum vadit ad tormentum,
Larga fit curatio.

6 b. Os a fauce devulsatur,
Porcus redit et salvatur
Victus sustentatio.

7 a. Vir suspensus laniatur,
Ut offensus compellatur
Ferre sacrificium.

7 b. Hostis furit et rebelli,
Qui a fide nequit pelli,
Minitat supplicium.

8 a. Sicco pede supra mare
Sanctum videt ambulare
Nec cedit malitiae.

8 b. Sicut lapis capit fundum,
Mersi cadunt in profundum
Comites stultitiae.

9 a. Sic pro fide decollatur
Nec a fide segregatur
Supernorum civium.

9 b. Fides sapit tunc profectum,
Quando capit iter rectum
Et concludit trivium.

10 a. Iesu bone, tu nos dita
Tuis donis tam in vita
Quam perenni gloria;

10 b. Ne damnemur ut confusi,
Salva nos, qui sumus usi
Blasii memoria.

Grad. ms. S. Gereonis anni 1424. Cod. Mus. Archiep. Colonien. VI 5. — 9 b, 2 capit ita. — Melodie: Maiestati sacrosanctae. — Str. 2, 3, 7 u. 9 zeigen Binnenreim.

155. De sancto Bonaventura.

1 a. In superna hierarchia
Iubilans cum prole dia
Christo simul ac Maria
Sanctisque perenniter,

1 b. Bonaventura beate,
Per te nobis sint paratae
Mansiones, quae tam gratae,
Caelestes finaliter.

2 a. Te pater praedestinavit,
Ab aevo natus vocavit,
Pneuma te iustificavit
Clementer in tempore.

2 b. Te Deus gratificavit,
Mire nunc magnificavit,
Tibi secum praeparavit
Claro sedem opere.

3 a. Vita simul ac doctrina
Tua clamant haec divina,
Quod ereptus a ruina
Exstas cuncti vitii.

3 b. Sanctis moribus ornatus,
Deo summo summe gratus,
A civibus honoratus
Sempiterni gaudii.

4 a. Te gravissime languentem
Matris ob precem ferventem
Sacer saluti gaudentem
Franciscus restituit.

4 b. Capti doni non ingratus
Per te cursus exaratus
Vitae patris est sacratus,
Qua felix hic floruit.

5 a. Cinctus cordula Minorum
Gradiendo vias morum
Ad thesauros meritorum
Aspiras celeriter;

5 b. Quos contemptu mundanorum,
Fuga saecli et honorum
Affectuque supernorum
Congeris viriliter.

6 a. Sacer o Bonaventura,
Tibi cor, corpus in cura
Ad colendum velut rura
Fructus ad propaginem.

6 b. Pastor duxque sic Minorum
Ducis, pascis ferculorum
Verbi vitae plurimorum
Adponens dulcedinem.

7 a. Exstirpator serpentinae
Haeresis, fons disciplinae,
Vas caelestis medicinae,
Puritatis caelicae.

7 b. Stella clara lucens mundo
Christum, lignum vitae, mundo
Pectore fers ac iucundo,
O doctor seraphice.

8 a. O columna nimis fortis
Sponsae Christi et consortis,
Quae praevalet portis mortis
Vitae servans lineam.

8 b. O gemma sacerdotalis,
Dignus sponsae cardinalis,
Vitae post cursum a malis
Sublatus ad gloriam.

9 a. Sancte praesul, pie pater,
Celse doctor, care frater,
Per te nobis absit ater
Infernus horribilis.

9 b. Per te conscendamus caelos,
Evadamus orci delos,
Gloriae canamus melos
Incomprehensibilis.

Miss. ms. Franciscanum Amstelodamense anni 1531. Cod. Weerten. Fa 7. — 6 b, 1 duxque sis. — Mel. vermutlich: Sanchitatis nova signa.

156. De sancto Bonaventura.

1 a. Catervae, o altissime,
Dono tuo, piissime,
Voto suae carissimae
Divus Bonaventura.

1 b. Iesu, sanctorum tuorum
[Rex, corona confessorum,]
Natura fulgens suorum
Morum Bonaventura

2 a. Laete iunctus collegio
Tecum in throno regio
Gaudet Bonaventura.

2 b. Iustitia comprobata,
Pietate roborata,
Duxit Bonaventuram

3 a. Ad contemptum huius mundi;
Adam, hominis secundi,
Exemplo fructus fecundi
Rexit Bonaventuram.

3 b. Nomine hereditavit,
Miserans praedestinavit,
Benefecit et amavit
Aevo Bonaventuram.

4 a. Uerus hic Israelita,
Nec dolosa eius vita
Fuit Bonaventurae,

4 b. Sicut testantur opera
Ac religio aspera
Magni Bonaventurae.

5 a. Gregem tuum, pastor bone,
Rege, cum sit in agone,
Et participem coronae
Sancti Bonaventurae,

5 b. Gaudeat, fac, ut laetetur;
Orat, pulsat, conservetur;
Rogat, errans revertetur
Prece Bonaventurae.

6 a. Iuste pater omnipotens,
Uere filius sapiens,
Summa caritas procedens
Bonum Bonaventurae,

6 b. Quo ditatus mirifice
Seraphicus deifice
Quiescit iam pacifice
Doctor Bonaventura.

7. Oramus, tribue,
Miseris adnue,
Famulos respice,
Tecum da vivere
Cum Bonaventura;
Amen dicant omnia.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — 1a, 2 u. 1a, 3 vielleicht umzustellen; ich konstruiere nämlich: Catervae suae carissimae voto, o altissime, [et] dono tuo, o piissime, divus [est] Bonaventura. — Auf 2b, 1 folgt „Virtutibus ornata". — 6, 1 dicatus. — 7, 4 da videre. — Eigentümlich ist das Akrostichon: Cilianus Gregorius. — Dem ungelenken Texte ist die Melodie der Antonius-Sequenz „Psallat voce laetabunda" förmlich aufgedrängt.

157. De ss. Bova et Doda.

1. Amatorem virginum
Collaudemus Dominum
Celebri laetitia,

2a. Qui vernante solio
Ditat eas bravio
Mira pro victoria;

2b. Quas ex dono gratiae
Flore pudicitiae
Coronat et gloria.

3a. Hae regali semine
Splendent Dei munere,
Felici praesagio.

3b. Earum humilitas
Praecellit et sanctitas
Virtutum fastigio.

4a. Nam ut almus arbiter
Docet eas pariter;
Mundi spretis opibus
Iunguntur caelestibus.

4b. Prudenti consilio
Lumen parant Domino,
Sacra nitent gratia
Teste conscientia.

5a. Optant sponsum tota mente,
Personatque clamor nocte:
„Sponsus venit, exite!"

5b. Venit Iesus, adest sponsus;
Intrant aulam nuptialem,
Sponsi vident faciem.

6a. Virgo, Bova, tu regalis,
Quae cunctorum es adiutrix,
Tua nos potentia

6b. Fac transire callem viae,
Nobis redde fontem vitae,
Sitientes satia.

7a. Virgo Doda, bona datrix,
Nostra clemens interventrix
Sponsum placa, pro quo regna
Praeoptasti caelestia.

7b. Sponsi flagrans in amorem,
Hunc exorans fer dulcorem.
Absit nobis damnatio,
Prosit dulcis oratio.

8a. O praeclarae et beatae
Castitatis templum factae,
Per vos detur victoria,
Elidentur vitia.

8b. Summi regis mater digna,
Stella maris, dux benigna,
Harum prece nobis praebe
Sempiterna gaudia.

9. Amen dicant omnia.

Missale Rhemense imp. Rhemis 1553. — 5a, 2 clamor harum nocte. Auffallend ist die Vernachlässigung des Reimes in dieser und der correspondierenden Halbstrophe. — 8b, 2 l. lux? — Melodie wahrscheinlich: Mane prima sabbati.

158. De sancta Caecilia.

1a. Mater Sion sancta, gaude,
Dies adest digna laude
Virginis Caeciliae.

1b. Voce, voto, corde mundo,
Thoro casto, laetabundo
Sion assint filiae.

2a. Haec nunquam se permiscuit
Participemve praebuit
Ludentium lasciviae,

2b. Nec clamorem exaudivit
Exactoris, sed contrivit
Caput anguis nequitiae.

3a. Fide vera desponsavit
Sponsum et cohabitavit
Illi castis amplexibus.

3b. Et, de quo sollicitatur,
Frater sponso colligatur
Religionis nexibus.

4a. Hos Christus in ea gignit,
Hos confortat, hos insignit
Florum sertis
Ex consertis
Rosis atque liliis.

4b. Hos transmittit ad Urbanum
Baptizandos et profanum
Docet mundum
Moribundum
Esse cum deliciis.

5a. Fide fulta,
Mundo culta
Virginum regalium

5b. Doctae mentis
Argumentis
Superat Almachium.

6a. At iniquus hanc cremari
Iussit, flamma balneari
Crudeli sententia;

6b. Sed vi tridui caloris
Nec terroris nec sudoris
Laxantur vestigia.

7a. Tandem martyr inconcussa
Ferro collo ter percussa,
Nec mox vita functa tamen
Christo sacrum fit libamen.

7b. Per tres dies orans vixit
Et concessam esse dixit
Pacem sanctis ac adivit
Sponsum, semper quem sitivit.

8a. Eia, virgo, sponsa Dei,
Nos astare faciei
Sponsi fac in gloria.

8b. Eia, martyr, victrix mortis,
Nos consortes tuae sortis
Fac in caeli patria.

Grad. ms. Arnoldi saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII. add. saec. 14. A. — Grad. ms. Aquisgranense anni 1330. Cod. Capit. Aquisgranen. XV. B. — Grad. ms. Aquisgranense saec. 13. Cod. Arenbergen. Bruxellen. 9. C. — Miss. ms. Aquisgranense saec. 15. Cod. Bruxellen. 162. D. — Grad. ms. S. Gereonis Coloniensis anni 1424. Cod. Mus. Archiep. Colonien. VI 5. E. — Grad. ms. Boscoducense saec. 15. Cod. Arch. S. Iohannis Boscoducen. s. n. F. — Miss. ms. Mosaetraiectense saec. 15. Cod. Hagen. J 10. G. — 4b, 1 transmisit FG. — 6b, 1 Nec vi F. — 6b, 2 torroris F. — 7a, 4 sacrum fert FG. — 7b, 3 et adivit FG. — 7b, 4 quaesivit FG.

159. De sancta Caecilia.

1 a. Iubilemus exsultantes,
Passionem memorantes
Beatae Caeciliae;

1 b. Quae nobilis et Romana
Ex gentili christiana
Fit, subiecta latriae.

2 a. Valerio sponsa datur,
Sed fidelis aspernatur
Gentilis conubia,

2 b. Dum vox sonat tibiarum,
Cilicium lacrimarum
Clam rigabat pluvia.

3 a. Soli Deo decantabat,
Cui servandum commendabat
Pudorem virgineum.

3 b. Nec a mente discedebat
Christi sanctumque gerebat
Semper evangelium.

4 a. Haec gentilem et profanum
Cum fratre Valerianum
Convertens edocuit.

4 b. Cuius intercessione
Angelica visione
Confortari meruit.

5 a. Ab Urbano baptizatur
Et a sene roboratur
Cum fratre Tiburtio.

5 b. Sic uterque decollatur,
Et Caeciliae paratur
Balneorum ustio.

6 a. Cumque non exureretur,
Decollari mox iubetur
Et sic petit supera.

6 b. Illis ergo conformemur,
Ut post ipsos sublevemur
Tandem supra sidera.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen. s. n.

160. De sancto Carauno.

1 a. Christo laudes exsolvamus,
Dono cuius celebramus
Carauni sollemnia.

1 b. Eius diem veneremur,
Nos beata qui fovemur
Ipsius praesentia.

2 a. Quod vox oris sonat foris,
Hoc affectus per effectus
Adprobet concordiam.

2 b. Cum in terris sic laudatur,
Hanc in caelis delectatur
Audire melodiam.

3 a. Tuum lauda, plebs, patronum
Per patroni praesens donum
Spem habens ad reliqua.
Ne desperes, cum sis peccabilis,
Est hostia prope placabilis,
Hostia pacifica.

3 b. Qui pro nobis deprecatur,
Hic quiescit et laetatur
In caeli palatio.
Psallant omnes et dicant hodie,
Dicant: Ave, martyr egregie,
Nostra consolatio.

4 a. Cesset Doeg Idumaeus,
Super astra suum Deus
Athletam remunerat.

4 b. Ibi gustat in aeternum
Quod optarat, quod internum
Mens eius sitiverat.

5 a. Per ascensum martyr purpureum
Salomonis conscendit aureum
Ad reclinatorium,

5 b. Ubi carnis solutis nexibus
Veri sponsi iunctus amplexibus
Verum habet gaudium.

7a. Senatorum
stirpe progenitus,
Literarum
studiis traditus
Ad supernum
dictamen spiritus
Evidenter floruit.

7b. Germinavit
prius ut lilium
Mundum spernens
et matrimonium,
Pro fratribus
nactus martyrium
Factus rosa rubuit.

8a. Caecus videt et mutus loquitur,
Invocato daemon eicitur
Trinitatis nomine.

8b. Imbecillis sana regreditur,
Et collisus auriga redditur
Sanitati pristinae.

9a. Inimicus nil proficit,
Mortis potestas deficit,
Vita post mortem sufficit,
Vivit corpus exanime.

9b. Caput deportat proprium
Collaudans Dei filium,
Post mortem testimonium
Reddit salutis animae.

10a. Laetare, Sion filia,
Lauda Dei magnalia,
Cuius novit potentia
Sic mortis iura frangere.

10b. Caedit hostis et vincitur,
Vincit martyr et caeditur,
Decollatur nec moritur,
Vivit hic et in aethere.

11a. Ave, consors angelorum,
Martyr, decus aliorum,
Ave, par apostolis.

11b. Fac nos mundos a peccatis
Coheredes civitatis
Supernae, quam recolis.

12a. Tu, qui morti succumbere
Voluisti pro fratribus,
Digneris intercedere
Pro tibi famulantibus,

12b. Ut in futuro saeculo
Possidentes duplicia
Sponsi fruamur osculo,
Vera Dei praesentia.

Trop. ms. S. Carauni Carnotensis saec. 12/13. Cod. Angelic. 435 (D V 3). Mit Melodie. — 5a, 1 Cesset dohec.

161. De sancta Clara.

1a. Clara lux apparuit
Mundo, quando claruit
Clarae virtus operum;

1b. Quam Franciscus docuit,
Clare vitam tenuit
Dominarum pauperum.

2a. Huius clari sideris
Clarescendi posteris
Clarum fit initium,

2b. Vox de caelo nuntia,
Praestat hoc pro filia
Matri natalitium.

3a. Dum petens genimina
Per sanctorum limina
Defleret exitium,

3b. Clare vox tunc sonuit,
Parens natae posuit
Nomen ob indicium.

4a. Orta claro sanguine
Purpuris sub tegmine
Clara fert cilicium;

4b. Longas per vigilias
Orans fugit filias
Hominum et vitium.

5a. Tempus in miraculis
Non capescit operis
Et vitae profluvium.

5b. Clara, clara meritis,
Clari dari miseris
Ora regni gaudium.

Prosar, ms. Franciscanum saec. 14/15. Cod. Parisin. 1339. A. — Cantuar. ms. S. Clarae Crumloviensis saec. 15. ex. Cod. Pragen. XII A 17. B. — Miss. ms. Franciscanum Amstelodamense anni 1531. Cod. Weerten. Fa 7. C. — 1a, 2 quam declaruit B. — 2a. 1 Cuius B. — 2b, 2 Praestet AB; Promisit hac pro B. — 4a, 2 Sub honesto tegmine B. — Melodie: Veni sancte spiritus.

162. De sancta Clara.

1a. Gaude, caeli hierarchia,
Plaude, felix ecclesia,
Novo fulta lumine;

1b. Cui decantet melodia
Chori, cordis harmonia,
Clarae claro germine.

2a. Haec est rosa venustatis,
Fune cincta castitatis,
Nova plantans lilia.

2b. Iesum mater dum precatur,
Nascitura praemonstratur
Lumen orbis filia.

3a. Gaudent astra matutina,
Quod in hora vespertina
Ortu novi sideris

3b. Caeli sidus illustratur,
In quo terrae designatur
Ortus novi foederis.

4a. Vere sidus tu praeclarum,
Quod a sole differt parum
Et luna lucidius.

4b. Tu quod sole sis amicta,
Carne probat hic relicta
Lucis tuae radius.

5a. Crucis signo morbus cedit,
Turba Clarae panem edit
Christi sui munere.

5b. Effluens Clarae claritas
Puellas sibi creditas
Docet Christo vivere.

6a. In paupertatis horreo
Turba dum caret oleo,
Vas plenum caelo datur.

6b. Orbem exornat flosculis,
Lucerna manens saeculis
In caelo collocatur.

7a. Illic praeclare rutilat,
Sponsum complexa iubilat
Cum virgine Maria.

7b. O quam clare pestes planat,
Languidorum clades sanat
Tumuli fragrantia.

8a. Ergo laudes Clarae demus,
Claram clare personemus
Novo docti gaudio.

8b. Et nos, mater pietatis,
Cum Maria salvans gratis
Iunge Dei filio.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. A. — Miss. ms. Franciscanum saec. 15. Clm. Monacen. 23277. B. — Miss. ms. Attilense anni 1450. Clm. Monacen. 3311. C. — Oration. ms. SS. Udalrici et Afrae anni 1469. Clm. Monacen. 3702. D. — 1b, 1 Qui C; decantat A. — 1b, 3 Clara A. — 2a, 2 Fune iuncta BCD. — 2b, 1 Iesu ABCD; prostratur BCD. — Str. 3 u. 4 fehlen BCD. — 3b, 3 Ortu A. — 5a, 1 Signo crucis BCD. — 5a, 2 Turbae BC. — 5b, 1 Affluens BD. — 6b, 1 Urbem A. — 7b, 1 clare praestes A. — 7b, 2 claudes sanat A. — Str. 8 lautet in A:

8a. Eia, mater, nos agnosce,
Libro vitae nos deposce
Cum electis inseri,

8b. Ut consortes tuae sortis
Et a poenis et a portis
Eruamur inferi.

Ist eine Entlehnung. — Melodie: Gaude Sion quod egressus.

163. De sancta Clara.

1 a. Clara, Dei famula,
Tenera infantula,
Cilicii baiula,
Vivens sine macula,
Sanctitate primula,
Multarum praeambula,
Prole replens saecula.

1 b. Tu forma humilium,
Castitatis lilium,
Paupertatis titulum,
Sanctitatis speculum,
Novum es prodigium,
Mariae vestigium,
Eius sequens filium

2 a. Christus tecum loquitur,
Praesaepe ostenditur,
Mens extasi rapitur,
Maria aggreditur,
Pie te amplectitur,
A te caelum scanditur,
Signis virtus panditur.

2 b. Imperas daemoniis,
Lupis raptos eripis,
Caecis, claudis, languidis,
Gravatis a glandulis
Sanitatem tribuis,
Vitam praestas mortuis,
Te petenti subvenis.

3 a. Ergo nunc nequitiam
Pelle ac tristitiam,
Maestis da laetitiam,
Foedatis munditiam.

3 b. Omnes, qui te invocant,
Precata accipiant,
Vitam bene finiant,
Ad Christum perveniant.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — 3 b, 2 Peccata. — Melodie: Mundi renovatio; mit Kürzung der 3. Strophe.

164. De sancta Clara.

1 a. Qui fecit ad imaginem
Franciscum redemptoris,
Non solum liquit hominem
In paradisi choris.

1 b. Formavit Claram virginem
Ex latere Minoris,
Virtutibus imaginem
Angelici vigoris.

2 a. Haec sprevit pure saeculum
In disciplinae loris,
Dum fugit ad ergastulum
Spretis delicti thoris.

2 b. Assiduis corpusculum
Officiis laboris
Vexavit et pectusculum
Suspiriis amoris.

3 a. Clara, carne sterilis,
Spiritu fecunda,
Clara, quondam flebilis,
Caelo iam iucunda,

3 b. Quos hic caro fragilis
Turbat [et] immunda,
Tuis datos iubilis
Precibus emunda.

Miss. Romanum imp. Parisiis 1517. A. — Miss. Romanum imp. Parisiis 1523 B. — 1 b, 3 Virtutibus virginem AB.

165. De sancto Clemente.

1. Gaudet hodie
proles Deo devota.

2 a. Adest namque
dies alma et magno
gaudio plena,

2 b. Quam celebrem
festa sancti Clementis
revolvunt nobis.

3 a. Hodie
caelestis laetatur turba,
qua Gloria cantant
in excelsis
voce dulcisona
cum symphonia.

3 b. Hodie
polorum sancta agmina
collaudant regem
regum nostrum,
natum ex virgine
sancta Maria.

4 a. Ave, inclite
martyr Christi, Clemens,
flos pulcherrime.

4 b. Tu vestigia
Christi secutus es
fide devota.

5 a. Aeterni regis
adeptus es regna;
Iam gratularis
in domo superna
possidens sedes almas.

5 b. Te deposcimus
et petimus una:
Adiuva tua
sancta suffragia
consona voce nostra.

6 a. O beate,
o sancte Clemens,
salva catervam hanc
fidelem.

6 b. O beate,
o sancte Clemens,
laus tibi, gloria
sit semper.

7 a. *Nos una*
mereamur sancta
polorum alta
〰〰〰〰〰〰

7 b. 〰〰〰〰
Possidere laeta,
certantes alma
gaudia, quae sunt plena.

8 a. Sit Deo
laus, honor et
iubilatio casta,

8 b. Qui regnat
per omnia
saeculorum saecula.

9. Amen dicant omnia.

Grad. ms. Vercellense saec. 11. Cod. Capit. Vercellen. CLXI. — Die Melodie ist in Neumen verzeichnet; sie ist offenbar nach dem gleichen Schema, wie Haec dies est sancta (Anal. VII, Nr. 16) mit geringen Differenzen. Hier wie dort haben die drei ersten Silben von Str. 7a und die Schlufs-Silben von 7b kein musikalisches Gegenstück. — Zu 5b, 3 sqq.: „nostra" gehört als acc. zu „suffragia", „tua sancta consona" sind Attribute von „voce". — 7b, 3 certantes = erstreiten.

166. De ss. Clemente et Ildefonso.

1 a. Omnis homo piae mentis
Laudes beati Clementis
Psallat cum laetitia.

1 b. Hic vir sanctus Deo gratus
Est post Petrum sublimatus
Pastor in ecclesia.

2 a. Fecit, ut petra manaret
Aquas, ut et abundaret
Aperire maria.

2 b. Hodie sunt magni regis,
Custodis gentis et legis,
Alphonsi natalia.

3 a. Hac in die laetabunda
Multa fecit et iucunda
Placens mirabilia.

3 b. Hoc in festo venerando
Illustri regi Fernando
Data est Sibilia.

4 a. Quibus fides exaltatur,
Et Maurorum lex vastatur,
Gaudeat Hispania.

4 b. Eia nunc, beate Clemens,
Ut sit nobis Christus clemens,
Fac tua clementia.

5. Auge dies nostro regi,
Auge metas sanctae legi,
Auge nobis gaudia.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin. 12. D. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. E. — 1a, 3 Psallet ABCD. — 3a, 1 Hic A. — 4a, 1 exultatur BCDE. — Str. 5 fehlt BCDE.

167. De sancto Clemente Metènsi.

1 a. Regi summo exsultando
dicamus Alleluia,

1 b. Qui beatum collocavit
Clementem in gloria.

2 a. In hac die omnis nostra
gaudeat ecclesia

2 b. Recolendo gratulanter
praesulis sollemnia.

3 a. Hic insignis et praeclarus
in Christi familia

3 b. Praesulatum rexit iuste
vitae monens gaudia.

4 a. Felix confessor,
cui dedit princeps Petrus
haec sacra officia,

4 b. Quod illustraret
Metensium plebem fide
docens spiritalia.

5 a. Pontifex doctus, humilis,
immunis malitia,
Plenus Deo effugavit
draconis imperia.

5 b. Aedificavit firmiter
sapiens altaria
Atque plebem reparavit
in baptismi gratia.

6 a. Unde nostra cohors laeta,
poli petens celsa,
divinitus accensa
psallat dulci symphonia.

6 b. Melos chorus sonet ita
celebrando festa,
humiliter plangendo
lapsa, tremens dicat: Eia,

7 a. Pastor digne,
Tu benigne,
Ut non volvamur in igne,
Orans pelle vitia.

7 b. Nostra te mens
Clamat gemens:
Posce nobis, praesul Clemens,
Divina praesidia.

8 a. Sic vivamus Christo pie,
Gratulando omni die,
In eius praesentia,

8 b. Qua laetantur caeli cives,
Quos regit in se rex dives
Caritate nimia.

9 a. In regno istius dulcis
semper est pax socia,

9 b. Honor, laus atque potestas
cunctaque fulgentia.

10 a. Illic et rosarum flores
Astant cunctique odores,
Qui fragrant clementia.

10 b. In his rex regum quiescit,
Qui maculam ullam nescit,
Pascens inter lilia.

11 a. Ibi ergo collocati
Sempiternae maiestati
Demus pia,

11 b. In aeternum exsultantes,
Sanctifluum iubilantes
Alleluia.

Miss. ms. S. Arnulphi Metensis anni 1321. Cod. Meten. 133. — 6 a, 4 dulce. — 7 b, 1 Ad te mens nostra. — 8 b, 3 Claritate. — 9 a, 1 dulces. — 10 a, 3 flagrant. — 11 b, 2 Iubilando sanctifluum. — Melodie: Congaudentes exsultemus.

168. De sancto Columbano.

1. Ad extrema, ecce, mundi
mirabili
candore Titani
radiavit insula,

2 a. Tribuens lucifluas
comas luminis
eximii,

2 b. Scilicet occiduo
ponti margine
cum properat

3 a. Columba,
sacer nuntius,
ortus Hibernia,

3 b. Barbara
corda instruit
petens Britanniam

4 a. Ac demum Sicambros
sacro gladio
coercuit,

4 b. Dum sanat aegros
una mortuos
vivificans.

5 a. Daemonum
furorem taetrum
proicit ab homine,

5 b. Lustrando
lumen caeci,
parere dat sterilem.

6 a. Dehinc Italiam
pressus ingreditur

6 b. Regum iniuriis,
construit Bobbium

7. Trinitatis gloria.

Grad. ms. Bobbiense saec. 12. Cod. Taurinen. F IV 18. — 4b, 1 lies aegrotos? — 5b, 2 lies lumina?

169. De sancto Daniele Patavino.

1 a. Confitentes recitemus
Laudes Dei, quod debemus,
Ut testatur Raphael;

1 b. Qui Tobiae reparavit
Visum, in quo praenotavit
Hoc, quod sanctus Daniel

2 a. Reparavit visum Tusco,
Cui nocte sed corusco
Vultu venit obvius

2 b. Spem promittens oculorum,
Quam medela medicorum
Denegavit penitus,

3a. Si sepulcri visitaret
Locum; quem cum ignoraret,
Haesitavit, huc an huc

3b. Ire posset, sed monstratur,
Ubi quaerat, nec frustratur,
Et ut alter Abacuc

4a. Danielem hic invenit.
In Patavum cum pervenit,
Tamen primo tumulum

4b. Ignoravit, sed monstratur,
Quo monstrato mox sanatur;
Sanus ad episcopum

5a. Venit, visa recitavit
Et antistes convocavit
Clerum atque populum.

5b. Qui cum testem Christi quaerunt,
Hunc recenti reppererunt
Sanguine purpureum.

6a. Quem, quo ferant, dum certabant
Et certantes disputabant,
Abstulit oblivio

6b. Mores brumae naturales,
Sed supponit aestivales
Nubium concussio.

7a. Hoc audito sunt commoti
Omnes et se freno voti
Stringunt, ut huic martyri

7b. Templum struant; sic cessavit,
Quem ventorum vis conflavit,
Impetus tonitrui.

8a. Ad precatus Danielis
Nos conserves, qui de caelis
Virginis in gremium

8b. Miro passu descendisti,
Propter culpam, quam lavisti,
Dans aeternum praemium.

Grad. ms. S. Petri Patavini saec. 15. in. Cod. Capit. Patavini A 20*. A. — Grad. ms. Patavinum saec. 14/15. Cod. Capit. Patavin. B 20* B. — 2a, 1 visum cusco B. — 3a, 2 Lacum B. — 4a, 3 Tamen fehlt B.

170. De sancto Deodato.

1. Adest dies celebranda,
Dies digne praedicanda
Celebri laetitia.

2a. Hac in luce
Christo duce
Deodatus
Laureatus
Triumphat in gloria.

2b. Iam post luctum
Metit fructum,
Christum videt,
Cuncta ridet
Dudum adversantia.

3a. Servus prudens operatus
De talento et lucratus
Reportat duplicia.

3b. O quam felix haec usura
Subditorum [allatura]
De profectu gaudia!

4a. Clarus quidem
parentum titulis
Plus effulsit
cunctorum oculis
Morum elegantia;

4b. Sacri dignus
arce regiminis
Deodatus
sigillo nominis
Et operum gratia.

5a. Fructus sede pastorali
Vigil stetit spiritali
Gregis in custodia.

5b. Nunc cum Rachel, nunc cum Lia,
Ibi Martha, hic Maria
Diversa per studia.

6a. Sed ut soli Christo vacet,
Spreta lippa Rachel placet
Noctis atrae nescia;

6b. Illam fugit, huic haeret,
Viduata sedes maeret
Fuga patris anxia.

7a. Hostis adest invidus,
Virum vexat callidus
Multa per exsilia.

7b. Commutatis sedibus
Gallilaeae vallibus
Quies datur placida.

8a. Longo latens in recessu
Omni fugit ab accessu
Plebis et frequentia.

8b. Dape pastus ultro nata,
Iunctus feris miscet grata
Cum Deo colloquia.

9a. Fame longa maceratus
Est caelitus revelatus
Humo inter somnia,

9b. Et qui baiuli ciborum
Et ductores sunt virorum
Ad sancti tuguria.

10a. Nam eremus innotescit,
Signis praesul inclarescit,
Fama cuius increbrescit
Mundi per confinia.

10b. Vas pro vino muscam dedit,
Ea morsu virum laedit,
Vir compunctus fundam reddit
Impetrata venia.

11a. Quam natura depravavit
Et brevitas deprobavit
Trabem, sanctus adaptavit
Domus in fastigia.

11b. Hic est prudens architectus,
Culpa iacet qui abiectus,
Sublevatur per hunc rectus
Aula in aetherea.

12. O caelestis architecte,
Quam meremur, iram flecte,
Culpa gravi nos abiectos
Fer in aulam caeli-rectos
Pia per suffragia.

Miss. Tullense imp. Tullii 1551. — 9a, 3 Am Rande ist vermerkt: „Alias Huno."

171. De sancto Dionysio.

1a. Ex caelesti hierarchia
Virtus fulget ac sophia
Divi Dionysii,

1b. Qui, cum mundi pro salute
Cruce pendet auctor vitae,
Scius fit mysterii.

2a. Mundus, inquit, aut peribit,
Vel poenalis sors collidit
Deum, qui obtenebrat.

2b. Sed hunc scholis perorantem
Paulus format ignorantem,
Dum caecum illuminat.

3a. Alpha, solvens dubia,
Errorum conubia,
Sensus pandens graves,

3b. Hunc mira clementia
Replesti scientia
Tactus per suaves.

4 a. Sic firmato firmas omnes,
Ut ad Francos fidem fundes
Praesulis officio.

4 b. O quam forti caritate
Mores struit et damnatae
Subvenit Parisio!

5 a. Sed non suffert leo fremens
Sanctum hunc et suos tenens
Perfidorum rabie;

5 b. Quos iam fortior Samsone
Per te vincit, Iesu bone,
Victor fit tam varie.

6 a. Felix, per quem feritas
Sternitur et falsitas
Vultu dissipatur.

6 b. Morum nam iucunditas,
Fides ac serenitas
Cunctis commendatur.

7 a. Sed erroris falso victi
Sunt atroces iam praedicti,
Quaerentes supplicia.

7 b. Crate, foco clibanorum
Foro sanctis parant thorum,
Et sunt haec initia.

8 a. O quam probat feris mitem!
Poenis purgant Christi vitem,
Late quod fructificet.

8 b. Cibum Christus sese donat,
Ut sic caput lictor ponat,
Quod extinctum deferet.

9 a. Laudes ergo doctissimo
Et martyri fortissimo
Dic, gens conversa,

9 b. Cuius dogma divinitus
Ast theorema dignius
Lucent emersa.

10 a. Sed tu, praesul, doctor pie,
Semper ora, ierarchiae
Ut iungamur superum.

10 b. Apud thronum regis summi
Te iuvante simus mundi
Hic et in perpetuum.

Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 10. A. — Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 11. B. — Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. Cod. Semin. Colonien. 14. C. — Grad. ms. Crucigerorum Coloniensium saec. 15. ex. Cod. Semin. Colonien. 13. D. — 3 a, 3 Accensus AB. — 4 a, 2 fundes statt fundas erscheint durch den Reim und die Tradition der Hss. geschützt. Der Reim von fundes mit omnes weist überdies nach Frankreich als der wahrscheinlichen Ursprungsstätte dieser Sequenz. — Melodie: In caelesti hierarchia.

172. De sancto Dionysio.

1 a. Animemur ad agonem
Celebrantes passionem
Magni Dionysii;

1 b. Qui de mundo laetabundus
Caelos scandit coronandus
Cum palma martyrii.

2 a. Nam Athenis educatus
Vir in fide reformatus
Est Paulo praedicante.

2 b. Hic est doctor ille clarus
Et prophetiis praeclarus
Christo Iesu donante.

3 a. Qui tres sacros principatus
Angelorum est rimatus
Novem ponens agmina,

3 b. Et ad ima non deflexus
Miro modo est complexus
Sacra Dei nomina.

4 a. Sacra [scripta] hic compegit,
Ministrorum hic collegit
Ordines ecclesiae,

4 b. Conscripserit quod apice,
Cum nobis dedit mysticae
Sensus theologiae.

5 a. Praesul ergo consecratus
Atheniensi est datus
In pastorem populo,

5 b. Quem scientia supina
Mox convertit ad divina
Relicto diabolo.

6 a. Inde Romam sic profectus
Est a Clemente directus
Ad Gallorum patriam.

6 b. Venit ergo Parisius,
Quam possedebat subdolus
Hostis velut propriam.

7 a. Ubi structo Christo templo
Verbo docet et exemplo,
Coruscat miraculis.

7 b. Turba credit, error cedit,
Fides crescit et clarescit
Tanti nomen praesulis.

8 a. His auditis fit insanus
Saevus rex Domitianus
Mittitque Fescennium,

8 b. Qui pastorem animarum,
Vita, fide, signis clarum,
Trahat ad supplicium.

9 a. Prodit martyr conflicturus,
Ferit lictor, sicque purus
Consummatur gladio.

9 b. Se cadaver mox erexit,
Truncus truncum caput vexit
Caelesti tripudio.

10 a. Tu ergo, martyr inclite,
Animae sordes oblitae
Terge tuis precibus.

10 b. Quem hic doctorem sensimus,
Te defensorem petimus
Stantem cum caelestibus.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. — 10a, 2 sordis. — Melodie wahrscheinlich: In caelesti hierarchia.

173. De ss. Quattuor Doctoribus.

1 a. Rex delatus in quadriga,
Rector, currus et auriga
Fert, quo fertur ferculum;

1 b. Rotae sunt allegorica,
Textus mos anagogica,
Scriptura vehiculum

2 a. Nunquam labens,
Equos habens
Fortes, pulchros, pariles;
Orbem girant
Nec delirant,
Sed girantes orbi spirant
Hinnitus terribiles.

2 b. Hi doctores,
Qui ductores
Currus infallibiles,
Regem gerunt,
Summa quaerunt
Et errores rupes terunt
Per passus difficiles.

3 a. Augustinus
Aquilinus
Trans gradus angelicos
Solem cernit
Et prosternit
Errantes haereticos;

3 b. Praesul factus
Rursum actus
Per actus exstaticos
Sub figuris
Dat scripturis
Sensus anagogicos.

4 a. Dux gregis egregius,
Lux legis Gregorius
Fit regis vicarius
Et princeps pastorum;

4 b. Morum dogma seminat,
Cleri cantus ordinat,
Cuius nos illuminat
Venustas verborum.

5 a. Dum sacros apices
Legit Hieronymus,
Hebraeos codices
Translatos novimus,
Stat inter frutices,
Fit doctor maximus;

5 b. Dum se ieiuniis
Prorsus attenuat,
Corpus incendiis
Solis exaestuat,
Mentem molestiis
Carnis evacuat.

6 a. Leo monstrat
apum examine
Favo plenus
fide perspicua,

6 b. O Ambrosi,
de Christi nomine
Distillantem
verba melliflua.

7 a. Te, dum pastor
fore reniteris,
Vox infantis
prodit in publico;

7 b. Templo Dei
pastor praeficeris,
Gregem pascis
sermone mystico.

8 a. Primi lucens
albescit veritas,
In secundo
rubescit caritas,

8 b. Sequens niger
cuius austeritas,
Pallet quarti
simplex humilitas.

9 a. Agnus passus
hos equos astruit
His bis binis
tinctos coloribus.

9 b. Qui sigilla
septem aperuit,
Nos adiungat
turbis caelestibus.

Sequent. ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. (1) add. saec. 14/15. A. — Miss. Lausannense imp. Gebennae 1505. B. — Miss. Lausannense imp. Lugduni 1522. C. — 1 b, 2 mox C. — 3 a, 4 sternit BC. — 5 b, 6 evacuet C.

174. De ss. Quattuor Doctoribus.

1 a. Iesus Christus collaudetur
Et semper sanctificetur,
Qui creavit omnia,

1 b. Philosophos et doctores,
Veritatis inventores
Plenos sapientia.

2 a. Unus de numero quorum
Pastor fuit populorum,
Nomine Gregorius,

2 b. Humilis in omni morum
Honestate divinorum
Doctor et egregius.

3 a. De profundis tenebrarum
Lumen venit portans clarum,
Augustinus nomine,

3 b. Cui Ambrosius praedicavit
Et in fide confirmavit
Trinitatis culmine.

4 a. Qui doctor fuit praeclarus
Atque praesul non avarus
In suis dogmatibus,

4 b. Quibus mundum illustravit
Haeresim et consumavit
In locis compluribus.

5 a. Cardinalis hic doctorum,
Sanctus doctor divinorum
Advenit Ieronymus;

5 b. Testamentum illustravit
Vetus novum et firmavit
Ut Christi yconimus.

6a. Omnes vos, sancti doctores,
Iesu Christi servitores,
Illi preces fundite,

6b. Ut nos in hac vita puros
Reddat atque transituros
Ponat suo tramite.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen. s. n. — 5b, 3 Sicut. — Zu yconimus (= oeconomus), das hier der Reim schützt, vgl. Du Cange s. v. yconomus.

175. De sancta Domitilla.

1. Gaude, columba simplicis
Prudentiae, vestita purpuris.

2a. Tu es virgo gloriosa,
Domitilla speciosa,
Paradisi fulgens viola.

2b. Te convertit Achilleus,
Te confortat et Nereus,
Ut contemnas sponsum mortalem.

3a. Dum tu purpuris te vestis
Ornatis gemmis, auro textis,
A sanctis Dei praedicaris:

3b. Quanto studio ornaris,
In his vanis delectaris,
Ut placeas proli consulis!

4a. Animam si tu ornares
Et sponsum mundi refutares,
Possideres Dei filium.

4b. „Utinam", tu respondisti,
„Doctrina, quam docuisti,
Olim ad memet pervenisset"!

5a. Te velavit Clemens sanctus,
Benedixit pastor tantus
Ad tuum pergens palatium,

5b. Stella fulgens, Domitilla,
Rosa vernans et scintilla
In caelesti arundineto.

6a. Romam exis, Domitilla,
Ut servilis et ancilla
Propter virginalem gloriam;

6b. Exsulans peregrinaris,
In insula sancta moraris
Pontiana dilecta maris.

7a. Caecis reddis lumen verum,
Cruce mutis verbum merum,
Terracina evangelizaris.

7b. Virgines tu convertisti,
Sponsas sanctas velavisti
Et es lucrata sponsas Christo.

8a. Multitudo paganorum
Sumit legem christianorum,
Qui per te a Roma venerant.

8b. Persecutor induratur,
Saltans sponsus strangulatur
Et subito cadens moritur.

9a. Cum virginibus sacratis
In cubiculo firmatis
Per ignem transis ad gaudia.

9b. O beata virgo Dei,
Hodie sis memor mei,
Ut et tecum Iesu gaudeam.

Miss. ms. Vallisumbrosanum anni 1471. Cod. Laurent. Conv. sup. 232.

176. De sancto Donato Aretino Ep.

1. Laudes Deo dignas
concinat omnis aetas

2a. Magni praesulis celebrans
Donati diem sollemnem cum
gloria,

2b. In qua ad alta sidera
collocandam reddidit Deo
animam.

3a. Hodie in astris
gaudent cuncta angelorum
atque resultant agmina.

3b. Gaudeat quapropter
plebs devota, digna semper
illius poscens merita.

4a. Cuius virtus
fulsit praeclara,
dum visum recepit
Syranna caeca;

4b. Mox ut sacra
tincta est unda,
illuminata est
Christi gratia.

5a. Gaudet Aretina patria
eius [miro]
obtentu lustrata,

5b. Quia calix fractus ruerat,
quem levita
sacer obtulerat.

6a. O valde
calicis laudanda
ac beata ruina!

6b. Donati
per quam laus praeclara
resonat in saecula.

7a. In vitrea fractura
mutata est natura,
et in Donato virtus
ostensa est praeclara.

7b. Calicis nam fragmenta
[diversa iam] collecta
oratione facta
in unum sunt reiuncta.

8a. Quem adhuc plebs tota
habet ad magna
miracula;

8b. Draconis venena
extinxit ipse
pestifera.

9a. Theodosii magni
filiam
daemonio liberans
patri reddidit sanam;

9b. Per quam non modica
praedia
dona atque maxima
possidet ecclesia.

10a. Cuius clara miracula
perlustrant cunctas
patrias.

10b. Eius sancta nos gratia
Deo commendet
semper assidua.

11. Laus et gloria
Christo per saecula.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). — 7a, 4 ostensa sunt. — 9a, 1 l. Theodosi? — 9a, 4 reddit. — 9b, 4 eius possidet. — Das Schema gleicht sehr jenem von „Virgo Israel“ (Anal. VII Nr. 102).

177. De sancto Donato Aretino Ep.

1a. Psallat laeta contio
Recolens cum gaudio
Votiva sollemnia,

1b. Quod Donatus hodie
De lacu miseriae
Transit ad caelestia.

2a. Puer Romae studuit
Studioque floruit
Docente Pigmenio;

2b. Fugit in Aretiam
Perdi timens etiam
Iuliani gladio.

3 a. Qua Primani filium
Liberat Austerium
A daemonis nexibus;

3 b. Clamat daemon exiens:
Cur incendor totiens,
Sancte, tuis precibus?

4 a. A Syranna caecitatem
Fugat et integritatem
Reddit orbae luminis.

4 b. Euphrosyna fiscum prodit
Viro suo, quem subfodit
Sub ingressu liminis.

5 a. Hinc Satyrus annis satur
Obit, eo viduatur
Civitas Aretia;

5 b. Ergo trahitur Donatus
Ad hoc culmen praesulatus
Omnium concordia.

6 a. Pastor pius, pastor bonus,
Pastorale ornans onus
Vita, verbo, spiritu,

6 b. Carbo prius ignis tectus,
Lampadarum tunc aspectus
Discurrens cum impetu.

7 a. Calix fractus reparatur,
Et defunctus suscitatur
Testis census redditi;

7 b. Draco perit, fons mundatur,
Et ab hoste liberatur
Nata Theodosii.

8 a. Cogit hunc Quadratianus,
Ut dis surdis ceu profanus
Ferat sacrificia;

8 b. Qui resistit stans invictus,
Tormentorum suffert ictus,
Deridet supplicia.

9 a. Tandem capite truncatur
Et aeterna coronatur
Vita, quam cupierat,

9 b. In odorem suavitatis
Offerens se cum beatis,
Videns, quem dilexerat.

10 a. Ave, pater gloriose,
Casti candor lilii,
Ave, mixtus odor rosae,
Robore martyrii;

10 b. In procinctu viae stamus,
Manum lapsis porrige,
Tua prece, ne cadamus,
Gressus nostros dirige.

Miss. ms. Pollingense saec. 15. Clm. Monacen. 11888. A. — Collect. ms. s. Congregat. Rituum saec. 17. Cod. Roman. Vallicellan. G 76. B. — Miss. Magdeburgense imp. Lubecae 1480. C. — Miss. Misnense imp. Lipsiae 1510. D. — Miss. Misnense imp. Lipsiae 1515. E. — 1 b, 1 Qua AD; Quo B. — 2 a, 3 Pigmentio D. — 3 a, 1 Pruniani (Qua fehlt) B; Aprimani C. — 4 a, 3 orbi ABCDE. — 5 a, 1 carnis satur C. — 5 b, 1 Hinc rapitur C. — 5 b, 3 Civium constantia B. — Str. 6 u. 7 fehlen B. — 6 b, 3 post aspectus C. — 8 a, 2 et profanis C; ceu profanis ABDE. — 8 b, 1 resistens stat BC. — Str. 9 fehlt B. — 9 a, 3 quod cupierat C. — 10 a, 1 Salve C. — 10 a, 2 Castus A. — 10 a, 3 Salve C; Age E. — 10 a, 4 Robore hier = Rubore? — 10 b, 2 Servos tuos respice B. —

178. De ss. Donato et Sociis MM.

1 a. Grates agens Christo gratis
Gratuletur Civitatis
Clerus, miles, populus;

1 b. In qua florent velut rosae,
Quos illustrat gloriosae
Passionis titulus.

2 a. Quorum primus est Donatus,
Caelo dives et donatus
Immortali gloria;

2 b. Quo victore vir profanus
Victus est Victorianus
Martyris constantia.

3a. Iubet enim praeses dirus
Mentis inops et delirus
Vana coli numina;

3b. Sed invictae vir virtutis
Surdis sua dis et mutis
Denegat libamina,

4a. Illum docens adorari,
Cuius nutu saepta mari
Firma pendet arida,

4b. Quo iubente sol et luna
Vice nobis opportuna
Luce nitent fulgida.

5a. Verba vitae sanctus serit,
Praeses furit, sanctum ferit
Capitis sententia.

5b. Fratrem cuius, virum iustum,
Sic inflicta mors Venustum
Rapit ad caelestia.

6a. Per eandem Christus manum
Sacerdotem fert Silvanum
Cum levita Romulo.

6b. His adiunctus Hermogenis
Collocatur in amoenis
Cum felice populo.

7a. Cuius prece templum ruit,
Ruunt, quorum daemon fuit
Prolocutor, idola;

7b. Quem inclusum in puella
Fide gerens Dei bella
Depulit christicola.

8a. Ergo, quibus dies iste
Dedicatur, tua, Christe,
Nobis pandant atria.

8b. Ibi regnant laureati,
Qui ad agni sunt vocati
Mystici convivia.

Trop. et Sequent. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). A. — Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13). B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII C. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. D. — 3b, 2 diis ABCD. — 8a, 2 Declaratur A.

179. De sancta Dorothea.

1. Ave, praesignis
margarita,
polita
castitatis vita,
virtutibus fulcita.

2a. Euge, Deo digna,
pace nos consigna,
veritatis lumen,
verum solem iustitiae,
fac post mortem clare
nos illuminare.

2b. Virgo, Deo nata,
Dorothea grata,
praeelecta ut sol,
pulchre refulgens ut sidus,
per te sint ablata
nostra nunc peccata.

3a. Tu plena fide,
Christus sic stabilivit te,
ut nec minas curares
nec hostis tormenta saeva
formidares.

3b. In ligno vitae
salvator subarrhavit te
sibi sponsam ornatam,
coronae caelestis serto
decoratam.

4 a. Tu agna Christi
esse meruisti
angelorumque germana,
nam vana
nefandi gaudia mundi
vicisti.

4 b. Tuque furentis
Fabricii praesidis
multa magnaque saevarum
poenarum
genera divino nutu
superasti.

5 a. Hinc gentilium
nos reliquiae
laudes Deo
decantemus hodie
mirabilium
eius, quae fecit
cum Sion filia,
quae mactata
erat temporaliter,
sed iam vivit in caelis
cum Christo perpetualiter.

5 b. Hinc manna verum
nobis tribue
ob meritum
martyris Dorotheae,
praefiguratum
quondam in lege,
sed nunc ecclesiae
triumphanti
datum aeternaliter.
Fac nos, Christe, caelesti
pane semper digne refici.

6 a. Fac aquam mundam,
excussam quondam
de petra per virgam,
nos gustare
cum perfecta fide,
peccata deflere
contrito corde,
agnum typicum
ferventer nos vorare.

6 b. Es igne laesa,
fustibus caesa,
mammillis cremata,
macerata,
uncis lacerata,
Christi Nazaraea,
faculis tandem
usta flammeis,
o dulcis Dorothea.

7 a. Audi nos,
nam te virginum
sponsus tuus honorat.

7 b. Salva nos,
virgo, pro quibus
te supplex clerus orat.

8 a. Fac fontem nobis gratiae
necnon caelestis praemii
fructum adfluere,

8 b. Ut haustu sapientiae
possimus transitoria
cuncta respuere,

9. Tuam praeclaram vitam
operibus
imitari
sanctisque aequari,
post mortem in caelesti gloria
cum honore coronari.

Miss. ms. Cremifanense saec. 15. Cod. Cremifanen. 339 A. — Miss. S. Floriani saec. 14. Cod. S. Floriani XI 389 B. — Miss. ms. Walthusense saec. 14. Cod. Lincen. Γ p. 23. C. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Hilarien. LI. D. — Miss. ms. Pragense (?) saec. 15. Cod. Pragen. XII A 18. E.

1, 1 Ave praefulgens AD. — 2 a, 5 fac clare post mortem nos A; fac nos post mortem clare BD. — 2 b, 1 Vera Dei B. — 2 b, 6 nunc fehlt A. — 3 a, 1 Te A. — 3 b, 4 caelesti luce A. — 4 a, 4 non vana B; nos vana D. —

4a, 6 devicisti B. — 4b, 4 poenarumque A; genera poenarum B. — 5a, 3 Deo fehlt B. — 5b, 10 sq. pane caelesti ABD. — 6a, 5 sincera fide B. — 6a, 9 manducare D; das biblische vorare (Ex. 12, 9) jedenfalls ursprünglich. — 6b, 6 tu Christi A. — 6b, 7 tandem fehlt A. — 7b, 3 supplex te D; adorat A. — 8a, 1 bonis gratiae B. — 8a, 3 fructu B. — 8b, 3 cuncta fehlt B. — Mel.: Ave praeclara maris stella.

180. De sancta Dympna.

1a. Hac in die
Grex noster extollat pie
Alleluia,

1b. Qua transivit
Dympna, quae cum Deo vivit,
Res miranda.

2a. Haec est virgo sapiens,
Quam dilexit prodiens
Sol de stella.

2b. Regis ex progenie
Orta fulget facie
Semper clara.

3a. Matri fide stabilis
Iam defunctae similis
Pari forma.

3b. Spretis patris nuptiis
Minis nec blanditiis
Fit corrupta.

4a. Vires infernalium
Crebro sedat ignium
Valle nostra.

4b. Insistentis operi
Manum sanat miseri
Carne sumpta.

5a. Ferri vincla reserat
Et captivos liberat,
Ut mens nostra desinat
Esse caeca.

5b. Obsessos daemonibus
Sensus reddit usibus
Praepotens virtutibus
Haec praedicta.

6a. Nunc, regis filia,
Mortis supplicia
Ne patiatur
gens misera,

6b. Prece propitia
Nobis concilia
Hunc, quem genuit
puerpera.

Vita ms. S. Dympnae Gelensis saec. 15. Cod. Gelen. s. n. A. — Grad. ms. Gelense saec. 15. Cod. Gelen. s. n. add. saec. 16. B. — Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90 C. — 1a, 1 sq. Laudes Dympnae | Plebs nostra decantet pie A. — 1b, 1 Caelos scandit A. In beiden Fällen ist der Reim zerstört. — 2b, 1 Regis proles Hiberniae A. — 2b, 2 fulsit C. — 3b, 1 patri C. — 5b, 2 und alles folgende fehlt infolge von Verstümmelung B. — 6a, 1 Erge stirpe regia C. — 6b, 1 Parce C. — Melodie: Laetabundus, deutsche Singweise. — Aus C in Anal. Bolland. VI, 396.

181. De sancto Eligio.

1a. Emicat virtutibus
Confessor Eligius,
Sanctitatis speculum,

1b. Regnans super sidera,
Sublimis in gloria
Apud patrem luminum.

2a. Sub aquilae specie
Eius matri gravidae
Monstratur praesagium,

2b. Quo puer iste sanctus
Virtutibus pennatus
Totus volet in Deum.

3 a. Eruditur literis
Adplicatur iuvenis
Studio fabrilium;

3 b. Fit faber eximius,
Mira cudens, caelitus
Massas augens operum.

4 a. Medetur pecudibus,
Medetur hominibus
Salus hic languentium.

4 b. Fit praesul Noviomi,
In hoc statu sublimi
Humillimus omnium.

5 a. Demum te, faber sancte,
Te praesul gloriose,
Obsecramus plurimum,

5 b. Clementer, clemens ipse,
Nos rege, nos dirige
Per hoc iter devium.

Cod. Bernen. A 94 [Nr. 19] saec. 15. — Aufschrift: „Prosa de sancto Elegio, quam composuit Domnus Stephanus abbas Pontis-Thieffridi Metensis."

182. De sancta Elisabeth.

1 a. Iucundetur plebs fidelis,
Elisabeth quod in caelis
Scandens gaudet hodie;

1 b. Sancta radix et regalis,
Sancti regis specialis
Flos et germen nobile.

2 a. Sociata uni viro
Firma fide de tyranno
Christi fecit militem.

2 b. Sui viri post decessum
Mutat mores et processum
Et excessum corrigit.

3 a. Quidquid habet, dat egenis,
Egens magis pro egenis
Victum quaerit manibus.

3 b. Curam gerens aegrotorum,
De spe certa futurorum
Servit aegris sedula.

4 a. Immundorum manu munda
Sordes tergit, lavat unda
Multis immunditias.

4 b. Elisabeth ex hoc grata
Tibi, Iesu, per te multa
Fecit haec miracula.

5 a. Caeci, claudi, surdi, muti,
Sunt defuncti restituti
Sanitati pristinae.

5 b. Patris poenam mitigavit,
Fontis aquam immutavit
In piscibus precibus.

6 a. Eia, fratres, exoremus
Hanc et eius imploremus
Proni patrocinia,

6 b. Ut nos solvat a peccatis,
Sursum ducat cum beatis
Ad aeterna gaudia.

Grad. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. s. n. A. — Miss. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. XLIV 2. 323. B. — 1 a, 2 quae in A. — 2 a, 1 viro uno B. — 2 a, 2 Fide firma B. — 2 a, 3 Mitem fecit B. — 3 b, 1 egenorum A. — 4 b, 3 Haec fecit A. — 5 b, 1 Matris B. — 5 b, 3 piscibus fehlt A. — 6 a, 2 ut eius A.

183. De ss. Euphemia, Dorothea, Thecla, Erasma.

1 a. Gaude, chorus fidelium,
Sanctorum rex convallium
Hodie legit lilium
In Aquilegia.

1 b. Descendens ad aromatum
Areolam caelestium
Sorores sacras civium
Fert ad collegia.

2 a. Hae sunt novi Sion flores,
Quae cunctorum formant mores
Virginali foedere,

2 b. In aetate dum tenella
Fide dira vincunt bella,
Cogunt Christo credere.

3 a. Harum duas christianus,
Duas nequam et vesanus
Idolatra genuit,

3 b. Quas cum novit baptizatas,
Christo sponso consecratas,
Ira fremens gemuit.

4 a. Furens saevit, cedunt natae,
Flagrat magis vis innatae
Flagris trita fidei.

4 b. Sequens ad germani tendit
Domum, servus has ostendit
Spreto cultu fidei.

5 a. Vis verborum probat fidem,
Verbo namque servus idem
Statim datur funeri.

5 b. Parens natas cum germanis,
Furor quem vexat inanis,
Domo claudit funebri.

6 a. Hostis proli,
Servus doli,
Factus frater sceleris,
Tradit natas
Iam renatas
Potestati Caesaris.

6 b. Iubet eas
Quasi reas
Caedi timens parcere;
Praeses caesas
Sed illaesas
Demum claudit carcere.

7 a. Post abscidit his mamillas
Et per urbem trahit illas
Stirpe natas celebri.

7 b. Tandem iubet has punire
Gladio, quas vult finire
Vitam morte celeri.

8 a. Tunc has pater domum duxit
Intrans, illis quam construxit,
In turrim, magnopere.

8 b. Quintus hic in domo visus
Et in quattuor divisus
Necat sanctas propere.

9 a. Has ostendit finis rei
Patris esse sanctas Dei
Et turris destructio,

9 b. Praeceps pestis perversorum,
De Natissa submersorum
Corporum reductio.

10 a. Coniunguntur nunc in caelo
Christo, cuius passae zelo
Conculcantes lolium.

10 b. Harum, Christe, prece pia
Gradientes vitae via
Duc ad caeli solium.

Trop. et Sequent. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). A. — Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13). B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII. C. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. D. — Trop. et Sequent. ms. Aquilegiense saec. 14/15. Cod. Seminarii Goricien. I. E. — 1 b, 4 collegium C. — 2 a, 1 novae ABCD. — 2 a, 2 cunctarum E. — 7 b, 3 celebri ABCD. — 9 b, 1 Preces E. — 9 b, 2 Natissa = die durch Cividale fliefsende Natissone. — Man könnte versucht sein, 6 a und 6 b in je 2 correspondierende Halbstrophen zu zerlegen; die Melodie aber verlangt die vorgelegte Fassung.

184. De sancto Eustachio.

1 a. Adest dies gloriae,
Dies complacentiae,
Plena Dei gratia,

1 b. Dies, inquam, luminis,
Expers haec caliginis,
Vere dies regia.

2 a. Haec dies, quam Dominus
Deus, rex interminus,
Fecerat a saeculo.

2 b. Gaudeat plebecula
Haec in hac diecula,
Qua carnis ergastulo

3 a. Triumphatis hosticis
Minis Adrianicis,
Syrti senatoria

3 b. Rutilante laurea,
Scandit in aetherea
Digna cum victoria

4 a. Vir magnus Eustachius,
Non pressurus amplius
Nobili collegio,

4 b. Qui polorum agmina
Cum terrarum machina
Illustrant martyrio.

5 a. Aeternae vitae complices,
Vos precamur supplices
Nostris pro excessibus,

5 b. Sitis apud Dominum
Memores iam hominum
Regnis in caelestibus.

Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Hagen. I 10. — 4 b, 1 Cui. — Melodie jedenfalls: Veni sancte spiritus.

185. De sancto Evasio.

1 a. Caeli iubar, mundi lumen,
In quo splendet Christi numen,
Nunc fulget Evasius;

1 b. Inter astra micans poli,
Rosa vernans, digna coli,
Gaudet gloriosius.

2 a. Noster chorus
Sit sonorus,
Decoratus
Et dotatus
De pastore inclito;

2 b. Nisu toto,
Cordis voto
Supplicemus,
Melos demus
Ante Deum posito.

3 a. Septena daemonii
Per preces Evasii
Virtus effugatur;

3 b. Virtute oraculi
Dignus praesul populi
Astensis sacratur.

4 a. Pestem vanam
Arianam,
Vasa mortis
Pugil fortis
Damnat fultus caelitus;

4 b. Nam vesani
Et profani
Lumen Dei
Mente rei
Respuebant penitus.

5 a. Virga florens pastoralis
Monstrat, intus erat qualis,
Totus namque floridus.

5 b. Tentus lassus adligatur,
In cavernam sic iactatur,
Sed manet intrepidus.

6 a. Inter spinas lilium
Stat exspectans gladium,
Pro fide mactatur;

6 b. Rosa rubens sanguine,
Gemma fulgens lumine
In caelo locatur.

7 a. Dux crudelis
Fit fidelis,
Excaecatur,
Illustratur
Terrae per suffragium.

7 b. Luitprandus,
Rex amandus,
Fundat aedem
Christi sedem
Victor per Evasium.

8 a. Ergo lauda in hac die,
Qua caelestis hierarchiae
Aguntur sollemnia.

8 b. Trinae, simplae monarchiae
Odas demus melodiae
Et oris obsequia.

9 a. Lauda sanctum Evasium
Eius poscens suffragium,
Plebs egena,

9 b. Lauda ducem mirificum,
Lauda et civem caelicum
Mente plena.

10 a. Pastor bone
Ac patrone,
Tuum gregem
Apud regem
Recommenda sedula

10 b. Tua prece,
Ut a nece
Liberati
Et translati
Regnemus in saecula.

Ioannis Andreae Irici. . de S. Evasio. . . dissertatio historico-critica. Mediolani 1748, p. 225, nach Chorbüchern von Casale. — Die Melodie der Sequenz war augenscheinlich: In caelesti hierarchia

186. De sancto Evergislo.

1 a. Adest dies laetitiae,
In quo sidus iustitiae
Fulgidum emicuit;

1 b. De profundis tenebrarum
Divinitus lumen clarum
Ortum mundo claruit.

2 a. Evergislus, Deo gratus,
Agrippinae pastor datus,
Inflammatus caelitus,

2 b. Firmans fidem, formans mores,
Legis sacrae perversores
Superavit penitus.

3 a. Hic salutis fit speculum
Morumque spectaculum
Sequens evangelium.

3 b. Salve, gemma confessorum,
Praesul et lux martyrum,
Vas virtutum omnium.

4 a. Dum missus a Domino
Pacem procurando populo,
Iusti sanguis funditur,

4 b. A profanis manibus
Evergislus, vir egregius,
Invasus occiditur.

5 a. Christi factus est hostia,
Caelorum transit ostia
Cum palma martyrii.

5 b. Aegri currunt et curantur,
Caeci, claudi reparantur
Meritis Evergisli.

6 a. Loci illius perfusa
Sacri cruore gramina
Non perdunt viriditatem.

6 b. Qui te patrem venerantur,
Te ductor[e] consequantur
Aeternam felicitatem.

7 a. Felix, per quem gaudia
Militans ecclesia
Sumens exaltatur,

7 b. De cuius praesentia
Sancta nunc Colonia
Tota gratulatur.

8 a. Laudemus ergo mirificum
Pontificem Evergislum
Mente pura,

8 b. Ex cuius ore ut nix alba
Processit ad alta tendens-
que columba.

9 a. Sed tu, Christi martyr pie,
Pastor clemens et patrone,
Prece semper sedula

9 b. Derelicti vices gregis
Pietati summi regis
Commenda per saecula.

Oration. ms. S. Caeciliae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. — Wird in der Hs. als „Sequentia“ bezeichnet. — Die Melodie soll offenbar sein: „In caelesti hierarchia“, freilich um eine Strophe gekürzt und vielfach entstellt. Die Schlufs-Strophen sind starke Entlehnungen aus jener Sequenz, während der Anfang sich mit der Sequenz gleichen Anfanges auf den hl. Agilolph (oben Nr. 106) deckt.

187. De sancto Evurtio.

1 a. Venit sanctus spiritus
Adducens divinitus
De Roma Evurtium;

1 b. Venit pater pauperum
Odiosum veterum
Terminans exitium.

2 a. Consolator optime,
Praesul beatissime,
Urbis desiderium,

2 b. Animae datur quies,
Quae per singulos dies
Linquit purgatorium.

3 a. O lux beatissima,
Qua fruitur anima
Post poenae suspirium;

3 b. Mundata a crimine
Exit de voragine
Per Dei imperium.

4 a. Mundat, quod est sordidum,
Fugat, quod est horridum,
Turpe facit candidum;

4 b. Verbum Dei validum
Per praelatum providum
Confortat cor pavidum.

5 a. Da viris fidelibus,
Dei servitoribus,
Robur constans cordium,

5 b. Da virtutis meritum,
Religionis ritum
Ac perenne gaudium.

Offic. ms. Aurelianensia saec. 15. Cod. Vatic. Regin. 623. — Melodie natürlich: Veni sancte Spiritus unter Entlehnung des jedesmaligen ersten Verses.

188. De sancta Fide.

1 a. Felix dies et iucunda,
In qua Fides, virgo munda,
De lethali transit unda
Ad caeli palatia.

1 b. Diadema sempiternum
Laeta sumit in aeternum
Laudes cantans ad supernum
Regem regis filia.

2 a. Contra minas stat secura
Daciani virgo pura,
Sed columba mulcet dura
Flammarum incendia.

2 b. Carcer, ignis, crux, pruina,
Nexus, crates, uncus, mina,
Serra, mucro, mors, ruina
Sunt Fidis supplicia.

3 a. Lepra fugit, salus datur,
Claudus vadit, mutus fatur,
Caecus videt, mors fugatur
Sanctae Fidis gratia.

3 b. Miles fortis, Sunamitis,
Nos ad pedes verae vitis
Duc, ut tecum, virgo mitis,
Laetemur in gloria.

Passionale ms. s. Fidis Conchensis saec. 11. ex. Cod. Selestadien. 95 (1187) add. saec. 13. — Nachgetragen ist die Sequenz im Fideskloster zu Schlettstadt. — Melodie: Verbum bonum et suave.

189. De sancta Fide.

1 a. Alta voce chorus iste
Dulce pangat Alleluia,

1 b. Sancta tua, Iesu Christe,
Praeconizans magnalia.

2 a. Hodierna namque luce
Virgo Fides Christo duce
Dacianum superat,

2 b. Cum tyranni rugientis
Poenas, minas in tormentis
Patienter tolerat.

3 a. Praeses ergo Dacianus
Praesentata virgine
Sanctissima

3 b. Nomen suum rogat atque,
Sub quo degat numine
Pulcherrima.

4 a. At illa cum fiducia
Respondet ei talia:

4 b. Numen Fidis est Messias,
Deus natus ex Maria,

5 a. Qui fecit aridam,
sidera, maria,
Qui cuncta condidit
sola prudentia,

5 b. Cuius cuncta regit
omnipotentia;
Quos autem colitis,
dii, sunt daemonia.

6 a. Dum Fides ista loquitur
Dacianus irascitur;
O impietas!

6 b. Cratemque iubet aeream
Parari atque flammeam;
O crudelitas!

7 a. In hac ergo craticula
Versatur Dei famula.

7 b. Servorum inclementia
Exasperat incendia.

8 a. Gaudet victrix iuvencula
Inter tanta patibula

8 b. Combustionis . . .
[O] quanta mirabilia!

9 a. Columba nempe candida
Nubesque rore fluida

9 b. Flammas extinguit tenera
Circa virginis latera.

10 a. Ita fides vera Fidis
Fidei constantiam

10 b. Sanam servat et acervat
Magnam sibi gloriam.

11 a. Sed post truncata gladio
Cum beato Caprasio
Christi sequens vestigia
Migrat hinc ad caelestia;

11 b. Et voce iugi Dominum
Laudat in choro virginum
Martyrumque per agmina
Nova concrepat carmina.

12 a. Ergo laeta contio
Promat cum tripudio
Mellicaque symphonia,
Quanta sunt haec sollemnia.

12 b. Voce cum organica
Nova cantans cantica
Voluptuosa neumata
Solvat mater ecclesia.

13a. Ave, iam nunc
beata domina,
Te precantum
audi precamina,

13b. Per te nobis
culparum venia
Tribuatur
divina gratia.

14. Amen dicat haec chorea.

Passionale ms. s. Fidis Conchensis saec. 11. ex. Cod. Selestadien. 95 (1187) add. saec. 13. — Mit Melodie. — Eingetragen ist die Sequenz im Fideskloster zu Schlettstadt. — 8b, 1 sq. In der Hs. ist hier eine so abgeschabte Stelle, daſs sie völlig unlesbar ist.

190. De sancto Florentio.

1. Sacerdotum praefulgens gloria
Florentius eximia,

2a. Scoto natus stemmate
Finibus Alsatiae
Floruit sub praesule
Arbogasto,

2b. Sexaginta fortium
Gerens se praecipuum
Salomonis astantium
Lecti strato.

3a. Hic est nubes, vox in rota,
Hic columna et immota
Stans in templo Domini.

3b. Hic meretur non superbis
Gestis ferre, solis verbis,
Aegrotis remedia.

4a. Stupescit bestia
Ad huius imperia,

4b. Naturae suae ius
Perdit solis radius.

5a. O praesul, o confessor,
o cultor Domini,
eius crucem baiulans;

5b. Tu quadrigas Aminadab
ferens, nobis impetra
posse sequi, quod praedicas.

6a. O Florenti, florens vita,
Flumen fundens documenta,
Tu sanctorum flores morum
Sensu nostro germina;

6b. Interventu tuo Christi
Dona, quae promeruisti,
Futurorumque bonorum
Nobis confer gaudia;

7. Ibi Christo gloria.

Miss. ms. Vallis s. Gregorii Monasteriensis saec. 15. Cod. Colmarien. 408. A. — Grad. ms. Offenburgense saec. 15. Cod. Engelbergen. 1. B. — Miss. Argentinense imp. Hagnoe 1520. C. — 2b, 3 Der Überschuſs einer Silbe zeigt sich auch in jeder Zeile von Str. 5b. — 2b, 4 Leti A. — 3a, 3 Stans fehlt B. — 3b, 2 superabis C. — 4b, 1 vis B. — 5b, 2 sq. impetrasse sequi A. — 7 Tibi C.

191. De sancto Foillano.

1. Adest nobis
dies ista
celebris atque iucunda,

2a. In qua praesul
martyrque
Foillanus
carne deposita
caelesti indutus
est gloria.

2b. Meritorum
praemia
assecutus
iam super aethera
sanctorum sortitus
collegia.

3a. Hic Christo devotus
a pueritia
regalia deseruit
patrimonia.

3b. Vagus hinc divino
nutu per maria
renuntiavit patriae
factus advena.

4a. Hunc a cunis
fovit Hibernia,
occiduorum insula,
post et ipsa
ab eo fota
spiritualis escae copia.

4b. Imitantem
hunc apostolica
pio nisu vestigia
sicut pacis
evangelistam
excepit feliciter Gallia.

5a. Plures enim huius
praeconio
sunt imbuti vitae
documentis
Dei operante gratia.

5b. Tam quoque virtutum
ornamento
quam materiali
incremento
compta mater est ecclesia.

6a. O quam gloriosa
vitae viri merita!

6b. O quam pretiosa
viri necis gloria!

7a. Sinceris praeco moribus
in vita clarus nituit
ac clarior a morte
resplenduit
per quam plura
miraculorum prodigia;

7b. Inter quae eius passio
columba, sanctitas angelo,
corporis absconsio
columna sunt
consignata
trini numinis gratia.

8a. Ergo cuius est pietas
tanti patris
nos amplecti
pignora,
sit et ipsius gratia
nos eius mereri
patrocinia.

8b. Et tu, caelestis accola,
cuius festa
celebramus
annua,
tibi devotos adiuva
nosque Christo benigne
concilia,

9. In quo nobis per te
sint festiva gaudia.

Collect. ms. S. Laurentii Leodien. saec. 12. Cod. Bruxellen. 9742 A. — Collect. ms. S. Laurentii Leodien. saec. 11. Cod. Bruxellen. 18653—57. B. — Miss. ms. Trudonense (?) saec. 14. Cod. Monten. 28 (107) C.

2b, 5 sortitus fehlt B — 3a, 1 Christus C. — 3b, 1 Vectus hinc C. — 4a, 6 spiritualis est copia B. — 7b, 2 sanctitatis AB. — 7b, 2 angeli B; consolatio B, consolatione A. — 9, 2 sunt C. — Vgl. Acta SS. Oct. XIII, 383.

192. De sancto Francisco.

1 a. Alme dux, minorum pater,
Per te lucet mundus ater,
O lux solaris gentium;

1 b. Tibi datur signum regis,
Per quod auctor novae legis
Mutavit vocem flentium.

2 a. Sonat vox novi praeconis,
Sacco tectus, cinctus zonis,
Iam mundum linquens transiit;

2 b. Nam siccato carnis flore
Exonustus, in odore
Post Christum currens abiit.

3 a. Novitate aquilari
Rugas mentis denotari
Virtutum quaerit cardine;

3 b. Stupet caro delicata,
Miro vomere sulcata,
Respersa caeli semine.

4 a. Audi, cultor introductus,
Tu plantator novi fructus
Ditas tellus, maria.

4 b. Partus tuus triplicatus
A ruina praeservatus
Sit cum Sion filia.

5 a. Audi pater nos Francisce,
Tuae prolis pondus disce
Et a malis nos tuere,

5 b. Ne damnemur cum impiis,
Placa Deum pro miseris
Et dic: horum miserere.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — 2 a, 1 Sonet. — 2 b, 2 Exhonustus. — 4 b, 3 filia Sion.

193. De sancto Francisco.

1 a. Ave, pater, pacis lator,
Paupertatis renovator,
Novae gentis gloria;

1 b. Post te currit nova schola
Pede nudo, vili stola,
Zona, bursae nescia.

2 a. O Francisce, vas virtutum,
Tu sprevisti velut lutum
Bona temporalia;

2 b. Crucem praefers specialem,
Nec in terris habet talem
Sanctus nec in patria.

3 a. Signa probant te beatum,
Cuius ossa sanitatum
Vaporant dulcedinem;

3 b. Quot sunt morbi, tot medelae,
Visus, gressus et loquelae
Praebes plenitudinem.

4 a. Lepra, languores fugiunt,
Mors, daemones oboediunt
Ad tua imperia.

4 b. Iesu, fili summae matris,
Prolem ducas tanti patris
Ad aeterna gaudia.

Miss. ms. Franciscan. Amstelodamen. anni 1531. Cod. Weerten. Fa 7. A. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1492. B. — 1 b, 1 stola B. — 1 b, 2 Pede mundo A. — 1 b, 3 Zonae B. — 2 a, 2 Tui spernunt sicut B. — 3 b, 3 praebens A. — 4 a, 2 effugiunt A.

194. De sancto Francisco.

1 a. Salve, pater, forma morum,
Praecolende dux Minorum,
Duc ad regna nos polorum
Tuis sacratis precibus.

1 b. Salve, pater, institutor
Novae prolis atque tutor
Miserorum et adiutor
Devotarum plebium.

2 a. Salve, noster patriarcha,
Qui salvasti nos in arca,
Cuncta mala nostra calca
Tuis praeclaris meritis.

2 b. Lingua nempe laudatoris,
Peritissimi doctoris
Nec metam tui fervoris
Collaudare sufficit.

3 a. Nudus nudum es secutus
Christum, gaudens valde tutus,
Post eum pergis non indutus
Mundi huius opibus.

3 b. Quibus omnibus despectis,
Calciamentis abiectis,
Veste rudi, chorda electis
Crucifixum sequeris.

4 a. Paupertatem desponsasti
Et prae cunctis eam amasti,
Nunquam fuit regina Vasthi
Tali honore praedita.

4 b. A criminibus remotum,
Divinali igne fotum
Apostolicumque totum
Te vocavit Dominus.

5 a. Proles gignis te sequentes,
Totum orbem adimplentes,
Christi gestis adhaerentes,
Ut exemplis panditur.

5 b. Corpus tuum, saepe lassum,
Post magistrum cruce passum,
Tendit cursum non incassum
Sequens sua vestigia.

6 a. In Alverni monte degens,
Crucem Domini perlegens
Et gemitibus te regens
Meruisti stigmata.

6 b. Qui patibulo pependit,
Ex Olympo mox descendit
Mane quodam et ostendit
Tibi amorem maximum,

7 a. Crucifixus et alatus,
Ut Seraph pennis velatus,
Statim tecum amplexatus
Vultu amoeno et hilari.

7 b. Disparente visione
Eiusque locutione
Statim ab impressione
Cicatricum laederis.

8 a. In te plagae remanentes,
Manus pedesque affligentes
Sicut latus, ut videntes
Verbo certo praedicant.

8 b. Sed de clavis mire factis,
Nervo duro iam peractis,
Parum desuper extractis
Idem testes asserunt.

9 a. Tu es ergo caelo missus,
Sine cruce crucifixus,
In quo signo iam abyssus
Secretorum panditur.

9 b. Nunquam hoc fuit auditum,
Sacramentum tale scitum,
Hoc que donum infinitum
Praestat cunctis gaudium.

10 a. Pater igitur Francisce,
Qui laetaris recepisse
Christi plagas, fac, ut ipsae
Prosint nobis omnibus,

10 b. Ut a culpis eruamur
Meritisque induamur
Ac in caelis perfruamur
Sempiternis opibus.

Miss. ms. Franciscanorum Melitensium anni 1506. Cod. Vat. Ottobon. 221. — 3 b, 3 et chorda. — 5 b, 1 quod saepe. — 6 a, 1 Alverne. — 7 b, 1 Disperante. — 9 b, 3 Hoc donum. — „Subscripta prosa ab ecclesia approbatur et 40 dies indulgentiarum ex devotione dicentibus conceduntur.“

195. De sancto Gallo.

1. Concentu parili
hic te, patrone,
veneratur populus
teque piis colit cordibus.

2 a. Generosi Abrahae
fidem secutus,
deserens propria,
effectus hinc
caelestis incola.

2 b. Sanctitate corporis
castitateque
morum prae omnibus
insignitus,
tu decus abbatum.

3 a. Laetare, pater, nobili
genitus prosapia
velut gemmula
nobilissima, auream
accersisti coronam Dei.

3 b. In cuius sacratissimo
corpore insignita
per catenulam
evidentius aeneam
claruere Christi stigmata.

4 a. Te virga Domini
sanat, purgat, erudit
disciplinae spiritu
tamquam pater filium
febre valida.

4 b. Tu porta gentibus
ad vitam, idolatriae
cultum delens, populos
Christo novos generans,
doctor optime.

5 a. Sed tu tamen,
pater virtutum, dum nobis
exemplum
humilitatis verae
commendasti, strenue
regem secutus gloriae.

5 b. Ad templumque
mundi cordis tecum Christus
cenando
subintrat, praeparando
tibi cenam pinguem
mentisque iuge convivium.

6 a. Laetare, quem scrutator
cordis et renum (Deus)
novit, fovit gratia
spiritaliter
cor replens et animam.

6 b. Exsulta, cui mundus
non risit, daemon
siluit, caro pressa
[fuit] iugiter
suavi iugo Domini.

7 a. Ergo quique colimus
festa famuli Christi,
beati Galli,
eius piis nos iunge
meritis.

7 b. Si non Dei possumus
tantam exsequi tardi
humilitatem,
forma sit nobis pater
humilis.

8 a. Laus patri gloriae,
qui suum famulum
idoneum gentibus
doctorem destinavit
caelitus.

8 b. Laus eius filio,
qui suo sanguine
nos patri (re)concilians
supernis hunc adiunxit
civibus.

9. Laus quoque sancto spiritui
sit per aevum.

Miss. ms. Voraviense saec. 14. Cod. Voravien. 92 (35). A. — Sequent. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 16. Cod. S. Petri Salisburgen. IV F (Appendix ms. Miss. Romani, imp. Venetiis 1513). B. — 1, 4 colit mentibus B. — 2a, 3 deserendo AB. — Str. 2b fehlt in den auffindbaren Quellen; ist von mir nach dem Texte der Stammsequenz ergänzt. — 3a, 5 accessisti A; Domini AB. — 4a, 1 Tu A. — 5b, 1 que fehlt AB. — 5b, 2 sqq. tecum cenando subintrat Christus AB. — 6b, 2 sq. risit caro daemon siluit pressa AB. — 8a, 3 gentibus idoneum B. — Melodie: Symphonia. Die Stammsequenz Notkers gleichen Anfanges auf Purificatio BMV. ist derart als Vorlage benutzt, dafs immer die Eingangsworte jeder Klausel entlehnt wurden, bei Str. 1 u. 7b sogar wortgetreu fast die ganze Strophe.

196. De sancto Geminiano.

1a. Glorietur laetabunda
Facta satis et iucunda
Mutinensis contio

1b. In adventu sui ducis,
Amatoris verae lucis,
Festi cum tripudio.

2a. Hic ex carne Mutinensis
Nunc in caelo fortis ensis
Exstat rebus in immensis
Praesenti collegio.

2b. Adulescens spernit vana,
Ut per eum plebs mundana
Deum colat et arcana
Largiatur unctio.

3a. Iam Geminianus
Literis ornatur,
Cuius fortis manus
Nunquam fatigatur,
Ut omnes curentur.

3b. Christi miles fortis
Clero sociatur,
Amatores mortis
Cunctos aspernatur,
Ut resuscitentur.

4a. Pauper consolatur,
Quia sublevamen,
Nudus adornatur,
Nam ipse iuvamen,
Quique infirmatur,
Habet delectamen
A Geminiano.

4b. Forma decoratur,
Castitate floret,
Ac mens non quassatur,
Si peccata ploret
Plebis, gloriatur,
Christum si adoret
Consilio sano.

5a. Hic Laurentium levita
Factus imitatur ita:
Ille Systo ut in vita,
Servit hic Antonio.

5b. Quo defuncto hic clamatur,
Fugit, latet, revocatur,
Favet tandem, praesulatur
Ac sedet in solio.

6a. Petri quaerit mansionem,
Ubi post orationem
Daemonis temptationem
Fugat cum daemonio;

9b. In excelsis daemon fatur,
Quaerit, quare molestatur,
Post haec fugit et minatur
Dare hunc exitio.

7 a. Regnat tandem qui profani
Iovianus Iuliani
Legem spernit, firmat sani
Statuta concilii,

7 b. Rapit cuius daemon natam,
Lugent, quia laniatam
Eam cernunt et turbatam
Milites imperii.

8 a. Imperator consternatur,
Et regina contristatur,
Ope quia non curatur
Medicorum filia.

8 b. Dum incassum cura datur,
Sola daemon protestatur
Mutinensis, ut pellatur,
Praesulis auxilia.

9 a. Catervatim destinati
Mare transeunt legati,
Eo viso sunt laetati,
Quem fama praedixerat.

9 b. Causa viae praelibata
Hic per hostem haec minata
Noscit atque praedicata
Plebe cursum properat.

10 a. Dum per mare navigatur,
Daemonum vi perturbatur
Classis, vento imperatur,
Turbo cedit numini.

10 b. Aula regis coronatur,
Sospitati cum donatur
Regis proles, et fugatur
Daemon servo Domini.

11 a. Aegris omnibus sanatis
Atque sibi donis datis
Sua plebs exsultat satis
Sancto duce reddito.

11 b. Post haec Attilae crudeli,
Asserenti regis caeli
Se flagellum, cum fideli
Corde favet subito.

12 a. Imminente mortis hora
Clamat Christi vox decora:
Serve bone, sine mora
Veni, tolle praemium.

12 b. Plangit turba populorum,
Chori gaudent angelorum,
Cum ad diem praemiorum
Pater ducit filium.

13 a. Est Severus Ravennatum
Praesul praesens et beatum
Spiritum huius sanctis datum
Sancto signat famine.

13 b. Plebs Ravennae admiratur,
Cum praesentia fruatur
Sui patris, et dicatur
Simul esse Mutinae.

14 a. Iam defunctus aegros sanat,
Morbos pellit; qui profanat,
Ei obstat, cunctis manat
Eius patrocinium.

14 b. Dies festi cum lucescit,
Fluvialis aqua crescit,
Nullum laedit, sed arescit
Circa domicilium.

15 a. Tandem furit Hungarorum
Gens nefanda et cunctorum
Loca perdit, sed suorum
Sanctus servat moenia.

15 b. Ergo, pater, nunc conserva
Nos indignos cum caterva.
. . . .
. . . .

Grad. ms. Mutinense saec. 12. Cod. Capit. Mutinen. O I N 16. A. — Aus einer nicht näher bezeichneten Hs. Modenas: Gius. Cappelletti, Le Chiese d'Italia (Venezia, 1859. tom. XV, p. 215). B. — 4b, 5 Plebs B. — 5a, 2 ita fehlt B. — 6b, 4 exsilio A. — 11b, 2 Asserentis A; caelis B. — 12a, 2 Clamant vox Christi A. — 14b, 1 festicus lucescit B. — 15b ist offenbar unvollständig.

197. De sancto Gengulpho.

1a. Maiestati sacrosanctae
Militans cum triumphante
Iubilet ecclesia;

1b. Deo patri, Deo nato,
Deo flamini beato
Sit laus, honor, gloria.

2a. Trino Deo honor unus,
Uni trinum laudis munus
Cuncta sit per saecula,

2b. Qui in Christo, vera vite,
Suos suae aptat vitae
Palmites agricola.

3a. Inter quos hunc sanctum virum,
Vita et virtute mirum,
Gengulphum excoluit;

3b. Quem excultum et suffultum
Ad ferendum fructum multum
Vitae vitis tenuit.

4a. Ex primaevo vitae flore
Fide, ope, sacro rore,
Plenus fructu gratiae,

4b. Surgit in virum perfectum,
Christi servans iter rectum,
Semitam iustitiae.

5a. Mirum dictu: uxoratus
Miles, clara stirpe satus,
Redundans divitiis,

5b. Non est his illaqueatus,
Sed in mundo conversatus
Mundus absque vitiis.

6a. Militans Pipino regi
Christi regis servit legi
Vir virtute inclitus;

6b. Qui per fidem transfert fontem
Et per fontem monstrat sontem
Feminam divinitus,

7a. Quam in viri armat mortem
Satan suae per consortem
Hominem malitiae.

7b. Saevit hostis, sauciatur,
Martyr obit, palma datur
Et corona gloriae.

8a. Poena reos comitatur,
Virtus sancti declaratur
Signis et prodigiis.

8b. Qui in caelis nunc laetatur
Et in terris honoratur
In Christi ecclesiis.

9a. Christus ergo imploretur,
Ut post viae cursum detur
Nobis vitae bravium.

9b. Iesu bone, cuius dona
Nostra bona, qui corona
Es sanctorum omnium,

10a. Huius sancti sancta prece
A peccati munda faece
Et a mundi scoria;

10b. Fac nos patris, fac nos tui
Et amoris sacri frui
Sempiterna gloria.

Grad. ms. Aquisgranense anni 1330. Cod. Capit. Aquisgranen. XV. A. — Miss. ms. Coloniense saec. 15. Cod. Darmstadien. 874 (cfr. Roth, 121). B. — 4a, 2 Fide spe sacro amore B. — Melodie die der Drei-Königssequenz gleichen Anfanges.

198. De sancto Georgio.

1a. Diem sanctum Georgii
passione Christi
laude canamus omnes

1b. Cum chorisque angelorum
laetantes simulque
et sanctorum gaudentes.

2a. „Veni, puer
dilectissimus meus,
cum corona(m)
ascendas in gloria,“

2b. Vocavitque
nomen eius et dicens:
„Georgius,
ego sum Deus tuus.“

3a. Tunc respiciens
in caelum
beatus Georgius

3b. Obsecrando et
deprecando
in aevum Dominum:

4a. Qui dedisti fiduciam
servis tuis, magne,

4b. Quod memor sum mandatorum
tuorum, Domine,

5a. Tu eripias
me de dolore,
quo circumdant me, et deduc
in gloriam fulgentem;

5b. Furor illorum
valde malorum
venenum serpentium, et
insurgunt malignantes.“

6a. Et visus est ei
Dominus in custodia
nocte confortans
eum: „Ne timeas omne
genus tormentorum“.

6b. Omnes nos populi
te deprecamur, sancte, ut
intercedere
pro nostris facinoribus
ad Deum digneris.

7a. Qui tuam memoriam
sollemnitate [magna]
celebramus,

7b. Mereamur (tecum) habere
consortium, gaudia
paradisi.

8. Qui cum patre regnat
in aeterna saecula.

Grad. et Trop. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123. (B III 18). — 1a, 1 sancti. — 1a, 3 laudes (laude canamus diem = lobsingen den Tag, der geheiligt ist (sanctum) durch das Leiden des h. Georg für Christus). — 2a, 4 ascendant. — 3a, 3 beatum Georgium. — 3b, 1 sq. Obsecrantes et deprecantem. — 4a, 1 Quod. — 4b, 1 memores. — 5a, 1 Ut eripias. — 5a, 3 quae circumdant me et sicut. — 5a, 4 gloria. — 5b, 4 insurgentes malignantibus. — 6a, 4 omnes. — 5b, 4 facinoris. — 6b, 5 dignemini. — 7a, 2 sollemnitatem. — 7a, 3 celebrant.

199. De sancto Georgio.

1a. Laudes Christo persolvamus
Nos, qui Christi frequentamus
Martyris sollemnia;

1b. Cuius actus, vita mores
Multos reddit meliores
Operante gratia.

2a. Sacri verbi spargit flores,
Quibus fiunt laetiores
Sustinentes tristia.

2b. O quam felix agonista,
Qui docente nos psalmista
Velut palma floruit.

3a. Palma virens
virtutis gratia,
Qua suffultus
domuit vitia
Vivens mediocriter.

3b. Fide firmus
sprevit praesentia,
Spe succinctus
futura praemia
Concupivit iugiter.

4 a. Quem nec blandus citharista
Nec violentus lanista
Deviare potuit.

4 b. . . . .
. . . .
. . . . .

5 a. Haec est scala mandatorum,
Per quam martyr ad caelorum
Conscendit palatia.

5 b. Quem cultores idolorum,
Per diversa tormentorum
Dum trahunt supplicia,

6 a. Primo quaerunt legis cultum,
Dicunt, quod non sit inultum
Iovis sacra spernere.

6 b. Ad sedandum hunc tumultum
Mente cernens Dei nutum
Coepit martyr dicere:

7 a. Non sunt nova penitus,
Quae sunt data caelitus,
Veritatis dogmata.

7 b. Hinc est Deo deditus
Cordis mei spiritus
Christi ferre stigmata.

8 a. Vani monstrum numinis,
Daemonis et hominis
Innuunt effigiem;

8 b. Auctor vero luminis
Veri monstrat numinis
Claritatis speciem.

9 a. Christus, verbum Dei patris,
Quos in claustris trusit atris
Zabuli versutia,

9 b. Carnem sumens alvo matris
Hinc eductos more fratris
Pares facit gloria.

10 a. Ipsum totis votis colo,
Verba cuius sine dolo,
Verba sunt salubria.

10 b. Ipsi dare tura volo,
Ritus vestros sequi nolo,
Pleni sunt spurcitia.

11 a. Ad haec praeses indignatur,
Sancto mortem comminatur,
Unde statim vinclis datur,
Tenetur ergastulo.

11 b. Inde ductus cruciatur,
Fuste, ferro laniatur,
Poenis corpus dissipatur
Coram omni populo.

12 a. Letum potu propinatur,
Vorax flamma ministratur,
Rotae totus applicatur,
Sed haec gaudens superat.

12 b. Nam de fine cogitatur,
Sicque tandem decollatur,
Terris corpus commendatur,
Sursum flatus properat.

13 a. O Georgi, spes tuorum,
Audi preces servulorum
Et quam habes meritorum
Inter choros beatorum
Confer nobis gratiam.

13 b. Audi, martyr, et intende,
Motus nostros tu suspende,
Arma, scutum apprehende,
A paganis nos defende
Nostramque substantiam.

Trop. et Sequent. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). A. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. B. — 6 b, 2 l. Dei vultum? — 8 b, 3 specie AB. — 10 b, 3 spurcitio A. — Melodie: Laudes crucis.

200. De sancto Gregorio.

1 a. Organum spirituale
Tangat decus clericale,
Dum recolitur natale
Vigilis Gregorii.

1 b. Scriba regis angelorum
Floruit hic lux doctorum
Et apostolus Anglorum,
Qui prius inglorii.

2a. Ex prosapia Romana
Spreta mundi pompa vana
In doctrina christiana
Vigilanter studuit.

2b. Rhetor magnus et urbanus
Cuius pater Gordianus,
Felix, pontifex Romanus,
Atavus resplenduit.

3a. Virgo saeculo pusilla
Eius amita Tarsilla,
Deo vigilans ancilla,
Vidit Iesum dulciter.

3b. Uivens Silvia caelestis
Mater huius, digna gestis,
Fixit cor aeternis festis
Finiens feliciter.

4a. Monasteria construxit
Ac prudentia adfluxit,
Monachalem vitam duxit
Derelinquens omnia.

4b. Sed cum cuperet sincere
Mori cunctis et latere,
Cogebatur apparere
Ut flos inter lilia.

5a. Eruditus in virtute
A primaeva iuventute
Iter vadens viae tutae
Devitavit crimina.

5b. Retexendo cantilenas
Sublevavit febris poenas,
Odas addidit amoenas
Per scripturae carmina.

6a. Videns pueros Anglorum,
Pulchros vultu angelorum,
Mox misertus est eorum
Suspirando graviter.

6b. O pontificem beatum,
Per columnam demonstratum
Et a naufrago probatum
Dignum mirabiliter!

7a. Recta scribens recte dixit,
Quo malivolos adflixit,
Sed correctis benedixit
Pastor bonus omnibus.

7b. Uigil iste sanctus fuit,
Qui ut nubes magna pluit
Et ut ros de caelo ruit,
Utilis fidelibus.

8a. Monstra fecit in hac vita
Verus hic Israelita,
Quod cognovit eremita
Ex divina gratia.

8b. Deus fecit Levi pactum
Nec paenituit transactum
Pacis atque vitae factum
Cum honoris gloria.

9a. Aes in zonis non compegit
Sed pauperibus redegit,
Quem salvator praeelegit
Organum mellifluum.

9b. Istum deprecemur sanctum
Nos viventes, vita tantum,
Ut cantemus agni cantum
Nunc et in perpetuum.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellens 9786—90. — Akrostichon: O servum servorum Dei.

201. De sancta Hedwige.

1a. Consurge iubilans,
Vox quaevis hominum,
Laudesque resonans
More fidelium
Christo credentium,

1b. Hedwigis inclitae
Dum festa recolis,
De cuius meritis
Angeli hodie
Congaudent in caelis.

2a. In hac miseriae
Valle, mater, pie
Succurre miseris
Et zyma scoriae
Tollas de medio,

2b. Tot dum phantasmatum
Incursu turbatur
Mentale sabbatum
Et carne movente
Diversum proelium.

3a. Curas haec propellat
Mundanas, noxias,
Christi nos faciat
Secum participes,
Patris imperii.

3b. Nam cum tot fulgeat
Inter nos meritis,
Caecos illuminans,
Claudis gressum parans
Auditumque surdis,

4a. Mortuos suscitat,
Febres eliminat,
Sese invocantes
Aegros plures curat
Et loqui efficit.

4b. Quam felix famula
Hedwigis inclita,
Vivens cum gloria
In caeli patria
Per aevi saecula!

5a. Ubi nec senium,
Nec languor mentium,
Nec terror hostium,
Nec cura vestium,
Nec fraus nec odium;

5b. Illic archangeli,
Prophetae, angeli
Sunt canentes Deo
Gloriam in caelis
Voce mirabili.

6. Qui nobis tribuat
Peccati veniam
Hedwigis precibus
Et donet patriam
In caeli gloria.

Vita ms. S. Hedwigis saec. 14/15. Cod. Vatic. Palat. 857. A. — Miss. ms. S. Floriani saec. 15. Cod. S. Floriani XI 385. B. — Miss. ms. Schlierbacense anni 1484. Cod. Schlierbacen. I 14. C. — Sequentiar. ms. Cremifanense saec. 15. ex. additum Miss. Romano imp. Venetiis 1484. D. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Mellicen. 979. E. — Miss. Pataviense imp. Venetiis 1503. F. — Miss. Magdeburgense imp. Lubecae 1480. G. — Ausserdem: Miss. ms. S. Floriani saec. 15. Cod. S. Floriani III 9. — Miss. ms. Garstense saec. 15. Cod. Lincen. Γ q 10. — Miss. Misnense imp. Lipsiae 1510. — 1a, 3 resonant DF. — 1a, 4 In ore EF. — 1a, 5 In Christo ABCEFG. — 2a, 2 sq. fehlen C. — 2a, 2 pia E. — 2a, 5 tollat C. — 2b, 1 sq. Incursu phantasmatum tot dum turbatur A u. alle anderen Quellen. — 3a, 1 Foras AEFG. — 3a, 3 Et Christi BCDF; nos fehlt D. — 3b, 1 Iam C. — 3b, 4 Gressum claudis donas A; donans G. — 4a, 1 suscitans A. — 4a, 5 Et sanos efficit AG. — 4b, 1 femina A, familia BC. — 4b, 5 Perenni BCDEF; gloria A. — 5a, 1 Ibi G. — 5a, 3 furor BC. — 5a, 5 vel odium A. — 5b, I Illuc C. — 5b, 3 sq. canentes gloriam Deo A u. alle anderen Quellen. — 6, 2 Peccatorum C. — 6, 4 gloriam A. — 6, 5 caeli patria A. — Die Melodie bietet A, nämlich: Mittit ad virginem.

202. De sancta Hedwige.

1a. Alma mater gratiosa,
Dux Advigis gloriosa
Ducatus Poloniae,

1b. De radice generosa
Est exorta vernans rosa
Regalis prosapiae.

2a. Est exemplum coniugatis
Ceterisque viduatis
Verae continentiae,

2b. Uti prolem sanctitatis
Quaerat thorus castitatis
Summaeque munditiae.

3a. Intrat claustrum dominarum,
Ubi lumen reddit clarum
Fidei lucidius.

3b. Gerit actum gratiarum,
Fructum carpit ceterarum
Virtutum praecarius.

4a. In caelorum est locata
Regno, gaudet coronata
Cum sanctis feliciter,

4b. Sit ipsius prece grata
Ut et nobis vita data
Cum ea perenniter.

Collect. ms. Constantini Caietani saec. 17. Cod. Roman. Alexandrin. 95. — Akrostichon: Adevigis.

203. De sancto Herculano.

1a. Bone praesul, Herculane,
Tu infirmae factae sanae
Impetrasti gratiam;

1b. Quae mamilla torquebatur,
Tanto patre laetabatur,
Dum fugat nequitiam.

2a. Aeger quidam laborabat,
Morbus eum nam vexabat,
Ut se ferret manibus;

2b. Dum ad ostium accedit,
Macula procul recedit
Praesulis pro precibus.

3a. Huius meritis diversa
Fugat Deus et adversa
Humanorum iacula,

3b. Corporum atque impendit
Sanitates, qui rependit
Fugando piacula.

4a. Hoc ostendit caput sancti
Corpori unitum tanti,
Quod abiectum fuerat,

4b. Quod hic praesul sanctus fuit,
Ibi quod sit, unde ruit
Hostis atque fugerat.

5a. Hoc Gregorius testatur
Libro suo, protestatur
Verbis evidentibus;

5b. In dialogo ostendit
Ipsum sanctum, qui defendit
Perusinos precibus.

6a. Rogent eum nati gregis,
Rexit quem pro morte regis
Bene ac fideliter,

6b. Ut pro eis roget Deum,
Ut accedant non ad eum,
Qui vexat crudeliter.

7a. Ergo sciant ipsum Deum
Convertantur et ad eum,
Quod salutem habeant;

7b. Extra quam non invenitur,
Qua quis bene praefulcitur,
Ergo fidem teneant.

Antiph. ms. S. Laurentii Perusini saec. 13. Cod. Capit. Perusin. 30. — Wird in der Hs. ausdrücklich als „Sequentia“ bezeichnet.

204. De sancto Hieronymo.

1a. Gaude, virgo, sponsa Christi,
Quae doctorem genuisti
Virginem Hieronymum.

1b. Laudes eius iubilantes
Veneremur, celebrantes
Diem festum maximum.

2 a. Oriundus de Stridone,
Romae legens in Platone
Iugiter et Tullio,

2 b. Raptus ante tribunal iudicis
Flagellatur, divini codicis
Mancipatur studio.

3 a. Iunctus hic devoto clero
Rubicundo sub galero
Rexit templi cardinem.

3 b. Orans, arguens abusus
Plurimorum, his delusus
Sprevit celsitudinem.

4 a. Sacrum dogma christianum
Constantinopolitanum
Sumit per Gregorium.

4 b. Uastam solitudinem,
Asperam crepidinem
Petit inde montium.

5 a. Summa paenitentia,
Flagellis, inedia
Carnem domat, atterit.

5 b. Inde sanctus remeat
Bethlehem, ut doceat,
Numen quod adnuerit.

6 a. Exiendo templum Dei,
Quidquid canonis Hebraei
Continent volumina,

6 b. Ruminavit exponendo,
In Romanis transferendo
Literas et nomina.

7 a. Officiorum
Ordo cunctorum
Primus per hunc claruit;

7 b. Nec admirari
Cuncta nec fari
[Potes], quae composuit.

8 a. Illustravit orbem totum
Propinando vitae potum
Filiis ecclesiae.

8 b. Monachis, quos adgregavit,
Et virginibus dictavit
Nomen pudicitiae.

9 a. Uere pater inclitus,
Cuius fulget transitus
Luce fusa caelitus.

9 b. Sacco vili tegitur,
Humo nudus ponitur,
Fratres docens (cum) moritur.

10 a. Sonant dulces melodiae,
Adest Christus neci piae,
Assunt omnes ierarchiae
Supernorum civium;

10 b. Uia lucis, quae decorum
Ducit in terram, binorum
Chorus regis angelorum
Lumina ferentium.

11 a. Mira cernit haec Cyrillus;
Augustini quoque stilus
Scribit, quod haec anima

11 b. Mortis hora lucet fulta
[Christo] sibi et occulta
Revelavit intima.

12 a. Uoces, cantus, dum ascendit
Pater sanctus, apprehendit
Severus cum sociis.

12 b. Sic Baptistae et par iste
Revelatur, comprobatur
Caelestibus nuntiis.

13 a. Donat vitam tribus functis
Graecis, haeresi compunctis,
Et Silvanum bis a cunctis
Liberavit aemulis.

13 b. Opem donis iste binis
Contulit Alexandrinis
Et Romanis peregrinis
Necis in periculis.

14 a. Caedit hostem eius vultus,
Percussoris pavet ultus
Pravitate, cuius cultus
Cito prodest famulo.

14 b. Terra sacris membris cedit,
Cuius corpus aegris redit,
Sacra membra postquam reddit
Exhibitor tumulo.

15 a. Obsecremus redemptorem,
Qui Ieronymum doctorem
Verbo, signis et exemplo,
Quasi solem eius templo,
Contulit clarescere.

15 b. Refovendo sua prece
Nos purget ab omni faece,
Ut micante alma luce
Donet pius ipso duce
Regna caeli scandere.

Antiphon. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVII. add. saec. 15. A. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVIII. add. saec. 15. B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. add. saec. 15. C. — 1 a, 1 Ave virgo A. — 2 b, 3 studiis ABC. — 3 b, 1 Orens ABC. — 4 b, 2 crepitudinem BC. — 4 b, 3 Petiit B. — 5 a, 3 attriterit B, attrivit B. — 5 b, 3 Et munerum ABC. — 6 a, 3 Continet AC. — 7 b, 1 mirari ABC, l. Neque mirari? — 8 b, 3 Nomina ABC. — 10 b, 1 quem ABC. — 10 b, 2 terra ABC; binum ABC. — 10 b, 3 Chorus dextra regis ABC. Vielleicht ist zu lesen: Ducit terra binum chorum | Dextra regis angelorum etc. — 11 a, 2 quoque salus ABC. — 13 b, 1 donec iste B; iste bonis A. — 13 b, 2 Alexandrinis contulit ABC. — 13 b, 3 Et fehlt A. — 13 b, 4 Necis et periculis ABC. — 14 a, 2 pavet vultus ABC. — 14 b, 1 Serra ABC (Das Akrostichon verlangt T). — 15 b, 2 expurget ABC. — Akrostichon: Gloriosus Ieronimus, summus doctor. — Melodie: Laudes crucis, mit einigen Einschiebseln.

205. De sancto Hieronymo.

1 a. Hieronyme sanctissime,
Tua festa nunc colimus,
Precamur, beatissime,
Intende nostris precibus.

1 b. Hieronyme, par angelis,
Excelsior hominibus,
Apostolis consimilis,
Ardens Iesu dulcoribus.

2 a. Devote pater virginum,
Hieronyme beatissime,
Amator sancte pauperum,
Assis nobis piissime.

2 b. O sacerdotum gloria,
Virgo Christi, Hieronyme,
Per mundi fulget climata
Tua doctrina hodie.

3 a. Tu norma, forma virginum,
Tu sanctitatis gloria,
Tu monachorum omnium
Via, doctrinae semita.

3 b. Christi devote servule,
Iesu sacerdos inclite,
Ardens amator patriae,
Succurre nobis hodie.

4 a. Funde preces, Hieronyme,
Ad summum patrem luminum,
Ut nos purget a crimine
Et tollat hoc incendium.

4 b. O eremita, gloriae
Caelestis fruens gratia,
Tu vivens inter homines
Divina potas flumina.

5 a. Te lux divina inebriat,
Caelorum cibo pasceris,
Hieronyme, te satiat
Christus, quem semper conspicis.

5 b. Quo maior fuit caritas
Et fortior dilectio,
Eo tu gloriosior
Es caelesti consortio.

6 a. O Christi ardens Seraphim,
Hieronyme sanctissime,
O lucens [quo]que Cherubim
Aeternae sapientiae.

6 b. O sancte virgo virginum,
Gloriose Hieronyme,
O confessorum omnium
Et martyrum sanctissime.

7a. Te quaeso, pater unice,
O beate Hieronyme,
Ad te clamantes aspice
Et mala peste protege.

7b. Ad te devoti currimus,
O sanctitatis vasculum,
Hieronyme, te quaesumus,
Affer nobis subsidium.

8a. O [tu] devote servule,
Doctor legis, Hieronyme,
Adesto nunc piissime
Nobis, tu pater optime.

8b. In sanctorum splendoribus
Uni Deo sit gloria,
Qui Hieronymi precibus
Det nobis caeli gaudia.

Offic. ms. Hieronymitarum saec. 15. Cod. Roman. Casanaten. B V 33 (520). — 3a, 4 doctrinae hodie (cfr. 3b, 4). — 4b, 1 sq. gloria caelesti.

206. De sancto Hieronymo.

1. O quam venerandus est
Gloriosus Ieronymus,
Christi confessor egregius!

2a. Hic doctor veritatis,
Destructor falsitatis,
Claritatis speculum.

2b. Vas humilitatis,
Rosa caritatis,
Castitatis lilium.

3a. Clara stella firmamenti,
Rutilans in caelis,

3b. Veterisque testamenti
Translator fidelis.

4a. Hic fidei catholicae
Planus illustrator,
Serviminis ecclesiae
Primus ordinator
Sacrosanctaeque scripturae
Verus declarator.

4b. Eius sapientia
Lucet per mundi climata,
Qui fulget in ecclesia
Tamquam sol et luna,
Et splendet catholica
Ubique fides nostra.

5a. Eius virtus florida
Fulget ante Dominum,

5b. Et doctrina lucida
Sonat per linguas hominum.

6a. Eius fama gloriosa
Est in terris et in caelis,
Eius de miraculis
Exsultat plebs fidelis.

6b. Eius sanctis meritis
Deus honoratur,
Et laetantur angeli
Mundus illustratur.

Sequent. et Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 6b, 3 Et fehlt.

207. De sancto Hieronymo.

1a. Laude lauda, gens Slavorum,
Pium patrem et patronum,
Doctorem Ieronymum.

1b. Assunt laudes angelorum
Atque cives supernorum
Migrante Ieronymo.

2a. Et Cyrillus Iesum cernens
Ad dexteram Ieronymi
Acta pandit gaudia,

2b. Salvatore comitatus
Cum e vita fit translatus
Ad aeterna gaudia.

3 a. Rem miratur patriarcha,
„Quis es“, inquit, „ita felix,
Qui ad caelum properas“?

3 b. Ad quem inquit ille laetus:
„Fuit unquam tibi notus
Presbyter Ieronymus“?

4 a. „Quem nominas, singulari
Diligo affectione;
Esne eius anima“?

4 b. „Sum anima eius vere,
Quae ex procellis huius maris
Vitae portum teneo.

5 a. Vade, o care Cyrille,
Ad dilectos discipulos
Ut mihi congaudeant.“

5 b. Mox se confert in Bethleem,
Ibi pandit visionem
Filiis Ieronymi.

6 a. Tres mortuos suscitasti,
Haereticos confutasti,
Ecclesiam irrigasti
Tuo sancto dogmate.

6 b. Caecum natum illuminasti,
Atque prece Theodoneum
Senatorem liberasti
A barathris inferni.

7 a. Tu par es in merito
Iohanni praecursori,
Sicut narrat Augustini
Doctoris epistola.

7 b. Eia, pater, funde preces,
Flecte Deum, ut illustret
Pectus nostrum; in patronum
Te pium eligimus.

Grad. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. s. n. A. — Miss. Zagrabiens. imp. Venetiis 1511. B. — 2a, 2 dextram A. — 2b, 2 Fuit atque translatus B. — 3b, 1 laetus B. — 3b, 2 tibi nunquam B. — 4b, 2 de procellis B. — 4b, 3 Portum vitae attingo B. — 5a, 1 o fehlt B. — 5b, 1 Mox abiit in B. — 5b, 3 Filiis caris B. — 7a, 1 in fehlt B. — 7a, 3 Augustinus B. — 7b, 1 Eia pie pater B. — 7b, 3 sq. te patronum eligimus B. — Diese abnorme Sequenz ist um so mehr von kulturhistorischem Interesse, da sie in verschlimmerter Auflage ins gedruckte Missale von Agram wanderte.

208. De ss. Hippolyto et Cassiano.

1. Nitet Leucothea
martyrum roseo
perfusa sanguine

2 a. Hippoliti
Cassianique,

2 b. Quos sors iunxit,
tellus divisit,

3 a. Caelicam qui nunc simul
aulam possidentque. *

3 b. Alter namque
Roma editus,

* * * * * * *

4 a. Alter vero
doctor exstitit

4 b. Corneliensium nam
urbis praefulgidae.

5 a. Quem livor pristinus
truculentis

5 b. Saeve laniavit
cum stimulis.

6 a. Nam pueris,
quibus praeerat magister,

6 b. Puniendus
datus est [hic] crudeliter.

7 a. Qui stilis membra
perforant, tabulis
namque caput collidunt.
Mille fossus plagis
sic felicem vehitur
ad aedem poli summam.

7 b. Te [nunc] quaesumus,
benigne martyr, ut
preces sumas denique
Horum, qui iugiter
tua credunt se posse
prece sancta salvari

8. Apud Deum.

Grad. et Tropar. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). — 1, 3 perfusu. — 6a, 2 praefuerat. — 6b, 1 sq. Puniendum doctus est. — 7a, 5 sit felicem vegitur. — 7a, 6 polis. — 7b, 3 preces suma. — 7b, 6 salvare.

209. De sancto Hyacintho.

1 a. Funde de caelestibus,
Hiacynthe, sedibus
Quid, quo fulges, luminis,

1 b. Cum te magnis vocibus
Invocamus precibus,
Nostri splendor ordinis.

2 a. Tu contemptis opibus
Et fluxis honoribus
Petisti caelestia.

2 b. Tu coruscas lumine
Et beato flamine
Adflatus per patriam.

3 a. Verbo fidem praedicasti,
Magnis signis coruscasti,
Ut lumen ecclesiae,

3 b. Caecis, claudis, surdis, mutis
Sanitati restitutis
Magno dono gratiae.

4 a. Dum sagitta fluvius
Effluebat ocius
Ventis et aeriis,

4 b. Strata veste saepius
Tibi fuit pervius,
Pervius et aliis.

5 a. Fratres Deum collaudantes
Te sequuntur, admirantes
Impressis vestigiis.

5 b. Tua prece plurima
Remigravit anima
E carcere stygio.

6 a. Te virgo sanctissima
Monuit gratissima
Esse vota filio.

6 b. Sacro die assumptionis
Binis scandis cum coronis
Doctoris et virginis.

7 a. O pater sanctissime,
O virgo purissime,
Tuis assis filiis.

7 b. Tu, doctor doctissime,
Tu, Deo carissime,
Assis in angustiis.

8. Tuis meritis tuere
Nosque posce congaudere
Sempiternis gaudiis.

Antiph. ms. S. Katharinae Divodurensis saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis.) add. saec. 15/16. A. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1600. B. — Miss. Praedicatorum imp. Romae 1639. C. — 1b, 1 Dum BC. — 2b, 1 coruscus BC. — 3b, 2 sanitatem A. — 4a, 3 et turbinibus C. — 5b, 2 remigavit A. — 6b, 2 Pius scandis A. — 7a, 2 purrissima A.

210. De sancto Iacobo.

1 a. Hodiernae lux diei
Iacobo det Zebedaei
Votiva sollemnia.

1 b. Immolemus, licet rei,
Modulando servo Dei
Laudis sacrificia.

2 a. Inhaerendo Christo regi
Dum constanter novae legi
Fundit testimonia,

2 b. Synagoga debacchatur,
Ab Herode trucidatur,
Sic migrat ad gaudia.

3 a. Mox a suis Ioppem fertur,
Hinc ab isdem dum transfertur,
Applicat in Iria.

3 b. Pavet, ovis sub figmento
Lupi plena condimento,
De vectis Luparia.

4 a. Rege necem moliente
Unda praecludit repente
Sequentum vestigia.

4 b. Colla boum mansuescunt,
Signis visis emollescunt
Matronae praecordia.

5 a. Illustratur sacro rore
Iacobique in honore
Consecrantur praedia.

5 b. Hoc patrono, vitae dono,
Isto duce, vera luce
Fruamur in gloria.

Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13). — Trop. et Sequent. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14 in. Cod. Civitaten. LVIII. C. — 4 a, 1 Regem A. — 5 b, 2 dulce AB. — Melodie: Mariensequenz gleichen Anfanges.

211. De sancto Iannario.

1 a. Salve pater, praesul summe,
Gregis Christi pastor alme,
Noster Ianuarie.

1 b. Salve, victor gloriosus,
Martyr constans, vigorosus
Fidei certamine.

2 a. Salve miles, vincens monstra,
Ignem, plagas, mortis castra,
Nervorum excidium.

2 b. Salve, lumen veritatis,
Amor vemens caritatis,
Fidei auxilium.

3 a. Salve, consul bellatorum,
Robur, virtus sociorum
Pro Christo certantium.

3 b. Salve, norma sanctitatis,
Sidus splendens, bonitatis
Et virtutum specimen.

4 a. Salve, decus angelorum,
Honor summus comprensorum
Supernorum civium.

4 b. Salve, salus peccatorum,
Tutor grandis subditorum
Beneventi civium.

5 a. Salve, rector nostrae urbis,
In qua iaces, manes, dormis
Corpore, Parthenopae;

5 b. Cives ergo tu intende
Tuos cunctos et defende
Ab omni periculo,

6. Ut salvati possint tuti
Et in caeli loco laeti
Fieri per gloriam.

Miss. ms. Minorum Melitensium anni 1506. Cod. Vatic. Ottob. 221. — 1 b, 3 certaminis. — 2 a, 1 vincens nostra. — 2 a, 2 plangas. — 2 a, 3 Et. — 2 b, 2 Amor veniens (vemens = vehemens?). — 5 a, 1 nostrae verbis. — 6, 1 Et; tute. — 6, 2 caelo loci laete.

212. De sancto Ioachim.

1 a. Benedictus
Es caelorum reginae
Genitor, prolis divinae
Matris, regis gloriae.

1 b. Ex te clara
Maris stella formatur,
De qua mire generatur
Christus, sol iustitiae.

2 a. Patriarcharum,
Prophetarum et regum
Simul et sacerdotum
Sacra stirps te genuit.

2 b. Ex te matrona
Digna, sterilis Anna,
Vas plenum caeli manna
Donum Dei concepit.

3 a. Hoc vas honoris
Pietas factoris,
Ut mater esset salvatoris,
Cuius erat filia,

3 b. Sanctificavit
Sanctumque servavit
Atque in bonis confirmavit
Summa providentia.

4. Nunc, pater, exora natam
Super choros elevatam,
Ut vitam iustis paratam
Impetret in patria.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. — 1 a, 3 et prolis. — 1 a, 4 Ave regis. — 1 b, 2 Maria. — 2 a, 2 et fehlt. — 2 a, 4 stirpe genitus (gegen den Reim). — 2 b, 2 Sterilis Anna dignum (gegen den Reim). — 3 b, 2 que fehlt. — 3 b, 3 Et in. — 4, 3 praeparatam. — Aus der gleichen Quelle Anal. Bolland. VI, 398. — Als Vorlage diente offenbar die Sequenz: Benedicta es caelorum regina.

213. De sancto Iohanne Baptista.

1. Alme mundi

2 a. Rex, Christe, qui
regis saecla
et arva
sataque cuncta.

2 b. Tu gubernas
astra supra
marisque
habitaculum.

3 a. Ipse es,
qui vocaris
alpha et ω,
Initium et finis,
lapis quadrus
angularis
et concordia.

3 b. Qui facis
prisca nobis
praesentia,
Quaesumus, ut concedas,
cui superni
chori canunt
te laudantia,

4 a. Per suffragia
praecursoris
tui atque baptistae,

4 b. Qui inter vates
solus maior
manet plus quam propheta,

5a. Una cum illo
angelico agmine *
*
*
Tuum mirabile *
collaudare nomen *
valeat phalanx nostra.

5b. Iam nunc omnis turba
* fidei subiecta
* levet in excelsa
*
* canoraque sancta
Domino dicentia:

6a. Dignus es accipere laudes,
cui canunt Cherubim

6b. Alleluia, alleluia,
hagie rex aeterne,

7a. Qui solus regnas cum
patre et paraclito

7b. Per immortalia
saeculorum saecula.

8. Amen dicant omnia.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Angelic. B III 18 (123). A. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patavini A 47. B. — Trop. ms. Nonantulense saec. 11. Cod. Vitt. Em. 1343 (Sessor 62). C. — Trop. ms. Nonantulense saec. 11/12. Cod. Casanaten. C IV 2 (1741). D. — Grad. ms. Patavinum saec. 14/15. Cod. Capit. Patavini B 16*. E. — Grad. ms. S. Petri Patavini saec. 15. in. Cod. Capit. Patavini A 20*. F. — Steht auch im Trop. et Sequent ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod Capit. Veronen. CVII (100).

2b, 4 habitaculum A. — 3a, 1 est A. — 3a. 5 quadrus CD. — 3b, 5 quae supernus EF. — 3b, 6 chorus canunt EF. — 3b, 7 te laudantes in saecula A. — Nach Str. 3b schiebt A ein:

O beate
Iohannes
Baptista,
praecursor Domini,

Intercede
pro nobis
ad Deum
omnipotentem.

5a, 2 angelica agmina BCD; angelico agmina A. — 5a, 3 Tu mirabilem A. — 5a, 5 fallax A. — 5b, 3 excelso AD. — 5b, 4 canticaque C. — 5b, 4 sancto C. — 6b, 1 laudem B. — 6b, 2 ave rex A. — 8 Blos Amen B.

214. In Nativitate s. Iohannis Baptistae.

1. Nativitatis
colamus debito sacra

2a. Iohannis Baptistae,
martyris et
praeconis, festa.

2b. Quem insignis veni-
ens nuntius
arce stellata

3a. Praedixit ponenti
sacrificia
nascendum fore patri
iusto, comptum
virtutibus,
ex matre sacra.

3b. Cuius ingenitus
fovens viscera
adventum Christi sensit,
exsultando
propheticum
signum demonstrans.

4a. Qui multis fecit editus
gaudia,
dum patris linguam

4b. Enodavit, quam nexuit
angelus
contemptus causa.

5 a. Hunc redemptor noster
laude praecipua

5 b. Extulit maximum
prophetarum vocans,

6. Mira fultum gratia.

7 a. Divinum
haec verbum vox praecesserat,

7 b. Hinc maior
inter natos claruerat.

8 a. Quapropter devotae
mentis promamus organa

8 b. Pangentes in laude
dulcia huius cantica,

9. Precem dantes sedulam,

10 a. Uti cordis nostri
rectam patret semitam,

10 b. In qua Christi poni
dignentur vestigia.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). A. — Grad. ms. Modoetinum saec. 12. Cod. Modoetin. K 11. B. — 1, 2 delitos A. — 2 a, 3 feste A. — 3 a, 1 ponendi A. — 3 a, 3 nasiturum B; fores patris A. — 3 a, 4 iusto cum tu. — 3 a, 6 sancta B. — 3 b, 1 sq. fovens ingenitus AB. — 3 b, 6 demonstra A. — 4 a, 3 lingua A. — 5 a, 2 laudat A. — 5 b, 1 Keine Initiale A. — 6 Keine Initiale B; Klausel 6 ist parallel zu 9. — 7 a, 2 hoc B. — 7 b, 2 inter creatos A. — 8 a, 1 Quampropter A, mente devota B. — 9 Praecedentem sedula A; Initiale fehlt B. — 10 a, 1 cordi A. — 10 a, 2 patrat B, patris A. — 10 b, 2 dignantur A. — B enthält die Melodie; danach haben Klausel 6 u. 9 den gleichen Choral, ein ziemlich einzig dastehendes Beispiel dieser Art.

215. In Nativitate s. Iohannis Baptistae.

1 a. Nobis orta praecursoris
Exortu laetitia;

1 b. Sonent foris laudes oris,
Cordis in praecordia.

2 a. Nuntiatur Christus matri,
Nuntiatur iste patri
Ab eodem nuntio;

2 b. Nam Gabriel ad Mariam
Destinandus Zachariam
Visitat eloquio.

3 a. Virgo credens fecundatur,
Verbum verbo concipit.

3 b. Hic in verbo condemnatur,
Dum verbum non suscipit.

4 a. Hic dubitans
mutus efficitur;

4 b. Dum vox verbi
de muto nascitur,

4 c. Verbum votis
in muto solvitur.

5 a. Non hic lux est, sed lucerna,
Christus verbum lux aeterna,
Lux illustrans omnia.

5 b. Verbum praeit verbi praeco,
Verbum docet verbum, de quo
Manant lux et gratia.

6 a. Vitans urbes et oppida
Deserti colit arida,
Pellis praecinctus zona;

6 b. Elias est in spiritu,
Victu, verbis et habitu,
Sed alter in persona.

7 a. Nullo vitae luxu victus,
Sed et eius fuit victus
Mel silvestre cum locusta;

7 b. Indumentum huic camelus,
Aqua potus, fovens zelus,
Sermo rectus, vita iusta.

8a. Non dicendus est propheta,
Prophetiae legis meta
Praesens agnum indicat;

8b. Paranymphus et baptista,
Virgo, doctor, agonista
Fructum vitae replicat.

9a. Hic est magnus teste Christo,
Non surrexit maior isto
Natus ex muliere.

9b. Trina sancti laus praeconis,
Nam qui trinus in coronis,
Dignus trino munere.

10. Hunc ut digne collaudemus,
Laudes eius triplicemus
Corde, verbo, opere.

Grad. ms. Benedictinum saec. 15. Cod. Mutinen. Esten. XII L 8. — 1b, 1 laudent. — 5b, 3 Manent. — 7b, 1 hunc.

216. In decollatione s. Iohannis Baptistae.

1a. In deserto vox clamantis
Viam verbi demonstrantis
Veneratur hodie.

1b. Opem cuius imploramus,
Ipsi voces extollamus
Cantico laetitiae.

2a. Hunc, cum sponsi sit amicus
Plus quam vates, rex iniquus
Mancipat custodiae.

2b. A profano religatur,
Dum incestum exsecratur
Coniugis nefariae.

3a. Necis virus scortum struit,
Lictor ferit, insons ruit
Culpae carens carie.

3b. Novae dapes cruentatae
Mensis disco sunt allatae
Ministrante rabie.

4a. En, caelestis a scelesto
Sic occumbit et funesto,
Praeco cedit gratiae.

4b. Saevit furor, ius turbatur,
Non est, qui compatiatur
Iusto vel iustitiae.

5a. Beat sanctum trinus fructus,
Transit clamor atque luctus
Praesentis miseriae.

5b. Apud ipsum, quo beatus
Gustans gaudet laureatus
Sit precator veniae.

Grad. et Sequent. ms. Unterlindense saec. 14. Cod. Colmarien. 312. A. — Grad. et Sequent. ms. Unterlindense saec. 14. Cod. Colmarien. 317. B. — Nach Ausweis des Akristichons „Iohannes Ba[ptista]" scheinen 6 Halbstrophen zu fehlen.

217. De s. Iohanne Evangelista.

1a. Laus, gloria,
virtus et gratia
salusque aeterna,

1b. Christe, tua
sint atque maneant
bona quaeque cuncta.

2a. Qui carnem
de virgine assumpseras,
integritatis aulam
matrem quoque servaveras
incontaminatam,

2b. Iohannem
custodieras virginem
verbi huius arcana
reserare apostolum
et evangelistam.

3 a. Nam nuptiarum
hic sponsalia
spreverat iam coepta,

3 b. Dehinc secundo
navim, retia
et iura paterna,

4 a. Cum transmutatae
faciei tuam ipsis
angelorum
choris reverendam
ostendisti gloriam,

4 b. Et supra pectus
tuum infra cenam pausans,
unde larga,
quae sparsurus erat,
epotavit mystica,

5 a. Et matrem
in cruce tuam
accepit tuendam.
~~~~~~~~~~

5 b. Felix, quem
sic volueras,
donec advenias,
manere.

6 a. Qui Pathmos insula
exsulaverat,
~~~~~~~~~~~~~~~

6 b. Dum ei plurima
revelaveras
inibi mysteria.

7 a. Pollebat diu
multa operans miracula,

7 b. Pro quibus, Christe,
nostra iubilet melodia.

8. Semper sit laus tibi summa.

Grad. ms. Boscoducense saec. 15. Cod. Arch. S. Iohannis Boscoducen. s. n. A. — Miss. ms. Leodiense saec. 15. Cod. Vatican. 3808. B. — Miss. Leodiense imp. Delf s. a. (1485). C. — 4a, 1 sq. transmutata facie tuam ipsius B. — 6a, 1 exsulaveras BC. — 6b, 3 verbi mysteria B. — 8 tibi laus C. — Die Melodie bietet A; wie der Text in den Silben, so zeigt auch diese in den Noten bei Str. 5b und 6b einen Überschufs. Von Interesse ist es, die Sequenzen „Christi sacra serenat“ (Anal. VII, Nr. 22) und »Da camoena nunc sonora“ (Anal. VII, Nr. 145) zu vergleichen. Beide sind sichtlich wie die vorstehende nach dem gleichen Schema gebaut, differieren aber alle drei bei sonstiger Gleichheit in den Strophen 5 u. 6.

218. De sancto Iohanne Evangelista.

1. Arcano

2 a. Rivulo
sumamus pulchrum syntagma

2 b. Ovantes
in gratia nimis celsa,

3 a. Beato
Iohanni divinitus
porrecta ac habita.

Thalamo
nam vocans sancta
martyres facundia:

3 b. Flos Iesse
alma virgo advehit
astra laxantem infima.

Recumbens
in cena sancta
Domini pectus supra

4 a. „Quis est, qui te
tradet“? hunc interrogat.

4 b. Huic fatur
in passione sancta:

5 a. „Ecce nam mater tua“,
clara et incontaminata,

Per quam salvatur
omnis creatura,

5 b. Quod ea plane alvo
gestavit salvantem saecula,

. . . . .
. . . . . .

6 a. Verbum patris, cuius iussa

6 b. Imitatur miles (ex)celsa.

7 a. Qui [in]ebriatus sua
lympha meruit
fari sua lingua:

7 b. Quod in principio erat
verbum, et verbum
erat apud Deum,

8 a. Et Deus verbum erat
ante tempora
aeternali gloria.

8 b. Athleta cantans aula
magna, postula
caeli nobis praemia.

Miss. ms. Praedicatorum Lugdunensium saec. 14. Cod. Capit. Lugdunen. A 6. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1500. B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1510. C. — 2 b, 2 excelsa C. — 3 b, 4 Qui ABC. — 4 a, 2 interroga ABC. — 6 a, 1 O verbum AB. — 8 b, 3 cedens ABC. — Mangels einer Melodie bleibt die Strophenabteilung problematisch.

219. De s. Iohanne ante Portam Latinam.

1 a. Veneremur mundo datum,
Ore Dei figuratum
Iohannem per aquilam.

1 b. Celsa scandit per volatum,
Mira promit per boatum
Tubae, vocem iubilam.

2 a. Dum inspectat rotam solis,
Quae debetur tribus solis,
Virtus, honor, gloria,

2 b. Monstrat mundo miris sonis
Unum esse in personis
Atque tria propria.

3 a. Cum recumbit supra pectus,
Caeli manna est refectus
Christi matris baiulus.

3 b. Hic a Deo est electus
Virgo atque praedilectus
Dei patris iubilus.

4 a. Sonum trinum modulavit,
Per quem alta complanavit
Et direxit devia.

4 b. Canon atque prophetia
Atque caeli recta via
Fit per eum pervia.

5 a. Nam in penna cherubina
Et in lingua seraphina
Legem evangelicam

5 b. Profert tubae voce trina,
Per quam pellit vis divina
Pestem diabolicam.

6 a. Hic est flumen, quod manavit
Paradiso, irrigavit
Terrae sparsa semina.

6 b. Omnem orbem fecundavit,
Aurum, gemmas generavit
Et cuncta genimina.

7 a. Fragrat carne plus quam rosa
Et quam murra odorosa,
Speculum munditiae;

7 b. Vitis florens et frondosa
Et oliva speciosa,
Cedrus pudicitiae.

8 a. Plus quam sol et luna plena
Et quam stella matutina
Mens eius emicuit.

8 b. Non laedebant hunc venena,
Nec urebat tina plena
Olei, dum ferbuit.

9 a. Multis vitam restauravit,
Drusianam suscitavit;
Sed confectum senio

9 b. Christus eum visitavit,
Inter fratres collocavit
In suo convivio.

10 a. Dum in tumba ponebatur,
Nox obscura lustrabatur,
Et manna scaturiit.

10 b. Iam ad regnum dum vocatur,
Fac, Deus, ut reducatur,
Qui te invocaverit.

Sequentiarium ms. Praedicatorum saec. 15/16. Cod. Praedicat. Cracovien. s. n. A. — Miss. ms. Praedicatorum Hispanicum saec. 16. Cod. Vatican. 5590. B. — Miss. Praedicatorum imp. 15** (unvollständiges Exemplar) C. — Miss. Praedicatorum. imp. Parisiis 1517 D. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523 E. — 4 b, 2 Et quae ABCDE. — 5 a, 1 poena C. — 5 b, 1 voce plena ABCDE. — 8 b, 3 Oleum C. — 9 a, 3 confectu A. — 10 b, 2 revocatur D. — Gleiche Melodie wie: Dulce melos cum concentu. — Cfr. Klemming III, 90.

220. De ss. Iusta et Rufina.

1 a. Divina caeli agmina
Decorant, dictant carmina
De te, sponsa, per nomina.

1 b. Te Sedem dici decuit,
Te cathedram instituit
Rex, qui in te complacuit.

2 a. Alta, sublimis aethere,
Sponsa coniuncta foedere
Iustae, Rufinae tempore.

2 b. Amoenitate fluvius,
Lux, de qua micat radius
Nascens, lustrans in melius.

3 a. Sicut caro Deo data
Virginum est copulata,
Sic fis Christo desponsata;

3 b. Sicut requie divina
Sistunt Iusta et Rufina,
Sic tu, Sedes caelestina.

4 a. Sicut ipsis virginalis
Decor serta est regalis,
Tu corona principalis.

4 b. Iusta scandit principatu,
Rufina alte senatu,
Tu archiepiscopatu.

5 a. Illae fluunt lac decorum
Virginalem ante thorum,
Tu doctrinam sacram morum.

5 b. O sublimis imperatrix
Virginumque imitatrix,
Sis in caelis collocatrix

6. In laetitia et exsultatione.

Brev. Caesaraugustanum imp. Venetiis 1496. — Dort verzeichnet als Prosella. — 3 a, 1 Dicit. — 3b, 1 requies. — 4 a, 1 ipsius. — 4 a, 2 certa; serta hier als sing. f. g. gebraucht. — 5 a, 2 Virginale. — Zum Verständnis sei bemerkt, daſs in der ganzen Sequenz mit nationaler Begeisterung die Kathedrale Zaragoza's angeredet ist. La Seo (Sedes — 1 b, 1) heiſst die Kathedrale dieser Stadt.

221. De sancta Iustina.

1. In hac sacra sollemnia
voces in astra resonent,

2 a. Ut cuncti consequi
in sanctis suis
possimus magnalia Dei.

2 b. Qui sexum fragilem
in sanctissima
pervicit contra tyrannidem,

3a. Cum ab ineunte
aetate
gratia
Iustinam
perfuderat mira,

3b. Ut inter coaevas
effulgens
~~~~~~~~~~
nominata
sit quam immerita.

4a. Nam claruit
fama magis et vita;

4b. Perfloruit
virgo martyr in Christo.

5a. In quem iugis intenta
Maximianum
agressa est victoria,

5b. Quo Patavium sacravit,
caelum ornavit
inimicumque expulit.

6a. O virgo clarissima,
pro nobis ora,
quae tanta
astrueris
laude per saecula,

6b. Quo caste, iuste, pie
vivamus aevo
in isto,
ut purgati
reddamur Domino.

7a. Ab hoste quadruplici
precibus nos libera,

7b. Ad Deum septemplici
munere nos vegeta.

8a. Qui in te sperant,
ne deseras,
~~~~~~~~~~

8b. A malis cunctis
eripias
in miraculum.

9a. Tuosque salves,
regas, confirmes;
~~~~~~~~~~

9b. Celebres micent
hic et in aevum
claritudine,

Grad. ms. S. Petri Patavini saec. 15. in. Cod. Capit. Patavin. A 20*. — 2a, 1 Et cunctis. — 2b, 3 pervicit = vincere fecit. — 3a, 4 Iustina. — 3b, 4 nominator; in der Melodie entspricht „nominata" dem gegenüberstehenden „Iustinam", verdoppelt aber die erste Note. — 3b, 5 immerita hier = innocens. — 5b, 1 Patavi. — 7b, 2 vegetat. — 8a, 1 sperat. — Ohne Melodie könnte man geneigt sein, die Klauseln 8 u. 9 anders zu gruppieren, zumal da 8b, 3 u. 9b, 3 gleich viele Silben haben; in der Melodie sind sie verschieden und verlangen die vorgelegte Gliederung.

222. De sancto Ivone.

1a. Laetabundus
Moduletur melos mundus,
Alleluia.

1b. Sol secundus
Mundo micat mire mundus,
Vitae via,

2a. Quo, cui laus promitur,
Britannia nascitur
Sol de stella.

2b. Non eclipsim patitur,
Nitet et immittitur
Carnis bella.

3a. Ut sol hemisphaerium,
Lustrat clima patrium
Pari forma;

3b. Per virtutis radium
Fugat nubes cordium
Vitae norma.
~~~~~~~~~~

4a. Hic sole sublimius
Miris fulget actibus
Nostra valle;

4b. Partum parat matribus,
Portum navigantibus
Recto calle.

5a. Per hunc muti garriunt,
Manci, claudi saliunt,
Lumina deficiunt
Esse caeca.

5b. Furibundi sapiunt,
Mors et morbi fugiunt,
Se[nsus] se reficiunt
Caeli theca.

6a. Ivo, qui munera
Procuras supera,
Quo reformatur
gens misera,

6b. Nos super aethera
Sumi trans sidera
Fac cum virgine
puerpera.

Miss. ms. Carnotense saec. 14/15. Cod. Carnoten. 523. — 2a, 1 promittitur. — 3b, 2 nubes radium. — 3b, 3 Viae. — 5a, 2 Manti claudi caliunt. — 5b, 3 se resitiunt. — Melodie natürlich: Laetabundus.

223. De sancto Karolo Magno.

1a. In Karoli magni laude
Voce, voto, manu plaude
Regalis ecclesia;

1b. Pium lauda confessorem,
Legis Dei defensorem
Celebri melodia.

2a. Imperator Romanorum
Exstitit et rex Francorum
Dei providentia.

2b. Ecclesiam sublimavit,
Hanc adiutus gubernavit
Divina potentia.

3a. Hispaniam subiugavit
Sicut gigas et fugavit
Cultum idolatriae.

3b. Saxoniam debellavit
Et ad fidem revocavit
Idolatras patriae.

4a. Matri Christi fecit aedem,
Regni sedem et heredem
In magnificentia,

4b. Quam a papa consecratam
Sui facit decoratam
Corporis praesentia.

5a. Post hoc regnum temporale
Regnum capit immortale
Cum sanctis in patria.

5b. Hoc imploret princeps iste,
Ut regnare tecum, Christe,
Possimus in gloria.

6a. Amen dicat iste chorus,
Ut corona sit decorus
In caelesti curia.

6b. Chorus iste dicat Amen,
Ut iucundum post examen
Decantet Alleluia.

Grad. ms. Arnoldi saec. 13. in. Cod. Capit. Aquisgranen. XII. A. — Grad. ms. Aquisgranense saec. 13. Cod. Bruxellen. Arenbergen. 9. B. — Melodie: Hodiernae lux diei.

224. De sancta Katharina.

1a. Architriclina,
Summo de fonte propina
Oleum, lac, vina,
De trino trina.

1b. Lac est doctrina
Iesu, sanguis Christi vina,
Oleum de Sina
Est gratia divina.

2a. Lac, cuius piscina
Nos a sentina
Solvat et a spina
Culpae, corda pascat agnina,
Praesta, Costi nata, Katharina.

2b. Vinum, columbina
Quo rubet gena,
Pallet serpentina,
Est sanguis Christi, medicina,
Qua restauratur caeli ruina.

3a. Spongia, sponsa,
olei (tu) placa sponsum,
Ut det pium responsum
Nardum petentibus,
Caelum pulsantibus.

3b. Aperi Christo
die isto omnium
Preces, victrix hostium,
Esto robur dementibus,
Solamen flentibus.

4a. Tu duodenis
stellis es circumpicta,
Sole amicta,
Dicta benedicta
Calcansque cum luna
omnium delicta.

4b. Audi, filia,
grates, exaudi fratres,
Adiuva patres,
Consolare matres,
Quae propter idola
ficta es adflicta.

5a. Ingeniola
Tu regis decora
es filiola,
Tuae mentis mira
scientiola,
Quae sine mora
Vatum commutat ora
Prostrata; omni hora
Ut humiliter
Sponso iungamur, ora,
Commorando aeternaliter.

5b. Inviolata
Virgo, regis ira
es immolata
Una cum regina;
ut radiata
Stella, puella,
Locaris caeli cella,
Proiectus cum sit ex illa
Digne lucifer;
Ipsum semper debella
Opem ferens liberaliter.

6a. Grave edictum
Virgae per tactum
Muta, tu in thronis
Veri
Assueri,
De summis donis
Salomonis.
Regem Maxentium
Contrivit sancta
iuncta caeli colonis.

6b. Cordis duc (in) hortum
Nostri dilectum
Ac signati fontis
Hydriam
Flecte sanctis,
Utrem iumentis
Praebe cunctis;
Iugum Pharaonis
Solve, frange vincla
regis Babylonis.

7a. Audi nos,
Nam te salvator
nihil negans honorat.

7b. Salva nos,
Iesu, pro quibus
Katharina te orat.

8a. Da fontem boni visere,
Da puros mentis oculos
in te defigere,

8b. Quo haustu sapientiae
Saporem vitae valeat
mens intellegere.

9a. Quia pro fide Christi
fudisti
Oleum, lac, sanguinem
in poenis,

9b. Mel, lac ex eius ore
sumpsisti,
Sanguis eius ornat te
in genis.

10. Nos ornet tecum dicens:
Qui manducat carnem meam
et sanguinem meum bibit,
manet in me,
mecum per me
vere et ego in eo.

Grad. ms. S. Gereonis Coloniensis anni 1424. Cod. Mus. Archiep. Colonien. VI 5. — 2a, 5 Praesto. — 3b. 2 sq. preces omnium die isto. — 4a, 5 sq. Calca cum luna omniumque. — 5b, 5 radiosa (gegen den Reim). — 6b, 6 Et iumentis utrem. — Die Unebenheiten im Sinne und Reime bei Klausel 6a und 6b lassen vermuten, dafs der Text hier verderbt ist. — 9a, 2 effudisti. — Melodie: Ave praeclara maris stella, aber mit einigen Änderungen. Vgl. die folgende Sequenz.

225. De sancta Katharina.

1. Ave, praeclara
virgo gnara
et doctrix gentium,
sancta Katharina.

2a. Euge, Dei sponsa,
mundi absconsa,
Costi regis nata,
ad Christum, regem caelorum,
advocata
sis, quaesumus, grata.

2b. Virgo, decus poli,
coniuncta soli,
castae matris proli,
tu, pietatis alumna,
mersos in aerumna
nos spernere noli.

3a. Te plenam fide
attendentes homicidae,
idolorum cultores,
edocti Domino
vovent oboedire.

3b. Te lignum vitae
. . . .
quo munita rhetores
confundens, fidei
suadens assentire.

4a. Tu agnum regem
colens, qui magnum gregem
populi sanguine
redemit, peremptum
damnoso crimine, palam
extulisti.

4b. Tuque furentem
ignem vetans urentem
capillos laedere
ac vestem caelestem
coronamque credentibus
spopondisti.

5 a. Hinc gentium
Alexandriae
Maxentium
regem valide
mirum in modum
victum adfatu
confutat,
caelibatum
sub clausura dura
caesa graviter
servat; pravo ex fastu
pastu privans sponsam Domini.

5 b. Hinc manna verum
in ergastulo
angelico
ministerio
admirantibus
cunctis custodes
testantur
cum regina,
esca fantur divina
pulchram refici;
ora, virgo, nos illo
pane caeli dignos effici.

6 a. Fac fontem clarum,
quae vim rotarum
rumpis malignarum
fusa prece
et crudeli nece
turbam perfidorum
prosternis, quorum
secta censuit
in igne operari.

6 b. Fac igni sancto,
pignore tanto,
mentes inflammari,
furibundi
sapientes mundi
quo arsisse noscunt,
qui nam deposcunt
sancti spiritus
virtute solidari.

7 a. Audi nos,
nam te filius,
pater matris, honorat.

7 b. Salva nos,
Iesu, pro quibus
Katharina te orat.

8 a. Da fontem boni visere,
insontem agnum sedule
in regno gloriae.

8 b. Quo viso vires animae
dulcorem mentis caelice
queant percipere.

9. Tandem ad nontem Sina
scandere
confer, sancta Katharina.

Orat. ms. Tegurinum anni 1500. Clm. Monacen. 20015. — 3 a, 5 vovens. — 4 a, 2 que. — 4 a, 3 populo. — 5 a, 7 confutas. — Mel.: Ave praeclara maris stella. Vgl. die vorhergehende Sequenz; während dort der Reim durchweg genau durchgeführt ist, tritt er hier mehr vereinzelt hervor.

226. De sancta Katharina.

1 a. In excelsis sine fine
De triumpho Katherinae
Agitur memoria;

1 b. Et nos coetu cum superno
Die demus hodierno
Laudes et praeconia,

2 a. Ut cum dies erit irae,
Mereamur invenire
Eius patrocinia,

2 b. Quae tyrannum superavit,
Et reginam coronavit,
Omni plena gratia.

3 a. Oratores confiteri
Faciebat vias veri
Virgo paris nescia.

3 b. Rotas fregit altiores,
Quas convertit in terrores
Deitatis gratia.

4 a. In tormenti poena fortis
Non reliquit metu mortis
Genitorem filia.

4 b. Ense caesa decollatur
Et ad Sina deportatur
Via viris invia.

5 a. Virgo sancta, tuae genti
Passionem recolenti
Desuper irradia;

5 b. Ora Christum, Deo grata,
Ne involvant nos peccata
Vel tempestas obvia.

Trop. et Sequent. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). A. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII. B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. C. — Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13). D. — Trop. et Sequent. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. Seminarii Goritien. I. E. — 2 b, 3 gratiae E. — 4 a, 3 Genitore E.

227. De sancta Katharina.

1 a. Attollamus in hac die
Extollendas laudes pie
Katherinae virginis,

1 b. Commutantis morte brevi
Vitam aeternalis aevi
Regno vitae perpetis.

2 a. O quam mundi salvatricem,
O quam caeli regnatricem,
[O quam Dei genetricem]
Decet haec pedissequa!

2 b. Quam non vincunt blandimenta
Nec terrores nec tormenta,
Non sophorum argumenta,
Non ars syllogistica.

3 a. Diris poenis haec addicta
Vincit omnes, et invicta
Manet eloquentia,
Fide, patientia.

3 b. Morte cuius exquisitae
Rotae, serrae gladiique
Eius collisa precibus,
Quaternis mors furit milibus.

4 a. Per hanc grex philosophorum,
Imperatrix plebs multorum,
Cum coetu nobilium

4 b. Christo credunt et recedunt
Ab errore, cum tremore
A cultura daemonum.

5 a. Fiunt isti
Testes Christi,
Reverentur,
Confitentur
Ore, corde Dominum.

5 b. Pro quo torti
Non absorpti
Moriuntur,
Sed nascuntur
Caelo per martyrium.

6 a. Quos praemissos subsecuta
Martyr hodie, soluta
Ab aerumnis saeculi,

6 b. Caelum scandit Katherina;
Eius corpus monti Sina
Commendarunt angeli.

7 a. Cuius signo tumuli
Liquor stillat olei,
Quo sanantur languidi
Huic supplicantes virgini.

7 b. Rex regum mirabilis,
Fove nos suffragiis
Huius mirae virginis
Tuis donis mirificis.

Miss. ms. Hospit. S. Elisabeth saec. 14. Cod. Cathedral. Zagrabien. XXVIII. 5. 314. — 1 b, 1 Commentantes. — 3 a, 2 sed invicta. — 3 a, 3 Manet fehlt. — 3 b, 1 exquisita. — 3 b, 2 Rotae ferrae. — 4 a, 2 Imperatur. — 6 a, 3 Ab eximiis.

228. De sancta Katharina.

1 a. Iesu regi
caelestis curia
Novas cantat
laudes in gloria
Katharinae
data victoria
De tyranno,
et nunc ecclesia
Gratulatur.

1 b. Haec regali
orta progenie
Regem quaerit
in regni culmine
Sibi sponsum,
ut eius flamine
Vincat, sponsus
tali certamine
Delectatur.

2 a. Eruditur
sub annis teneris,
Mores capit
simul cum literis
Et doctorum
surgit in numeris
Ac amore
divini muneris
Haec fulcitur.

2 b. Hanc exornat
decora facies
Nec non tota
corporis species,
Et virtutum
simul congeries
Huc accedit,
haec eis requies
Invenitur.

3 a. Rex libans diis
hanc admiratur,
Quae sic prudens ter
id detestatur;
Se conclusurum
illam minatur
Philosophorum
ope, sed datur
Virtus blanda.

3 b. Syllogizatur
haec confidenter,
Argumentatur
sic sapienter,
Quod hi pro Christo
ignem ardenter
Ferunt, servantur
vestes potenter,
Res miranda.

4 a. Spernit opes,
blandiri non curat,
Oblato sceptro
aures obturat;
Rex flagella
inferre maturat,
Sed prudens virgo
constanter durat
Nec mutatur.

4 b. Iussu regis
sancta compeditur,
Ne escam sumat,
haec custoditur,
Certis diebus
sed et largitur
Cibum columba,
ex quo nutritur
Et firmatur.

5 a. Adnuit custos
munere ductus,
Nocte Porphyri-
us est inductus
Et regis uxor,
sic omnis luctus
Cessat, propinat
haec virgo fructus,
Quos mirantur.

5 b. Hic lux in nocte
fulget caelestis,
Odor suavis
spirat modestis,
Credunt et gaudent
pulsis funestis,
Cum his ducenti,
qui cum honestis
Deputantur.

6 a. Iam impletis
bis diebus senis
Se adesse
promittit in poenis
Iesus, locis
post scandit amoenis,
Videt virgo
oculis serenis
Ascendentem.

6 b. Gaudet sancta,
rex est in furore,
Katharina
rotarum stridore
Non terretur,
angelus fragore
Frangit rotas,
perdit in terrore
Pravam gentem.

7 a. Regem uxor
viso prodigio
Detestatur,
rex cum suspirio
Mammas tolli
iubet martyrio,
Ferro caput,
sic Dei filio
Copulatur.

7 b. Reddit arma
regi Porphyrius
Et ducenti
et copiosius,
Ut triumphent,
quos rex maturius
Mori iubet;
vita in melius
Commutatur.

8 a. His occisis
sanctam decollari
Iubet nequam;
virgo singulari
Dono potest
cunctis prosperari,
Dei voce
illam praestolari
Confitemur.

8 b. Lac emanat
cervice praecisa,
Corpus fertur
in tumba excisa
Sina monte,
hic membra elisa
Sanat liquor,
regna sunt gavisa,
Gratulemur.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen. s. n. — 3 a, 8 sed non. — 8 b, 7 Sanat lictor.

229. De sancta Katharina.

1. In Domino gloriari
Claro decet exemplari
Katharina praevia.

2 a. Non a semet commendari
Deo teste sed probari
Salubris est gloria.

2 b. Regalibus natalibus
Orta fuit, in artibus
Abundans peritia.

3 a. Non sapuit sed timuit
Altum, non forma tumuit,
Re, sensu, prosapia.

3 b. Caelebs non ex imperio,
Sed ex Pauli consilio
Viri mansit nescia.

4 a. Dum cogeret catholicos
Ad errores fanaticos
Tyrannus Maxentius,

4 b. Facundae sermo virginis
Spiritu fortitudinis
Obsistit constantius.

5 a. Pronos Dei famulam
Dementare sedulam
Perplexis scrutiniis,

5 b. Domitos rethoricos
Cives fecit caelicos,
Adflatos incendiis.

6 a. Dum his lucrandis militat,
Dum, quae sunt Dei, cogitat
Sancta mente, corpore,

6 b. Caesam regina visitat,
Quam haec ad vitam excitat
Non claudendam tempore.

7 a. Hera credit; qui sectantur
Heram, simul trucidantur
Gladii compendio.

7 b. Virginem post blanditias,
Minas, poenales furias
Colli plectit sectio.

8 a. Canta miram novitatem:
Propter meram castitatem
Lac fudit pro sanguine.

8 b. Oleum, pax pestibus,
Rorat eius ossibus
In Sinai culmine.

9 a. Baiulis ubi angelis
Iam spiritu dato caelis
Arabicum verticem

9 b. Speciali sepultura
Meritorum de mensura
Magnum tenet indicem.

10 a. Per te, sancta, sit transitus
Contriti nobis spiritus,
Sit et stola gemina;

10 b. Promissa tuis precibus
Da patriae supplicibus
Gaudia intermina.

Grad. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Hagen. I. 8. — 6 a, 1 his fehlt. — 9 b, 3 Magum tenet iudicem. — Melodie: Lauda Sion in freier Behandlung.

230. De sancta Katharina.

1 a. Haec est dies salutaris,
gaudeat ecclesia,
In qua virgo Catherina
petiit caelestia;

1 b. Iucundemur et laetemur
in eius praeconio
Diem festum celebrantes
speciali gaudio.

2 a. Costi regis filia
virgo carne nascitur,
Inde liberalibus
studiis imbuitur.

2 b. Alto nata sanguine,
fide sed nobilior,
Christo sponso iungitur,
ex quo manet mundior.

3 a. Cuius in amore flagrans
sprevit transitoria,
Ad aeterna per acerba
festinans supplicia.

3 b. Cunctis rebus haec proponens
meruit accipere,
Quod nec lingua loqui potest,
nec visus prospicere.

4 a. In conspectu Caesaris
stetit cum fiducia
Docens Deum unum esse
verum, vana idola.

4 b. Inde mox irascitur
crudelis Maxentius,
Quod non valet superare
puellam sermonibus.

5 a. Sapientes convocari
iubet orbis clericos,
Quinquaginta reppererunt
rhetores clarissimos,

5 b. Ut puellam superare
possent in certamine;
Manet illa interrita
spiritus munimine.

6 a. Christum esse venerandum
docet super omnia,
Qui creavit et gubernat
caelum, terram, maria.

6 b. Ad haec commutescunt illi
nec valent resistere,
Salvatorem protestantur
passionis vulnere.

7 a. Hinc novis iam aggreditur
blanditiis Maxentius
Devotam Deo virginem
et miratur immobilem.

7 b. Quam, dum nequit pervertere,
recludi iubet carcere,
Sed inde vis angelica
Obscura fugat omnia.

8 a. Rotae factae cruciandam
ad Christi virgunculam
Repentinam dant ruinam
turbam super perfidam.

8 b. Regis uxor viso tali
tantoque miraculo
Iesum credit et necatur
statim a Maxentio.

9 a. His peractis Catherinam
iugulari praecipit,
Lactis liquor pro cruore
ex eadem profluit.

9 b. Assunt illic cito missi
spiritus angelici,
Animam in caelum ducunt
corpus (in) montem Sinai.

10 a. Membris ex virgineis
rivus manat olei,
Quo liniti sanitatem
consequuntur languidi.

10 b. Ad aeterna nos perducat
rex caelorum gaudia
Gloriosae Catherinae
virginis per merita.

Miss. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. XLIV. 2. 323. A. — Grad. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. s. n. B. — 1 b, 1 Iucundetur AB. — 6 b, 4 munere B. — 7 a, 1 iam fehlt AB.

231. De sancta Katharina.

1 a. Katherinam dulcibus
Extollentes cantibus
Sibi puris mentibus
Famulemur.

1 b. Haec virgo regalibus
Claruit parentibus,
Nos claram virtutibus
Hanc fatemur.

2 a. Costi regis filia,
Dum frequentat studia,
Pollet sapientia
Miro more.

2 b. Peritorum varia
Detegit mendacia
Idola daemonia
Probans fore.

3 a. Dum regis conubia
Spernuntur et latria,
Molitur supplicia
Rex profanus.

3 b. Rhetorum ingenia
Franguntur et atria,
Fert suis excidia
Labor vanus.

4 a. Tandem caput sciditur,
Cruor et lac funditur,
Corpus tumba conditur
Monte Sina.

4 b. Oleum [hinc] liquitur,
Quo languor compescitur
Omnis, hac dum ungitur
Medicina.

5 a. O rosa fragrantiae,
Lilium redolentiae,
Viola decentiae,
Katherina.

5 b. Tu vitae miseriae,
Tu mortis angustiae
Subventrix clementiae
Sis festina.

6. O spiramen,
Divum flamen,
Sis solamen
Nobis. Amen.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. D. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. E. — 1b, 2 Clamavit A. — 1b, 4 Hac. — 3a, 3 Mollitur DE. — 3a, 1 Rectorum BDE. — Str. 4a sqq. fehlen BCDE. — 4b, 3 iungitur A. — 5a, 3 degentiae A. — 5a, 2 Lilium ist zweisilbig zu lesen. — Melodie offenbar: Mariae praeconio, nur ist die Klausel 6 angehängt.

232. De sancta Kunegunde.

1 a. Confitentes trinitatem,
Trinitatis unitatem,
[Unitatis deitatem]
Veneremur devotissime,

1 b. Quae miserta peccatorum
Solvit nexus delictorum
Pro mercede meritorum
Chunigundis clementissime.

2 a. Eius nomen est regale,
Per quod venit omen tale,
Cui nullum est aequale
Nec tot signis declaratum.

2 b. Mater nostra spiritalis
Virgo fuit corporalis,
Huius regni temporalis
Cepit summum principatum.

3 a. Virgo viro desponsatur,
Virginitate non privatur,
Sed virgo semper exstitit.

3 b. O fidelis copula
Carens omni macula
Carnalis desiderii!

4 a. Haec est una pars prudentum,
Haec cum lucro fert talentum
Christo suo creditori;

4 b. Haec est, cuius lampas luxit,
Istam sponsam sponsus duxit
Ad conscensum summi thori.

5 a. Cuius ornat sepulturam
Deus ministrando curam
Corporis et animae.

5 b. Nullus morbus est tam gravis,
Quem non curat virgo suavis
Summo medicamine.

6a. De terra facit triticum
Et sanat paralyticum,
Caecis visus redditur,
Claudus inde graditur;

6b. Insensato datur sensus,
Parvus homo fit immensus,
Mutatus Deo iubilat,
Quem foeditas obnubilat.

7a. Si contritus hanc [precatur],
Illi mox a Deo datur
Peccatorum venia.

7b. Ergo, virgo, te precamur,
Ut soluti transferamur
Ad caelorum moenia.

8. Praesta, quod [de] superis
Medicus ab inferis
Liberare nos dignetur.

Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Rossian. X 158. A. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Palatin. Vindobonen. 1786. B. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. S. Crucis 21. C. — Miss. ms. Garstense saec. 15. Cod. Lincen. Γ q 10. D. — Miss. ms. S. Floriani saec. 15. Cod. S. Floriani III 9. E. — Miss. ms. S. Floriani saec. 15. Cod. S. Floriani III 10. F. — 2a, 1 Cuius B. — 2a, 2 omne tale BCDEF. — 2b, 1 nostra matri BCEF. — 2b, 3 fehlt A. — 2b, 3 Rexit BCDEF. — Nach 3a, 3 schieben BCDEF ein: Contraxit matrimonium | Summi patris appetit. — Nach 3b, 3 schieben BCDEF ein:

O beati spiritus,
Per quos homo caelitus
Egreditur (Aggreditur BCEF) post hanc vitam.

4a, 2 lucro fecit A. — 4b, 2 sponsus sponsam ACEF. — 4b, 3 consensum summi chori BCDEF. — 6b, 2 Prius homo CEF. — 6b, 3 Deum alle Hss. — 6b, 4 sorditas BCEF. — 7a, 1 Sed contritus A; hanc fehlt A, haut B. — 8, 1 Nostra quod BCDEF. — Am Schlusse hängen BCDEF noch an:

In splendoribus sanctorum
Ut fruamur angelorum (angelicis E)
Caelicis concentibus (Caelicis fehlt E).

233. De sancta Landrada.

1. Landradae virginum chorus
intonet praeconia.

2a. Agnus instruxit ovem,
Christus innocens fovit,
Per quem refrenatur
lascivia.

2b. Cuius vita cum Christo
Florens fructificando
Fructum reportavit
cum gratia.

3a. Dic nobis, Landrada,
Quae vidisti miranda?
Splendorem caeli patentis
Et gloriam vidi
maiestatis.

3b. Angelicos testes
Signum crucis ferentes.
Abscessit lux aetherea
Relinquens nobis
crucis tropaea.

4a. O Landrada veneranda,
Nobis imitanda,
Gregem pastori summo commenda.

4b. Per te, pia, detur via
Nobis, in gloria
Quo tecum canamus
Alleluia.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. — 4a, 3 Regem. — Melodie natürlich: Victimae paschali. — Aus gleicher Quelle: Anal. Bollandiana VI, 401.

234. De sancta Landrada.

1a. Gratulemur in honore
Salvatoris, et amore
Cordis psallat puritas.

1b. Laudans fidelis laetetur,
Ut Landradae veneretur
Devote sollemnitas.

2a. Virgo stirpe generosa
Virtutibusque formosa
Sprevit transitoria.

2b. Summo sponso haec adhaerens,
Cuius dona sibi quaerens
Invenit in gloria.

3a. Mundum, daemones calcavit,
Fame, siti virgo stravit
Carnem ac vigiliis.

3b. Apros, ursas non expavit,
Sed cum ipsis exsultavit
Deputans pro sociis.

4a. Se castigat lacrimando
Non tepescens haec orando,
Vestita cilicio.

4b. Caelica desideravit,
Mundi vana superavit
Exuta supplicio.

5a. Gregis custos virginis
Nocturnis silentiis
Divinum solacium
Scrutans, flamma luminum
Istum perlustravit.

5b. Audiens angelicas
Voces atque caelicas
Recollecto pecore
Visa mane propere
Virgini narravit.

6a. Virgo sancta Sigemarum,
Sacerdotem sibi carum,
Adloquens secretius,

6b. Quo assumpto cum pastore
Locum quaerit in ardore
Caritatis laetius.

7a. In quo lux resplenduit,
Angelorum sonuit
Dulcis melodia,

7b. Aram crucis destinans,
Sponsus sponsam visitans,
Mittens sponsalia.

8a. Vox auditur caelitus:
Tibi mittit Dominus
Hoc munus, Landrada.

8b. Gavisa de munere
Virgo plena flamine,
Cultrix honoranda.

9a. Spinas, vepres exstirpare
Coepit virgo ac parare
Locum delectabilem,

9b. In quo templum matri piae
Struxit virgini Mariae
Imitans amabilem.

10a. Postquam illud consecratur,
Ibi Christo famulatur
Magistra hac virgine.

10b. Quae plantatrix fit virtutum
Protegendo ferens scutum
Ab aestu et turbine.

11a. Iesu Christe, pastor bone,
Landradae sanctae matronae
Conserva collegium,

11b. Ut te laudet puro corde,
Mundatum ab omni sorde
Duc ad culmen regium.

12a. Quo tecum virgo beata
Fulget lauro coronata,
Ubi pax est stabilis;

12b. Eius ut prece fruamur
Tui, Christe, et feramur
Ad te, ineffabilis.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. — 4a, 1 Sed. — Aus gleicher Quelle Anal. Bollandiana VI, 399.

235. De sancto Laurentio.

1. Almi martyris
rogitemus merita

2a. Laurenti, Christo cari,
mundi qui sprevit
praemia,

2b. Sortitus poli clara
possidet unde
sidera.

3a. Parvulus annis
Dei gaudens semita

3b. Eius divina
tenuit vestigia.

4a. Romanae sedis levitae
claruit sub infula,

4b. Signo crucis caecis iste
restauravit lumina.

5a. Hic populos
provehit Christo plures
sanctimonia;

5b. Hippolyti
hic errorem vertit ad
palmae gloriam.

6a. Hunc dilexit Sixtus
pontifex
mente intima;

6b. Hic sublata fraudis
paruit
illi macula.

7a. Exspirans Christo animam
Laurentio gratanter
commisit pecuniam.

7b. Tu, Deus, haec congregaris,
tu, Laurenti, pauperum
consolaris agmina.

8a. Quanta gloria!
Iniquum ducem
delusisti
perpulchra industria.

8b. Cuius rabiem
confixus Christo
superasti
mira cum victoria.

9a. Carnifex asper
membra levitae
tractat flammula;

9b. Chorus excelsus
sanctam benigne
fovet animam.

10a. Tu perustus
in crate ferri
te ipsum
donasti cibaria;

10b. Nunc exsultans
pasceris Christi
epulis
super alta sidera.

11a. Nostrorum nos erue
orando, Laurenti,
facinorum
aegrimonia,

11b. Quo tecum mereamur
Christo iucunde
exhibere
famulamina.

12a. Tuis precibus
conteramus hunc hostem,
qui nos iaculis confodit
delicti,
quibus languet anima.

12b. Tu nos socios
tuis redde civibus
atque refer angelorum
gaudia
in luce perpetua,

13. Quo vita
perfruamur beata.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Roman. Angelic. 123 (B III 18). — 2b, 1 Sortinus. — 4a, 1 levitarum. — 5a, 1 populos. — 7a, 3 pecunia. — 7b, 1 hac. — 8a, 4 inducia. — 8b, 1 rabie. — 8b, 3 sq. mira superasti. — 10b, 4 astra sidera. — 12a, 2 hunc fehlt. — 12b, 3 refera angelorum.

236. De sancto Laurentio.

1a. Laureatus laurea
Scandit ad aetherea
Regna terens terrea
Laudandus Laurentius.

1b. Tormenta per ignea
Iam consumpta palea
Purus intrat horrea
Levita Laurentius.

2a. Thesauros pauperibus
Dat, ut in caelestibus
Thesaurizet opibus,
Laudandus Laurentius.

2b. Ignis in ardoribus
Vas consumptis sordibus
Redolet liquoribus,
Laudandus Laurentius.

3. Sic assatis carnibus,
Sic peractis precibus
Cenat cum caelestibus
Levita Laurentius.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15 B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin, 12. D. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. E. — 1a, 2 aethera ACDE. — 1a, 3 Regna terreus terrea AB; Regna tenens D. — 2a, 2 ut fehlt AB. — 2a, 3 Thesaurizat A. — 2b, 3 sq. lauten in BCDE: Sudat ut sudoribus | Finem det laboribus (det actoribus CD; delatoribus E). — Str. 3 lautet in BCDE:

3a. Epulas ad candidi
Cenam agni providi
Profert agni torridi
Laudandus Laurentius.

3b. Sic vas auri solidi
Aptum vero iaspidi
Angulari lapidi
Levita Laurentius.

Die Halbstrophe 3b fehlt indessen in CDE.

237. De sancto Laurentio.

1a. Inflammemur ad agonem
Contractantes passionem
Invicti Laurentii.

1b. Nos ad palmam praeparemus,
Ut in ipso properemus
Ad agrum martyrii.

2a. In hoc agro laureatus
Stat hic martyr et paratus
Ad mortis supplicium.

2b. Dispersisse confitetur
Se thesauros, dum torquetur,
In manus egentium.

3a. Ignis intus ignem foris
Et tyrannum vis amoris
Vincit in Laurentio.

3b. Gratulatur, dum assatur,
Dum crematur, exaltatur
Ab iniquo Decio.

4 a. Bonum opus operatur,
Dum per ipsum illustratur
Caecitas gentilium.

4 b. Cuius nox non obscuratur,
Sed in lucem exaltatur
Tam pollens martyrium.

5 a. Ergo, Christe, qui tantorum
Extinxisti tormentorum
Flammas et incendia,

5 b. Tu nostrorum delictorum
Dele culpas ac caelorum
Transfer ad palatia.

Miss. ms. Zagrabiense saec. 15. Cod. Cathedral. Zagrabien. XLIV. 2. 323. — Str. 1 a hat Anklänge an die Agnes-Sequenz: Animemur ad agonem.

238. De sancto Leonorio.

1. Lux est laudis et iucunda,
Laudent omnes laude munda
Patrem Leonorium.

2 a. Plene laudent hi, qui gaudent
Secum vere permanere
Sancti corpus proprium.

2 b. Ad laudandum solvat ora
Omnis homo omni hora
Festa colens annua

3 a. Tam praeclara confessoris;
Laus est talis laus decoris,
Dulcis et melliflua.

3 b. Huius sancti praeclara sanctitas,
Per angelum eius nativitas
Et nomen praedicitur.

4 a. Adplicatur expers mali
Documento literali,
Miranda res agitur:

4 b. Literas primaria
Die vocat, alia
Iungit, scribit tertia.

5 a. Mari flante vento gravi,
Iam submersa pene navi
Tempestate nimia

5 b. Excitatus, dum dormiret,
Prece fecit, ne periret
Plebs in navi socia.

6 a. De proiecta mari ara
Fit cor maestum, mens amara
Venerandi praesulis;

6 b. Sed extractam de profundo
Reddit Deus viro mundo
Columbinis ungulis.

7 a. Cervi mites sicut oves
Arant iuncti sicut boves
Eius ad imperia;

7 b. Non punguntur stimulo,
Non tanguntur baculo,
Dum complent officia.

8 a. Concordatim omnes eunt,
Iuga tenent, iuga vehunt
In sancti obsequio;

8 b. Pergunt uniformiter,
Pergunt unanimiter
Uno desiderio.

9 a. Hora nona resolvuntur,
Pascunt, mane revertuntur
Et manent in opere;

9 b. Opus complent, quo completo
Iubet sanctus vultu laeto
Humiles recedere.

10 a. Super Rhenum caecos sanat,
Sic ab eo plene manat
Lux caelestis gratiae.

10 b. Surgit sanus vir contractus,
Vir superbus mox confractus
Redditur miseriae.

11 a. Iuxta verbum praedicentis
Et benigne admonentis
Sunt scabella viri flentis
Sano necessaria.

11 b. Dat pro vino sancto virus
Homo nequam, homo dirus,
Homo malus et delirus
Et plenus nequitia,

12 a. Volens sancto dare letum;
Sed non habet leti metum,
Dum veneno vas impletum
Crucis signo frangitur.

12 b. Super dantem virus cadit,
Quem mors saeva mox invadit,
Sic venenum morti tradit
Eum, a quo traditur.

13 a. Leonori, fons honoris,
Te orantes totis horis
Intus serva nos et foris
Tui nobis dans amoris
Sacrum desiderium.

13 b. Praesul sancte, flos hortorum,
Lux et decus confessorum,
Nos de faece mundanorum
Ad caelestem transfer chorum,
Ad perenne gaudium.

Miss. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. Fol. 11. A. — Miss. ms. Silvanectense saec. 15. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. Fol. 12. B. — Miss. Silvanectense imp. Parisiis 1524. C. — 2a, 2 Secum velle C. — 10a, 1 Super rerum AB. — Auf 10b, 2 folgt ein überschüssiger Vers: Pedum perdens usus actus ABC. — 11b, 2 durus AC. — 12b, 4 Eum cum quo ABC. — 13b, 4 In caeleste AC. — Melodie: Laudes crucis attollamus. Die Stammsequenz ist genau nachgeahmt; sogar die Binnenreime in 2a, der Rhythmuswechsel in 3b, 4b, 7b, 8b sind genau nach der Vorlage und am gleichen Platze beobachtet. Nur fehlt der Binnenreim in 10b, und insbesondere ist Strophe 1 ohne Gegenstrophe geblieben; infolge dessen reimen in den 4 ersten Strophen nicht die Schlufszeilen der correspondierenden Halbstrophen, sondern 2b, 3 reimt mit 3a, 3 etc. — Misset-Weale (Anal. Liturg. I, p. 380) ziehen die drei Halbstrophen 4b, 5a u. 5b in eine Strophe zusammen und bezeichnen sie dann als: „Strophe curieuse, à rapprocher de celle qui existe dans la Prose de Saint Gendulphe, que nous avons publié n° 154.“ Diese Bemerkung ist mindestens „curieuse“, beweist aber, wie nachteilig es ist, bei Herausgabe von Sequenzen die Melodie derselben bezw. ihrer Stammsequenzen nicht zu beachten.

239. De sancto Luca.

1 a. Hac in aula regi Christo
condigna dentur carmina,
Qui pervius ampla mundi
quadriformi climata

1 b. Apostolorum dignatus
est dilatare famina,
Quo utrique nationi
profuissent dogmata.

2 a. Horum [de] collegio
novimus fuisse
sanctum Lucam,

2 b. Arte medicinali
peritum, nativum
de Syria,

3 a. Secutum egregii
inclita Pauli monita,

3 b. Informatum ab illo,
caelibem ducentem vitam.

4 a. Verba quoque [hic] sancta
nobis exhibuit
evangelica

4 b. Itinerisque recti
patenter tradidit
scandere viam,

5a. Quo Christi nostra caterva
poscat [sibi] munera,

5b. Et ut possit sancti regni
possidere gaudia

6. Suffragante sancto Luca.

Trop. et Sequent. ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII (100) add. saec. 11. — 2a, 3 sanctissimum. — 3b, 2 ducens. — Beachtenswert ist der gleichmäfsige Rhythmus und Reim im ersten Klauselpaare.

240. De sancta Lucia.

1a. Lucis creator optime,
Luciae nobilissimae
Splendor mentem illuminans,

1b. Illabens eius animae
Illuxisti clarissime,
Omnem umbram eliminans.

2a. Arma lucis induens,
Carnis sponsum renuens,
Lucia iuvencula,

2b. More lucis influens,
Omnia distribuens
Christum luxit credula.

3a. De tenebris
lumen splendescere
Dixit Deus
in primo vespere
Creans lucem;

3b. Tum voluit
lucis ostendere,
Dum Luciam
fecit emittere,
Mortem trucem.

4a. Iesu, lux vera mentium,
Per Luciae subsidium
Da nobis lucem gratiae,

4b. Quae nos per iter devium
Post hoc praesens exsilium
Ducat ad lumen gloriae.

Offic. ms. S. Luciae saec. 14/15. Cod. Avenionen. 117 (7). — 2a, 2 renues. — 4b, 1 Quae nos pariter demum. — Die Abschrift, besorgt von Mr. Labande, Conservateur zu Avignon, verdanke ich der Liebenswürdigkeit des Mr. A. Beaugrand in Paris.

241. De sancto Ludovico.

1a. Ludovico
Pangamus corde pudico
Alleluia.

1b. Rex hac vita
Vivebat ut eremita,
Res miranda.

2a. Gaudet rex de regulo,
Dominus de famulo,
Sol de stella.

2b. Regni et ecclesiae
Iura rexit requie
Semper clara.

3a. Multa bona clericis
Contulit et laicis
Pari forma.

3b. Hic multa pericula
Passus est per saecula
Carne sumpta.

4a. Nec prece nec pretio
Sua mens iudicio
Fit corrupta.

4b. Nullus tam summopere
Vixit suo tempore
Valle nostra.

5 a. Damietam rapuit
Hunc, carcere tenuit,
In hoc dici meruit
Esse caeca.

5 b. Tunis fuit mortuus,
Caelo fit perpetuus,
Liber declarat suus
Haec praedicta.

6 a. Nitet miraculis
Magnis et parvulis,
Quem vinxit vinculis
Gens misera.

6 b. Eius precamine
Fruamur lumine
Dei cum virgine
Puerpera.

Miss. ms. Cenomanense saec. 15. Cod. Parisien. 867. A. — Miss. ms. Cenomanense saec. 15. Cod. Cenomanen. 353. B. — Grad. ms. Cenomanense saec. 15. Cod. Cathedr. Cenomanen. s. n. C. — Prosar. ms. Caelestinorum Parisien. saec. 15/16. Cod. Mazarin. 448 (758). D. — Miss. Senonense imp. Parisiis 1543. E. — Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1559. F. — Str. 3b und 4b umgestellt E; dürfte das Richtige sein, weil so die Reihenfolge der Schlufsverse der Stammsequenz „Laetabundus“ genau gewahrt bleibt. — 5 a, 1 Damieta E. — 5 b, 1 Curis A, Cunis B. — 6 a, 1 sq. fehlen A; 6 a, 3 vincit B. — 6 b, 1 Cuius E. — Melodie natürlich: Laetabundus.

242. De sancto Lullo.

1. Optata nostris
gaudia votis

2 a. Adcumulavit
diecula veneranda

2 b. Lulli beati
praeconio glorioso.

3 a. Hic piis
sancti Bonifatii

3 b. Monitis
doctus ardua sequi,

4 a. Bellator rigidus
contra mortis impetus

4 b. Pacatis moribus
fit caelestis iuvenis.

5 a. Quem Bonifatius
agonitheta

5 b. Post consecravit
archimandritam,

6 a. Digno successori
delegans curam
sponsae caelestis,

6 b. Caste fecundandae
spirituali
prole pudica.

7 a. Salve,
praeconium
caelestis civis colendum,
structor huius
ac defensor,

7 b. Sancte
supplicibus
Lulle precamur votis, ut
Herveldenses
hos servulos

8 a. Colluvionibus
peccatorum gravibus

8 b. Tuo propitio
purges patrocinio

9 a. Atque tutamine
pacis nos indignos

9 b. Servulos proprios
visites frequentius,

10. Senator aulae caelestis.

Grad. ms. Heresfeldense saec. 12. Cod. Casselan. Theol. fol. 55 (mit Neumen). — 2 b, 2 praeconio celebris glorioso (drei überschüssige Silben). — 5 b, 1 post se. — 6 b, 1 fecundandam. — 6 b, 3 pudicam. — 7 b, 5 hos fehlt. — 9 a, 1 tutamini.

243. De sancto Luthardo.

1 a. Hymnizare Deo gaude,
Plebs unita Dei laude,
Per devota studia;

1 b. Corde, voce, voto plaude,
Quidquid in se valent, aude
Cor et linguae munia.

2 a. Vere passim sunt laudanda,
Veneranda, praedicanda
Dei beneficia;

2 b. De cuius triumphat dono
In terris, in caeli throno
Luthardi militia.

3 a. Hic est palmes verae vitis
Pretiosa, margaritis
Annulum ecclesiae

3 b. Virtutibus adornavit,
Dum caelestem comparavit
Censum studens latriae.

4 a. Mundo dives in aspectu,
Deo pauper in affectu:
Nobilitas humilis;

4 b. Quanto sese deprimebat,
Tanto magis elucebat
Humilitas nobilis.

5 a. O cor sanctum, cor praeclarum,
Cor, quod rerum terrenarum
Non infecit copia!

5 b. Alma mens est contemplata;
Quam divina, quam beata
Spiritus inopia!

6 a. Fide grandem, spe securum,
Gestis, vita, corde purum
Summa sanxit caritas;

6 b. Hunc fundavit sibi murum
Tempestati non cessurum
Veritatis firmitas.

7 a. Hic minister caritatis
Post huius mortalitatis
Aerumnosum stadium

7 b. Est adeptus cum beatis
Ad vitam praedestinatis
Summi boni bravium.

8 a. Indevicte miles Christi,
Posce nos ex orbe tristi
Caeli regnis inseri,

8 b. Ut consortes tuae sortis
Et a poenis et a portis
Eruamur inferi.

Sequent. et Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Melodie offenbar: Gaude Sion quod egressus; aus dieser Sequenz ist auch die letzte Halbstrophe entlehnt.

244. De sancto Magno.

1 a. Ad honorem et decorem
Huius sancti nos caelesti
Demus regi gloriam,

1 b. Magnum fecit qui beatum
Et ad vitae duxit statum
Et ad caeli curiam.

2 a. Magnus plane hic athleta,
Tyrannorum qui decreta
Nihil certe veritus,

2 b. Ineunte ab aetate
Christum colens probitate
Nulli cessit penitus.

3 a. Nulli cessit saevienti
Nec assensit blandienti
Nec tortori impio.

3 b. Magno maior patienti
Vis erat, quam ferienti,
Laeta hinc irrisio.

4 a. Magnum viri scelerati
Immiserunt in voraci
Flamma, nec exuritur.

4 b. Quod nec sensit vim ardoris
Ob ingentem vim amoris,
Magiae (hoc) tribuitur.

5 a. Plagis vapulat severis,
Devorandus datur feris
Ursis et leonibus.

5 b. Ferae signo crucis viso
Conticescunt et mansuescunt
Blandientes nutibus.

6 a. Hoc spectato multi credunt
Atque Magno adhaeserunt
Plus quam duo milia.

6 b. Omnes isti confortati
Fide Christi, spe armati
Riserunt supplicia.

7 a. Fide firmi, spe robusti,
Nonaginta et quingenti
Atque duo milia

7 b. Simul omnes decollantur
Et in caelis coronantur
Multa post ludibria.

8 a. Magnus autem, dux eorum,
Post triumphum gloriosum
Martyrumque gloriam

8 b. Lapidatus est coronam
Sic adeptus gloriosam
Laetam et victoriam.

9 a. Sanctus iste, Iesu Christe,
Tibi carus, obsecramus,
Nostrum servet exitum,

9 b. Ut ereptis poena mortis
Iam felicis suae sortis
Nobis praestet aditum.

Grad. ms. Monasteriense saec. 15. (Privatbesitz). — 1 a, 2 l. vielleicht: Huius festi, um den Binnenreim zu wahren (vgl. Anfang von Anal. Hymn. VIII, Nr. 190).

245. De sancto Marco.

1 a. Vox sonora nostri chori
Nostro sonet conditori,
Qui disponit omnia;

1 b. Per quem hic evangelista
Marcus, praesul clarus vita,
Pugnat cum victoria.

2 a. Sacerdotum stirpe natus
Aaron post est oblatus
Petro in baptismate;

2 b. A quo plene eruditus
Digne fuit insignitus
Sacro diademate.

3 a. Hic vir tantae dignitatis
Prae fervore caritatis
Scripsit evangelium,

3 b. Quod a Petro adprobatum
Est ecclesiae donatum
Magnum in exenium.

4 a. Hinc ad Italos directus
Patriarcha est effectus
Magnae Aquilegiae;

4 b. Quam cum verbo docuisset,
Signis claris illustrasset,
Reliquit Hermagorae.

5 a. Inde Romam post reversus,
Iussu Petri mox conversus
Pergit Alexandriam.

5 b. Tanta fulget hic virtute,
Quod multorum cum salute
Fundavit ecclesiam.

6 a. O quam digne est laudandus
Vir excelsus, commendandus
Pio magisterio.

6 b. Nam quos verbis edocebat,
Studiose commendabat
Sacro monasterio.

7 a. Ab hoc patre sic exorti
Monachorum greges cuncti
Sunt in Alexandria,

7 b. Qui caelesti vita clari
Dono fulgent singulari
In caelesti curia.

8a. Tandem pastor hic insignis,
Fervens vita, clarus signis,
Cum palma martyrii

8b. Christo regi iam coniunctus
Serto nitet coronatus
Sempiterni gaudii.

9a. Gaude, urbs Venetiarum,
Quae patronum tam praeclarum
Possides cum gloria;

9b. Clama laudans praeconia,
Ut per eius suffragia
Laeteris in patria.

Grad. ms. Praedicatorum saec. 15/16. Cod. Praedicat. Cracovien. s. n. A. — Miss. ms. Praedicatorum Hispanicum (Cardin. Ioh. Alvarez) saec. 16. Cod. Vatican. 5590. B. — Miss. Praedicatorum imp. Parisiis 1517. C. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. D. — 2a, 1 sacerdotis BC. — 3b, 2 excennium D. — 4b, 3 Hermacore ABCD. — 9a, 3 in gloria AC. — Der unreine Reim in 7a, 2 u. 8b, 2 ist auffallend, aber in allen Quellen. — Melodie wahrscheinlich jene der Katharina-Sequenz gleichen Anfangs, der auch die erste Strophe entlehnt ist; die Vorlage ist um 3 Strophen länger.

246. De sancta Margareta.

1a. Psallat omnis ecclesia,
Iucundetur et sit laeta,

1b. In qua martyr sanctissima
Mundum vicit Margareta.

2a. Cuius fidem, cuius vota
Nec praefectus nec plebs tota
Depravare potuit.

2b. Tunc suspensa, tunc constricta,
Virgis caesa nec devicta,
Quam Christus sustinuit.

3a. Draco stupet, daemon stridet,
Quos convincens virgo ridet
Confortata caelitus,

3b. Flammis, aquis cruciatur,
Sed patenter laureatur
Dono sancti spiritus.

4a. Viso signo tantae rei
Plebs adclamat laudes ei,
Quinque credunt milia;

4b. Mox in morte sunt addicti,
Sed pro fide stant invicti
Spreta mundi gloria.

5a. Tunc ab hoste mors dictatur
In puellam, quod caedatur
Gladii discrimine.

5b. Dum cervicem flectit illa,
Ferit hic, et lactis stilla
Defluxit cum sanguine.

6a. Sic despecto mundi flore
Stolam lavans in cruore,
Iam respirans in decore
Martyr caelos penetrat.

6b. In conspectu summi Dei
Sedem nacta requiei,
Pro salute omnis rei,
Quidquid petit, impetrat.

7a. Luce gaudet in superna,
Cuius ardens hic lucerna
Lumen dedit fidei,

7b. Spe subnixa deitatis,
Igne flagrans caritatis,
Satis habens olei.

8a. Ergo, martyr Margareta,
Fac, ut triplex haec dieta
Metam firmet gratiae,

8b. Fac in nobis veram fidem,
Quod cepisti, confer idem
Bravium laetitiae.

Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13). A. — Trop. et Sequent. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII add. saec. 15. C. — Auch im Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. — 2b, 1 Nunc. — 4a, 2 Dei BC.

247. De sancta Margareta.

1a. Psallat chorus virginum,
Tangat manus tympanum
Hodie,

1b. Sit spes una mentium,
Una vox canentium
Hodie.

2a. Margarita, virgo martyr,
Angelorum tenens chorum
Clamitat:

2b. Veniat dilectus meus
Et pomorum fructum suorum
Colligat.

3a. Pulcher es, dilecte mi,
Et decorus,
Lectus noster floridus
Gloriosus,
Et amore langueo.

3b. Caput meum sponsi laeva
Complexatur,
Dextra corpus cingitur,
Mens armatur,
Et amore langueo.

4a. Languet per exsilium,
Languet per martyrium
Sponsa Dei,

4b. Caeli sed imperium,
Vitae refrigerium
Datur ei.

5a. Inquit enim sponsus [illi]
Voce leni:
Tota pulchra es,

5b. Nam cor meum vulnerasti,
Soror, veni,
Tota pulchra es.

6a. Quam sunt pulchrae
mammae tuae!
Favum stillant labia,

6b. Mel et lac sub
lingua tua
Superans aromata.

7a. Aperi, columba, sponsa,
Caput madet roribus;

7b. Ut pateret mihi gressus,
Ad te veni noctibus.

8a. Consummatur in hac sponsa,
Quod Salomon dixerat:

8b. Mi dilecte, veni, veni,
Saepius exagerat.

9a. Egrediamur
In agrum [et] commoremur
In villis,

9b. Mane surgamus
Ac vineas videamus
In illis.

10a. Si vinea nostra floruit,
Si frondens fructibus tumuit,

10b. Si floruerunt mala punica,
Ibi dabo tibi ubera.

11a. Iam in caelo sponsi
fruitur amplexibus,

11b. Ubera dat sponso
versis vicibus.

12a. Deprecemur omnes
flexis genibus,

12b. Ut adoret sponsum
pro nobis omnibus.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Cap. Parmen. s. n. — 9b, 2 Ad vineas.

248. De sancta Margareta.

1a. Actu vitae innocentis
Et affectu piae mentis
In honore praepotentis
Margaretae virginis

1b. Gaude, Sion, et exsulta,
Quia Christo consepulta
Martyr, laude digna multa,
Iam regnat cum superis.

2a. Quae in mundo constituta,
Pompam mundi persecuta,
Pertransivit impolluta
Carnales spurcitias.

2b. Carcerales sensit poenas,
Famem, sitim et catenas
Venenato melle plenas
Aspernata nuptias.

3a. Quarum spreta voluptate
Vitae studens illibatae
Redolebat suavitate
Et pudoris lilio.

3b. In decore virginali
Et virtute triumphali
Sponso nupsit immortali,
Summi patris filio.

4a. Sponsa Christi adoptiva
Meritorum lucra viva
Quasi grata donativa
Sponso suo praeparat.

4b. Intumescit fel praefecti;
Secta collum nescit flecti,
Quam a carne vox dilecti
Regnaturam evocat.

5a. Huius ope salutari,
Ut a sorde saeculari
Mereamur expiari,
Oramus te, Domine,

5b. Ne in arto tribunali
Pro delicto temporali
Condemnemur aeternali
Mortis cruciamine.

Miss. ms. S. Petri Erfordensis saec. 15. Cod. Londinen. Add. 10925. — 4b,1 profecti. — Melodie wahrscheinlich: Imperatrix gloriosa.

249. De sancta Maria Magdalena.

1. Adest praecelsa
cunctis dies
digne celebranda,

2a. In qua scandit ovans
Magdalene Maria

2b. Caeli ignicoma
comitante caterva.

3a. Iubilet hodie,
psallat, tripudiet,
omnis terra.

3b. Sedes astriferas
sole splendidior
subit stella.

4a. Clarissima stirpe
sata [haec] mulier
meretrix
impudica
quondam fuit ista.

4b. In [domo] Simonis
leprosi repperit
te, Iesu,
lumen verum,
virtus, gloria nostra.

5a. Mox secus pedes
rore (suo!) nectaris
liquefacta iacet illa.

5b. Lacrimis lavat,
crinibus tergit,
porrigit oscula grata.

6a. Tuis pedibus
fert alabastra,
infundit eis
unguenta sacra;
condescendens
miseriis eius
misericordia magna.

6b. Solvis gratia
quam largiflua
eius vincula
multiplicia,
pie pater,
patris summi proles,
cunctorum salus ac vita.

7a. Hinc fit sancti
spiritus aula,
quae septem daemonum
fuit antea,

7b. Et fit illa
sublimis hera,
quae Iesum meruit
cernere prima.

8a. Iesus tibi
apparuit primum,
cum surrexit
post fracta tartara.

8b. Resurgentem
discipulis Christum
cecinisti,
o felix Maria.

9a. Prior Eva
fuit olim
mortis nuntia,

9b. Et tu prima
nuntiasti
vitae gaudia.

10a. Laus, honor, gloria
sit Deo per saecla,
cuius prudentia
disponit omnia,
per quam nunc regina
translata est
ad aethera.

10b. Virginum agmina
illustrans, Maria,
in caeli curia,
peccatrix femina,
fulges prospicua,
spem lapsis dans
de venia.

11a. Congaudet nunc
tibi ecclesia,
et laetantur
orbis climata.

11b. Te miratur
phalanx angelica,
tibi tuba
plaudit harmonica.

12a. Tu pro nobis
[nunc] esto sollicita
prece fovens
nos assidua.

12b. Tecum nobis,
stella maris, Maria,
nunc et semper (et ubique)
maneat propitia.

Cod. Petroburgen. Q I 51. (cfr. Neues Arch. V, 262). Daraus Gillert, Briegers Zeitschr. f. Kirchengesch. IV, 612 sq. — G. bemerkt: „Diesen Maurusliedern lasse ich eine Sequenz auf die Maria Magdalena folgen, die sich in einer andern Petersburger Handschrift vorfindet. Da in letzterer die Meditationes, eine Schrift Odos von Clugny, enthalten sind, so liegt der Gedanke nahe, auch dieses Gedicht ihm zuzuschreiben, besonders wenn man bedenkt, dafs auch schon anderswoher Verse, in denen der Cluniacenser Abt jene Heilige feiert, bekannt sind.“ l. c. 612. — 6a, 5 condescens G. — 6a, 6 miseris G. — 10a, 2 saeculis G. — 10a, 5 nunc virago regia G. — 12a, 3 prefovens G. — Die Klammern enthalten Korrekturen, die von mir dem Texte von G beigefügt sind.

250. De s. Maria Magdalena.

1a. Magdalenam planctu plenam
Simul et laetitia

1b. Dempto planctu dulci cantu
Collaudet ecclesia.

2a. Fines horrens Babylonis,
Vultum quaerens Salomonis
Accessit ab ultimis,

2b. Austro fugans Aquilonem,
Fletu mersit Pharaonem
Pedes lavans lacrimis.

3a. Quaerens Dei filium
Intrat in convivium
Dolore cogente,

3b. Ad pedum obsequium
Pium praebet studium
Amore trahente.

4a. O felices Magdalenae
Fletus, crines, vultus, genae
Sponso blandientes

4b. Et unguentis manus plenae,
Saevientis plagas poenae
Sponsae subtrahentes.

5a. Innixa super dilectum
Eius fulta flosculis,
Suum dedit intellectum
Caritatis regulis.

5b. Condolendo morienti
Votis astat sedulis,
Congaudendo resurgenti
Nuntiat discipulis.

6a. Vitam solitariam
Amans in caverna
Mundi sprevit gloriam
Spirans ad superna.

6b. Signis et prodigiis
Fulgens ut lucerna
Demum plena gratiis
Migrat ad aeterna.

7a. Christe salus paenitentis
Et fons aquae salientis,
Nostrae lava sordes mentis
Magdalenae precibus,

7b. Ut virtutum incrementis
Mundi spretis blandimentis
Lucrum detur de talentis
Cum servis fidelibus.

Grad. ms. Unterlindense saec. 14. Cod. Colmarien. 312. A. — Grad. ms. Unterlindense saec. 14. Cod. Colmarien. 317 B.

251. De s. Maria Magdalena.

1a. Veneranda Magdalenae
Repraesentant festa plene
Vae, lamenta, carmina;

1b. Vae debetur delinquenti
Et lamentum paenitenti,
Postque laus, precamina.

2a. Haec ut uxor adversatrix
Christum linquens fit peccatrix
In sequendo turpia.

2b. Ut repudiata viro
Dissipavit modo miro
Grata naturalia.

3a. Irae Christus iam oblitus
Pie quaerit ut maritus
Tegens turpitudinem;

3b. Rete gratiae sagenat
Gratis trahens, ubi cenat,
Spirat paenitudinem.

4a. Lue tersa delictorum
Ornans munere donorum
Hanc sibi conciliat.

4b. Haec recedit iam ex toto,
Lavat, ungit et ex voto
Se totam humiliat.

5a. Osculatur et decorat
Pedes Christi, sic honorat
Sponsum, quem contempserat.

5b. Ex affectu studet vere
Membra, sensus exhibere
Christo, qui praestiterat.

6a. Haeret medico curata,
Nam ministrat, paret grata
Hospes et discipula,

6b. Sequitur caelestem ducem
Tam ad caelum quam ad crucem
Ut patronum famula.

7a. Cessant iam lamenta cuncta,
Curiae caelesti iuncta
His succedunt carmina.

7b. O quam privilegiata
Caelis, terris fit beata,
Gaudens inter agmina!

8a. Suscitatur huius prece
Lazarus diurna nece;
Quam magna dilectio!

8b. Partem optimam elegit
Et ex ore Christi legit,
Quae sunt digna praemio.

9a. Fit praenuntia surgentis
Et apostola scandentis,
Unde Iesus venerat.

9b. Paenitentiae exemplum
Iam caeleste scandit templum,
Hic Christus remunerat.

10a O Maria Magdalena,
Spes reorum, donis plena,
Laudes, preces accipe,

10b. Et placato nobis Christo
Mundo protegens nos isto
Demum ad te suscipe.

Graduale ms. Franciscano-Romanum saec. 14. Cod. Roman. XX (Varia 290). — Mit Melodie.

252. De sancta Martha.

1a. Dies est laetitiae,
Pangat regi gloriae
Dulce melos hodie
Noster coetus.

1b. Cedat torpor mentium,
Surgat vox psallentium,
Cunctorum maerentium
Cesset fletus.

2a. Gaudeat ecclesia,
A qua Sion filia,
Martha de Bethania
Oriunda,

2b. Clara stirpe genita,
Cara Christi hospita,
Carnis solvit debita
Laetabunda.

3a. In caelorum solio
Fruens grandi bravio,
Iuncta Dei filio,
Quem amavit,

3b. In terris hospitio
Pascens et de proprio
Tribuens cum gaudio
Ministravit.

4a. Haec sororem noluit
Vacare, sed voluit
Eidem, quem coluit,
Ancillari.

4b. Vitae mos theoricae
Datur his et practicae
Sororibus mystice
Designari.

5a. Ad Christum provectio
Nobis et protectio
Huius sit dilectio,
Quam laudamus.

5b. Adiuvet nos sternere,
Vana mundi spernere
Et post mortem cernere,
Quod speramus.

Grad. ms. Nurembergense saec. 15. Cod. Civ. Nurembergen. III 15b. — Mel.: Mariae praeconio.

253. De sancto Martino.

1a. Martini psallere
Festo cum gaudio
Decet et canere
Nos, ut ab impio
Tyranno eruat.

1b. Psallamus hodie
Decoris vocibus,
Canamus propriae
Cum mentis precibus,
Ut ista adnuat.

2a. Martinus pallium
Egeno tribuit,
Dans ei gaudium
Illum sustinuit
Cum suo pallio.

2b. Hac veste voluit
Caeli rex indui,
Christus apparuit
Martino, perfrui
Dat vitae gaudio.

3a. In somnis praevidet
Miles miraculum,
Et Deus providet
Martino populum
Regendum Turonum;

3b. „Hac veste“ Dominus
„Me“ dicens „induit,
Cum catechuminus
Hanc nudo tribuit“
Dat somnum resonum.

4a. Commendat omnium
Curam pontifici
Suarum ovium
Gregis dominici
Martino praesuli.

4b. Vultu vir humilis
Ac mente supplici
Pastoris similis
Personae simplici
Fit rector populi.

5a. Martini bonitas
Est sanctimonia,
Celatur nuditas
Cum veste media
Iam nudi pauperis.

5b. Gaudere potuit
Nudus cum pallio;
Martino profuit
Plus vitae gaudio
Frui cum superis.

6a. Cuius humilitas
Nos agat humiles,
Carnis debilitas
Ne nostrae debiles
Ad se nos provocet.

6b. Istius praesulis
Assit protectio
Subiectis populis,
Caelis oratio
Sua nos collocet.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin. 12. C. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. D. — 1a, 4 Ut nos D — 3b, 2 Mendicens AC; Mendicem B. — 3b, 5 sonum resonum D. (Dominus dat somnum resonum = verleiht dem Traume Widerhall, Wirklichkeit?). — 4a, 3 Suarum fehlt A. — Str. 4b sqq. fehlen BCD. — 6b, 5 Sui A. — Melodie wahrscheinlich: Mittit ad virginem.

254. De sancto Martino.

1. Martine,
confessorum gemma,
praesulum gloria,

2a. Tu vitae
perennis gaudia

2b. Amplexus
aetate tenera.

3a. Liquisti
terreni regis
ac secutus
Christi militiam,

3b. In qua te
semper exercens
concitasti
hostis invidiam

4 a. In te furentis,
in via
quem fossum
perculisti
voce divina.

4 b. Latroni Christum
postea
praedicans
regni Dei
facis consortem.

5 a. Tu Christum pauperem
vestisti parte tuae
chlamydis nudum,

5 b. Qui tibi proxima
nocte tua veste se
monstrat indutum.

6 a. Cuius nomine daemones
fugas, paralyticos,
caecos claudosque curas.

6 b. Tuque mortuos homines
pie tres resuscitas,
praesenti reddis vitae.

7 a. Tibi globus igneus
super caput apparens
clarum te signat.

7 b. Tuis semper precibus,
poscimus, facias nos
compotes Christo,

8. Sacerdos Dei magne.

Grad. ms. Mutinense saec. 12. Cod. Capit. Mutinen. O I N 16. A. — Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen. s. n. B. —

255. De sancto Matthaeo.

1 a. Laetabundus
chorus fidelium
Ad Matthaei
surgat praeconium
Laudans apostolicum
Nomen honorificum.

1 b. Telonei
gerens negotium
Lucri favet
ad desiderium,
Quem verbum dominicum
Efficit catholicum.

2 a. Magnum Christo
fecit convivium,
Qui veniens
ad domicilium
Suum secum
ducens concilium
Epulatur.

2 b. Sic infirmis
parat remedium
Et peccata
tunc paenitentium
Pietatis
per beneficium
Medicatur.

3 a. Ad cimeum
trahit egregium
Aegrum Levi
vocans in socium,
Qui sentiens
se prius saucium
Lamentatur.

3 b. Recognoscens
defectum proprium
Salutare
poscit subsidium
Et recepit
pium donarium,
Quo sanatur.

4 a. Mundum docet
per evangelium,
Ab humanis
sumpsit exordium,
Iesum dicens
Mariae filium,
Quo salvatur.

4 b. Primario
hic animalium
Per prophetae
sacrum praesagium
Singulare
ob privilegium
Comparatur.

5 a. Doctor fuit
multarum gentium,
Rex Eglippus
ad caeli bravium
Eius scandens
per magisterium
Baptizatur.

5 b. Suscitavit
et natum regium
Natam trahens
ad Christi gremium,
Tandem orat
et per martyrium
Coronatur.

Miss. ms. Salernitanum anni 1431. Cod. Capit. Salern. s. n. — 4a, 7 Quod. — Melodie: Nativitas Mariae Virginis.

256. De sancto Matthaeo.

1 a. Ave, clemens apostole,
Serto fulgens aureolae
Mirae pulchritudinis.

1 b. Ave, doctor almae scholae,
Fac nos motus malivolae
Calcare cupidinis.

2 a. Duos magos superasti
Imbutos malitia,

2 b. Ab eorum liberasti
Populos fallacia.

3 a. Aethiopes docuisti,
Aegyptios convertisti
Praedicando iugiter;

3 b. Regis natam suscitasti,
Regem doctum baptizasti
Et credentem firmiter.

4 a. Quam sacras velamine,
Novo in regimine
Ponis Ephigeniam;

4 b. Hanc rex plenus scelere
Cupiens corrumpere
Petit sibi sociam.

5 a. Ense cuius
orando cecidisti,

5 b. Ad caelorum
gaudia evolasti.

6 a. Tuum martyrium
Donet praesidium
Nostris doloribus;

6 b. Tua precatio
Purgans nos vitio
Iungat caelestibus.

Grad. ms. Tungrense saec. 15. Cod. Tungren. VIII. A. — Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. B. — 1a, 2 Sancte fulgens B. — 2b, 2 Populum B. — 3a, 2 Et Aethiopios B. — 3a, 3 Praedicando fehlt B. — 4a, 1 sacro B. — 4a, 2 Novam B. — 5b, 1 Et ad B.

257. De sancto Matthaeo.

1 a. Nova dies est allata,
Quae aurora piis data
Tota clara redditur,

1 b. Nam Matthaeus, vir insignis,
In hac die cum immensis
Laudibus extollitur,

2a. Hic a Christo praedilectus,
A teloneo vocatus
Surgens sprevit omnia,

2b. In apostolum assumptus
Dei fonte est potatus
Hausta sapientia.

3a. Sumpta verbi potestate
Iesu Christi longe, late
Diffundit praeconium

3b. Et fraterna pro salute
Dei motus a virtute
Scribit evangelium.

4a. Aethiopiam ingressus
Duos magos est adgressus
Colentes daemonium,

4b. Tandem cursu consummato
Et agone iam peracto
Transiit ad Dominum.

5a. Plura possent reperiri
Mira facta sancti viri,
Quibus clare demonstratur,
Quam clarus habeatur.

5b. Sed praesentem iuvet chorum,
Ut in regno beatorum
Regem videns tam decorum
Semper sic glorietur.

6a. O Matthaee, clara gemma,
Motus carnis nostrae doma
Precum efficacia,

6b. Ut in Christo, vera vite,
Radicati verae vitae
Capiamus praemia.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. — 5b, 2 regnum.

258. In Translatione s. Matthaei.

1. Gaudeamus
singulari concordia,

2a. Quae corda nostra
iungat firmata in
Christi gratia,

2b. Qua celebrentur
devote, Matthaee,
[haec] sollemnia.

3a. Aethiopalis
zonae splendor fuisti,

3b. Brictonibus ut
sol mundo claruisti.

4a. Lucani depositum
pretiosum hoc habuerunt,

4b. Tandem Salernigenae
tanto pastore claruerunt,

5a. Ubi nunc suffragia
multa dantur
ipso protegente.

5b. Quotque mirabilia
semper fiunt
Christo adnuente!

6a. Eius monstrantur
nautis prodigia
maris fluctibus,

6b. Cum[que] petuntur,
dantur auxilia
nostris civibus.

7a. Cuidam vetulae Lucanae
paret in somnis hortans,
ut glebam sui corporis

7b. Spinis contectam et herbis
monachus, eius natus,
inquirat dati muneris.

8a. Vacuum plebi
vas, vinum donans convivanti,
corporis inventio,

8b. Furtim subtractae
pecuniae peregrinis fit
mira restitutio.

9a. Arida dextra
vivificatur
morbo cessante,

9b. Contractus puer
movetur plene
turba clamante.

10a. Pes arefactus
gressum recuperavit,

10b. Caecis visum dedit
et languores sanavit.

11a. Filiae Landonis
contractae gressus datur,

11b. Et adulescenti
motus recuperatur.

12a. Mutis sermo,
surdis auditus
redditur,
et debilis sanatur.

12b. Confunduntur
detrahentes, qui
nocendi
se teste condemnantur.

13a. Tollitur latronibus
gressus, quousque
restituant,
quod sustulerunt.

13b. Linguis loquens variis
daemon Apulam
deserit; hoc
multi viderunt.

14a. Nos sollemnia
tibi celebrantes

Duc ad supernorum gaudia
ad tuum honorem
exsultantes,

14b. Nos hic respice
cives gubernando,

Donans solida suffragia
concivibus tuis
operando,

15. Nam diem
gloriosum fecisti.

Brev. ms. Salernitanum saec. 15. Cod. Capit. Salern. s. n. — 2a, 2 firmatus. — 6a, 2 naves. — 8a, 2 vinum dominus donans. — 8b, 2 sq. mira fit. — 9a, 3 moribus cessante. — 10a, 1 Lies Pede arefactus? —

259. De sancto Mauritio.

1a. Christo laudes exsolvamus
Et devote recolamus
Christi beneficia.

1b. Nihil deest in effectu,
Cum abundat in affectu
Laudum dives hostia.

2a. Omnes ergo gratulemur
Et praesentis veneremur
Diei sollemnia,

2b. Quam Thebaeae legionis
Victis poenis passionis
Consecrant martyria.

3a. O quam dulcis spes piorum,
O quam felix [mors] sanctorum,
O quam vita melior,

3b. Auro, gemmis, ornamentis,
Cunctis mundi blandimentis
Longe pretiosior!

4a. Hoc beata legio
Sub duce Mauritio
Sua morte docuit;

4b. Argumentum utile,
Exemplum laudabile,
Quod morti non defuit.

5a. Maximiani Caesaris
egressa sententia
Proponit militibus
foeda sacrificia;

5b. Ergo sacris sculptilium
polluuntur miseri,
Tura ponunt, supplicant
saxo, ligno, lateri.

6a. Sed declinant a mandatis
Exsecrandae potestatis
Summi regis acies;

6b. Ad Agaunum fit secessus,
Ubi grata se recessus
Obtulit planities.

7a. Audit Caesar legionem
Praetergressam sanctionem
Decretalis regii;

7b. Temptat mentes immutare,
Sed non norant fluctuare
Firmitatis filii.

8a. Et contempto verbo regis
Decimatur sancti gregis
Tam lata possessio;

8b. Poenas tulit saevae mortis,
Quem invenit dirae sortis
Facta revolutio.

9a. Revocantur iterum
Ad ministrum scelerum,
Ad regem nequitiae
Caelestis militiae
Castra beatissima.

9b. Sed mandatum spernitur,
Et statim recurritur
Ad prius flagitium,
Rursus sentit gladium
Legionis decima.

10a. Revocantur nec vincuntur,
Sed, quo magis impelluntur,
Maiori stant pondere.

10b. Ergo cunctos mors involvit,
Sed, ut verum loquar, solvit
Ut vinctos de carcere.

11a. Gens peracto scelere
In sanctorum funere
Ut potens in opere
Celebrat convivium.

11b. O quis locus epulis,
Dum strages in oculis
Dum sanguis in poculis,
Quid vel quale gaudium!

12a. Victor viae lege ductus
Audit voces sed non luctus,
Ubi luctus ratio;

12b. Invitatur, sed professus
Christi nomen est ingressus
Mortem pro convivio.

13a. O beatae legionis
Venerandi principes,
O felicis passionis
Electi participes,
Exaudite supplices
Impetrate veniam.

13b. Prosit nobis, speciali
Cum vos laude colimus,
Cum affectu speciali
Nos vobis subicimus,
Et nunc per vos petimus
Sempiternam gloriam.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellens. 9786—90. — Aus derselben Quelle Anal. Bolland. VI, 377.

260. De s. Mauritio et Sociis.

1a. Laudes Christo decantemus
Et in Christo personemus
Martyrum sollemnia,

1b. Qui vicerunt vim maligni,
Vivunt Deo, Deo digni
Sacra per martyria.

2a. Messis multa trituratur,
Et matura iam calcatur
Electorum vinea,

2b. Decimati decimantur,
Ut probati conscribantur
In caelesti linea.

3 a. Testes Dei
Quasi rei
Moriuntur,
Inseruntur
Sempiterno lumini.

3 b. Mors eorum
Mors sanctorum,
Gloriosa,
Pretiosa
In conspectu Domini.

4 a. Hic ingressus,
Hic progressus,
Via iusta
Sed angusta
Per cruorem roseum;

4 b. Christus ipsam
Suis istam
Revelavit,
Commendavit
Per velamen carneum.

5 a. Veri Christi milites
Christi ferunt limites,
Agni tincti sanguine
Rubent, fontis lumine
Christo consignati.

5 b. Plagis gaudent variis,
Colla flectunt gladiis,
Gazas fundunt optimas,
Deo reddunt animas
Fide coronati.

6 a. O Mauriti, princeps alme,
Fulgens fulges instar palmae
In conspectu gloriae;

6 b. Exsuperi, superasti
Mundi luxus et calcasti
Virtute constantiae.

7 a. Super nivem Candide
Dealbaris candide
Lilii candore.

7 b. Victor vincit fortius,
Rubet Innocentius
Rubeo cruore.

8 a. Fermentum hic fidei,
Amoris hinc ignei
Aestuat caminus,

8 b. Perferunt supplicia,
Quos amor per omnia
Penetrat divinus.

9 a. Hi sunt viri
Fide miri,
Viri fortes,
Quorum sortes
Regna tenent caelica.

9 b. Gaudent ita
Vera vita,
Ut fideli
Deo caeli
Nova canant cantica.

10 a. Qui se ipsos negaverunt
Et pro Christo pertulerunt
Tormenta fortissime,

10 b. Holocausta medullata,
Fide multa concremata,
Offerunt gratissime.

11 a. Reddunt vota mente tota
Corde mero Deo vero
Perenni cum iubilo,

11 b. Ubi Rachel, non iam Lia,
Non est Martha sed Maria,
Dies sine nubilo.

12 a. Vos precamur, testes Dei,
Natos lucis et diei
Decoratos gloria,

12 b. Ut nos ibi iam ascribi
Cum beatis faciatis
In Christi militia.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellens. 9786—90. — Aus derselben Quelle Anal. Bolland. VI, 358. — 5 a, 4 frontis.

261. De sancto Mauritio.

1a. Magno rerum creatori,
Plasmatorum salvatori
Honor, laus et gloria,

1b. Ad quem manus expandentem
Et in cruce sitientem
Tracta currunt omnia.

2a. Vi clamoris passi Dei
Praedicantur et Thebaei
Conversi deifice,

2b. Regem regum venerantur,
Hierusalem baptizantur
Urbis a pontifice.

3a. Intra Romam confirmantur
Sacra fide, dum sectantur
Aquilas imperii,

3b. Contra pacis hostes gerunt
Arma, iustum nullum terunt
Innocentes filii.

4a. Iussu regis diis libatur,
Grex Thebaeus absentatur
Suadente Mauritio,

4b. Ubi locum tanti mali
Declinando spiritali
Se det exercitio.

5a. Stat invictus miles fortis
Et contemni minas mortis
Sacro docet monitu,

5b. Deos plures detestatur,
Deum unum veneratur
Sancto cum exercitu.

6a. Velut aurum comprobantur
Sancti, dum bis decimantur,
Aurum sine scoria;

6b. Xristi servos imitantur,
Qui supersunt, sed laetantur
Passim clade tertia.

7a. Eia, caelum iucundatur,
Uno die quod ornatur
Tot sanctorum pignore;

7b. Terra recens humectatur,
Signis novis fecundatur
Et signorum foenore.

8a. Milium sex sescentorum
Sexaginta sex stratorum
Coheredum Domini

8b. Almus cruor Agaunensi
Rupe fusus Rhodanensi
Dat augmentum flumini.

9a. Rorant caeli decus orbi,
Fugat genus omne morbi
Martyrum precatio;

9b. Tantum nulli meruerunt,
Ut, qui semet impenderunt
Horum patrocinio.

10a. Iesu, partus ventris casti,
Morte sacra quos salvasti
Mortis ab interitu,

10b. Regni tui confer munus,
Qui cum patre Deus unus
Es et sancto spiritu.

Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. — 2b, 1 Ex clamore, gegen das Akrostichon: Mauricius dux et martir. — 9b, 3 Quorum. — Mel: Maiestati sacrosanctae. — Aus derselben Quelle Anal. Bolland. VI, 388.

262. De sancto Mauritio.

1a. Omnes Mauritium precentur,
Cuncti venerentur
Ut dentur
Post mortem
Regna nobis in sortem
Caelestia.

1b. Militum ipse Thebaeorum
Princeps est, virorum
Sanctorum,
Qui toto
Cuncta sprevere voto
Terrestria.

2a. Legibus
Christi pro sanctissimis
Martyres effecti,

2a. Regibus
Hi sunt a saevissimis
Omnes interfecti.

3. Sed mox ut enecti
Sunt vecti
Caelorum
Per manus angelorum
Ad gaudia.

Miss. et. Brev. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. — Aus derselben Quelle Anal. Bolland. VI, 361. — Ob Sequenz, trotz der Sequenzenform nicht aufser Zweifel.

263. De sancto Mauro.

1. Maurus lucida
Scandit poli culmina.

2a. Hodierna iucundetur
die plebs angelica,

2b. Hodierna die mater
iubilet ecclesia.

3a. Grex ordinis monastici,
Odas date cantici,

3b. Gesta Mauri concinite
In voce laetitiae.

4a. Hic duodennis
Benedicto traditur,

4b. Annos bis denos
hoc sub duce alitur.

5a. Maure, sub hoc duce
quis fueris,
Prodigiis patet
innumeris.

5b. Dum patris
imperium peragis,
Absque madore
fluenta premis.

6a. Tu linguae reddis
Officiumque pedis,

6b. Das vires fractis,
Caecam videre facis.

7a. Qui tibi obloquuntur,
Daemone invaduntur.

7b. Sint laudatores tui
Tuis sub alis tuti.

8a. Daemon tua
iussa tremiscit

8b. Obsessaque
corpora linquit.

9a. Tua mors quoque
verba pavescit,

9b. Tibi viva
cadavera reddit.

10a. Tu das bibendo
vinum non deficere,

10b. Membra personae
nectis paralyticae.

11a. Labrum naresque
morbo curas canceris,

11b. Secreta noscis
pandentibus angelis.

12a. Annorum libram auream
Comples et sumis lauream.

12b. Nos post decursum stadium
Fac promereri bravium.

13a. Praestet hoc per te
pater atque natus,

13b. Praestet hoc patris
genitique flatus,

14. Deus unus.

Trop. ms. Casinense saec. 12. in. Cod. Casinen. 546. A. — Miss. ms. Casinense saec 14. ex Cod. Casinen. 128. B. — Offic. ms. S. Mauri saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. F I 27 (nach Gillert in Briegers Zeitsch. f.

Kirchengesch. IV (1881), 609). G. — 3b, 1 Festa Mauri B. — 4b, 1 Innos bis, falsche Initiale B. — 5 a, 3 Patet miraculis B. — 5b, 1 Cum G. — 5b, 3 Absque cruore G. — 6b, 2 Caeca G. — 8a, 2 iura AB, rura G; vgl. 9a. — 9b, 2 cadenera redit B. — 10a, 2 deficienter B. — 12a, 2 Complens A; Sumis et mitis lauream G. — 13b, 1 pater G. — 13b, 2 parilique flatus G. — 14 fehlt B.

264. De sancto Mauro.

1. Inclita diei huius
recolamus festa

2a. Praecelsa canentes
melodia
regi regum praeconia,

2b. Qui Maurum levitam
perpetua
sublimavit in gloria

3a. Peracta forti
~~~~~~~~~~
de armato victoria,

3b. Victrici palma,
felici pugna, longa
perennique memoria.

4a. Hic mox in ipsa
~~~~~~~~~~
tenera infantia
Benedicti
patris oboedientia

4b. Clarus enituit
et, post Petrum
dum calcat aequora,
consodali
vitae fert suffragia.

5a. Alter non tertius
~~~~~~~~~~
cernit daemonis ridicula,

5b. Qualiter abstraxit
ab ecclesia
fratrem foras ad spectacula.

6a. Levitica stola
debilem reformat
sospitate prima.

6b. Hinc cura maxima
veneratur illum
Benedictus abba.

7a. Comitis vice Domini
curat incommoda,
~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~
fracti famuli
~~~~~~~~~~
sanctus sanat vestigia.

7b. Contulit caeco gemina
perpulchra lumina,
quae non dederant
naturae munera,
tresque mortuos
vitae reddidit sanctae
per trinitatis opera.

8a. Patris dulcissimi,
dum migrat ad superna,
cernere gloriam
dignus est e terra;

8b. Lampades coruscant
ornamentaque mira,
angelus indicat,
cuius haec sit via.

9a. Nos merita tua,
sancte, clarisona
resonamus lyra;

9b. Tu corpora nostra,
tu semper animas
gratia paterna

10. Refove, petimus,
salute aeterna
et conserva.

Offic. ms. S. Mauri saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. F I 27. — Daraus Gillert in Briegers Zeitsch. f. Kirchengesch. IV, 610. Er bemerkt: „Diese Sequenz ist nicht so regelmäfsig wie die vorhergehende gebaut.“ Sie folgt sehr regelmäfsig der etwas unregelmäfsigen Notkerschen Melodie Captiva. Vgl. Schubiger, Sängerschule Mel. 20. — 7b, 1 Contulit caecogenita (Gillert).

265. De sancto Michaele.

1 a. Decantemus congaudentes
Pretiosam recolentes
Angelorum gloriam,

1 b. Qui virtute deitatis
Intuentur trinitatis
Unicam substantiam.

2 a. Super omnem creaturam
Rector fecit hanc naturam
Rerum ab exordio;

2 b. Legislator ut narravit,
Hi sunt caeli, quos creavit
Deus in principio.

3 a. Hi ministrant deitati,
Astant trinae unitati
Famulantes iugiter,

3 b. Pias laudes depromentes,
Omnes Deo decantantes
Sanctus, Sanctus pariter.

4 a. Inter quorum hymnos primus
Est, ad caelos per quem imus,
Michael archangelus,

4 b. Per quem ab Aegypto motus
Ad promissam terram totus
Pergit Dei populus.

5 a. Qui in templo sancto Dei
Sub figura sacrae rei
Iuxta aram cerneris,

5 b. Stans incensum habens multum,
Vapor huius hic ad vultum
Arcae novi foederis.

6 a. Sed ut tecta detegantur
Et in lucem producantur
Haec sacra mysteria:

6 b. Templum sanctum plebs est Christi;
Ara, iuxta quam fecisti,
Cordis conscientia;

7 a. Aurum, in quo sunt incensa.
Mens est prudens et succensa
Per divinum spiritum;

7 b. Scandens fumus incensorum
Piae preces sunt iustorum,
Quos fers ante Dominum.

8 a. Servus agens, cuius ore
Rapis praedam, fit honore
Insignitus gemino;

8 b. Plebis Christi cor et sensum,
Templum, aram et incensum
Offers totum Domino.

9 a. Ergo, signifer polorum,
Pie princeps angelorum,
Duc ad caeli gaudia

9 b. Nos devote celebrantes
Pias laudes et psallentes
Tua patrocinia.

Grad. ms. Franciscan. in Csiksomlyo saec. 15. Cod. Mus. Hungar. lat. 3. — 5b, 2 Lies Vapor huius (cuius) it ad vultum? — 8a, 1 Sernis agens.

266. De ss. Michaele, Gabriele, Raphaele.

1 a. Angelorum in conspectu
Puro psallat intellectu
Mens devota, sobria;

1 b. Quorum vires, quorum esse
Plene novit et expresse
Dei sapientia.

2 a. Divae mentis hi sunt mentes,
Ei semper adhaerentes
Caritate nimia.

2 b. Mente mens est prosequenda,
Nec sunt tamen subtrahenda
Laudum linguae munia.

3 a. Ut auctori sit devotum
Toto nisu plasma totum,
Perpes est iustitia.

3 b. Laudet ergo totus homo
Caeli regem et in domo
Militantes regia.

4 a. Quorum virtus, quorum decor
Plus me fugit, dum plus sequor
Eorum vestigia.

4 b. Post hos currens me fatigo
Et, dum eos investigo,
Quaedam intro retia.

5 a. Quiddam tamen apprehendo,
Quod descendens, dum ascendo,
Capio sublimia,

5 b. Et dum quaero. quod est minus,
Mcus magis capit sinus
De maioris gloria.

6 a. Nam subtilis haec et pura
Creatoris creatura
Quaedam est notitia;

6 b. Honor vigens in creatis
Pandit, cuius potestatis
Sit rex creans omnia

7 a. Quantus debet ille credi,
Cuius pes ne possit laedi,
Cavet haec familia,

7 b. Quae transsendit in decore,
In vi mentis et fulgore
Cuncta visibilia.

8 a. Illis iure laus debetur,
Quorum Deus nos tuetur
Vigili custodia,

8 b. Ne nos laedant, quantum volunt,
Qui de caelo pulsi colunt
Loca mundi varia;

9 a. Qui virtute Michaelis
Effugati sunt de caelis,
Dei tamen gratia.

9 b. Hic est princeps summi coetus,
Sub quo ruit inquietus
Draco fovens vitia.

10 a. Insistamus eius laudi,
Ut ereptis hostis fraudi
Poli pandat atria.

10 b. Veneremur Deo carum
Conductorem animarum
Ad caeli palatia.

11 a. Sit laus iugis Gabrieli,
Cui sua rector caeli
Credidit mysteria;

11 b. Hic est Dei fortitudo,
Quem superna celsitudo
Destinat ad fortia.

12 a. Iste missus ad Mariam
Ad salutis nobis viam
Posuit initia;

12 b. Dum per eum salutata
Fit ex Deo gravidata
Patris parens filia.

13 a. Qui tam potens es et fortis,
A funestae nos cohortis
Protege versutia,

13 b. Et, quam blande salutasti,
Matrem castam agni casti
Nobis reconcilia,

14a. Ut haec per te suadentem
Apud natum et parentem
Nobis sit propitia,

14b. Quo solutos a peccatis
Nos conducat cum beatis
Ad aeterna gaudia.

15a. Raphaelem venerari
Ratione docent pari
Patrum testimonia;

15b. Qui fidelis comes viae
Deputatus est Tobiae
Trina dans remedia:

16a. Curat caecum, docet viam,
Saram servat et Tobiam
Sanos per fumigia.

16b. Ipse nobis sit tutela,
Peregrinis lux, medela,
Socius in patria.

17a. Quam illustrat et decorat
Iesus Christus, quem adorat
Caelum, tellus, maria;

17b. Cui mille beatorum
Voces canunt angelorum
Et centena milia.

Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII. add. saec. 15. A. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20) B. — Miss. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. Marcian. L III 125. C. — 1b, 1 quorum sese C. — 2b, 3 linguae nimia C. — 5a, 1 Quidam C. — 11b, 3 Desinat C. — 17b, 3 fehlt C. — Der Text in B beginnt erst mit Str. 7a, 1: debet ille (das vorhergehende Blatt ist abgetrennt).

267. De sancto Nicasio.

1a. Audi, martyr inclite,
Et exaudi debitae
Laudis sacrificium.

1b. Audi, praesul optime,
Vota mentis intimae
Et affectus cordium.

2a. Ave, pater patriae,
Foenerator gratiae
Talento multiplici.

2b. Ave, pastor ovium,
Pastoris officium
Modo complens triplici.

3a. Tu es gregis masculus,
Tu es dexter oculus
Rhemensis ecclesiae.

3b. Tu es gregis speculum
Gregis mundans oculum
Exemplo munditiae.

4a. Te pastore praevio
Currit grex in stadio
Ad palmam victoriae.

4b. Tuae mortis pretio
Cessat indignatio
Divinae iustitiae.

5a. Ergo, pacis hostia,
Pande nobis ostia
Divinae clementiae.

5b. Tua prece praevia
Fiat nobis pervia
Verae via veniae.

Miss. Rhemense imp. Rhemis 1553. „In tono Prosae: Veni sancte spiritus."

268. De sancta Oda.

1a. Christo plaude, plebs mundata,
Oda gaudet odis data
Castitatis lilio,

1b. Quae sub die hodierno
Sanctis pie in superno
Sociatur solio.

2 a. Scotis rege virgo nata
Christi lege est renata
Sacro fonte gratiae,

2 b. Visu caret oculorum,
Luce claret meritorum
Tempore infantiae.

3 a. Servitute servulorum
Ducta tute ad Gallorum
Pervenit confinium,

3 b. Pro salute oculorum
Spe virtute beatorum
Petiit Leodium.

4 a. In aperto Deo dante
Et Lamberto suffragante
Visum sumpsit oculis.

4 b. Carnis vultu speciosa,
Dei cultu gloriosa
Fidem firmat populis.

5 a. Spreto thoro coniugali
Cupit choro virginali
Vivere in gloria,

5 b. Mundi florem et ornatum,
Genitorem, dominatum
Deserit cum patria.

6 a. Tendens mente ad divina
Se sub gente Thessandrina
Imponit tugurio,

6 b. Corpus terit, cor confortat,
Hostes ferit et reportat
Triumphum de vitio.

7 a. Post mortalis vitae cursum
Ad vitalis regni sursum
Transfertur fastigia;

7 b. Multis modis haec afflicta
Oda odis est addicta
Virginum laetitia.

8 a. Christo caelis coronata,
Terra melis frequentata
Colitur christicolis,

8 b. Aegris dona sanitatis
Dat matrona pietatis,
Terrae salus incolis.

9 a. Vitam prece, Oda, munda,
Mundi faece ab immunda
Munda nos clementia,

9 b. Ut solvemur ab his malis
Et laetemur aeternalis
Luminis praesentia.

Grad. ms. Boscoducense saec. 15. Cod. Arch. S. Ioannis Boscoducen. n. — 3 a, 3 confinia.

269. De sancto Onofrio.

1 a. Lingua tuarum praeconia
Nequit virtutum
contexere,
Coetus exsultat harmonia
Caeli, quae fovet
retexere,
Quae nostra nequit
exprimere.

1 b. Merita tua recolere
Nostra non sinit
fragilitas,
Quod ista desit extollere,
Christi suppleat
humanitas,
Te quoque colens
divinitas.

2. Coruscans aether coniubilat,
Laetatur caeli militia,
Suscipit Christus et baiulat
In caelum te cum laetitia.
Pellentes ergo convicia
Procul cantemus Alleluia.

Miss. ms. Valentinum saec. 15. Cod. Capit. Valentini s. n. A. — Miss. ms. Valentinum imp. Valentiae 1509. B. — Miss. Valentinum imp. 15** C. — Miss. Gallicanum sec. consuet. eccless. Sicularum imp. Venetiis 1568. D. — 1 a, 2 Nequit tutum BC. — 1 a, 3 Deus exsultat A; exsulta D. — 1 a, 4 Caelestis que fovet ABC: Caelestia quod faciunt D. — 1 b, 4 supplet ABCD. — 2, 1 aethere BC. — 2, 4 tecum ABC; et cum D. — 2, 5 Nolentes ergo ABC.

270. De s. Ottone et Sociis.

1 a. Honorum fastigio
Minorum religio
Patris natos efferat

1 b. Ottonem cum ceteris,
Quos in thronos aetheris
Plebs evectos celebrat.

2 a. Ob virtutum munera
Clara nec non funera,
Quis fidem amplificant,

2 b. Exemplorum moribus,
Signorum splendoribus
Cunctosque clarificant.

3 a. Nam missi Marochium
Iniunctum negotium
De docendis gentibus
Fidis gerunt mentibus;

3 b. Cur regum crudelitas,
Gentis infidelitas
Duro mulctos verbere
Hos occludit carcere.

4 a. Ast non silent, quamvis vilent,
Immo fundunt nec abscondunt
Iubar sapientiae,

4 b. Detestantes, aspernantes
Idolorum profanorum
Ritum exsecrabilem.

5 a. Non allecti blandimentis
His deiecti nec tormentis
Iesum dant laudabilem.

5 b. Rursus ipsis hinc lictores
Infligunt asperiores
Plagas et certamina;

6 a. Ac in latebris concludunt,
Ubi spoliatos trudunt
Constrictos per ligamina
Punctiva super stramina.

6 b. Eorundem seductorum
Rege sed Marochiorum
Coram spernunt Machometum;
Ira pandit se repletum.

7 a. Hosque saevior serpente
Enses frangens tres repente
Sua manu decollavit
Ac cremari demandavit.

7 b. Rogus sed non tangit illos
Urens quidem, nec capillos,
Nec hoc loco citra pluit,
Quod stupendum est et fuit.

8 a. Quorum corpora condivit
Fida plebs et sepelivit,
Sed fert Christus mentes caelo,
Quae certarunt tanto zelo,

8 b. Hos coronans trino serto
Nobis prorsus inexperto
In caelesti gloria
Adepta victoria.

9 a. Ergo, vitae concupitae
Finis et exordium,
Summum numen, verum lumen,
Iesu, dulcor cordium,

9 b. Fac nos puros et securos
Ab inferni furia,
Horum prece strata nece
Locans caeli curia.

10. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Franciscan. Amstelodamen. anni 1531. Cod. Weerten. Fa 7. — 5 b, 1 lectores. — 6 b, 1 Eorundem sed votorum.

271. De sancto Pantaleone.

1a. Quam aeternis dignam donis
Fecit dos Panthaleonis,
Gaude, Nicomedia,

1b. In qua natus est et passus
Per virtutum martyr passus
Vectus ad caelestia.

2a. Claris puer ortus avis
Mansuete simplex avis
Servat innocentiam,

2b. Nec dimittit hanc adultus,
In crescente Dei cultus
Crescit augens gratiam.

3a. Generosi nitor vultus
Puritate mentis fultus
Puerum irradiat,

3b. Rubet genis, flagrat fide,
Per quam vires homicidae
Frangit et humiliat.

4a. De carnali medicina
Transit sacer ad divina
Medicus remedia

4b. Et infirmos curat gratis,
Quos emunctos Hippocratis
Laeserant auxilia.

5a. Mira virtus est medentis,
Morbos enim fugat mentis
Pariter et corporum,

5b. Passim pascit indigentes,
Cibo corpus, verbo mentes,
Pastor Dei pecorum.

6a. Rerum heres paternarum
Herus potens fit earum
Pater factus pauperum,

6b. Mundo carne conversatur
Et anhelat et levatur
Cor ad alta liberum.

7a. Surgit puer hoc iubente,
Qui percussus a serpente
Mortis iugo suberat;

7b. Serpens crepat, caecus videt,
Spernit deos et irridet
Surgens, qui languerat.

8a. Et exsultat martyr factus,
Sed desaevit ira tactus
Imperator acrius.

8b. Igni sanctus applicatur,
Vigor cuius annullatur
Actus sui nescius.

9a. Meritorum huic testis
Et coronae vox caelestis
Fit ex novo nomine,

9b. Opem Dei miserentis
Ei spondens in tormentis
Et poenarum turbine.

10a. Ad laedendum laetus lenta
Transit martyr per tormenta
Superans divinitus,

10b. Pugil fortis et insignis,
Qui virtutem vincit ignis
Igne sancti spiritus.

11a. Isti mare cedit viro,
Saxi moles motu miro
Super undas vehitur;

11b. Lac propinat iugulatus,
Per quod serto laureatus
Virginali noscitur.

12a. Primo caedi nescit ense,
Per secundum adit mensae
Caelitum convivia;

12b. Quem qui pie veneramur,
Eo duce perfruamur
Eorundem gloria.

Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13) A. — Trop. et Sequent ms. Civitatense saec. 14. Cod. LVI (20) B — Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII. C. — 1a, 1 dignum B. — 1b, 2 virtutem A. — 6b, 2 Sed BC. — 7b, 2 Deus A. — 11a, 1 cedunt A.

272. De sancto Paulo.

1 a. Doctori gentium,
Gentes, adplaudite
Votaque mentium
Voce depromite.

1 b. Pastori gregibus
Curam impendere,
Pastorem ovibus
Incumbit colere.

2 a. Electum vasculum,
Honoris ferculum
Tumoris vacuum
Iure percolitis,
Qui veri quaeritis
Fontis irriguum.

2 b. Exempli gratiam
Laudis materiam
In hoc exsilio
Confert et gaudium
Doctoris gentium
Sacra conversio.

3 a. Rapax mane,
Sero munificus,
Non inane
Beniamin typicus
Tulit auspicium.

3 b. Parit mater
Doloris filium,
Vocat pater
Dextrae suffragium
Doctus mysterium.

4 a. Quod Saulus rapuit,
Paulus distribuit,
Divisit spolia *
Legis in gratia.

4 b. Quem Annas statuit
Ducem malitiae,
* Christus exhibuit
Ministrum gratiae.

5 a. Dum vacat caedibus,*
Caecatus corruit,
Lapsa de nubibus
Vox eum arguit:

* 5 b. „Cur me persequeris,
Saule, nec sequeris?
Cur in aculeum
Vertis calcaneum?

6 a. „Cum me persequeris,
Praestare crederis
Mihi obsequium,
In meis fratribus
Cruentis manibus
Versando gladium?

6 b. „Excessit litera,
Cesserunt vetera,
Praeconem gratiae
Te nunc constituo,
Surge continuo,
Locum do veniae."

7 a. O plena gratia,
De cuius cumulo
Arenti copia
Redundat saeculo!

7 b. Felix vocatio
Non propter meritum,
Larga donatio
Sed praeter debitum!

8 a. Per aquae medium,
Per ignem spiritus
Ad refrigerium
Transit divinitus.

8 b. Mutato nomine
Mutatur moribus,
Secundus ordine,
Primus laboribus.

9 a. Par est apostolis
Vocatis primitus,
Praeest epistolis
Vocatus caelitus.

9 b. Ter virgis caeditur
Semel lapidibus,
Ter mari mergitur
Nec perit fluctibus.

10a. Ad caelum tertium
Raptus in spiritu
Dei mysterium
Mentis intuitu
Intuetur nec loquitur,
Quia nec loqui sinitur.

10b. O pastor inclite,
Pastorum gloria,
Felici tramite
Tua ovilia
Deduc, perduc, constitue
Perennis loco pascuae.

Miss. ms. Leodiense saec. 15. Cod. Vatican. 3808. A. — Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. B. — Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15/16. Cod. Bruxellen. 18125. C. — Miss. Leodiense imp. Delf s. a. (1485). D. — 2a, 3 Timoris D. — 3a, 3 Vero mane A. — 4a, 4 Regis B; in gloria C. — 6b, 2 veretra B. — 7a, 2 tumulo A. — 7b, 4 propter AB. — 9a, 2 Vocatus AB. — 9a, 3 apostolis A. — 10b, 6 Perenni C. — Cfr. Anal. Bolland. VI, 401.

273. De sancto Petro.

1a. Almiflua
turba caelestis gaudet,
laudes Deo dare
in astris non cessat.

1b. Et terrena
agmina voto puro
concrepantes eius
laudent potentiam.

2a. Gloriosus in sanctis,
in aeternum qui constat,
cuius virtus
est, quod ipsi peragunt.

2b. In hac ergo nunc die
eius primum gloriae
concinentes
clavigerum, principem,

3a. Apostolum,
eius pro laude
extollamus
Petrum vocatum
cum fratre
ad docendum populum.

3b. Nam hodie
Christi pro fide
crucifixus
scandit ad caelos,
socius
spiritibus cum sanctis.

4a. Princeps cunctorum
ecclesiae
exstat Petrus

Fidelium,
per cuius fidem
salvi facti
populi
nunc exsultant in orbem.

4b. Qui ter magistrum
noctu negans
galli vocem

Recordatus,
quod tunc deliquit,
lacrimando
devote
mane prima delevit.

5a. Ad te, Deus,
nunc conversi
corde supplici
deposcimus,
ut relaxes nostras culpas.

5b. Nam pro nobis
natum tuum
mundo misisti,
qui sanguine
nos redemit de proprio.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 11. Cod. Angelic. B III 18. — 2a, 4 ipsis. — 2b, 1 dies. — 2b, 4 clavigerunt. — 4a, 3 est ad Petrus. — 5b, 4 sanguinem.

274. De sancto Petro.

1 a. Petrus sequens Dominum
Fit piscator hominum,
Fit retium laxator,

1 b. Hinc praefertur ceteris
Claviger ut aetheris
Et culpae condonator.

2 a. Dum duodecim gregantur
Et apostoli vocantur,
Hic est primus canone.

2 b. Verbum, quod se carne celat,
Pater, non caro revelat
Neque sanguis Barionae.

3 a. Ex hoc Petrus appellatur
Et ecclesiae locatur
Fundamentum,
Spernens ventum,
Spernens portas inferi.

3 b. Vidit se transfigurantem
Et secretius orantem,
Suscitatam
Videt natam
Intra domum Iairi.

4 a. Pro se Petrus ut pro Christo
Censum solvit, ut in isto
Declaret se vicarium.

4 b. Calcat mare, ter amorem
Fassus diluit priorem
Negandi sic ternarium.

5 a. Vitae Dorcadem dat piam,
Morte punit Ananiam,
Damnat trucem simoniam,
Baptizat Cornelium.

5 b. Ab Herode carceratus
Et ab angelo laxatus
Antiochiae praelatus
Turbis est fidelium.

6 a. Hinc Romanas arces adit,
Simon cum Nerone cadit;
Versa cruce
Petrus duce
Se minorem praedicat.

6 b. Ergo, Simon Petrus, Cephas,
Caelos pandat laxans nefas;
Umbra quippe
Sua lippae
Mentis morbos medicat.

7 a. Et nos tuas oves, Christe,
Quas pastor suscepit iste,
Tibi reddat caelitus,

7 b. Ut locetur intra caulas
Et caelestis patris aulas
Civis et proselytus.

Grad. ms. Wormatiense (?) saec. 13. Cod. Mus. Germanici 7068. A. — Miss. Wormatiense imp. s. l. et a. (1522). — 1a, 3 Fitque AB. — 4a, 2 solvat A. — Mel.: Mane prima sabbati.

275. De sancto Petro.

1 a. Princeps, dux ecclesiae,
Petrus fulget hodie
Pastor factus ovium;

1 b. Pisci iacit retia,
Iecit ad imperia
Et ad mentes omnium.

2 a. Claves tenes nunc caelorum,
Super terram populorum
Solvis, ligas animas;

2 b. Solve vincla delictorum,
Pastor clemens, adflictorum
Vide, terge lacrimas.

3 a. Calcat mare gressibus,
Paene mersum fluctibus
Christus elevavit;

3 b. Piscis os aperuit
Stateremque repperit,
Didragma donavit.

4 a. Super solem refulgentem,
Transformatam supra montem
Vidit Christi faciem,

4 b. Christo spondet inflammatus:
Pro te mori sum paratus,
Ense fugat aciem.

5 a. Gallus cantans arguit,
Flens, dolens ingemuit,
Veniam meretur;

5 b. Timens ostiariam
Regum nec potentiam
Nec minas veretur.

6 a. Umbra sanat corporali,
Virga data pastorali
Suscitat discipulum,

6 b. Petronillam aegram sanat,
Marcum docet, unde manat
Doctrina per saeculum.

7 a. Baptizat Cornelium,
Magum per daemonium
Volantem prostravit,

7 b. Tabitam resuscitat
Et, dum templum visitat,
Claudum reparavit.

8 a. Se amare ter fatetur,
Gregem pascere iubetur
Verbo, vita, pabulo;

8 b. Versa cruce crucifixus
Stat in Deo totus fixus,
Docet de patibulo.

9 a. Super thronum collocaris,
Caelo, mundo principaris,
Petre beatissime,

9 b. Fac nos tecum confessores,
Coheredes, possessores
Vitae felicissimae.

Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13). A. — Trop. et Sequent. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20) B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. C. — 1 b, 1 iacet A. — Nach 7 b schiebt B zwei Halbstrophen (7 a und b) aus der Sequenz Per errorem ductus vanum ein.

276. In s. Petri ad Vincula.

1. Nunc luce alma
splendescit per orbem
haec dies, ecce, gloriosa.

2 a. Almi recolamus
Petri voce celsa,

2 b. Gratanter modulos
accommodet lingua.

3 a. Vincentis
amorem ob supernum
crucis sacrae tropaea,

3 b. Meritum
gloriamque praelatam
in caelesti gloria

4 a. Puro corde fraterna
iubiletque turba.

4 b. Qui a Christo ligandi
solvendique dona

5 a. Accipiens,
claviger effectus,
nostra resolvens vincula,

5 b. Sublevando
aetheris sedibus
potestate nos tradita,

6 a. Iungat coetui
sancto culmine
in poli
paradisique amoenia.

6 b. Ubi adorat
ordo te, Christe,
psallendo
harmonica voce cantica

7a. Nova sanctorum
resonantium
voce angelicus
melica

7b. Cum maiestatem
supernam tuam
poscentes humili-
ter almam.

8a. Cui digna
nos cum illis
resonemus una
rhythmica
in excelsis carmina

8b. Caelestique
in gloria
trinum atque unum
iugiter
veneremur in arva.

9a. Celsa potestas
angelica

9b. Ovans te laudat
in gloria;

10a. Virtutes caeli
te glorificant per astra, *

10b. Nostra exaudi,
* angelorum

*

Qui patris sedes *
ad dexteram.

* Et famulorum
iungens voces, precamina,

11a. Quorum vocibus
ut caterva

11b. Glorificet semper
te et nostra

12. Regnantem iure
cum sanctis in aeternum.

Grad. ms. Fossatense saec. 13. Cod. Parisien. 13254. A. — Miss. ms. Beccense saec. 13. Cod. Parisien. 1105. B. — Grad. ms. Rothomagense saec. 14. Cod. Parisien. 905. C. — Miss. ms. Rothomagense saec. 15. Cod. Parisien. 863. D. — Miss, ms. Oxoniense anni 1384. Clm. Monacen. 705. E. — Miss. ms. Sarisberiense saec. 15. Cod. Rossian. VIII 213. F. — Miss. Herefordense imp. Rothomagi 1502. G. — Aufserdem: Miss. ms. Rothomagense saec. 14. Cod. Parisien. 17317. — Miss. ms. S. Laudi Rothomagensis saec. 14. ex. Cod. S. Genovefae Parisien. BBl. Fol. 5. — Findet sich überhaupt in vielen französischen und englischen Quellen, deren Varianten belanglos sind.

1, 2 splendescat B. — 1, 3 ecce fehlt C. — 2b, 2 accomodet in quam A; alle anderen Quellen in qua, welches völlig unverständlich erscheint; celsa (2a, 2) dürfte als Object von recolamus aufzufassen sein. — 3a, 1 Vincenti A. — 3a, 2 amorem et supernum A; superum D; ob fraternum G. — 3b, 1 Merito E. — 3b, 2 gloriam et E; perlatam AB. — 4a, 1 Pio corde ABF. — 4a, 2 iubilatque C; tuba ABDG, turma F. — 4b, 2 solvendi et dona ABC. — 5b, 2 aethereis A. — 6a, 1 Iungit A. — 6a, 4 amoena C, harmonia A. Zu dem Substantiv amoenia f. g. ist das zur Latinität der Martialer Sequenzen Bemerkte (Anal. VII, S. 12) zu vergleichen; dahin gehört auch arva (8b, 5). — 7a, 1 Sona A. — 7a, 2 resonantum BC. — 7a, 3 laude ABF; angelicis A, angelici E, angelica C. Angelicus ist zu verbinden mit ordo (6b, 2) als Subject der 3 Clauseln 6b, 7a u. 7b. — 7a, 4 milia AE, mellea G, mellica DF, inclita D. — 7b, 1 Dum D. Cum ist entweder mit voce (7a, 3) zu verbinden — cfr. culmine in (6a, 2) — oder mit poscentes (7b, 3; zu cum c. accus. vergleiche man die zahlreichen Beispiele in Anal. VII, S. 14). — 8a, 1 Qui D, Huius A. — 8a, 5 cantica A. — Für die richtige Abteilung der Strophen 9 u. 10 giebt die Melodie allein sicheren Anhaltspunkt. — 10a, 2 glorificent BC. — 10b, 4 iunge A; per carmina A. — 11a, 1 Tuorum ABC. Tuorum wahrt freilich besser die Symmetrie zu 11b, 1; aber es stört den Sinn; auch in der Melodie ist hier kein Parallelismus gewahrt. —

11b, 1 sq. te semper et AD. — 12, 1 Regnantem in te D. — In den Analecta Liturgica (I, p. 160) ist bemerkt: „L'obscurité de ce morceau est, par endroits, presque impénétrable;“ gilt das vom Text der Quellen, so noch weit mehr in Folge einer ganz unbegreiflichen Interpunktion von jenem Texte, den Misset-Weale ebendort vorlegen.

277. In s. Patri ad Vincula.

1 a. Per errorem ductus vanum
Misit rex Herodes manum,
Ut quosdam affligeret;

1 b. Zebedaei natum stravit
Subsequenter ac tentavit,
Ut et Petrum caperet.

2 a. Azymorum erant dies,
Per quos vana datur quies
Iudaeorum populo;

2 b. Quibus talia placebant,
Quia caeci nil videbant
Rectae mentis oculo.

3 a. Commendatur vinculatus
His, qui cingunt ense latus,
Bis octo militibus,

3 b. Ut post pascha duceretur
Et a vulgo quaereretur
De suis operibus.

4 a. Qui, dum esset producendus,
Fretus fide, spe colendus,
Visitatur caelitus;

4 b. Nocte carcer illustratur,
Captivato praeparatur
Admirandus exitus.

5 a. Per legatum valde dignum,
Sicut notuit per signum,
Dum catena rumpitur,

5 b. Excitatur a sopore
Et sublata poena morae
Ad iter praecingitur.

6 a. Ad aspectum tanti viri
Propter novitatem miri
Putat, quod sit visio;

6 b. Sed resumpto statu mentis
Per adfatum conducentis
Cessat haec opinio.

7 a. Nam dum transit per custodes,
Quos statuerat Herodes
Petri fugae timidus,

7 b. Ultro clausa porta patet;
In miraculis non latet,
Quod sit Dei nuntius.

8 a. Petrus est ad se reversus,
In stupore primo mersus
Et laudando Dominum

8 b. Dixit: Vere scio, quia
Mihi patet tuta via,
Metus habet terminum.

9 a. Per ductorem mihi datum
Me cognosco liberatum
Divino miraculo

9 b. Ab Herode et Iudaeis,
Persecutoribus meis;
Sum sine periculo.

10 a. Ergo, claviger caelorum,
Solve vincla peccatorum,
Ut de sorte beatorum
Mereamur effici,

10 b. Post catenas huius vitae
Invitati per *Venite*
Illo dulci pane vitae
Valeamus refici.

Trop. et Sequent. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20) A. — Miss. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXX (13) B. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII. C. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. D.

278. De ss. Petro et Paulo.

1. Principes veneremur
nunc ordinis
apostolici,

2a. Ad Christum
qui mundum
sanctis deducunt
exemplis,

2b. Qui verbis
et factis
gentes persuadent
credere.

3a. Ianitor
caelorum pastorque
o animarum inclite,
Contra quem nil
valent inferni
portae, sed fractae
corruunt,

3b. Tu Petrus
es, supra quem firma
stant pietatis opera,
Tu imperas
machinae cunctae,
quam Deus auctor
condidit.

4a. Iesus, domnus noster,
caelica dum petiit
Et spiritum sanctum
cordibus dum tradidit
tui sociorumque tibi,

4b. In gentibus cunctis
lux pia quo micaret,
Iudaicis oris
divina charismata,
Petre sanctissime, foederas.

5a. Iam tandem Romanum
orbem transvolas
signis prodigiisque replens

5b. Urbemque Romuleam
mortis gloria
vexilloque crucis superas.

6a. Tu, Paule,
postquam gentibus
paene cunctis,
postquam tu Graecis
universis
mandaveras
Christi perpetua
munera,

6b. Tu, Paule,
Romam veniens,
visione
Simon Neroque
vincerentur,
laboribus
Petri sanctissimi
subvenis.

7a. Hodiernam
ergo diem
martyrio [vestro] o quam
dignissimo
ornantes,

7b. Plebiculae
pia vota
suscipientes, terrena
caelestibus
haereant,

8. Facite, peccata
quod precibus vestris
solvat rex regum
regnans saecula
per cuncta.

Miss. ms. S. Arnulphi Meten. anni 1321. Cod. Meten. 133. — 4a, 1 dominus. — 4b, 3 Iudaeis horis. — 8a, 1 Facite in der Hs. noch zu 7b gezogen.

279. De ss. Petro et Paulo.

1 a. Roma, nutrix Augustorum,
Gratuleris ad tantorum
Principum sollemnia;

1 b. Primitivus fons erroris,
Sed caelestis vi pastoris
Facta tributaria.

2 a. Roma gaudet, felix villa,
Sponsa Christi, non ancilla
Multiformis daemonis,

2 b. Nazaraei mater gregis
Post Neronis mortem regis
Et occasum Simonis.

3 a. Huius artes verbo Dei
Piscatoris Galilaei
Longe virtus expulit,

3 b. Panem dum sanctificatum
Contra gregem simulatum
Canum Petrus protulit.

4 a. Turris lignis fabricata
Novit, quantum Dei data
Possunt Petri retia,

4 b. Dum descendit in infernum
Convolantis ad supernum
Nova magi gloria.

5 a. Exspectantes deforis
Umbra sancti corporis
Multis a languoribus

5 b. Multos plene liberat
Et dolorem temperat
Suis cum ardoribus.

6 a. . . . .
. . . .
. . . .

6 b. Restitutis gressibus
Servi Dei precibus
Praesens psallit clericus.

7 a. Mira virtus, mira vita,
Surgit a morte Thabita,
Luci vivit iterum,

7 b. Sana redditur egenis,
Viribus firmata plenis
Curam habet pauperum.

8 a. Haec convertit ab errore,
Quae nec dici possent ore,
Turmas infidelium;

8 b. Per hanc pariter virtutem
Multos vocat ad salutem
Paulus, doctor gentium.

9 a. Furens prius Graecia
Tota cum Galatia
Credit evangelio;

9 b. Sumunt et Corinthii
Semen evangelii
Pauli magisterio.

10 a. Hi sunt luminaria
Duo radiantia
Semper ante Dominum,

10 b. Quorum potestatibus
Caelum clausum nubibus
Imbri ponit terminum.

11 a. Quorum alter cruci datus,
Alter gladio truncatus,
Caelo gaudent pariter;

11 b. Quorum precibus adiuti
Perditae pridem saluti
Reddamur alacriter.

Miss. ms. Hispalense saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17 C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18 D. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. E. — 1 a, 2 Gratularis E. — 1 b, 2 in pastoris A. — 3 a, 2 piscatores A. — Str. 3 b sqq. fehlen CDE. — 4 a, 2 Novit cantu AB; Dei dura B. — 4 b, 3 magis A. — Str. 5 sqq. fehlen B. — 5 b, 1 Multis A; Multos gehört zu Exspectantes; l. vielleicht: Multos a languoribus | Multis. — 7 a, 3 Ducis A. — 9 b, 3 magisteria A. — 10 b, 3 Imbra A.

280. De s. Petro Caelestino.

1 a. Caelestino decantemus
Sollenni tripudio,

1 b. Patri nostro iubilemus
Filiali gaudio.

2 a. Ipsum Deus sublimavit
Papatus officio,

2 b. Quem in caelis sociavit
Sanctorum collegio.

3 a. Sanctum probat hora mortis
Crucis apparitio,

3 b. Prece cuius conservetur
Haec nostra religio.

4 a. Ergo laudes Caelestino
Concinat haec contio,

4 b. Ut ipsius digni simus
Caelesti consortio

Post mortem carnis.

Miss. Romanum imp. Parisiis 1517. A. — Miss. Romanum imp. Lugduni (Crespin) 1535. B. — 1 b, 1 und 3 b, 2 beweisen, dafs die Sequenz für Cölestiner gemacht war. — Mel.: Sospitati dedit aegros.

281. De sancta Petronilla.

1 a. Ave, sponsa Christi vera,
Ave, mitis et sincera,
Ave, virgo Deo digna,
Christo prece me consigna.

Preces audi, praesta votum,
Cor in bono fac immotum.

1 b. Confer mihi cor contritum,
Rege visum et auditum,
Rege gustum et olfactum,
Virgo sancta, rege tactum,

Ut in cunctis te regente
Vivam Deo pura mente.

2 a. Tutum mihi fer ducatum,
Plasmatorem fac placatum,

2 b. Esto mihi consolatrix,
Pro me sis interpellatrix.

3 a. Christum pro me interpella,
Salva mortis de procella,

3 b. Superare fac me mundum,
Ne demergat in profundum.

4 a. Ne me sinas naufragari
In peccatis in hoc mari.

Virgo Dei, nunc memento,
Quo labore, quo tormento
Regnum Dei meruisti
Et sic caelos ascendisti.

4 b. Potens in conspectu Dei,
Memor esto, precor, mei,

Memor esto supplicantis,
Memor esto, quod in tantis
Sim peccatis constitutus,
Multis malis involutus.

5 a. Visita tu me infirmum
Et in bonis fac me firmum.

5 b. Agonista Dei fortis,
Esto praesens hora mortis,

6 a. Occumbentem fove, leva
Et de morte solve saeva,

6 b. Ut resurgam novus homo,
Civis in caelesti domo.

7 a. Duplex mors ne me infestet;
Iesus Christus illud praestet

7 b. Tua prece exoratus,
Idem pater, idem natus,

8. Idem utriusque flamen,
Qui vivit et regnat. Amen.

Miss. Gallicanum ad consuet. eccl. Sicularum imp. Venetiis 1568. — 1 b, 6 Et vivam. — 6 b, 1 Et resurgam. — 6 b, 2 Cuius in.

282. De sancta Pharahilde.

1 a. Felici conubio
Regi regis filio
Nupsit virgo regia,

1 b. Pharahildis caelitus
Inspirata penitus
Mundi sprevit gaudia.

2 a. Deum sequens puro corde
Cor ab omni virgo sorde
Mundavit [et] lascivia,

2 b. In aetate puerili
Reputavit pro re vili
Bona mundi labentia.

3 a. Ad vitae perpetuae
Requiem assiduae
Anhelabat anxia,

3 b. Nihil in hoc saeculo
Concupivit iaculo
Iesu Christi saucia.

4 a. Ter denorum cum annorum
Complevisset spatia,

4 b. Maritatur, viro datur,
Firmantur coniugia.

5 a. Pharahildis iuncta sponso
Fundit preces in absconso
Trahitque suspiria;

5 b. Deus votis eius cedit,
Qui privari non concedit
Eam pudicitia.

6 a. Hinc maritus imperitus
Commotus insania

6 b. Torquens eam tamquam ream
Addens improperia.

7 a. Sponsae sponsus iniuriam
Vertit ad ignominiam,
Ducit ad supplicia;

7 b. Equo lapsus conteritur,
Contritus membris moritur
Dictante iustitia.

8 a. Virgo clemens et illustris
Sex cum viro vixit lustris
Pollens castimonia,

8 b. Et post annos ter denos ter
Liberator eam noster
Recepit in gloria.

9 a. Huius ergo virginis
Preces summi numinis
Nos ducant ad atria,

9 b. Ubi sine termino
Laetemur cum Domino
Perenni laetitia.

Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Hagen. J 10. — 4 b, 1 virgo datur. — 7 a, 2 Convertit. — 8 b, 2 noster eam. — 9 b, 3 In perenni.

283. De ss. Philippo et Iacobo.

1 a. Caelum, tellus et maria
Mellita promant carmina
In laude salvatoris,

1 b. Apostolorum meritum
Chori clament fidelium
Voce cordis et oris.

2 a. Apostolus nunc Iacobus,
Alphaeo patre genitus,
Laudetur cum gaudio,

2 b. Qui nitens pudicitia
Clarus et sapientia
Praefulget eloquio.

3 a. Hunc virum admirabilem
Ordinavit in praesulem
Coetus apostolicus.

3 b. Dum ergo voce libera
Christi pangit magnalia
Homo sic veridicus,

4 a. De pinna mox deicitur
Et pertica percutitur
Fullonis crudeliter.

4 b. Sic Christi factus hostia
Perductus est ad atria
Caelorum feliciter.

5 a. Sed Philippus, vir insignis,
Clarus vita atque signis,
Praedicator fervidus,

5 b. Dum Iesum Scythis nuntiat,
Saevum draconem effugat,
Vir digne commendandus.

6 a. Suscitatis sic defunctis
Sanatis atque languidis
Sacram crucem erigit,

6 b. Sic fundata ecclesia
Miranda Dei gratia
In Asiam pervenit.

7 a. Hic haeresim sacrilegam
Destruxit quam mortiferam
Dei providentia;

7 b. Post exhortatis fratribus
Crucifixus a gentibus
Transfertur in gloria.

8 a. Iesu dulcis et benigne,
Cuius nomen est insigne
Dulce salutiferum,

8 b. Apostolorum precibus
Nos concede caelestibus
Frui in perpetuum.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523.

284. In s. Philippi de Argirione.

1 a. Sancte Philippe,
confessor Christi,

1 b. Qui pro Iesu nomine
labores pertulisti,

2 a. Opem confer miseris
atque mundo tristi,

2 b. Qui caelestis luminis
regna meruisti.

3 a. O confessor Philippe,
pro salvatoris amore

3 b. Fac nos corde fore
dignos deitatis honore

4 a. Et promissione Christi,
quia, quod petis, obtinuisti.

4 b. Da populo tristi,
quae moriendo petisti,

5 a. Confer solamen
meritis [et] tolle gravamen,

5 b. Iudicis examen,
fac, mite sit omnibus. Amen.

Miss. Gallicanum ad consuetudinem ecclesiarum Sicularum imp. Venetiis 1568.

285. In festo sanctorum Pontificum Traiectensium.

1 a. Iucundemur ad tantorum
Laudes patrum beatorum,
Quorum de consortio

1 b. Tota trinitas resultat,
In caelestibus exsultat
Alma pacis visio.

2 a. Diaphanitas superna
Luce claret ab aeterna
Plenis fulta radiis;

2 b. Urbs hymnizet Traiectensis,
Horum caelitus impensis
Freta iam praesidiis.

3 a. Vere felices proceres,
Qui veteris degeneres
Actus necarant hominis,

3 b. Virtutum[que] opifices,
Vecti ad divos apices
Raptu divini luminis.

4 a. Assunt nobiles ierarchae,
Egenorum patriarchae,
Potestates aulicae,

4 b. Agni vere commensales,
Assertores cardinales
Veritatis unicae.

5a. Quorum memoriale
Diutinum

5b. Floret immortale
Apud Dominum.

6a. O quam laudabilis,
O quam amabilis
Est haec societas!

6b. Cui nulla taedia
Occurrunt nec saucia
Mentis anxietas.

7a. Ubi merces est fidelis
Deus omnium in caelis,
Omnia in omnibus,

7b. In quo praemiantur isti
Facti coheredes Christi
In supernis montibus.

8a. Hoc primus de collegio
Servatius in praemio
Inthronizatur regio.

8b. Sagacis vir ingenii,
Amandus huius praemii
Non expers est collegii.

9a. Pii patres et pastores,
Memores mediatores

9b. Sitis derelicti gregis
In conspectu summi regis.

Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Haagen. J 10.

286. De sancto Prosdocimo.

1a. Pangat chorus, ut est moris,
Festa colens confessoris
Annua Prosdocimi,

1b. Quem ad sui conditoris
Regna traxit vis amoris
Et affectus intimi.

2a. Nomen ei recte datur,
Per quod Deo designatur
Redditus pro decima;

2b. Nec non totus immolatur,
Cuius igne concrematur
Caro, mens et anima.

3a. Stirpe clarus et natura,
Sacri fontis genitura
Clarior efficitur,

3b. Cor depurat fides pura,
Et immundi mundi cura
Caeli zelo vincitur.

4a. Hunc honore praesulari
Petrus iubet sublimari
Destinatque Paduam;

4b. Rete missus infert mari,
Verbo capit salutari
Gentem fide vacuam.

5a. In ingressu civitatis
Morbo diu mancipatis
Praebet opem miseris,

5b. Donis laxans duplicatis
Per baptismum innovatis
Culpae vincla veteris.

6a. Fama crescit, Paduanus
Stupet rex Vitalianus,
Qui languori suberat,

6b. Christo credit et fit sanus,
Dum abiurat, quos paganus
Antea coluerat.

7a. Uxor eius Praepedigna
Fit ancilla Christi digna
Spretis credens idolis;

7b. Sic ad lignum currunt ligna
Et erumpit inter signa
Novae fructus subolis.

8a. Regis proles et regina
Sub hoc patre se Iustina
Summo regi dedicat,

8b. Quae dedignans esse Dina
Cadit ense, quam divina
Virtus caelis applicat.

9 a. Patris huius medicina
Este, Feltris et Altina
Surgunt et Vincentia,

9 b. Ac in urbe Tervisina
Luce frui gaudet bina
Euphrosina filia.

10 a. Fit eidem civitati
Restituta sanitati
Speculum Theodora,

10 b. De qua cives admirati
Sua firmant immutati
Fide Christi pectora.

11 a. Fide pollens et decora,
Tuum effer et honora
Genitorem, Padua,

11 b. Per hunc tibi supplex ora
Post dirupta carnis lora
Vitae dari pascua.

12 a. Tibi, pater, supplicamus,
Tibi laudes cumulamus,
Pontifex Prosdocime,

12 b. Ne nos trahat hostis hamus,
Te tutorem sentiamus
Corporis et animae.

Sequent. ms. Aquilegiense saec. 14/15. Cod. Semin. Goritien. I. — 2 b, 2 igni. — 4 a, 1 Nunc. — 5 a, 3 Probet. — 6 b, 2 obiurat. — 8 b, 3 caeli. — Mel.: Ad honorem Christe tuum (de s. Antonio).

287. De sancto Provino.

1. Hymnum canamus gloriae,
Hymni novi nunc resonent

2 a. Ad laudem tanti praesulis
Et Cumani antistitis,
Assumpti cum apostolis
In monte novi luminis.

2 b. Proles de caelo prodiit
Novis utens prodigiis,
Caelum caecis aperuit
Invocantibus subvenit.

3 a. Provinus fluit gratia
Forma factus humilium,
Laetus potitur praemiis
Sortis consors sublimium.

3 b. Provinus vir catholicus
Et totus apostolicus
Ecclesiae catholicae
Fidem Romanam docuit.

4 a. Nobili [hunc] prosapia
Concepit mater sedula
In civitate parvula,
Quae nunc vocatur Provina.

4 b. Nunc spiritu prophetico
Diu refulsit gratia,
Cunctis Cumanis civibus
Felix remisit Francia.

Miss. Comense anni 1401. Cod. Ambrosian. H 247 inf. — „Graduale et tractus.“ Enthält viele Entlehnungen aus bekannten Hymnen.

288. De sancto Raimundo.

1 a. Profitemur conditorem,
Veneremur redemptorem
Sub canoro iubilo,

1 b. In sese quam sit mirandus
Et in sanctis commendandus,
Res inspecta praedicat.

2 a. En, praesentis lux diei
Celebris in servi Dei
Agitur memoria;

2 b. Hic est lapis pretiosus,
Claritate radiosus,
Virtutum sacrarium.

3a. Hic Raimundus nuncupatus,
Sanctitate cunctis gratus,
Plenus caeli munere,

3b. Nomen Christi venerandum
Cunctis proponit amandum
Signis et virtutibus.

4a. Caeci vident, claudi currunt,
Tumulati iam resurgunt
Virtute mirifica,

4b. Omne genus aegrotorum,
Turba omnis egenorum
Persentit praesidium.

5a. Qualis, quantus sit Raimundus,
Quibus donis sit fecundus,
Caelum, terra, maria,

5b. Dum oboediunt, loquuntur
Et ad nutum obsequuntur
Tanti viri gratia.

6a. Bonis cunctis cumulatus
Est ad superos vocatus
Operum pro merito;

6b. O Raimunde, da fervorem,
Ut ad caelestem decorem
Aspiremus pariter.

Miss. Praedicatorum imp. Romae 1639.

289. De sancto Raphaele.

1a. Festa dies
hortatur promere
Laudum voces
canentium libere
Raphaelem, nuntium
Gratia laetantium.

1b. Emmittit
eum Deus aethere
Tobiam
patientem visere;
Intrans inquit: Gaudium
Sit tibi propitium.

2a. Vota senis
et Sarae pariter
Exaudivit
[iam] efficaciter
[Deus mittens
Tobiae ad iter
Hunc comitem].

2b. „Angele",
puer clamat fortiter,
„Me piscis
hic invadit acriter".
Comes: „Ad te
trahe viriliter
Fortem piscem."

3a. Tunc Raphael
servare suggerit
De pisce, quod
prodesse poterit;
Iussa puer
confestim comperit
Atque servat.

3b. . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

4a. Post paranymphus
sacer incipit
Suadere, quod
puer accipit:
Uxorem Saram
poscit, suscipit
Atque dicat.

4b. Venit Gabellus,
fiunt nuptiae;
Nubit huic,
honesta laetitia
Regit convivia,
modestia
Mirificat.

5a. Orant tandem
dum tribus noctibus,
Quarta datur
mundis virginibus
Vacare proli
castis mentibus
Ad laudem Domini.

5b. Congaudet generi
successibus
Atque sui socri,
communibus
Grati benedicunt
[carminibus]
Caelesti numini.

6a. Vale facto
sponsae praeveniunt
Sponsus et
Raphael, aperiunt
Lumen caeco,
felle subveniunt,
Deus laudatur.

6b. Sic namque
Raphael his imperat,
Post haec celer
ad caelum properat,
Ubi manens,
ne nos hic deserat,
Misereatur.

Horae B. M. V. sec. usum Brugensem saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 2922. add. saec. 15/16. — Die Sequenz ist in unserer Quelle sehr verderbt und verstümmelt; sie ist auf die Sequenz Nativitas Mariae virginis zurückzuführen und hatte wie diese augenscheinlich 12 Halbstrophen. Von diesen scheinen anderthalb ausgefallen. Der Anfang des entstellten Textes lautet in der Hs.:

a Festa dies hortatur promere laudum voces canentium libere

b Raphael gratia laetitiam emittit cum Deus aethere Tobiam patientem visitat.

c Intrans inquit gaudium sit tibi propitium vota senis et Sarrae pariter exaudivit efficaciter.

Im Folgenden weicht die Hs. ab: 2b, 1 sq. Angelus et puer clamat. — 2b, 7 Fortem piam. — 3b, 7 Et servat. — 4a, 4 accipiat gegen den Reim. — 4a, 7 ditat. — 4b, 4 honestus. — 4b, 5 Regit convivias sane modeste. — 4b, 7 Mirifica. — 5b, 3 et sui sacri. — 5b, 7 nomini. — 6a, 1 ist zu 5b gezogen. — 6a, 1 Vallo facto sponsa. — 6b, 7 Mereatur.

290. In Commemoratione S. Remacli.

1a. Expers labis mentium
Fit coetus vacantium
Carminibus melicis,

1b. Nam commemoratio
In hoc cluit orgio
Remacli pontificis.

2a. Allatus praesentiae
Qui regali Legiae
Miraculis claruit,

2b. Sopiturus schismata
Tranquillitate rata
Pacem hic obtinuit.

3a. Offert se lux obviam
Clientique tibiam
Resolidat strenuo;

3b. Uno sursum cubitu
Effertur cum strepitu
In aethera denuo.

4a. Auditur clandestina
Una serens famina
Cum Lamberto martyre;

4b. Eius volans de capsa
Est columba elapsa
Visa maestos lenire.

5a. Campanarum concitus
Auditur divinitus
Sonus mirabiliter.

5b. Non possum[us] singula
Ipsius miracula
Percensere breviter.

6a. Et caecos illuminat
Et omnes exterminat
Morbos Dei munere.

6b. Incumbamus igitur
Precibus, cum petitur,
Nam solet aduuere.

7a. O praesul eximie,
Fer Dei clementiae
Vota supplicantium,

7b. Ut nos ducat ad chorum
Post hanc vitam sanctorum,
Ubi iugis gloria

8. Cum laetitia.
Dicant Amen omnia.

Miss. ms. Stabulense saec. 15. Cod. Bruxellen. 1818. — 2b, 3 Tandem obtinuit; fehlt eine Silbe oder ein Objekt; oder lies Triumphum obtinuit?

291. De sancto Richardo.

1a. Pangat chorus, ut est moris,
Festa colens confessoris
Richardi beatissimi,

1b. Quem ad sui conditoris
Regna traxit vis amoris
Et affectus intimi.

2a. Nomen ei recte datur,
Per quod Deo designatur
Dives super omnia;

2b. Nec non totus immolatur,
Cuius igne concrematur
Caro, mens et anima.

3a. Stirpe clarus et natura
Sacri fontis genitura
Clarior efficitur,

3b. Cor depurat fides pura,
Et immundi mundi cura
Caeli zelo vincitur.

4a. Hunc honore praesulari
Petrus iubet sublimari
Destinatque Andriam;

4b. Rete missus infert mari,
Verbo capit salutari
Gentem fide vacuam.

5a. In ingressu civitatis
Morbo diu mancipatis
Praebet opem miseris,

5b. Donis laxans duplicatis
Per baptismum invocatis
Culpae vincla veteris.

6a. Fide pollens et decora,
Tu nunc effer et honora
Pastorem tuum, Andria,

6b. Per hunc tibi supplex ora
Post disrupta carnis lora
Vitae dari pascua.

7a. Tibi, pater, supplicamus,
Tibi laudes cumulamus,
Pontifex sanctissime,

7b. Ne nos trahat hostis hamus,
Te tutorem sentiamus
Corporis et animae.

Collect. ms. Vallicellanum saec. $^{16}/_{17}$. Cod. Vallicellan. G. 77. — Vgl. die Sequenz gleichen Anfangs auf Prosdocimus, von welcher diese eine Bearbeitung ist.

292. De sancto Rufino.

1. Virum sanctum

2a. Collaudamus
Rufinum
laude debita,

2b. Qui in mundo
ut stella
claruit pulchra.

3a. Hic de Mathera
ad Muninelles
rexit vestigia,

3b. Ubi sanctorum
fraternitas
est adunata.

4a. Huius sanctissimis
precibus,
Christe, nos iuva,

4b. Ut nostra debita
per eum
fiant dimissa.

5a. O sancte
Rufine,
castra defendens tua

5b. Aeterna
nos tecum
fac gaudere (in) patria.

6a. Nunc pacem per te
valeant habere
tempora nostra,

6b. Quo (nos) liberemur
a iugo iniquo
tua gratia.

7. Mantua[m] pie guberna.

Trop. ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII (100). — Melodie offenbar: Stans a longe.

293. De sancta Scholastica.

1. Alma, contio, concrepa
symphonia,
die hac pulchra
castissima
mente iubila,

2a. Hodie quod sacra
Scholastica
caelica
scandit habitacula
Domini clementia,

2b. Terrea respuens
ut stercora
et bona
tendens ad caelestia
mentis innocentia.

3a. Luce in hac
quamdiu fuerat,
pulchre illam ornabat
Christi gratia.

3b. Alta quaerens
vitae subsidia
summe expetit cara
fratris oscula.

4a. Sermocinansque vera
cum eodem doctrina
talia infert verba:

4b. Tu, mi benigne frater,
ne spernas preces meas,
deprecor mente pura;

5a. In lege mystica
epulemur
per convivia.

5b. Tum ille respondit:
Soror, non do
hoc, quod obsecras.

6a. Caput mox virgo
declinat rogando
Dominum

6b. Illudque de mensa
levat copia cum
imbrium.

7 a. Prosint merita,
virgo, nunc tua,
quae caelestia
conscendisti ad atria,

7 b. Nobis, ut vera
innocentia
atque puritas
in nobis semper vigeat,

8. Ut tecum vita
regnemus
in aeternum.

Trop. ms. Casinense saec. 12. in. Cod. Casinen. 546. — 5 b, 2 non de Hs.

294. De sancta Scholastica.

1 a. Scholasticam collaudemus,
Christo laudes decantemus
Semper cum laetitia,

1 b. In aetate quae puella
Cuncta vicit carnis bella,
Blanda mundi fortia.

2 a. Ordinata caritate,
Virginali puritate,
Velut rosa floruit,

2 b. Ardens intus caritate,
Foris fulgens honestate
Instar solis radii.

3 a. Sacris instans documentis,
Consolator mundae mentis
Hanc solatur saepius,

3 b. Cum virtutum indefessum
Benedicti figit gressum
Imbris vehementia.

4 a. Caeli gemmam singularem
Hanc provexit ad honorem
Rex aeternae gloriae.

4 b. Inter astra collocata
Ut columba dealbata
Caeli subit moenia.

5 a. Inter quinque sapientes
Puellas hanc reponentes
Veneremur laudibus.

5 b. Laude lucet trabeata
Scholastica, Christo grata
Ob virtutum studia.

6 a. Sacer grex sanctorum gaudet
Caelestique laude plaudet
De virginis gloria;

6 b. Angelorum consors facta,
Virgo prudens, nos adapta
Christo Dei filio.

7 a. Supplicamus, nos tuere
Et peccata fac timere,
Mater bona, confer vere
Tempus indulgentiae.

7 b. Mater bona, crimen tege,
Victum dona, mores rege,
Ne damnemur gravi lege
Causa neglegentiae.

8 a. Eia, mater, nos agnosce,
Libro vitae nos deposce,
Cum electis inseri,

8 b. Ut consortes tuae sortis
Et a poenis et a portis
Eruamur inferi.

Sequent. ms. Sublacense saec. 15. Cod. Sublacen. CLXVII (bei Mazzatinti 171). — 1 b, 3 Et blanda. — 3 b, 1 Tu. — 3 b, 2 figis. — Str. 8 entlehnt aus: Gaude Sion quod egressus.

295. De sancto Sebastiano.

1. Ave, praeclare,
Miles et martyr care,
Virtutes amare
Fac, Sebastiane.

2 a. Eia, pugil fortis,
Qui saeva mortis
Tela contempsisti,
Tyranni minas sprevisti,
Christum dilexisti,
Sebastiane.

2 b. Stemmata, parentes
Natosque flentes,
Uxores gementes
Marcum et Marcellianum
Linquere fecisti,
Sebastiane.

3 a. Te christiani
In pedore Tulliani
Solatorem, doctorem
Sensere sincere,
Dive Sebastiane.

3 b. Te Nicostratus
Cum muta Zoe sanatus
Commendabant, laudabant,
Animas Deo dabant
Per te, Sebastiane.

4 a. Tu Claudii
Filios duos sanasti,
Tu Chromatii
Domum baptizasti
Idolaque concremasti,
Sebastiane.

4 b. Tu Caesarum
Machinamenta, tormenta,
Irritamenta,
Spicula, sagittas
delusisti virtute Christi,
Sebastiane.

5 a. Hinc merito
Te colit Italia,
A qua fugata
Pestis epidemia,
Succursorem, tutorem,
Defensorem, liberatorem,
Gubernatorem te experta,
Comperta
Est fides tua,
Gloriose martyr,
Sebastiane.

5 b. Hinc motus te
Totus orbis celebrat,
Nomen, famam,
Laudes tuas elevat,
(Te) patronum, protectorem
Bonum honorat et decorat,
Medicantem [et] sublevantem,
Curantem
Aegra corpora
Animasque sanantem,
Sebastiane.

6 a. Fac nos Deo gratos,
A criminum sorde liberatos
Et purgatos,
Bonis adgregatos,
Caelis collocatos,
Inter vocatos
Tecum beatos,
Sancte Sebastiane.

6 b. Fac Deum timere
Illi(que) semper adhaerere, vere
Paenitere,
Pro peccatis flere,
Culpam abolere
Et obtinere
Tecum gloriam
Regni, Sebastiane.

7 a. Audi nos,
Miseros servulos tuos,
Sebastiane.

7 b. Salva nos,
Sana languores morbidos,
Sebastiane.

8 a. Da diram pestem fugere,
Virtutes nobis suggere,
Sebastiane.

8 b. Da medicinam divinam,
Per te vitemus ruinam,
Sebastiane.

9. Sebastiane,
Miles christiane,
Per te nostrae sint animae sanae,
Vespere et mane
Nos protege et a peste,
Pie Sebastiane.

Missale Wormatiense imp. s. l. et a. (1522). — 4b, 3 und 5 umgestellt. — Mel.: Ave praeclara maris stella, der sich der Text öfters schlecht anpafst, am schlechtesten, wie gewöhnlich, in Str. 5.

296. De sancto Sebastiano.

1a. Adest dies celebris
Sebastiani, crebris
Intendamus laudibus,

1b. Qui contemptis idolis
Bonae puer indolis
Claruit virtutibus.

2a. Nobilis prosapiae
Narbonensis patriae
Sanctum Sebastianum

2b. Transtulit emerita
Militia et vita
Clara Mediolanum.

3a. Christianum militem,
Christi sequens tramitem,
Militari

3b. Tegebat sub chlamyde,
Pugnae vacans fervide
Saeculari.

4a. Hic in regis curia
Praefuit industria
Ceteris proceribus,

4b. Officium sedulum
Christo dans et pabulum
Geminum martyribus.

5a. Sanctos Dei milites
Marcum et Marcellianum,
Potentes et divites
Secundum statum mundanum,

5b. Immenso certamine
Tormentorum fatigatos
Firmo consolamine
Fide fecit roboratos.

6a. Huic contemptum mundanorum
Praedicanti paganorum
Coram multitudine

6b. Adest Christus, rex caelorum,
Choro saeptus angelorum
Et caelesti lumine.

7a. Hunc ut sibi confoederet
Osculo pacis allicit,
Et librum, in quo legeret,
Angelus ei obicit;

7b. Zoe, quam gravis fecerat
Infirmitas esse mutam,
Angelus visus dederat
De lingua solvenda tutam.

8a. Tunc indicit silentium
Manu tumultuantibus
Confidenter,

8b. Et sanctus linguae vitium
Purgat suis precibus
Evidenter.

9a. Quod sanata sit, indicat,
Cum laudes Christi praedicat
Et sancti constantissime;

9b. Tunc vir eius Nicostratus
Veniam petit prostratus
Ad terram devotissime.

10a. Tunc baptismali lavacro
Abluitur fonte sacro
Cum tota familia.

10b. Dat pueris ulceroso,
Paralitico, gibboso
Duo beneficia.

11 a. Idola Chromatii
Non obstante filii
Impetu Tiburtii

11 b. De sua sollicitus
Salute cordicitus
Comminuit penitus.

12 a. Sanus currit tangere
Volens in itinere
Sanctum Dei nuntium,

12 b. Sed eum prohibuit,
Quia nondum habuit
Baptismi suffragium.

13 a. Hos instructos in Dei
Rudimentis fidei
Polycarpus baptizat,

13 b. Et miles emeritus
Laudes Dei caelitus
Intentus praeconizat.

14 a. Imperatori delatus
Et graviter accusatus,
Quod fidem Christi sectatur,

14 b. Se constanter christianum
Et idolorum profanum
Ritum esse protestatur.

15 a. Carnifices ad stipitem
Palam sacratum militem
Ligaverunt atrociter

15 b. Nequissima sententia;
Nam pro salute regia
Deum rogabat iugiter.

16 a. Tunc nequitiae ministri
Iussu impii magistri
Arcus aptant velocius

16 b. Et sanctum reddunt consutum
Sagittis atque hirsutum
Ut est spinis ericius.

17 a. Tunc recedunt, quia credunt
Fatue
Ipsum morti traditum.

17 b. Venientis et videntis
Viduae
Palpitantem spiritum

18 a. Deponitur officio,
Et eidem corde pio
Exhibuit opera
Misericordiae
Et pietatis;

18 b. Qui in membris et corpore
Sanatus brevi tempore
Exsecratur scelera
Imperatoriae
Crudelitatis.

19 a. Tunc super hippodromium
Ibi iuxta palatium
Laceratur crudeliter.

19 b. Sanctum emisit spiritum,
Ad cuius cantant exitum
Angeli sancti dulciter.

20 a. In cloaca aduncatur
Corpus sacrati militis,
Ne ut martyr habeatur
Venerandus pro meritis.

20 b. Tunc per sanctum admonitae
Lucinae, matri inclitae,
Diligenter fuit curae
Illud dare sepulturae.

21 a. Cessat morbus, cessat pestis
Altari aedificato.

21 b. Sancte martyr, Christi testis,
Pro nobis Deum orato,

22 a. Ut cesset epidemia,
Qua flagellatur patria,

22 b. Et cum misericordia
Currat Dei sententia,

23 a. Finitaque miseria
Huius labentis saeculi

23 b. Tecum simus in gloria;
Dicamus Amen singuli.

Grad. ms. Confratern. S. Sebastiani saec. 16. in. Cod. Parisien. (Arsen.() 204. — 6 b, 1 rex fehlt. — 7 a, 1 confoedere. — 7 a, 3 in fehlt. — 17 b, 1 Venientes et videntes. — Str. 21 u. ff. sind vielfach als eigene Sequenz verwendet.

297. De sancto Sebastiano.

1a. Pange, dulcis Francia,
Martyris praeconia
Mediolanensium;

1b. Gaudeat Suessio
In regali gremio
Tantum claudens pretium.

2a. Cuius ad praesentiam
Exuit miseriam
Vallis abundantiae,

2b. Sodomae periculum
Evadens in saeculum
Basi fulta gratiae.

3a. Miles clarus genere
De magnatum latere,
Dulcis amor civium,

3b. Verax in eloquio,
Iustus in iudicio,
Consolator omnium.

4a. Christianam provide
Fidem celans habitu
Sub pomposa chlamide
Pauper erat spiritu.

4b. Martyrum certamina
Roborans consilio
Tot coronans agmina
Non fraudatur bravio.

5a. Probans foris
Vim amoris
Ore Dei
Datur ei
Dulce pacis osculum.

5b. Fidem serens,
Signa gerens,
Hinc errores,
Hinc languores
Fugat, lucrans populum.

6a. Prodit laetus ut ad ludum
Dare telis corpus nudum
Regis iussu pessimi.

6b. Tela volant infinita
Sed caelestis a sagitta
Fides nequit perimi.

7a. Ut triumphi duplet sortem,
Pilis hirtus differt mortem,
Donec resumptis viribus
Christo mactatur fustibus.

7b. Unco pendens in cloaca
Scrobe sursum ab opaca
Fertur herilis victima,
Quo sancta iussit anima.

8a. Sic accinctus in agone
Militavit spe coronae,
Iam in pacis regione
Discinctus post proelia.

8b. Sancti ducis interventu,
Cuius risit in adventu,
Victrix vivat cum obtentu
Regni Dei Gallia,

9. Iugi fruens gloria.

Grad. ms. Confratern. s. Sebastiani Parisien. saec. 16. in. Cod. Parisien. (Arsen.) 204. A. — Miss. Remense imp. Parisiis 1491. B. — Miss. Remense imp. Parisiis 1513. C. — Miss. Remense imp. Remis 1553. D. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. E. — Miss. Xantonense imp. Parisiis 1481. F. — 1b, 1 et Suessio BC. — 2a, 2 Exivit EF. — 3a, 2 manatum AE. — 4a, 3 Sub clopula F; Sub clypea pomposa A; Sub clypeo pomposo E. — 5b, 1 ferens BC. — 5b, 5 Fugans BC. — Str. 6a u. ff. fehlen F; statt dessen werden dort die Strophen 14a — 16b (incl.) und Str. 19a — Schlufs der vorhergehenden Sequenz angehängt. — 7a, 2 Pellis virtus AE; Pilis hircus BCD. — 7b, 2 adoptata AE. — 7b, 4 misit BD, vivit C. — 8a, 4 Distinctus ABCE. — 8b, 1 dulcis AE. — Das Schema ist ähnlich jenem der Barbara-Sequenz: Psallat cum laetitia.

298. In Translatione s. Servatii.

1 a. Dulce melos iubilemus,
Cor et vocem concordemus
In laude Servatii;

1 b. Clangat chorus in psallendo
Dans et laudes recolendo
Praesulis eximii.

2 a. Hic a cunis educatus,
Soli Christo consecratus
Miro satis foedere,

2 b. Omni fere nam sugebat
Die semel et bibebat
Lac de matris ubere.

3 a. Hinc sacerdos fit virtutis,
Plenus summae servitutis,
Post haec eucharistiae

3 b. Solo gustu refovebat
Corpus, sed mens spe vivebat
Aeternalis gloriae.

4 a. O quam felix, quam beatus,
Qui de caelo confortatus
Angelico famine

4 b. Iam sub aevo decessore
Insignitur hoc ductore
Praesulatus culmine.

5 a. Sanant aegros et languentes
Eius lotis defluentes
Manibus reliquiae,

5 b. Dat infirmis firmitatem
Et insanis sanitatem
Tactus vestis fimbriae.

6 a. Fractus lapis solidatur,
Et effracta comprobatur
Haeresis perfidiae.

6 b. Hunc in somno visitavit
Rex caelorum, quem donavit
Petrus clavi gratiae.

7 a. O Servati gloriose,
Christi miles pretiose,
Confessor egregie,

7 b. Nos precare supernorum
Iungi choro peccatorum
Mundos a pernicie,

8 a. Ubi modo gloriaris
Et divina satiaris
Intuens mysteria;

8 b. Nos in bonis demorari
Et ipsius imitari
Da, Christe, vestigia.

Brev. ms. Gorziense saec. 14. Cod. Capit. Treviren. 173. add. saec. 14. A. — Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Hagen. J 10. B. — 1 a, 1 Dulci melo B. — 2 b, 1 iam B. — 4 b, 2 decore B. — 5 a, 1 Sanat A. — 5 b, 3 Tactu A. — 6 a, 3 Haeresis nefarie A.

299. De sancto Silvestro.

1. Haec sunt sacra festa
laudibus magnis digna.

2 a. Nostra hac die carmina
penetrent templa
precibus siderea;

2 b. Sancti Silvestri meritis
merita nobis
imploremus prospera.

3 a. Inter aethereos
cives tuos
post delicta
nos, sancte Silvester,
revoca.

3 b. Tuarum ovium
margarita
pretiosa,
tu gemma plebis
fulgida.

4a. Tu, dux gregis,
laeta iucunda
providisti
tuis vitae pabula;

4b. Servans, custos,
ovium caulas
abegisti
efferas insidias.

5a. Nunc alias
tenes patrias,
angelorum delicias,

5b. Terram Eden,
rura pinguia,
magnis deliciis plena.

6a. Ne nos, te quaesumus,
deseras,
baiulansque oves tuas

6b. Dispersas, quaesumus,
revoca
sublevaque prece tua.

7a. Ne sit procul tua cura,
ne simus hostis praeda,
mortis tela violent
mentis animam;

7b. Frangimur belli pugna
dextera sine tua,
tua sit victoria
Christi gratia.

8a. Iudicem postula,
deleat nostra crimina;

8b. Quaesumus, impetra
remissionis veniam.

9a. Pastor, tuam familiam,
Sancte Silvester, guberna

9b. Atque Deo ut munera
hostiamque repraesenta,

10. Ut digni fruamur gloria.

Trop. ms. Nonantulense saec. 11. Cod. Roman. 1343. (Sessor. 62) A. — Trop. ms. Nonantulense saec. 11. Cod. Univ. Bononien. 2824. B. — Grad. ms. Modoetinum saec. 11/12. Cod. Modoetin. $\frac{C\ 14}{77.}$ C. — Grad. ms. S. Petri Patavini saec. 15. in. Cod. Capit. Patav. A 20* D. — Miss. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19234. E. — Auch im Trop. ms. Nonantulense saec. 11/12. Cod. Casanaten. C IV 2 (1741) und Trop. ms. S. Benedicti Mantuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII (100). — 1, 2 laudibus piis DE. — 2b, 1 Sancti Prosdocimi D, Zenonis E. — 3a, 4 nos, Prosdocime, revoca D; nos, sancte Zeno, revoca E. — 3b, 1 civium D. — 4a, 3 praevidisti BCDE. — 4b, 3 sq. efferas abegisti AE; et feras abegisti BCD. — 5a, 2 tenens C. — 5b, 1 Terram edent B; Terra eadem C; Terram edem E. — 5b, 3 magnis epularum plena E. — 6a, 1 te petimus CE. — 6a, 3 vagulas oviculas C. — 6b, 1 poscimus B, petimus DE; Dispersas rapit vis C. — 6b, 2 aemula C. — 6b, 3 fauce laedit improba C. — 7a, 1 Nescit procul A; Est procul C. — 7a, 2 nescimus A; hostis fehlt E; ideo sumus praeda C. — 7a, 3 iugulant CE. — 7a, 4 mentis intima D. — 7b, 1 Frangamur A. — 7b, 3 tua fehlt CE. — 8a, 2 deleat ut nostra CE. — Nach Str. 8 schieben CDE ein:

8c. Ne forte iudex, cum
venerit,
nos cum culpa
feriens
pariter puniat

8d. Et chaos Erebi
deputet
ac Cocyti
gehennae
fauce sulphurea.

8c, 3 nos omni culpa C, nos culpa D. — 8d, 3 ut Cocyti C; a quo cuncta D. — 8d, 5 falce D. — 9a, 2 Sancte Prosdocime D; sancte Zeno E; adiuva CE. — 9b, 1 ut fehlt C; numero C. — 9b, 2 que fehlt C; hostiam quoque ABD; sacrificia C. — 10, 1 det digni C. — Mel.: Eia turma.

300. De ss. Simone et Iuda.

1 a. Ecce, dies praeoptata,
Dies felix, dies grata,
Dies digna gaudiis.

1 b. Nos hanc diem veneremur
Et pugnantem admiremur
Christum in apostolis.

2 a. Simon et Iudas incliti,
Mariae Cleophae nati,
Extolluntur hodie;

2 b. O germen vere nobile,
Propinqui regis gloriae
Et nepotes Mariae.

3 a. Hi celsi Dei famuli,
Digni Christi apostoli
Iverunt in Persidem,

3 b. Iesum Christum annuntiant
Duosque magos superant,
Arphaxat et Cosroem.

4 a. Sicque rege baptizato
Populoque emundato
A falsis simulacris

4 b. Ecclesiam iam ordinant
Et provinciam visitant
Purgatis idolatris.

5 a. Tandem magi nequam, ficti,
Ab apostolis devicti,
Concitant pontifices,

5 b. Qui nefandi, turpes, rei,
Hos cultores veri Dei
Coronant in martyres.

6 a. Quaesumus, caeli proceres,
Olympi cives nobiles,
Servulos respicite,

6 b. Qui tot malis irretiti
Non valemus sic reniti,
Precibus succurrite.

7 a. Iesu pie, Iesu bone,
Nostro nobis in agone
Largire victoriam,

7 b. Mores nostros sic compone,
Ut perpetuae coronae
Mereamur gloriam.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523. — Str. 1 a u. 1 b Entlehnung aus Adam von St. Viktor. — 3 b, 3 Caroem.

301. De sancto Syro.

1. Odas summo patri
voce modulemur supplici.

2 a. Eius uni-
genito conclamemus
iubilo,

2 b. Spiritui
sancto rite cantemus
organo.

3 a. Contio nunc nostra
canoras
det praesuli
symphonias,
Et devotis
cantor aperte sibi
melodiis
modulet.

3 b. Pangite, (vos) praesules,
iugiter,
resonate
nunc, pastores,
Et omnes in
Syri festo spiritus
iucundentur
maxime,

4 a. Defunctos qui dedit
sanitati pristinae.
Adulescens verum
Dominum glorificat,
ereptus daemonum custodia:

4 b. Clare intuentes
discite miraculum.
Verum Deum esse
credimus, quem praedicat
hic caelestis famulus curiae.

5 a. Manus sua ore
a sacrilego
corpus veri Dei
expulit,

5 b. Atque prece sua
devotissime
Iudaeus se regi
obtulit.

6 a. Ipse vicos
villasque dum
peragraret,
mutum surdumque
clamitabat
qui filium
se habere,
quidam adfuit.

6 b. Voce Syri
aures surdi
sunt apertae,
lingua muti est
absoluta;
qui viderunt,
Deo vero
benedixerunt.

7 a. Ipsi caecus
occurrit,
adiuvari
devotis
precibus postulans.

7 b. Pro quo almus
oravit
rectissime,
lumen qui
vidit peroptime.

8 a. O Syre,
te precamur,
lucerna fulgida,

8 b. Tu regna
ad caelica
duc nos prece benigna,

9. Quo perfruamur
gloria.

Collect. ms. Ticinense (?) saec. 15. Cod. Roman. 1300 (Sessor. 343). — 3b, 7 iucundetur. — 6a, 3 perageret. — Verfasser: Guilidinus.

302. De ss. Solutore, Adventore, Octavio.

1 a. Fratres nostri congregati
Deo sanctisque dicati
Exsultemus iubilis,

1 b. Ecce, sancti Solutoris,
Octavii et Adventoris
Celebratur passio.

2 a. Primus olim vulneratur
Et in fine decollatur,
Trucidantur alteri;

2 b. Iste in Hipporegiensi,
Hi in situ Taurinensi
Iussu Decii pereunt.

3 a. Hi martyrio cadentes,
Christum Deum profitentes
Caeli regna penetrant.

3 b. Hi sunt enim nostri duces,
Quos sequemur et salutes
Attingemus superas.

4 a. Quanta Deus almus [dignis]
Pro martyribus benignis
Mundo mira protulit!

4 b. O beata urbs Taurini,
In qua iacent sancti trini
Coruscantes gratia!

5 a. Ergo, populares, vota
His martyribus devota
Agite sollemniter.

5 b. Exaudiet Dominus,
Praesens erit comminus
Ob eorum monita.

a. Laudent sanctam Iulianam
Taurinenses christianam,
Cuius ductu fruimur.

6b. O praeclara Thebaeorum,
Preces funde in polorum
Arce sancti spiritus.

Offic. ms. Clusiensia saec. 15. Cod. Taurinen. J I 3. A. — De Levis, ecdota sacra p. 217 sq. (ex codice Nonantulensi saec. 11. [sic!]) B. — 1a, 2 o satis qui B. — 2a, 1 vulneratus B. — 2a, 2 decolatus B. — 2a, 3 ucidatur alter B. — 2b, 1 Et in A; Istum B. — 2b, 3 perimunt AB. — , 2 proficientes B. — 3b, 3 Accingemus B. — 4a, 2 benignus B. — , 1 Exaudiat B. — 6a, 1 Laudant B.

303. De sancto Stephano.

a. Adest cunctis festum duplex
Eius, qui adorat supplex
Pro se lapidantibus.

1b. Hac die fuit translatus
Stephanus vel lapidatus
Duris cum lapidibus.

a. Hic exemplar fuit morum
Et pugil apostolorum,
Viduarum regula,

2b. Martha quoque et Maria
Cibo, verbo, Rachel, Lia,
Cervicosis ferula.

a. Hic convicit disputantes,
Superavit lapidantes
Mentis patientia,

3b. Testes falsos confutavit,
Iesum stantem collaudavit
In paterna gloria.

a. Flexo genu adoravit,
Inde Paulum impetravit
Pro doctore gentium;

4b. Sic in pace obdormivit,
Cuius corpus sepelivit
Conventus fidelium.

a. Luciano demonstratur
Ipsum corpus, transportatur
Motu honorabili;

5b. De Sion sancta levatur,
Proles regis liberatur
A caede horribili.

a. Stephane et o Laurenti,
Procuretis congaudenti
Graecae et Romanae genti,
Omni etiam viventi
Unitatis vinculum;

6b. Quorum membra sunt unita,
Protomartyr et Levita,
Urna una nobis sita,
Esse date nos cum vita
Receptos ad osculum.

Grad. ms. Parmense saec. 14/15. Cod. Capit. Parmen s. n. — 5a, 3 rtu. — Nach 6a, 3 sq. vielleicht aus der Zeit des Florentiner Konzils.

304. In Inventione s. Stephani.

1. Splendor sanctorum,
patris unice,

a. Qui tuis in sanctis
mirabilis
iure crederis.

2b. De quibus sunt isti
vestigia
tua secuti:

a. Stephanus, Nicodemus,
Gamaliel
atque Abibas,
filius eius.

3b. Corpora quorum sancta
presbytero
sunt Luciano
sic revelata:

4a. Tres aurei calathi,
et quartus ex argento
refertus erat croco,

4b. Sed duo rosis albis,
et unus rubris rosis
est Stephanus levita,

5a. Fervidus
spiritu sancto,
plenus gratia,

5b. Plurima
faciens signa
et prodigia.

6a. Et nemo spiritui
poterat resistere,
qui loquebatur in illo,

6b. Sed plebs dissecabatur
cordibus Iudaica,
stridens dentibus in eum.

7a. Mox aures obturant,
lapidibus eum caedunt,
intuentes in eum
splendidum
velut angelum.

7b. Et ille clamabat:
Domine Iesu Christe,
lapidantibus parce,
spiritum
meum suscipe.

8a. Protomartyri surgis,
qui sedes et regnas,
virtutem certanti
ministras.

8b. Stantem a dextris patris
te filium hominis
das cernere caelis
apertis.

9a. Et cum tanti meriti
apud te sit
hic servus Domini,

9b. Corpus eius bestiis
lacerandum
datur a bestiis.

10a. Quem non tetigit
bestia
tua positum
sub custodia;

10b. Sed humiliter
sepultum
mire cum tribus
sanctis translatum

11a. Nunc tenet ecclesia;
per quorum merita

11b. Discedant phantasmata
nos lapidantia,

12. Ut in sanctorum memoria
semper tibi sit gloria.

Grad. ms. Aquilegiense saec. 14. Cod. Semin. Goritien. F. A. — Missale Aquilegiense imp. Augustae 1494. B. — Miss. Aquilegiense imp. Venetiis 1508. C. — 4b, 2 rubeis ABC; rosis fehlt C. — 6a, 1 sq. poterat spiritui C. — 6b, 1 dissecabantur C. — 7a, 1 Vox, falsche Initiale A. — 7b, 1 clamat C. — 8a, 1 Protomartyris A; Protomartyr C.

305. In Inventione s. Stephani.

1a. Laetabundus
Exsultet ubique mundus,
Alleluia,

1b. Laeti simus,
Et nobis sit martyr primus
Laudis via.

2a. Inventio Stephani
Sit laudis et organi
Nobis causa,

2b. Quae est post martyrium
Notitiae gentium
Diu clausa.

3a. Tandem per miraculum
Venerunt ad tumulum,
In quo iacent

3b. Consortes martyrii,
Stephanus et socii,
Qui sic patent.

4a. Semel, bis et iterum
Venit ad presbyterum
Lucianum

4b. Gamaliel nuntius:
Quid nos celas amplius?
Non est sanum.

5a. His auditis presbyter,
Episcopus pariter,
Tota gens similiter
Sanctos quaerunt.

5b. Inventi miraculis
Coruscant in populis
Qui mentibus sedulis
Adfuerunt.

6a. O martyr, propera
Delensque scelera
Nostris nos culpis
exonera.

6b. Tu nobis resera
Caelorum munera
Ab omni malo
nos libera.

Miss. ms. Bambergense saec. 15. Cod. Rossian. VIII 232. A. — Miss. Remense imp. Remis 1553. B. — 2b, 1 post fehlt A. — 2b, 2 Gentium notitiam A. — 3a, 2 Venitur B. — 3b, 2 Stephani A. — 4a, 1 Se semel A. — 5b, 1 Inventis A. — 5b, 3 Quibus A. — 6a, 2 que fehlt A.

306. De sancto Swithuno.

1. Psallat ecclesia,
mater decora,

2a. Mente devota
et voce consona
Domino pia
personet organa.

2b. Laudes cantica
iubilans persolvat,
cordis dulcia
feriens tympana,

3a. Recolens sollemnia
atque festa
diei gaudia,

3b. Swithunus in qua alta
laetus scandit
caelorum culmina,

4a. Evangelica
radians
gratia ut lampas
splendida.

4b. Noctis tenebras
effugat,
erroris amputat
scandala.

5a. Semina verbi sancta
et catholica

5b. Per populorum arva
Deo seminat.

6a. Talenta sibi credita
a patre familias

6b. Multiplicat et augmentat
usuris dominica.

7a. Plenus sapientia
millena
animarum
Deo lucratur agmina.

7b. Oves sibi creditas
divina
per pascua
pastor pervigil educat.

8 a. Ad cuius ossa
sepulta Dei gratia
virtutum miracula
ad laudem suam
percelebrat.

8 b. Unde nos tanta
precamur patris merita,
ut nos ad caelestia
secum pertrahat
palatia.

9 a. Ubi vita,
claritas aeterna
et immensa laetitia,

9 b. Ubi sancta
angelorum turma
Deo personat cantica

10. Voce clara.

Trop. ms. Wintoniense saec. 10/11. Cod. Oxonien. Bodl. 775. A. — Trop. ms. Wintoniense saec. 11. Cod. Collegii Corporis Christi Cantabrigen. 473. B. — 2 b, 3 dulcia cordis AB. — 6 b, 2 dominicas AB.

307. De sancto Theobaldo.

1. Ecce, sacerdos magnus,
qui in vita sua
suffulsit domum
et in diebus suis
corroboravit templum.

2 a. Templi enim
altitudo ab ipso
fundata
est, duplex
aedificatio
et excelsi
parietes templi.

2 b. In diebus
ipsius emanarunt
putei
aquarum
et quasi mare
adimpleti
sunt supra modum.

3 a. Qui curavit
gentem suam
et liberavit eam
a pernicie, qui
praevaluit
amplificare civitatem.

3 b. Qui adeptus
est gloriam
in conversatione
gentis et ingressum
domus [Dei]
et atrium amplificavit.

4 a. Quasi stella matutina
in medio nebulae
et quasi plena luna
in diebus suis lucet;

Quasi lilia, quae sunt
in transitu aquae,
et quasi tus redolens
(in) diebus aestatis;

4 b. Quasi ignis effulgens
et tus ardens in igne,
quasi sol refulgens, sic
refulsit in templo Dei;

Quasi arcus resplendens
inter nebulas gloriae
et quasi flos rosarum
in diebus veris;

5 a. Quasi aurum solidum,
ornatum
omni lapide pretioso;

5 b. Quasi oliva pullulans
et cupressus
in altitudinem se extollens.

6 a. In accipiendo
ipsam stolam gloriae
et vestiri
cum consummatione
virtutis

In ascensu altaris
sancti gloriam
sanctitatis
dedit amictum.

6 b. In accipiendo
autem partes de manu
sacerdotum
et ipse stans iuxta
aram et

circa eum corona
fructuum; quasi
plantatio
cedri in monte

7. Libani, sic circa illum
steterunt et omnes
filii eius
in gloria sua.

Miss. ms. Pataviense saec. 14. Cod. Zwethalen. 229. add. saec. 15. — 2 b, 2 emanavit. — Nach 4 a, 4 noch überzählig: sic ille effulsit in templo Dei; vgl. 4 b, 3 sq. — 4 b, 3 ille refulsit. — 6 a, 6 Initiale; 6 b, 6 dagegen keine. — 6 b, 7 Quasi beginnt mit neuer Initiale und läuft bis Schlufs. Die Silbengleichheit der Klauseln ist vielfach nicht beobachtet.

308. De sancta Theodora.

1 a. Romana propagine
Re Clemens et nomine
Terris claro lumine
Nitet caelo,

1 b. Dilectus gentilibus,
Iudaeis fidelibus
Condescendit omnibus
Christi zelo.

2 a. Theodora stemmate
Pollens eius dogmate
Gaudet in baptismate
Renovari.

2 b. Sponsam sponsus sequitur
Et Clemens impetitur,
Trans pontum proscribitur
Relegari.

3 a. Hic exsul a consule
Fines intrat insulae
Coetu plenos exsule
Christiano.

3 b. Ipso gaudent imbui
Cuncti, cum promiscui
Sexus aegros statui
Reddat sano.

4 a. Ad agni vestigium
Ab excelso montium
Manat rivus fontium
Per te, Clemens.

4 b. Idolorum corpora
Dum frangis, in aequora
Te iactat cum ancora
Iudex demens.

a. Siccatur ad spatium
Trium miliarium
Mare per septendium
Tua nece.

5 b. Rogo, tot miraculis
Insignis et titulis,
His subveni servulis
Tua prece.

Sequent. et hym. Carmeli Senen. saec. 14. Cod. Senen. G III 2. — Mel.: Mariae praeconio. — Der Inhalt der Sequenz rückt den hl. Clemens in den Vordergrund.

309. De sancto Thoma.

1a. Fideles, concinite,
Patronum acquirite,
Veri solis radium,

1b. Thomam, quem paraclitus
Edocuit spiritus,
Verum lumen cordium.

2a. Dum credere distulit,
Christus ei contulit
Dulce refrigerium;

2b. Se palpandum obtulit,
Unde nobis attulit
Fidei solacium.

3a. Fugans idolatriam
Adunavit Indiam
Numero fidelium,

3b. In turba gentilium
Praesul infidelium
Peremit innoxium.

4a. Unctum aromatibus
Corpus a credentibus
Sepelitur saucium.

4b. Sic triumphat Didimus
Thomas, vir sanctissimus,
Linquens orbis devium.

5a. Huius, Christe, precibus
Da tuis supplicibus
Sacrum septenarium,

5b. Ut per eius meritum
Habeamus transitum
Ad perenne gaudium.

Grad. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Hagen. J 8. — Mel.: Veni sancte spiritus.

310. De sancto Thoma.

1a. Gaude, fides christiana,
Thomas tuus hodierna
Luce prodit caelitus,

1b. Qui multum tibi profuit,
Dum sic tangendo credidit
Instructus divinitus.

2a. Hic a Christo iam electus
Dignus plane est effectus
Coetu apostolico,

2b. Christi flagrat sic amore,
Ut mori cum salvatore
Exoptet mirifico.

3a. O quam ardens, quam devotus,
Quam divino fervens totus
Spiritu constiterat,

3b. Quando Christus, fons amoris,
Vulnus divini pectoris
Tangi sic praestiterat.

4a. Hinc ad Indos profecturus
Dei verbo fit securus
De palma victoriae;

4b. Morbos fugat sancta prece,
Spiritali pressam nece
Gentem levat Indiae.

5a. Dum sic Thomas elaborat
Plebem suum et exornat
Omnibus virtutibus,

5b. Surgit Satan in doctorem
Excitatis in pastorem
Multis infidelibus.

6a. Fremunt impii ut ferae,
Innocentem tradidere
Fornacis incendio;

6b. Sed magister veritatis
Virum tantae pietatis
Salvat a supplicio.

7a. Sic multorum iam salute
Procurata cum virtute
Caelo scandis, vir inclute,
Coronatus gladio.

7b. Pie doctor optime,
Thoma, tuo precamine
Caelesti dona lumine
Nos frui cum gaudio.

Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1523.

311. De s. Thoma Aquinate.

1 a. O quam de claro genere
Donatum Dei munere
Clarum sidus oritur,

1 b. Cuius illuminatio
Veritatis monstratio
Lucide dinoscitur,

2 a. Dum profunda fluviorum
Tenebrasque secretorum
In lucem produxit.

2 b. Qui clarissimus doctorum,
Reserator oculorum,
Clarior illuxit.

3 a. Cuius fulgida doctrina
Quasi stella matutina
Errores nudavit,

3 b. Literarum documenta,
Figurarum sacramenta
Plene revelavit.

4 a. Tamquam lucifer serenus,
Clarus, dulcis et amoenus
Orbem illustravit,

4 b. Nam gradiens per devia
Coruscans in ecclesia
Pulchre scintillavit.

5 a. Thomas, doctor eximius,
Lumen splendens nitidius
Ardore caritatis,

5 b. In sanctitate claruit,
Morum exempla praebuit
Conformans se beatis.

6 a. Virtutum qui progressibus
Sacrisque semper actibus
Mire decoratur;

6 b. Carnis incorruptionis,
Fidei promotionis
Sertis gloriatur.

7 a. Hic purus a cunabulis,
Peccati carens maculis
Criminis letalis,

7 b. Mente, spiritu candescit
Ac miraculis clarescit
Illustrator talis.

8 a. Ordinis Praedicatorum
Lux decusque meritorum
Virtute provehitur

8 b. Ad supremam monarchiam,
Creatricem et usiam,
Felix qua perfruitur.

9 a. In polorum ierarchia
Tua, pater, prece pia
Nostram miseriam

9 b. Intuens auxiliare,
Praesens transfretantes mare
Transfer ad patriam.

Grad. ms. S. Katherinae Divodurensis saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 120). add. saec. 15.

312. De s. Thoma Aquinate.

1 a. Lauda, Sion, increatam
Lucem veram, vere natam
De Maria virgine;

1 b. Causa laudis nunc est ardens
Et lucerna vere lucens
Veritatis lumine.

2 a. Doctor Thomas est lucerna,
Quae de luce sempiterna
Nunc accensa radiat.

2 b. Inter astra vespertina
Quasi stella matutina
Singularis rutilat.

3 a. Qualis esset nasciturus
Praedicator et docturus
Christianum populum

3 b. Sanctus Thomas, nondum natus
Fuit matri praemonstratus
[Per] verbum propheticum.

4a. Puer sprevit voluptatem,
Omnem mundi vanitatem
Et parentum gloriam,

4b. Semper servans puritatem
Carnis, cordis caritatem,
Paupertatis regulam.

5a. In scripturis meditatur
Et abyssum perscrutatur
Fluminis scientiae;

5b. Datur sensus, quem optavit,
Spiritus, quem invocavit,
Sibi sapientiae.

6a. Princeps hunc apostolorum,
Paulus, doctor populorum,
Docet omne dubium;

6b. Crucifixus hunc adfatur
Et promittens consolatur
Se doctori praemium.

7a. Sidus missum decumbenti
Testis fuit morienti
Transitus ad bravium;

7b. Lux a terris elevatur,
Sanctus Thomas cum vocatur
Ad perenne gaudium.

8a. Qui talenta sibi data
Cum usuris ampliata
Rettulit ad patriam,

8b. Velut imber qui divina
Totam rigat ex doctrina
Christi nunc ecclesiam.

9a. Tempus vitae fructu plenum
Duxit annum quinquagenum
Iubilat in patria.

9b. Bina stola decoratus,
Virgo, doctor est dotatus
Duplici aureola.

10a. Ossa sancti detinentur
Fossae Novae violenter
Annis olim pluribus.

10b. Ioseph ossa sunt translata,
Sancti Thomae dum sunt data
Suis ossa fratribus.

11a. Hunc Tolosa veneratur,
Ubi Deus operatur
Saepius miracula.

11b. Cuius vitam nos sectari
Et cum ipso gloriari
Det Deus in saecula

Grad. et Sequent. ms. Unterlindense saec. 14. Cod. Colmarien. 317. — 4b, 2 corde. — 11a, 1 Nunc, falsche Initiale.

313. De s. Thoma Aquinate.

1a. Inviolata iubilans
Laetetur ecclesia,

1b. Thomae nuntians
Et promens praeconia.

2a. O lux doctorum,
Norma iustitiae,

2b. Tu decus morum,
Tu flos munditiae.

3a. Tu sol illustrans
Omnia
mundi pandis climata;

3b. Profunda scrutans
Fluminum
pandis abdita.

4a. Verbi praedicator,
[Sermonis] dominici,

4b. Lux mundi, sator
Seminis almifici,

5a. O patrone,

5b. O patrone,

6. O patrone,
O Thoma, caeli Dominum
Fac placatum.

Grad. ms. S. Katharinae Divodurensis saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 120). add. saec. 15. — Mel: Inviolata.

314. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Ad honorem summi regis
Fiat festum sacri gregis
Martyris victoria;

1 b. Inde sint orationes,
Hymni, versus, lectiones
Atque responsoria.

2 a. Digne quidem celebratur
Et in hominum versatur
Sanctus hic memoria,

2 b. Qui de caelis coronatur
Et aeterna sublimatur
Angelorum gloria.

3 a. Hinc exsultat, hinc laetatur,
Hinc in orbe praedicatur
Felix Cantuaria;

3 b. Felix, inquam et beata,
Cui servanda sunt donata
Patris sanctuaria.

4 a. Pater bonus, pastor verus,
Bonis pius, sed severus
In actores scelerum,

4 b. Scelerati passus iram
Passionem subit diram
Novus heres martyrum.

5 a. Thomas martyr, Thomas praesul,
In hac terra factus exsul
A terrena patria,

5 b. Sic terrena liquit ibi,
Ut caelestis regni sibi
Mercaretur atria.

6 a. Exsulavit pastor bonus,
Egens quidem, sed non onus
Sensit indigentiae,

6 b. Quem introrsus dulcorabat
Et abunde satiabat
Fructus conscientiae.

7 a. Tandem sedi restitutus
Et felices assecutus
Exitus exisilii

7 b. Vita vixit eremitae
Sic, ut rigor eius vitae
Palma sit martyrii.

8 a. Ieiunabat, ut ieiunus
Puritatis in se munus
Sine labe regeret,

8 b. Vigilabat, ut orando
Ius divinum a nefando
Principe protegeret.

9 a. Rationi mens parebat,
Menti caro serviebat
Stricta sub cilicio.

9 b. Hoc se martyr instruebat,
Hoc et suum praecurrebat
Exitum supplicio.

10 a. Ad extremum mente bona
Ictum tulit in corona
Gloriosi verticis.

10 b. Corpus terrae commendatur,
Spiritus in caelo datur
Manibus angelicis.

11 a. Consummatus est in brevi,
Ne labentis fluxus aevi
Mentis robur solveret,

11 b. Ne cum massa perditorum
Novum civem angelorum
Satanas involveret.

12 a. Iam virtutibus et signis
Clarus factus et insignis
Claram reddit Angliam;

12 b. Claram reddidit ibidem
Alexandri papae fidem
Et papatus gloriam.

13 a. Mens est clarus, clara cinis,
Clari cursus clara finis,
Clara fecit omnia;

13 b. Nos in regnum claritatis
Expiatos a peccatis
Levet ad caelestia.

Cod. Taurinen. E V 20. saec. 12/13. (fol. 150.) add. saec. 13. in. — 3 b, 2 servanda zum Teil ausradiert. — 9 b, 2 percurrebat. — 10 b, 3 In manibus.

315. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Laudis odas consonemus,
Christo nato iubilemus,
Concrepantes dignam demus
Salvatori gloriam,

1 b. Per quem Thomas triumphavit,
Dum per mortem superavit
Hostes suos atque stravit
Et tulit victoriam.

2 a. Hic ab aevo infantili
Mente pia et virili
Deo vixit et hostili
Restitit nequitiae.

2 b. Dum terreno famulatur
Regi, Deo copulatur
Et mente consociatur
Caelesti familiae.

3 a. Praesul Deo consecratus,
Mox pro eo relegatus
Est cum suis effugatus
A finibus Angliae.

3 b. Curam agens Dei gregis
Non veretur minas regis,
Sed tuetur iura legis
Et causam ecclesiae.

4 a. Hinc ad sua revocatus,
Primas factus et legatus,
Sedem sui praesulatus
Consecravit sanguine.

4 b. Cuius fama propalata,
Multis nota, multis rata,
Quae signis est commendata
Et virtutum opere.

5 a. Cuius prece mors fugatur,
Surdus audit, mutus fatur,
Lepra sordens emundatur,
Pelluntur daemonia.

5 b. Caecus videt, hydrops cedit,
Febris fugat, sensus redit,
Imber pendet nec accedit
Ad votiva opera.

6 a. Salus cunctis ministratur,
Multis quoque duplicatur,
Corpus valet, mens sanatur
Thomae per suffragia.

6 b. Pater pie, pastor vere,
Tui gregis curam gere,
Ut possimus congaudere
In superna patria.

Miss. ms. Casinense saec. 14. ex. Cod. Casinen. 128. — 4 b, 2 data.

316. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Dignas Deo laudes prome,
Laeta cohors, in hac Thomae
Praesulis victoria;

1 b. Dum iniuste datur morti,
Christus hunc sanctorum sorti
Coaequat in gloria.

2 a. Hic fortis athleta Dei
Minas sprevit regis rei
Christi cum auxilio,

2 b. Personarum probris quassus,
Damna rerum gaudet passus
Actus in exsilio.

3 a. Non fractus iniuria
Nec lassus penuria,
Cedens nequam homini,

3 b. Murum contra iacula
Ponit propugnacula
Se pro domo Domini.

4 a. Demum datur morti dirae,
Ne plus possit fraus saevire,
Certus serti praemio;

4 b. Vincit hostis, ut vincatur,
Caesus victor laniatur,
Natus matris gremio.

5 a. Malignorum fraude pressa
Iam conqueri, Sion, cessa,
Libertate reddita.

5 b. Ad alta caelorum fertur
Martyr, aucta mna refertur,
Olim servo credita.

6 a. No[vis ful]get Thomas miris,
Consummatus poenis diris
Lassatus iniuria.

6 b. Hunc nos sequi, Deus, dona,
Bina beans cum corona
In caelesti curia.

Sequent. ms. Aquilegiense saec. 14/15. Cod. Semin. Goritien. J.

317. De sancta Ursula.

1 a. Ad agonem triumphalem,
Christi mortis imitalem
Sed et patientiae,

1 b. Mens assurgat torpidorum
Contemplari, supernorum
Quae sint opulentiae.

2 a. Quas supernis dum ex signis
Ursula libat, insignis
Mauri regis filia,

2 b. Domus Dei tacta zelo
Pronubarum gignit caelo
Plus quam decem milia.

3 a. Sponso virgo foederatur,
Virgo sponsum exhortatur
Ad caeli convivia.

3 b. Sponsus sponsae verbis cedit,
Rex et regnum Christo credit,
Casta sunt conubia.

4 a. Quae est ista speciosa,
Cuius nutu stat Pinnosa
Cum undenis milibus?

4 b. Haec sunt castra veri Dei,
Hi victores Macchabaei
Turmis stratis hostilibus.

5 a. Hinc gaude, Germania,
Laudes da, Colonia,
Victimae paschali,

5 b. Cum invicta in invicto
Nescit thorum in delicto
More virginali.

6 a. Sion sancta, iucundare,
In te clamat sub altare
Sanguis fusus virginum

6 b. Non vindictam sed tutelam,
Neque poenam sed medelam,
Sordes lavans criminum.

7 a. Iesu bone, nos emunda
Et a morte nos secunda
Liberans in gaudio

7 b. Collocare nos dignare,
Ut possimus te laudare
Cum perenni bravio.

Grad. ms. Vallis S. Katharinae Divodurensis saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 120) add. saec. 14. — 5 b, 1 Tu invicta. — 7 a, 1 bono. — Melodie: In caelesti hierarchia, mit Kürzung der Strophenzahl.

318. De sancta Ursula.

1 a. Virginum victorias
Iucunde canamus
Et pro ipsis gratias
Christo referamus.

1 b. Aeternas delicias,
Ubi sunt, quaeramus
Ac mundi blanditias
Prorsus contemnamus.

2 a. Undecim sunt milia
Virgines beatae
Passae in Colonia,
In caelis locatae;

2 b. Rosae sunt et lilia
Apte figuratae,
Albent pudicitia,
Rubent decollatae.

3a. Harum est dux optima,
Sponsa salvatoris,
Ursula clarissima,
Regina decoris.

3b. Gemma splendidissima
Senatus honoris,
Stella lucidissima
Divini splendoris.

4a. Ursula sanctissima
Virgines hortatur,
Ut fide firmissima
Poena contemnatur.

4b. Regna beatissima
Gaudens praestolatur,
Morte felicissima
Cum his trucidatur.

5a. Harum per suffragia
Christo consolemur,
Ut calcantes vitia
Virtute ditemur

5b. Et aeterna gaudia
Tandem praestolemur,
In caelesti gloria
Cum ipsis laetemur.

Grad. ms. S. Agnetis. Bonon. saec. 14. in. Cod. Mus. Bonon. 12. A. — Grad. ms. Dominicanum saec. 15. Cod. Mutinen. XI H 3. B. — 3b, 2 cenatus A. — 4b, 1 Regina A.

319. De sancto Verano.

1a. Gaude, praesul ter beate,
A primaeva qui aetate
Totus Deo deditus

1b. Candida virginitate
Insignique pietate
Es ornatus caelitus.

2a. Gaude, ver plenum decore,
Miro redolens odore,
Germinans ut lilium,

2b. Florens quasi vernans rosa
Violaque generosa
Hortorum caelestium.

3a. Gaude, fidei zelator,
Veritatis propagator,
Sanctitatis regula,

3b. Verbo docens et exemplo,
Effulgens in Dei templo
Velut ardens facula.

4a. Gaude, qui vincens per crucem
Fugansque draconem trucem
Populum laetificas,

4b. Signorum namque splendore,
Virtutum clarus fulgore,
Semper ut sol emicas.

5a. Gaude, pastorali cura
Praestans et via secura
Plebem ducens creditam

5b. Ad domum aeternitatas
Veraeque felicitatis
Per virtutum semitam.

6a. Gaude, qui beata sorte
Vitam pretiosa morte
Claudis cum victoria;

6b. Caelos petis laureatus
Et a Christo es vocatus
Ad caelorum praemia.

7a. Gaude, qui iam coronatus
In caelis hic operatus
Tamen es magnalia,

7b. Sicco parans pede viam,
Quando ducis plebem piam
Amnium per invia.

8a. Pater flagrans caritate,
Sublimis humilitate,
Virtutum sacrarium,

8b. Sacra benedictione
Dona et protectione
Hoc tuum coenobium.

9a. Urbem hanc Avenionem
Tuamque Cabilionem
Serva potentissime,

9b. Donans copiam bonorum,
Sed praesertim supernorum,
Patrone sanctissime.

Cod. Avenionen: Collect. ms. Massilian Nr. 19. — „Prose en l'honneur de S. Veran, composée par Jeanne Morelle, réligieuse de S. Praxède, qui se chante dans ce couvent.“ Jeanne Morelle, aus Barcelona gebürtig, war eine ihrer Gelehrsamkeit halber berühmte Dominikanerin in der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts.

320. De sancto Vincentio.

1. Vincenti,
verbo Dei vincis
vires serpentis,

2a. Qui statum
numinis divini

2b. Incestis
actibus impingit.

3a. Cum te satellites
eius affecissent
tormentis iniqui,

3b. Suadentes tibimet
verbis toxicatis
specie sub mellis,

4a. Quatenus diis
gentium litare
spurcissimus
profitereris

4b. Maximi regis
cunctorum contemptor
mandatorum
ac exstitisses,

5a. At contra dimicans
auctorem
lucis patrem
eiusque natum,

5b. Qui solus ac verus
est Deus,
instantius
tu es confessus.

6a. Ob hoc carceres,
ungulae, testa,
lectus ferreus
artarunt te gaudentem.

6b. In his positus
obteris fessas
manus lictorum
minasque tyrannorum.

7a. Hic te sumptum
saeculi tenebris
reddit Christo
dies sollennis.

7b. Huc collectis,
petimus, populis
facias hunc
esse placatum,

8. Victor constans,
Vincenti.

Martyrolog. ms. Laureshamense saec. 9/10. Cod. Vatican. Palat. 833. add. saec. 10. A. — Miss. ms. Maguntinum anni 1444. Cod. Maguntin. 136. B. — 4a, 4 profiteris B. — 4b, 4 exstinxisses B. — 6b, 2 obteras A. — 6b, 4 tormentorum B. — 7a, 1 Sic te B. — Melodie: Romana. Vgl. Kehrein Nr. 739.

321. De sancto Vincentio.

1. Pro nobis ora,

2a. Domini insignis
levita, Vincenti,

2b. Martyrque probatus
virtute caelica.

3a. Qui divino igne
succensus
vincis tormenta,

3b. Amore spiritus
possidens
arma fortia.

4a. Tua prece
assidua

4b. Nostra dele
facinora.

5a. Et tecum socia

5b. In arce supera

6. Nos, martyr probeque
levita.

Miss. ms. S. Arnulphi Meten. saec. 14. Cod. Meten. 42. A. — Miss. ms. S. Arnulphi Meten. anni 1321. Cod. Meten. 133. B. — Miss. Tullense imp. Tullii 1551. C. — Mel.: Inviolata.

322. De sancto Vincentio.

1a. Deponentes omne maestum
Celebremus diem festum
Beati Vincentii,

1b. Miles regis sempiterni
Nobis exstat hodierni
Causa recens gaudii.

2a. Hac in die de profano,
De crudeli Daciano
Adeptus victoriam,

2b. Dum deponit carnis molem,
Ad videndum verum solem
Intrat caeli curiam.

3a. Caelum intrans angelorum
Laetiorem reddit chorum
Odoris fraglantia,

3b. Ad odoris novitatem
Virtutumque venustatem
Tota stupet curia.

4a. Bona calcans huius vitae
Gloriosi mens levitae
Futura praesentibus

4b. Antetulit nec tormentis
Cessit hostis saevientis
Multis et atrocibus.

5a. Namque fame maceratur,
Ferro, flagris laceratur,
Est adustus faculis,

5b. Est a gente bestiali
Loco clausus carcerali
Superiectus testulis.

6a. Ubi descendentibus
Supernis spiritibus
Lux ingens apparuit,

6b. Quae locum illuminans
Et noctem eliminans
Custodes perterruit.

7a. Testarum asperitas
Fit florum suavitas,
Vernat carcer floribus,

7b. Non carcer, sed camera
Dulcis, odorifera,
Digna caeli civibus.

8a. Ad tyrannum properant,
Narrant, quidquid viderant,
Ministri nequitiae:

8b. Lucis magnitudinem,
Florum pulchritudinem,
Senatores curiae.

9a. Audit, dolet, indignatur,
Frendet, furit, cruciatur
Cruciator impius,

9b. Statim iubet illum tolli
Et reponi lecto molli
Malum parans gravius.

10a. Sed frustratur; nam subiecto
Linquens martyr corpus lecto
Caelo reddit spiritum.

10b. Saxo corpus adligatur
Et in mare praeceps datur
Per manus satellitum.

11a. Sed quos vivens superavit,
De his quoque triumphavit
Spoliatus corpore;

11b. Nam de mari descendentes
Invenerunt hunc clientes
Iacentem in litore.

12a. Sepultura denegatur,
Corvus ad hoc praeparatur,
Ut vas servet corporis.

12b. Tandem illud sub arena,
Velit, nolit mens obscaena,
Undae tegunt aequoris.

13a. Da, Vincenti, te canenti
Nostro gregi, summo regi
Ne quando displiceat;

13b. Tua prece nos a faece
Mundi serves et enerves
Hostem, ne praevaleat.

Collect. ms. Cistercii saec. 12/13. Cod. Londinen. Add. 15722. — Mit Melodie; Aufschrift: Prosa de sancto Vincentio martyre.

323. De sancto Vitale.

1. Annua praesentis recolamus gaudia festi

2a. Et victo roseum pangamus hoste triumphum
Vitalis summi, martyris egregii,

2b. Tegmine militiae qui plures abstulit orco,
Namque latens animos misit et ad superos.

3a. Claruit alma fides arcano tecta decore,
Cumque vacillantem cerneret Ursicinum,

3b. Humani generis Behemoth non pertulit hostem
More vorare suo posse Dei famulum.

4a. Nomine pro Christi iudex insanus et amens
Istius ergo caput ense ferire iubet.

4b. Tu quoque, martyr alumne, scrobe dimersus in atra
Nunc super astra cluis perpete luce fluens.

5a. Ille miser taetri tenebris cruciatur Averni,
Tu laetaris ovans cum legione poli.

5b. Quaesumus, ut veniam crebra rogites prece noxae,
Arbiter aeternus nos tibi consociet

6. Inter et electos adnuat esse suos.

Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Mutinen. O I N 7. A. — Grad. ms. Ravennatense saec. 11. Cod. Capit. Patavini A 47. B. — 2a, 2 Vitalis cunctis martyris A. — 2b, 2 Iamque B. — 4b, 1 scroben dimersus in atram A. — 4b, 2 fruens B. — 5b, 1 preces B, nosse A.

324. De ss. Vitale et Agricola.

1. Martyrum nobis
festum rutilat
valde egregium,

2a. Vitalis nec
non Agricolaeque

2b. Felicium,
servi dominique,

3a. Quos aula
caelestis
possidet; strenue

3b. Idcirco
sedula
polum pulsemus voce,

4a. Quo nobis
conditor
[conditorum], quae
subsistunt, cunctorum

4b. Eorum
precibus
nostrorum noxas
dissolvat penitus;

5a. Quia moles
delictorum
graves iugiter
premunt nos scelere.

5b. Ea propter
organicis
modulis preces
depromanus ei:

6a. O Dei
trina
maiestas,
unitas
deitatis praecluis,

6b. Dilue,
(et abs)terge,
quaesumus,
tuorum
populorum funditus

7. Crebrum scelus.

Grad. ms. S. Laurentii in Verano (?) saec. 10/11. Cod. Angelic. B III 18. — 4a, 1 Qui nobis. — 4b, 3 noxa. — 5a, 4 scelera. — 5b, 1 Quapropter.

325. De sancta Walburga.

1. Gratulemur nos in Deo,
Qui sublimat in tropaeo
Sic pusillum, quod in eo
Princeps mundi vincitur.

2a. Princeps, inquam, serpens ille,
Qui nos gyrat dolis mille,
Cuius faces et scintillae
Sunt ad praecipitium.

2b. Hunc Walburga, virgo casta,
Sub virtutis vicit hasta,
Stans erecta quasi vasta
Turris contra vitium.

3a. Contra luxum solidatur,
Sed hoc solo non armatur
Sic, ut hostis devincatur,
Si desit prudentia.

3b. Sed prudentem comprobavit
Lampas ardens, quam paravit,
Cuius splendor coruscavit
In sponsi praesentia.

4a. Non deprendet eius mentem
Somno culpae dormientem
Sponsus vocans, sed psallentem
Laudat in vigiliis.

4b. Per virtutes haec instructa
Nefas vicit forti lucta,
Ergo gaudet introducta
In caeli cellariis.

5 a. Christus ei munimentum,
Quod affirmat argumentum,
Cuius datur firmamentum
Locus a virtutibus.

5 b. Nam fit exsul pro salute,
Credens sibi magis tute
Procedendo cum virtute
Procul a parentibus.

6 a. Haec ad vitam regularem
Chorum vocat puellarem,
Quem informat salutarem
Per doctrinae monitum.

6 b. Lux de caelis ei datur
Et puellae revelatur,
Cuius esse credebatur
Morbus ad interitum.

7 a. Post transcursum quoque mortis
Plures sanat aegrae sortis:
Fit caducus per hanc fortis,
Et contractus graditur.

7 b. Turpem prodit occisorem
Facti turpis ob horrorem,
Dum assuetum praeter morem
Sensus vivo nectitur.

Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Scheint unvollständig zu sein.

326. De sancta Waldetrude.

1 a. Laudet Dominum de caelis
In hoc festo plebs fidelis,
Absolventem a querelis
Praesentis miseriae,

1 b. Waldetrudem, generosam
Regum stirpe, sed ut rosam
Tunc vernantem gloriosam
In poli temperie.

2 a. Hostem subdendo domavit
Carnem atque vivens cavit,
Quae perplures altos stravit,
Saeculi ambiginem.

2 b. Insignis eius maritus
Per hanc legem Dei tritus,
Militares linquens ritus
Profitetur ordinem.

3 a. Velo sumpto fit cellita
Miris clarens in hac vita,
Quam tandem solatur ita
Divina clementia,

3 b. Quod amborum ad solamen
Aldegundis sociamen
Datur ipsi, parcum tamen
Ante mortis tempora.

4 a. Et sic geminae sorores,
Auro fulvo puriores,
Consororum ornant mores
Vividis virtutibus.

4 b. Eia, mater, te precamur,
Obtine, quod eruamur
Nostris malis, ne tradamur
Infernorum ducibus.

Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Hagen. J 10. — Mel. vielleicht Verbum bonum mit Repetition einer Klausel.

327. De sancto Willibrordo.

1 a. Frequentemus hodie
Cantica laetitiae,
Dies festus agitur,

1 b. Dies valde celebris,
Qua mundi de tenebris
Vir sanctus eripitur.

2 a. Felix commutatio
Ad viam de invio,
De cursu ad bravium,

2 b. De via ad patriam,
De morte ad gloriam
Et caeleste gaudium!

3a. Luna matris labiis
Illabens in somniis
Signat hunc puerulum,

3b. Quod a caelo datur ei
Clara luce verbi Dei
Illustrare saeculum.

4a. Hic in annis teneris
Informatur literis
Et talentum creditum

4b. Post dispensat populis,
Coruscat miraculis
Viri sancti meritum.

5a. Respondit ancipiti
De futuris principi,
Habetur propheticus,

5b. Agnoscit per spiritum
Venientis meritum
Sacer apostolicus.

6a. Qui manum imponens ei
Remittit ad opus Dei
Traiectensi populo;

6b. Sacrae rei pium omen:
Willibrordi mutat nomen
Clementis vocabulo.

7a. Hoc vir sanctus animatus
Nostri maris lustrat latus,
Spargit vitae semina,

7b. Laxat rete verbi Dei,
In capturam credunt ei
Populorum agmina.

8a. Congregantur in sagena
Mente tota, fide plena
Traiectum, Walacria.

8b. Non est tamen ruptum rete
Nec sagena scissa, quae te
His coniungit, Fresia.

9a. Refulgens eximia
Virtutum potentia
Reddit impotentibus

9b. Membrorum potentiam,
Sanae mentis gratiam
Dat insanis sensibus.

10a. Mucro viri perditi
Dignam sancto capiti
Dedit reverentiam;

10b. Nam dum ictum intulit,
Omnem Deus sustulit
Dolorum iniuriam.

11a. Dum pro sitientibus
Flet et orat fratribus,
Terra flenti condolet,

11b. Et in fontis lacrimas
Solvuntur uberrimas,
Sitim fratrum abolet.

12a. Sancte pater Willibrorde,
Nos a mundi munda sorde,
Aufer offendicula,

12b. Inter hostes via tuta
Nos deducas resoluta
Peccatorum nebula.

Grad. ms. Boscoducense saec. 15. Cod. Arch. S. Iohannis Boscoducen. s. n.— 3a, 3 Signant.

328. De sancto Zenone.

1a. Sidus fulget in Verona,
Laude dignum et corona,
Missum de Armenia;

1b. Sidus istud nocte claret,
In quo fulget et apparet
Dei providentia.

2a. Zeno servat stellae formam,
Verae lucis sequens normam
Conculcando vitia.

2b. Vere missus est a Deo,
Quod colligitur ex eo,
Dum a pueritia

3a. Crescit iuventutis flore
Unguentorum in odore
Currens cum laetitia.

3b. Odor iste sic excrevit
Et crescendo sic replevit
Loca mundi varia,

4 a. Quod ad cultum Christi gentes
Traxit idola colentes,
Ductas per inania.

4 b. Sic obtentu sanctitatis
Est creatus civitatis
Praesul in ecclesia.

5 a. Pauper praesul et patronus
Piscatoris sumit onus
Contemnendo grandia,

5 b. Pisces hamo, viros ore
Piscatoris capit more
Bina per officia.

6 a. Cursu traxit in errorem
Boves, currum et ductorem
Daemonis versutia,

6 b. Quos et motum irae trucis
Facit stare signo crucis
Piscatoris gratia.

7 a. Mutat daemon loca tristis
Tam in illis quam in istis
Sua figens iacula.

7 b. Regis Gratiani natam
Isto daemone vexatam
Curant huius merita.

8 a. Atex tandem intumescit,
Timor famis invalescit
Per tanta diluvia;

8 b. Muri stetit ad exemplum,
Nec intravit aqua templum
Sancti per oracula.

9 a. Cuius ope surdi, muti,
Claudi, caeci restituti
Praedicant miracula.

9 b. Ergo, pastor civitatis,
Cuius est in Syrti ratis
Et multa miseria,

10 a. Illam cures tua prece,
Nos ab omni lava faece
Per tua precamina,

10 b. Ut a malis expiati
Praesentemur trinitati
Cum sanctis in gloria.

Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII. ← 3a, 1 florem. — Melodie: Lauda Sion.

IV.

COMMUNE SANCTORUM.

---

329. De sanctis Apostolis.

In Commemoratione s. Pauli.

1 a. Coetus apostolici
Festa recolentes
Deo trino simplici
Canamus gaudentes,

1 b. Cuius mirabiliter
Flamine repletus
Ipse multipliciter
Nos illustrat coetus.

2 a. Petri, Pauli sanguine
Roma consecratur,
Quibus Christi nomine
Principatus datur;

2 b. Hi coram te, Domine,
Lumina sunt duo,
Quae suo nos lumine
Regunt, immo tuo.

3 a. Ceteri participes
In apostolatu
Hos agnoscunt principes
In tanto primatu.

3 b. In tuis eloquiis
Hi omnes imbuti
Suis te martyriis
Sunt, Christe, secuti.

4 a. Ad quorum eloquia
Fonte sacro loti
Inter laudis munia
Poscimus devoti,

4 b. Ut sic evangelii
Verbum exsequamur,
Quod aeterni praemii
Dona consequamur.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. D. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin. 12. E. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. F. — 1 b, 3 Ipso BCD. — 2 a, 3 in Christi F. — Str. 3 b sqq. fehlen CDEF. — Mangels der Melodie bleibt es zweifelhaft, ob nicht die Halbstrophen selbst in Strophe und Gegenstrophe von je 2 Versen zu zerlegen sind.

330. De sanctis Evangelistis.

1 a. Ad laudes animalium,
Deum collaudantium
In superna patria,

1 b. Ecclesiae devotio
Attollit praeconio
Sanctorum magnalia.

2 a. Resonant in aethere
Dulci modulamine
Trinitatis gloriam,

2 b. Patris atque filii
Et spiritus paracliti
Maiestatem unicam.

3 a. Carent ergo requie
Nocte semper ac die
Ante thronum dicentia:

3 b. Sanctus, sanctus, sanctus Deus,
Qui est trinus, indivisus,
Sanctorum magna gloria.

4 a. Quattuor sunt proceres,
Matthaeus, Marcus et Lucas,
Iohannes supereminens.

4 b. Quattuor hos facies
Sequuntur volubiles,
Rotae visu horribiles.

5 a. Tamquam aeris dant scintillas,
Inter gentes ut per illas
Ignis divinus ardeat,

5 b. Mundo fides intimetur,
Homo lapsus reportetur
Illuc, unde corruerat.

6 a. Iunctas pennas et extentas
Dei magna voce facta
Festinant submittere,

6 b. Creatorem mox adorant
Illi dantes, quod laborant
In virtutum opere.

7 a. Quattuor throni sunt columnae,
Volutantes ut columbae
Ad divina semina,

7 b. Quattuor orbis cum per plagas
Tendunt arcus et sagittas
Sua per evangelia.

8 a. Ergo sanctis his rogatur,
Quorum scriptis informatur
Haec Christi familia,

8 b. Ut cum eis in supernis
Ante Dei thronum ei
Decantet Alleluia.

Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 4 b, 1 hiis facies. — 4 b, 2 Sequuntur hos.

331. De sanctis Evangelistis.

1 a. Evangelistas gaudio
Summo colat ecclesia,
De quorum sacro labio
Sacra sumpsit eloquia.

1 b. Hi sunt, qui testimonia
Dant redemptoris actibus
Forma signantes varia
Datam fidem fidelibus.

2 a. Matthaeo vultus hominis
Datus, ut probat visio,
Signat beatae virginis
Natum sine contagio.

2 b. Lucas in forma cernitur
Bovis, qui fuit victima,
Christus pro nobis moritur
Oblatio sanctissima.

3 a. Marcus leoni similis
Forma fulget egregia,
Christus leo terribilis
Surrexit die tertia.

3 b. In forma visus aquilae
Iohannes glosat cetera,
Dum post certamen nobile
Christus ascendit aethera.

4 a. Hi sunt illi perpetui
De Paradisi medio
Fusi rivi melliflui
Rigantes evangelio.

4 b. Sic nobis aquas dulciter
Sacri dulcoris influant,
Ut nos frui perenniter
Iesu praedulci tribuant.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Iannen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. D. — Miss. Hispalense impr. Hispali 1507. E. — 3 a, 2 egredia E. — Str. 4 fehlt E. — Die Überschrift lautet in E: „Lucae evangelistae.“

332. De sanctis Patriarchis.

1. Laetetur ecclesia

2 a. Recolens sollemnia
Patriarcharum dia,

2 b. Concinatque [gaudia]
Simul caeli curia.

3 a. Hi mundi prioris
Olim stellae caligantis

3 b. Dabant spem maioris
Solis vere coruscantis.

4 a. Abraham prolis parens
Stellis comparatae

4 b. Spondetur, exsul parens
Fidei probatae.

5 a. Hic, super struem Isaac dum
immolat victimam,
in Christo praesignat

5 b. Infiliationem, Deus
qua pater genitum
populum adoptat.

6 a. Iacob luctans cum fratre
in matris visceribus

6 b. Proelia electorum
signat atque malorum.

7 a. De scala prolis suae
quadrifaria
collectura praesignat
crucis mysteria,

7 b. Quod oriens, occidens,
auster, aquilo,
dum praedicantur, partes
dent Dei populo.

8 a. Haec est ecclesiae

8 b. Causa laetitiae,

9. Ut Deus nos cum his patribus
emendatos moribus
locet in caelestibus.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 6 b, 2 et malorum. — 7 b, 3 sq. dent partes.

333. De sanctis Reliquiis.

1. Laus honor sit

2 a. Eloi cunctipotenti
in sanctorum gloria.

2 b. Nos vocibusque tonantem
laudemus in suprema.

3 a. Gratam pietatem
tribuat
sanctificando corda et
nostra corpora.

3 b. Illi decus, virtus,
cui iam
nunc intonant praeconia
regi inclita.

4 a. Supernus adoret almus
chorus cunctusque
populus, alta,
profunda, montes, flumina,

4 b. Caelum et sidera semper
Christum Dominum,
laudantia per
saecula omnia.

5 a. Atque dulcisona
vox virtutum sonora
nostra concordet
odas canendo debitas.

5 b. Cunctaque concrepent
et laetentur plene
hac die sacra
Elon laudando condita.

6 a. Gaudendo
iubilent
omnes, sollemnia
celebrantes nunc
sanctorum,
referentes praeconia
voce dulciflua.

6 b. Gloria
sit illi
in aethera, cuius
clara rutilant
dona, quis
aeternae vitae consequamur
magna praemia.

7 a. Ubi flagrat lux
perennis
in paradisi gaudia,

7 b. Angelorumque
caterva
ibi gaudet per saecula.

8 a. Dulci personat
symphonia,
melos concinit
psallendo harmonica,

8 b. In qua decenter
post funera
[o] quam beata
sanctorum sunt agmina

9 a. Patriarcharum,
apostolorum,
virginumque clara,

9 b. Prophetarum[que]
confessorum et
martyrum inclita!

10 a. Nova canentia
cantica
caeli supra
sancta palatia
(*splendida in*)
civitate almiflua,

10 b. In qua sanctorum sunt
agmina
trinitatem
sanctam cernentia
~~~~~~~~~~
in gloria sempiterna.

11 a. Poscimus
ergo nos cum ipsis
paradisi
frui amoenia

11 b. Te Deum
cernentes supremum
ex virgine
natum veneranda.

12. Tibi sit per aevum
decus et potestas.

Trop. ms. S. Ebrulphi saec. 12. Cod. Parisin. 10508. A. — Grad. ms. S. Albani saec. 12. Cod. Londinen. Reg. 2 B IV. B. — Pros. ms. Glastoniense saec. 12. ex. Cod. Londinen. Calig. A XIV. C. — Miss. ms. Beccense saec. 13. Cod. Parisin. 1105. D — Grad. ms. Rotomagense saec. 14. Cod. Parisin. 904. E. — Miss. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Parisin. 863 F. — Grad. ms. Rotomagense saec. 15. Cod. Parisin. 905. G.

1, 1 Laus honor sit, Alleluia F. — 2a, 1 Heloi DAE; cuncti potenti FG. — 2b, 1 que fehlt E. — 3a, 4 corpora nostra G. — 3b, 2 sq. iam intonant nunc G; intonat C. — 3b, 4 voce inclita D. — 4a, 1 adorat CDF. — 4a, 4 fontes flumina F; dieser Vers hat zwei Silben mehr als der entsprechende in 4b: bei der Wiederholung der Mel. bleiben zwei Noten (e d) aus. — 5a, 3 nostra fehlt C. — 5b, 2 eine Silbe weniger als 5a, 2. — 5b, 4 Helon ABCD. — Die Unregelmäfsigkeiten in den Strophen 4 und 5 sind zu beseitigen durch die Annahme, dafs nicht 4a und 4b, 5a und 5b gleichen Melodien folgten, sondern 4a und 5a, 4b und 5b; wir hätten dann:
~~~~~~~~~~

4a. Supernus adoret
almus chorus
cunctusque
populus, alta,
profunda, montes, flumina,

Caelum et sidera
semper Christum
Dominum, laudantia
per saecula omnia.

4b. Atque dulcisona
vox virtutum
sonora
nostra concordet
odas canendo debitas,

Cunctaque concrepent
et laetentur
plene hac die sacra
Elon laudando condita.

6a, 1 Laudando F. — 6a, 2 iubilant FG. — 6b, 3 aethra EF. — 7b, 3 ubi BC. — 8a, 1 personet C. — 8b, 4 sunt sanctorum G. — 10a, 5 überzählig. — 10b, 4 canentia G. — 10b, 6 aeterna alle Hss. — 11a, 2 cum illis C. — 11a, 4 ad moenia G. — Nach 12, 2 Amen et gloria (statt des einfachen Amen) FG.

334. De sanctis Martyribus.

1a. Triumphalis donum vitae
Per certamen insignitae
Memorantes iugiter

1b. Exsolvamus laudes Deo,
Non in corde pharisaeo,
Immo unanimiter.

2a. Saxis, ferro, aqua, igni
Exponuntur, quibus digni
Non sunt mundi limites.

2b. Diversis afflicti poenis
Sunt cum Christo ex egenis
Iam effecti divites.

3a. Quorum vitam aemulantes
Et mundanis reluctantes
Vitiorum nexibus

3b. Sic adversa toleremus,
Ut gaudentes habitemus
Cum supernis civibus.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. D. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. E. — 2a, 1 ferro atque A. — Die Sequenz wurde verwendet „De uno martyre."

335. De sanctis Martyribus.

1a. Ex agone sanguinis
Arcem scandit culminis
Sempiterni luminis
Martyrum exercitus.

1b. Scuto tutus fidei
Cruciatus ferrei
Evadit eculei
Martyrum exercitus.

2a. Fervens spernit oleum,
Globum transit igneum
Crucis tenens clypeum
Martyrum exercitus.

2b. Vilipendens terrea,
Mortis ferens aspera
Victor scandit aethera
Martyrum exercitus.

3a. Suffultus constantia
Emolliri nescia
Exercet magnalia
Martyrum exercitus.

3b. Tormentorum omnia
Superans exitia
Caeli tenet gaudia
Martyrum exercitus.

4a. Igitur collegium
Collocet fidelium
Ante Dei solium
Martyrum exercitus.

4b. Et nos aeternaliter
Gaudeamus pariter,
Ubi gaudet iugiter
Martyrum exercitus.

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. C — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 85, 18. D. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod Columbin. Hispalen. Vitrin., 12. E. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. F. — 2b, 1 aethera A. — 3a, 1 Suffulta A. — 3a, 2 Emoliri F. — Str. 4a sq. fehlen BCDEF. — Das gleiche Schema zeigt die Sequenz „Virgo splendor aetheris“ (Nr. 52).

336. De sanctis Martyribus.

1a. Sanctos Christi pugiles,
Martyres laudabiles,
Plebs laudet fidelium
Horum fans martyrium.

1b. Stephanus lapidatur,
Placidus decollatur,
Poenarum incendium
Dat nunc ipsis gaudium.

2a. Levitae Laurentius
Sancti et Vincentius
Assantur in ignibus
Spretis mundi opibus.

2b. Vinculatur Iohannes
Doctrinae praebens amnes,
Cuius caput levibus
Dire ruit saltibus.

3a. Thomas Canturiensis
Ictu spiravit ensis,
Sebastianus fuste
Occiditur iniuste,

3b. Monachus Bertarius
Martyrium dirius,
Homo mentis onustae
Donis, tulit robuste.

4a. Chrysantus et Daria
Passi sunt martyria,
Vivi sepeliuntur,
Sic martyres dicuntur.

4b. Pollinaris caeditur
Et ad montem ducitur,
Dies sic finiuntur
Et superna petuntur.

5a. O martyres beati,
Ut sitis advocati
In conspectu iudicis
Pro viris monasticis,

5b. Petimus suppliciter,
Ut fruamur dulciter
Praemiis magnificis
Cum civibus caelicis.

Miss. ms. Casinense saec. 14. ex. Cod. Casinen. 128. A. — Miss. ms. Casinense saec. 11/12. Cod. Vatican. 6082. add. saec. 15. B. — 3a, 1 Carturiensis B. — 5b, 2 finiamur.

337. De uno Martyre.

1. Narremus in laudem Domini
militis pugnam,

2a. Crucifer cruciferum
qui dum sequitur Christum,

2b. Ut est eius in morte
sic socius et vitae.

3 a. Inter diversas
poenas trucidatus,
sed non superatus,

3 b. Martyr certabat
Christum confitendo,
tortor cruciando.

4 a. Sed nescit impius,
quod testis Domini
cupit solvi, Christo iungi;

4 b. Nam gaudet conteri
contrariam sibi
carnem, pigram iussis Dei,

5 a. In qua sunt inimici
hominis domestici eius
odio digni,

5 b. Cum quibus non habebat
hic pacem, sed illos occidit
gladio Christi.

6 a. Qui carnis victimam
mactans per abstinentiam,
conversatione
quam prius obtulit,
post in passione,

6 b. Quam reddes militi,
fidelis Christe, fideli
membris et capillis
iam non corrumpendis
numero redditis.

7. In cuius triumpho
laus sit tibi, Domino,
pro te certantis fortitudo.

Fragmentum Missalis ms. incertae originis saec. 12. add. saec. 12/13. Cod. Selestadien. 136 (1181).

338. De uno Doctore.

1 a. Laudum sonos exaltemus,
Chordam cordis concordemus
Dulci vocis modulo,

1 b. Ad psallendum creatori
Sit intenta cura chori
Ore, corde sedulo.

2 a. Repraesentat praesens dies
Diem, in qua vera quies,
Vera retributio

2 b. Est doctori post laborem
Data, cuius ad honorem
Psallat ista contio.

3 a. Magne doctor Augustine,
Amator legis divinae,
Lux fulgens ecclesiae,

3 b. Fugas hostes, quos et feris,
Mittens tela, per quae teris
Inimicos gratiae.

4 a. Arca legis, vas pigmenti,
Contra morbos vas unguenti,
Gregori, os aureum,

4 b. Botrus Cypri, gerens merum,
Quo gaudium mentis verum,
Os diffundens oleum.

5 a. Ut Elias nulli parcens,
Vir Ambrosi, magnos arcens
Obviando crimini,

5 b. Infans sanctum te testatur,
Idem monstrans dum clamatur
Torquens hostes limini.

6 a. Culpans culpas dum fugaris,
Antra petis, nec turbaris,
Vir doctor Ieronyme,

6 b. Carnem domas ieiunando,
Studes legem declarando,
Interpretum maxime.

7 a. Hic lucerna ad lucendum,
Nubes iste ad fundendum
Nunc rorem, nunc pluviam,

7 b. Hic per fidem nos conducat,
Praecedat nos et inducat
Ad beatam patriam.

Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Vgl. die Sequenz Sancti visu columbino, die von 3a an mit dieser identisch ist.

339. In natali Confessorum.

1 a. Confessorum agonia
Modulata symphonia
Moduletur musice,

1 b. Quam caelestis ierarchia
Cum hymnorum harmonia
Decorat mirifice.

2 a. Continentes, viduati
Meruerunt Deo dati
Fructum sexagesimum.

2 b. Abstinentes coniugati,
Semper bonis sociati,
Emerunt tricesimum.

3 a. Mente pura, probitate,
Vita munda, sanctitate
Sortiti sunt bravium.

3 b. Fame, siti, nuditate,
Fama, verbo, lenitate
Perceperunt gaudium.

4 a. Hi egenis condolentes,
Victum, potum tribuentes
Surgunt ad caelestia.

4 b. Mala mundi contemnentes
Bonis petunt, sic currentes,
Aeternorum gaudia.

5 a. Ergo laudes istis demus,
Voce, mente commendemus
Eorum sollemnia,

5 b. Ut cum eis habitemus,
Summo regi decantemus
Hymnum dictum *Gloria.*

Miss. ms. Hispalense saec. 14/15. Cod. Univ. Ianuen. A VII 3. A. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen 83, 15. B. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. 83, 17. C. — Miss. ms. Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen 85, 18. D. — Miss. ms Hispalense saec. 15. Cod. Columbin. Hispalen. Vitrin., 12 E. — Miss. Hispalense imp. Hispali 1507. F. — Str. 1 fehlt A; daselbst Str. 2 sqq. verwendet für das Fest der hl. Anna. — 1 a, 3 mirifice D. — Str. 1 b fehlt D. — Str. 4 a sqq. fehlen B. — 5 a, 1 ipsis A.

340. De sanctis Confessoribus.

1 a. Laudes et praeconia
Haec pro tua gloria
Repraesentat ecclesia,

1 b. Qui possides gaudia
Per aeterna saecula
Regem cernens in gloria.

2 a. Tu plenus Dei gratia
Mundique luctamina
Superasti, carnis vitia.

2 b. Martyribus similia
Meruisti praemia
Hac in die sollemnia.

3 a. Sanctorum collegia
Omnium per merita
Tu possides per saecula.

3 b. Per te detur venia
Et aeterna gaudia
Nobis per cuncta saecula.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Stuttgartien. 1 b, 49. — 1 a, 2 Quae.

341. De sanctis Confessoribus.

1 a. Gaude, caelestis civitas,
Et Christo laudes debitas
Pange, quam sancta trinitas
Ornavit sollemniter.

1 b. Cuius clara praesentia
Beatorum militia
Perennali laetitia
Exsultat feliciter.

2 a. De quorum coetu (hic) beatus
Est in caelis collocatus
Et a Christo coronatus
Dextera sublimiter.

2 b. O mira Dei gratia
Quae ima ad caelestia
Transfert, cum sanctis gloriam
Dat ineffabiliter.

3 a. Hic, quem sacer ornat actus,
Angelorum compar factus
Et caelestem vitam nactus
Est, qua gaudet iugiter.

3 b. De pressuris est ereptus,
Pacem summam est adeptus,
Dum [ab] angelis exceptus
Est cum hymnis dulciter.

4 a. Hac in die laetitiae
Detur a patre gratiae
Nobis vera spes veniae
Poscentibus suppliciter.

4 b. O quam felix, qui audisti
Dulcem vocem Iesu Christi:
Intra regnum, quod quaesisti
Possidere perenniter.

5 a. Gaude, quia accepisti
Gloriam, quam meruisti,
Dum ad Christum introisti
Exsultans alacriter.

5 b. Tuo posce precamine,
Ut purgati a crimine
Gratulemur cum agmine
Sanctorum aeternaliter.

Grad. ms. Strahoviense anni 1611. Cod. Strahovien. H I 2. — 1 b, 1 In cuius. — 5 b, 3 acmine.

342. De sancto Confessore.

1. Laude sanctum

2 a. Illum N. N.
canat ecclesia mater

2 b. Talis nati
profectu gratulans semper.

3 a. Hic velut sidus
eximium,
placidus Deo,

3 b. Inter fraternas
caligines
rutilans micat.

4 a. Hic Iesu Christi
praeceptis
paruit promptus;

4 b. Hic eius membris
subvenit
minimis largus.

5 a. Nunc suae
perfectae vitae se testem
exhibet

5 b. Debiles
curando atque tuendo
supplices.

6 a. Hunc iam coetibus
coniunctum sanctorum
cuncti precemur,

6 b. Ut nos fragiles
semper conciliet
Domino Deo,

7. Qui regnat
per saecula cuncta.

Trop. et Sequent. ms. S. Benedicti Màntuani saec. 11. Cod. Capit. Veronen. CVII (100). A. — Grad. ms. Vercellense saec. 11. Cod. Capit. Vercellen. CLXI. B. — Grad. ms. Vercellense saec. 12. Cod. Capit. Vercellen. CLXII. C. — 1 Gaude C. — 2a, 1 Illius A. Der Name des betreffenden Bekenners ist hier einzufügen, der Melodie entsprechend am besten ein viersilbiger. B u. C haben „Aemilianum"; die Überschrift bei ihnen lautet „In unius confessoris". — 3b, 3 emicat BC. — 5a, 1 Hic suae BC. — 5a, 2 profectae C. — 6a, 1 Hinc BC. — 6a, 3 cuncti praecedunt BC. — 6b, 1 Et BC. — Str. 7 fehlt BC. — Melodie offenbar: Stans a longe (s. Anal. Hymn. VII, Nr. 46; 48; 231. IX, 26; 156. X 29; 83 etc.). — A hängt an den Schlufs jeder Klausel „Alleluia".

343. De sancto Confessore.

1 a. Congaudeant sancti,
laetentur
et fideles populi

1 b. In die sollemni
beati
confessoris Domini.

2 a. Quem sanctitas
vitae probabilis
Deo commendavit,

2 b. Qui talentum
a Deo creditum
duplum reportavit,

3 a. Beatorum servorum
numero recensitus,
quos vigilantes
invenit pater
familias Dominus

3 b. Rediens a nuptiis,
quos discumbere fecit
et confoveri
in regno summae
beatitudinis.

4 a. Corde vigil credulo
ad veri luminis
aspectum
oculos aperuit.

4 b. Incessanter Domini
praeceptis subditus
implevit
opere, quod docuit.

5 a. Hinc omnes supplicemus,
ut nos suis
orationibus

5 b. Apud Deum commendet
et pro nostris
oret reatibus,

6. Ut cum eo
vera beatorum
laetemur in gloria.

Miss. ms. S. Elisabethae Wratislaviensis saec. 15. Cod. Mus. Siles. Fol. I 83 h. A. — Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. B. — 1 a, 2 sq. et laetentur B. — 1 b, 2 sq. fehlen B. — 3 a, 3 quo vigilantis A. — 3 b, 1 gehört in B noch zu 3 a; dort beginnt das Alinea mit Initiale bei „Quos disumbere“. — 5 a, 1 Huic B.

344. De sanctis Virginibus.

1 a. Per infirma Deus mundi
Fortiora vult confundi
Suae vi potentiae,

1 b. Qui, vim suam ut declaret,
Dat in sexu, qui vi caret,
Tot palmas victoriae.

2 a. Caste simul et decore
Christi currunt in odore
Via licet aspera,

2 b. Caro cuius ab amplexu
Nec arceantur molli sexu
Nec aetate tenera.

3 a. Ab amplexu Christi caro
Non avellit eas caro,
Census aut ambitio,

3 b. Non avellit metus mortis,
Non mors ipsa, quia fortis
Est ut mors dilectio.

4 a. Si, quam mucro non attingit,
Contra iugem se praecingit
Pruritum lasciviae,

4 b. Intestinum habet bellum,
Sed triumphat hoc flagellum
Armis pudicitiae.

5 a. Porro sponsum virginum
Exoremus Dominum,
Ut earum meritis

5 b. Imbecilles famulos
Armet contra stimulos
Tam infesti fomitis.

Miss. Parisiense imp. Parisiis 1535. — Der Text dieser Sequenz steht nach Misset-Weale (Anal. lit. II, 293) völlig gleichlautend im Miss. Ruthenense imp. Lugduni ca. 1540; letzteres Missale war mir bis jetzt noch nicht zugänglich.

345. De Virginibus.

1 a. Novas Sion plantulas,
Prudentes iuvenculas
Laudemus in iubilo.

1 b. Clara virgo, clarior
Vita, luna pulchrior
Carnis pulso nubilo.

2 a. Agnes, carens macula,
Ardens velut facula
Amore seraphico,

2 b. Quem prae cunctis eligis,
Te ornat, quem diligis,
Ornatu mirifico.

3 a. Propugnans in stadio,
Agatha, cum gaudio
Mammas das pro superis,

3 b. Fortis plus quam femina
Virgo, vincens agmina
Ministrorum sceleris.

4 a. Costi regis filia,
Katharina, studia
Muta reddis gentium,

4 b. Virgo clausa carcere,
Dei fulta munere
Amplexaris bravium.

5 a. Caecilia, iudicem
Vincens Christi calicem
Non recusas bibere,

5 b. Caput offers gladio,
Nec te in martyrio
Valet ignis laedere.

6 a. Immota stans acie,
Lucia, vi gratiae
Extinguis incendia.

6 b. Nobis caeli requie
Sponsi frui specie
Harum dent suffragia.

Miss. ms. Franciscanum saec. 14. Cod. Cenomanen. 249. A — Miss. ms. Leodiense saec. 15. Cod. Vatican. 3808. B. — Sequent. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. C. — Prosar. ms. Guillelmi Lovel anni 1572. Cod. Ambianen. 132. D. — 1 a, 1 Novam Sion plantulam C. — 1 a, 2 Prudentem iuvenculam C. — 1 b, 1 Scholastica clarior D. — 2 b, 2 Te fehlt AB. — 3 a, 1 Tu pugnans D. — 4 a, 3 reddit A. — Vgl. die Sequenz: Stellas solem imitantes, Anal. XXXIV, Nr. 360.

Zusätze und Berichtigungen.

Nr. 1. 1 a, 1 l. ventura st. futura.

Nr. 27. Zu „threnera“ (3 a, 1) vgl. „threnara“ (Nr. 128; 6 a, 3). Das Wort bleibt immerhin noch dunkel.

Nr. 28. 6, 2 l. algammata st. agalmata.

Nr. 53. Diese Sequenz fand ich nachträglich im Miss. Xantonense imp. Lemovicis 1523. Laut dieser Quelle ist nach 12, 3 einzufügen „Angelicis“, wodurch der Bau dieser Strophe dem der übrigen völlig gleich wird. Der Schlufsvers „Collaudemus cum canticis“ ist demnach als alleinstehende Schlufsklausel zu betrachten. — Ferner ist 9 a, 3 zu lesen: vidit et pastores statt vidit pastores.

Nr. 54. Im Quellenverzeichnis Z. 1 l. Pragense saec. 16. in. statt saec. 18.

Nr. 58 a. Im Quellenverzeichnis Z. 2 l. Nivernense saec. 12. statt saec. 22.

Nr. 94. Diese Sequenz findet sich auch im Antiphon. et Grad. ms. Brigittin. saec. 15. Cod. Hagen. K 65. B und im Miss. ms. Altomonasteriense saec. 15. Clm. Monacen. 2937. C. — Varianten (die im Druck hervorgehobenen sind, als die richtigeren Lesarten in den Text einzufügen): 1 a, 4 Claritas polorum BC. — 4 a, 3 tibi nosti BC (gegen den Reim). — 4 a, 5 Deo fehlt C. — 4 b, 1 Ergo cunctis BC. — 11 a, 1 Die Konjektur „tota“ erweist sich als richtig durch BC. — 11 a, 3 quaevis mendae nota B.

Nr. 115. Melodie ist wohl: Stans a longe.

Nr. 116. 1 b, 1 l. oris, manus st. oris, vocis.

Nr. 123. Diese Sequenz findet sich auch im Miss. ms. Praedicatorum saec. 16. Cod. Vatican. 5590 mit dem Vermerk (fol. 143 b): „Missa in sollemnitate beati Antonini Archiepiscopi Florentini per papam Clementem VI approbata.“

Nr. 148. Melodie dürfte sicher sein: Stans a longe. Dementsprechend wäre zu lesen:

1. Laudes sancto

2 a. [Nunc] Bernardo canat ecclesia mater,	2 b. Talis nati profectu gratulans semper.

Ferner: 3 a, 3 electum st. praeelectum. — 3 b, 3 micat st. emicat. — 7, 1 saecla st. saecula.

Nr. 152. Findet sich auch im Collectaneum ms. Halense saec. 15. Cod. Vindobonen. 1316 und im Miss. Aboense imp. Lubecae 1488.

Nr. 155. In der Anmerkung Z. 2 l. Sanctitatis st. Sanchitatis.

Nr. 165. Die vorgesetzte Klausel „Gaudet hodie“ etc. hat mich verleitet, die Identität mit der Sequenz „Adest nobis dies alma“ nicht gleich zu erkennen.

Nr. 201. Weitere Quellen dieser Sequenz sind: Miss. ms. Saganense saec. 15. Cod. Wratislavien. I Q 190 und Miss. ms. Glogaviense saec. 15. Cod. Wratislavien. I F 342.

Inhalts-Übersicht.

A. Real-Index.

I. De Tempore.

II. De Beata.

III. De Sanctis.

IV. Commune Sanctorum.

B. Verbal-Index.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

